تصوير ابو عبد الرحمن الكردي

هفتم

فرهنگ دارویی خانواده

دکتر ذبیح الله حسن زاده

لیست کامل داروهای ایران ■ عوارض دارویی ■ داروهای گیاهی

داروهای خارجی و وارداتی ■ هشدارهای وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی

بسم الله الرحمن الرحیم

فرهنگ دارویی خانواده

لیست کامل داروهای ایران + داروهای خارجی + داورهای گیاهی + عوارض دارویی + شناخت بیماریها و درمان آنها + هشدارها و دستورهای دارویی وزارت بهداشت + لیست داروهای بدون نسخه و اصطلاحات پزشکی

تألیف:
دکتر ذبیح ا... حسن زاده

حسن‌زاده چایجانی، ذبیح‌الله، ۱۳۴۳
فرهنگ دارویی خانواده/ تالیف ذبیح‌الله حسن‌زاده. تهران: گلپا، ۱۳۸۲.
۵۹۲ ص: مصور.

فهرستنویسی بر اساس اطلاعات فیپا.
۱. داروها ـ واژه‌نامه‌ها. ۲. داروشناسی. الف. عنوان.
۴ف۵ح / RS ۵۱ ۶۱۵/۱۰۳
کتابخانه ملی ایران ۳۸۵۵۱-۸۲م

فرهنگ دارویی خانواده

مؤلف: دکتر ذبیح ا... حسن‌زاده
ناشر: انتشارات گلپا
نوبت چاپ: هفتم، ۱۳۸۷
تیراژ: ۵۰۰۰ جلد
چاپخانه: دیبا
حروفچینی: نویسان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۹۳۸-۲۲-۸
ISBN:978-964-7938-22-8

قیمت: ۸۵۰۰ تومان

آدرس: روبروی دانشگاه تهران ـ خیابان ۱۲ فروردین
خیابان شهدای ژاندارمری ـ پلاک ۲۳۶ ـ طبقه دوم
تلفن: ۶۶۹۵۲۵۶۲ ـ ۰۹۱۲۱۷۲۰۸۲٤
http://WWW.books golpa.com
E.mail:books golpa@ hotmail.com

فهرست

عنوان — صفحه

مقدمهٔ مؤلف ۵
اَشکال دارویی ـ (انواع محصولات دارویی) ۷
مصرف داروها در حاملگی و شیردهی ۱۱
روش‌های مصرف یا استعمال داروها ۱۳
داروهای چشمی ـ گوشی ۱۶
راه‌های دیگر استفاده از دارو ۱۷
علائم اختصاری در نسخه‌نویسی ۱۹
داروهای ایران ۲۱
چه هنگام دارو را استفاده کنیم؟ ۵۲۵
پس از غذا یا همراه غذا ۵۲۶
قرص یا کپسول را بجوید، از بلعیدن آن خودداری کنید ۵۳۰
قرص یا کپسول را ببلعید، آن را نجوید ۵۳۰
قبل از غذا یا با معدهٔ خالی ۵۳۱
یک ساعت پیش از غذا ۵۳۱
داروهایی که پس از غذا یا همراه غذا باید مصرف شود ۵۳۲
دارو بدون توجه به غذا میل شود ۵۳۳
داروهایی که باید زیر زبانی یا زبانی میل شود ۵۳۴

همراه با مقادیر کافی مایعات (حداقل یک لیوان کامل) ۵۳۴
با روغن‌های معدنی مصرف نشود.............................. ۵۳۵
نباید با شیر، لبنیات و آنتی اسیدها مصرف شود.................. ۵۳۵
زیر زبانی ۵۳۵
داروهایی که باعث تغییر رنگ مدفوع یا ادرار می‌شوند ۵۳۶
داروهایی که باعث افزایش حساسیت به نور می‌شوند................ ۵۳۷
لیست داروهای بدون نسخه ۵۳۹
داروهای گیاهی ایران.................................... ۵۴۳
فهرست داروهای ایران بر اساس محل اثر و بیماری‌ها ۵۴۹
عوارض دارویی و هشدارهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش
پزشکی.. ۵۶۳
فهرست داروها ۵۶۷

مقدمهٔ مؤلف

خانواده‌های گرامی، خوانندگان ارجمند

بی‌شک در دنیای امروز که به عصر اطلاعات شهرت یافته است، ارتقای دانش پزشکی و آگاهی‌های عمومی می‌تواند در بهره‌گیری افراد جامعه از پیشرفت‌های علوم نوین و دستاوزدهای خارق‌العادهٔ پزشکی نقش حساس و بسزایی داشته باشد.

داروها بخشی از محصولات پزشکی هستند که هر یک از افراد جامعه به نحوی با آن در تماس می‌باشند.

شناخت داروها، آگاهی از عوارض، میزان مصرف، شیوهٔ نگهداری داروها، موارد منع مصرف، مراقبت‌هاو توجهات خانواده‌ها نسبت به داروها و مسمومیت‌های دارویی و... نکات ارزشمندی است که می‌تواند باعث بهبود سطح سلامتی افراد جامعه و کاهش عوارض داروها گردد.

کتاب حاضر، که از جدیدترین منابع علمی و آخرین گزارش‌های معتبر دارویی برخوردار است، حاوی اطلاعات گرانقدری می‌باشد که به یقین برای افزایش سطح دانش پزشکی خانواده‌های ایرانی مفید خواهد بود.

از ناشر محترم جناب آقای مهدی صبائی به پاس دقت و تلاش وافر در راه ارائهٔ بهترِ این مجموعه سپاسگزاری می‌نمایم.

با ما به آدرس انتشارات مکاتبه نمایید.

والسّلام

به نام خدا

سخن ناشر

باید پذیرفت که متأسفانه اغلب، آگاهی‌های عامه مردم از بهداشت و سلامتی، بالاخص دارو و اصول آن بسیار ناچیز می‌باشد. کتابی که هم اکنون تحت عنوان فرهنگ دارویی خانواده پیش‌رو دارید پاسخگوی بسیاری از خانواده‌ها برای استفادهٔ صحیح از داروهاست لذا توصیه می‌شود که هر خانوادهٔ ایرانی یک جلد از این کتاب را در دسترس داشته باشد تا علاوه بر استفادهٔ صحیح از داروها با شکل داروها، عوارض دارویی، موارد مصرف، میزان مصرف، موارد منع مصرف داروها، داروهای خارجی، داروهای گیاهی و ضمناً هشدارهای وزارت بهداشت و درمان و اصطلاحات پزشکی دربارهٔ داروها نیز آشنا شود.

به امید روزی که فرهنگ توزیع و مصرف صحیح دارو در جامعه گسترش یابد و از ایجاد بازار سیاه در توزیع داروهای نایاب جلوگیری شود.

در پایان لازم است که از جناب آقای دکتر حسن‌زاده کمال تشکر و قدردانی را نموده و خدمات بیشتر ایشان را به جامعهٔ پزشکی ایران آرزو کنیم.

امید است چنین اثری مورد توجه و استفادهٔ بهینه قرار بگیرد و خطاهای احتمالی ما را در این کتاب به دیدهٔ اغماز بنگرید و با دعای خیر خود ما را در ادامه انجام وظایف علمی و فرهنگی و آموزشی یاری فرمایید.

انتشارات گلپا

اَشکال دارویی ـ (انواع محصولات دارویی)

در نسخهٔ پزشکان آمپول (Amp)، قرص (Tab) و شربت (syp) شایعترین کلمات اختصاری مورد استفاده می‌باشند.

Ampule (آمپول): ظروف شیشه‌ای هستند که برای نگهداری دارو و تجویز آن از راه تزریق (عضلانی ـ وریدی ـ موضعی) تهیه می‌شوند. این شکل از داروها یک بار مصرف می‌باشد.

Buccal Tablet (قرص دهانی): این قرص‌های بیضوی یا دایره‌ای شکل می‌بایست در داخل حفرهٔ دهانی حل شوند. اغلب این‌ها به کندی جذب می‌شوند.

Bulk (تودهٔ حجیم ـ داروهای فلّه‌ای): این گروه از مواد اغلب به عنوان مواد اولیه در ساختن دارو استفاده می‌شوند یا مستقیماً مورد استفاده قرار می‌گیرند مثل (پارافین).

Capsule (کپسول): کپسول شکلی از دارو می‌باشد که جنس آن از ژلاتین است و در داخل آن مواد دارویی قرار می‌گیرد.

Chewable Tablet (قرص جویدنی): این قرص در دهان جویده می‌شود تا به آرامی جذب شود.

Collodion (ترکیب مایع): حاصل اختلاط پیروکسیلین و الکل یا اتر است که در داروهای ترکیبی استفاده می‌شود.

Controlled-Release C.R.Tab: قرص‌هایی که به صورت اندک اندک و به آهستگی آزاد می‌شود.

Effervescent.Tab: قرص‌های جوشان که اغلب حاوی ویتامین‌های C، کلسیم و... می‌باشند. این قرص‌ها در تماس با آب، گاز آزاد می‌کنند و حل می‌شوند.

Elixir: به شکل شربت‌های شیرین شده است که نمونهٔ آن در شربت‌های کودکان می‌باشد (الگزیراستامینوفن).

Gel (ژل): مادهٔ نیمه جامدی است که موارد استفادهٔ آن موضعی می‌باشد مثل ژل لیدوکائین، دیکلوفناک و...

lotion (لوسیون): مایعی است که روی پوست کاربرد دارد و اغلب در محیط غیرقابل حل می‌باشد.

Ointment (پماد): محصول نیمه جامد است، و اغلب برای استعمال خارجی کاربرد دارد مثل پماد سالیسیلات و... پمادها ممکن است چشمی باشند که به نوع opthalmic (چشمی) مشهورند.

Ovule (اوِول): شکلی از دارو است که برای دستگاه تناسلی زنان (واژن) کاربرد دارد و از نظر ظاهر نرم می‌باشد.

Pill (شبیه قرص): فرآوردهٔ جامد، دایره‌ای شکل و اغلب کوچک است که از راه دهان استفاده می‌شود، مثل قرص‌های ضد حاملگی.

Plaster (پلاستر): مواد زمینه‌ای آن نظیر کتان ـ کاغذ ـ ابریشم است و برای استعمال خارجی به کار می‌رود.

Powder (پودر): شکل جامد و خرد شدهٔ مواد دارویـی است کـه در ترکیب با آب یا بدون آن استفاده می‌شود مثل پودر پسیلیوم، پودر بچه.

Resin (رزین): صمغ یا ترشحات جامد و نیمه جامد که اغلب منشاء گیاهی دارد یا به شکل شیمیایی تهیه می‌شود.

Solution (محلول): فراوردهٔ مایع که مادهٔ اصلی و حلال آن آب است. در موارد موضعی و بیماری‌های پوستی کاربرد دارد.

Spray: ذرات ریز دارویی که با فشار مورد استفاده قـرار مـی‌گیرد و اغلب بر روی پوست مثل اسپری لیدوکائین‌ها یا در بینی و دهان مثل اسپری سالبوتامول استفاده می‌شود.

Sublingual (قرص‌های زیر زبانی): این داروها اغلب بیضوی است و در زیر زبان قرار می‌گیرد و بـا اسـتفاده از مـواد آنـزیمی دهـان جـذب می‌شود.

Suppository (شیاف): شیاف‌ها از راه مقعد در عموم افراد یا واژن در خانم‌ها استفاده می‌شود ولی آثار درمانی آن می‌تواند موضعی و عمومی باشد مثل شیاف بیزاکودیل، شیاف استامینوفن.

Suspension (سوسپانسیون): متشکل از ذرات ریز محلول در آب می‌باشد و می‌بایست قبل از مصرف شیشهٔ حاوی دارو تکان داده شود.

Syrup (شربت): محلول‌های حاوی مواد شیرین کننده‌اند که فراوان می‌باشند مثل شربت استامینوفن، اکسپکتورانت.

Tablet (قرص): ممکن است با یا بدون پـوشش بـاشد و گـاهی بـا استفاده از رنگ و مواد دیگـر سـاخته مـی‌شود. قـرص‌ها مـمکن است خوراکی یا واژینال باشند.

قرص‌های ویژهٔ دستگاه تناسلی زنان با وسیله‌ای به نام اپلیکاتور استفاده می‌شود مثل قرص واژینال کلوتریمازول.

مصرف داروها در حاملگی و شیردهی

آشنایی با خطرهای ناشی از عوارض دارویی به ویژه در دوران حاملگی و شیردهی برای مادر و کودک بسیار با اهمیت می‌باشد.

بسیاری از داروها از جفت عبور می‌کنند و وارد جنین می‌شوند و می‌توانند منشاء ضایعات ناخواسته بشوند و گاهی نیز در شیر ترشح می‌شوند و بر روی دستگاه‌های بدن شیرخوار اثر می‌گذارند. سازمان دارو و غذای ایالات متحده Food and Drug Administaration (FDA) داروها را به ۵ گروه تقسیم کرده است. به طور خلاصه:

گروه A عموماً بی‌خطر و گروه X ممنوع است و گروه‌های B و C و D بر اساس برتری سود یا زیان ناشی از مصرف داروها قابل بررسی است. یعنی اگر دارویی فوایدی بیش از مضرات خود دارد برای استفاده بلامانع است.

گروه A ـ مطالعات تجربی و آزمایشگاهی، بی‌خطری این گروه را در حاملگی اثبات کرده و عارضه‌ای برای جنین ذکر نشده است.

گروه B ـ شواهدی برای خطرناک بودن آنها در انسان اثبات نشده است هر چند در حیوانات ممکن است خطرناک باشد.

گروه C ـ این گروه شامل داروهایی می‌شود که خطرناک بودن داروها

در مورد انسان به اثبات نرسیده است ولی در مورد حیوانات می‌تواند عارضه جانبی داشته باشد.

گروه D ـ شواهد نشان می‌دهد که مصرف این گروه برای جنین همراه با خطر است و باید آن را قبول کرد.

گروه X ـ مصرف این گروه در حاملگی ممنوع است زیرا برای انسان و حیوان خطرناک است.

د

روش‌های مصرف یا استعمال داروها

محصولات و فرآورده‌های دارویی به روش‌های مختلفی مورد استفاده قرار می‌گیرند البته یک دارو می‌تواند به چند شکل استفاده گردد و گاهی فقط روش منحصر به فردی در مصرف یک دارو وجود دارد. راه‌های استفاده از داروها:

۱ـ روش خوراکی؛ ۲ـ راه تزریقی که شامل تزریق عضلانی، زیر جلدی، موضعی، داخل مفصلی و وریدی می‌باشد؛ ۳ـ راه تنفسی (اسپری)؛ ۴ـ مقعدی (شیاف)؛ ۵ـ قطره‌های چشمی ـ گوشی ـ داخل بینی؛ ۶ـ داخل واژن (دستگاه تناسلی زنان) و ۷ـ زیر زبانی.

تزریقات عضلانی (IM): به طور عمده با سرنگ‌های شمارهٔ ۲۰ تا ۲۳ و با زاویه ۹۰° انجام می‌شود. هر چند تزریقات عضلانی به طور شایع در عضلات ناحیهٔ باسن (گلوتئوس‌ها) صورت می‌گیرد ولی در عضلات دلتوئید (شانه) و رانی (واستوس خارجی) قابل انجام است. روش کار:

۱ـ دارو را با سر سوزن مناسب از آمپول بکشید.

۲ـ محل تشریحی (آناتومیک) تزریق را مشخص نمایید.

۳ـ هر باسن به ۴ قسمت از یک دایره تبدیل می‌شود که قسمت

فوقانی و خارجی، ناحیهٔ تزریق است.

۴ـ بیمار را در وضعیتی مناسب قرار دهید.

۵ـ با استفاده از پنبهٔ آغشته به الکل محل تزریق را تمیز کنید.

۶ـ پوست محل تزریق را با ۲ انگشت دست چپ گرفته و بالا بیاورید سپس با زاویهٔ ۹۰ درجه تزریق کنید.

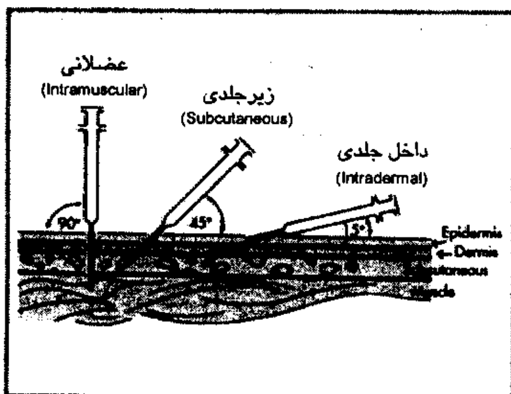
۷ـ سر سوزن باید سریع وارد عضله شود. همیشه پس از ورود سر سوزن پونکسیون کنید تا مطمئن شوید که به داخل رگی تزریق نکرده‌اید.

۸ـ پس از تزریق سوزن را به سرعت خارج کرده و با پنبه الکل محل تزریق را به آهستگی ماساژ دهید.

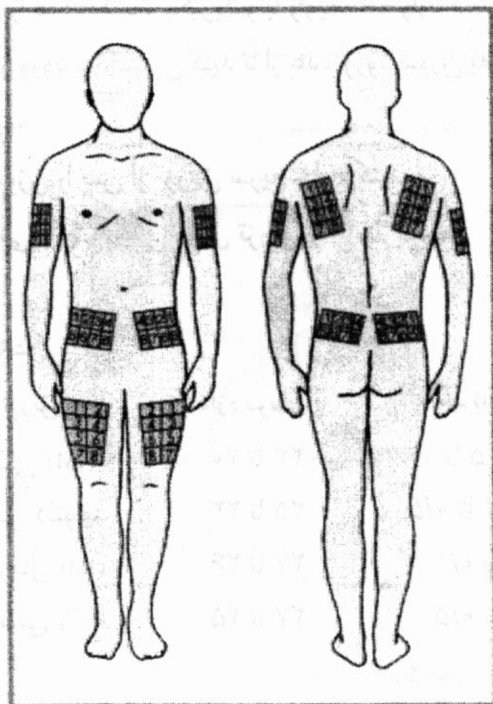
۹ـ تزریق داروها در کودکان در قدام عضلهٔ ران و یا واکسن‌ها در عضلهٔ دلتوئید بازو و شانه صورت می‌گیرد.

۱۰ـ عدم دقت در تعیین محل آناتومیک تزریق، فاجعه آفرین خواهد بود و می‌تواند با ضایعات عصبی ـ عروقی و... همراه باشد.

زاویه تزریق

داروهای بسیاری مثل هپارین، انسولین و... به صورت زیر جلدی تزریق می‌شوند..

محل‌های توصیه شده برای تزریق‌های زیرپوستی

تزریقات زیر جلدی:

۱) با سرنگ‌های شمارهٔ ۲۵ تا ۲۷ انجام شود.

۲) داروی مورد نظر را باید با سر سوزن مناسب بـه داخـل سـرنگ کشید.

۳) محل مناسب برای تزریق را انتخاب کنید.

۴) با پنبه الکل ضد عفونی محل را ضد عفونی کنید.

۵) در افراد چاق، سوزن را با زاویه °۹۰ درجه و در افراد لاغر، پوست محل تزریق را با ۲ انگشت بگیرید و با زاویه °۴۵ وارد کنید.

۶) پس از ورود پونکسیون کنید تا از عدم ورود سوزن به داخل عروق مطمئن شوید.

۷) سر سوزن را پس از تزریق سریع خارج کنید.

۸) به آرامی با پنبه الکل محل تزریق را ماساژ دهید.

جدول تزریقات:

نوع تزریق	اندازهٔ سرسوزن	حجم قابل تزریق
ـ عضلانی (IM)	۲۰ تا ۲۳	۱ تا ۵ سی‌سی
ـ عضلانی دلتوئید	۲۳ تا ۲۵	۰/۵ تا ۲ سی‌سی
ـ اینترادرمال (ID)	۲۶ تا ۲۷	۰/۱ سی‌سی
ـ زیر پوستی (SC)	۲۵ تا ۲۷	۰/۵ سی‌سی

داروهای چشمی ـ گوشی

قطره‌های چشمی: در حالی که بیمار به بالا نگاه می‌کند پلک زیرین را به پایین بکشید و قطره چکان (اپلیکاتور) را نزدیک کنید و در گوشهٔ چشم بچکانید. از قرار دادن قطره چکان مستقیماً روی پلک خودداری کنید و پلک را به آرامی رها کنید.

پماد چشمی: مثل تکنیک بالا عمل کنید و لایهٔ نازکی از پماد را داخل پلک تحتانی قرار دهید.

قطرهٔ گوشی: به بیمار توصیه کنید روی گوش مقابل بخوابد. در

کودکان، لالهٔ گوش را به پایین و عقب بکشید و در بزرگترها لالهٔ گوش را به بالا و عقب بکشید. از تماس قطره چکان با گوش پرهیز کنید. بهتر است بیمار ۱ تا ۲ دقیقه در همین وضعیت بخوابد.

ارجح است که قطرهٔ گوشی سرد نباشد.

تجویز پمادهای چشم

پماد را بر روی لبه ساک ملتحمه بیمار در فاصله بین کانتوس خارجی و داخلی قرار دهید.

راه‌های دیگر استفاده از دارو

۱) اسپری تنفسی، ۲) اسپری بینی، ۳) قطرهٔ بینی، ۴) داخل واژن، ۵) شیاف و ۶) قرص زیر زبانی.

اسپری تنفسی: داروهای بیماران آسمی اغلب به صورت اسپری استفاده می‌شوند. اسپری را در فاصلهٔ ۲/۵ سانتی‌متری دهان قرار دهید، پس از یک دم عمیق و بازدم عمیق، اسپری را در مقابل دهان آمادهٔ فشار کنید و همزمان با زدن اسپری تنفس (دم عمیق) را انجام دهید.

اسپری بینی: نوک اسپری را وارد بینی کنید. با فشار روی محفظهٔ

اسپری مقدار لازم دارو وارد بینی می‌شود.

قطرهٔ بینی: بهتر است بینی بیمار را تمیز کنید و در حالت خوابیده به پشت در حالی که سر بیمار کمی به طرف عقب خم شده است، دارو را وارد بینی کنید و ۱ تا ۲ دقیقه در همین حالت او را نگهدارید. قطره چکان را باید پس از هر بار استفاده با آب شست.

داخل واژن: در صورتی که بیمار خودش بخواهد از این روش استفاده کند باید دراز بکشد، اپلیکاتور را به آرامی وارد واژن کند و سپس دسته اپلیکاتور را به داخل فشار دهد.

شیاف: برای استفاده آسانتر بهتر است از ژل‌های نرم کننده (لوبریکانت) به همراه شیاف بهره بگیرید. به آرامی شیاف را وارد مقعد کنید تا ۲/۵ سانتی متر بالاتر از اسفنکتر داخلی مقعد قرار گیرد. بهترین وضعیت، خوابیدن به پهلو است.

قرص زیر زبانی: قرص‌های قلبی مخصوص را در گوشهٔ دهان، بین گونه و دندان قرار دهید تا مواد آن آهسته آزاد و جذب شود.

علائم اختصاری در نسخه نویسی

(آشنایی با چند اصطلاح دارویی)

* علاوه بر شکل دارویی، نوع استفاده از داروها طبق دستور پزشک تعیین می‌شود. مثلا آمپول‌ها می‌تواند وریدی، عضلانی یا موضعی استفاده شود بنابراین آشنایی با چند اصطلاح زیر مفید می‌باشد.

- IM یعنی داخل عضلانی (Intra Muscular)
- Vag یعنی داخل واژن (Vaginal)
- IV یعنی داخل وریدی (Intra Venous)
- IA یعنی داخل مفصل (Intra Articular)
- IL یعنی داخل ضایعه (Intra Lesional)
- SC یعنی زیر پوستی (Sub Cutaneous)

* گاهی پزشکان به نحوی تعداد دفعات مصرف دارو را ذکر می‌کنند که برای بیمار ابهام آفرین است. این کلمات را توضیح می‌دهیم.

d ← یعنی daily (روزانه)

Hs, qpm ← (شبانه)

Bd یا BID ← (دوبار در روز)

PRN ← (به هنگام نیاز) (به هنگام درد)

QID ← (چهار بار در روز)

q6h ← (هر ۶ ساعت)

TDS یا TID (سه بار در روز)   qod ← (یک روز در میان)

h ← (به ساعت)

* وزن داروها یا میزان عددی داروها در غلظت خاص با علائم زیر نوشته می‌شود که گاهی در ساخت داروهای ترکیبی به ویژه پوست به کار می‌رود:

g ← گرم

mg ← میلی گرم

Mg ← میکروگرم

M ← مولار

ml ← میلی لیتر

* زمان مصرف داروها با غذا هم مهم است. پزشک از اصطلاح p.c (aftermeal) به معنی بعد از غذا استفاده می‌کند. دقت در این موضوع بر روی میزان جذب دارو یا عوارض گوارشی ناشی از مصرف داروها مؤثر می‌باشد.

آ ـ ث ـ آ (A.C.A)

نام تجاری: **Excedrin**

گروه دارویی: ترکیب استامینوفن + A.S.A + کافئین

گروه درمانی: ضد درد، ضد تب

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: دردهای خفیف تا متوسط، تب

میزان مصرف: بالغین ـ یک قرص هر ۴ ساعت

موارد منع مصرف: زخم‌های گوارشی، آسم، بیماری‌های خونریزی دهنده، فشار خون بالا و نارسایی کلیه و کبد

عوارض جانبی مهم: ناراحتی گوارشی، تهوع و استفراغ ـ مهمترین عارضه آن آسیب کلیوی است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: توصیه به مصرف شیر یا آب با دارو ـ در بیماران آسمی پولیپ بینی، تب یونجه و کهیر مزمن، ایجاد علائم می‌کند، وزوز گوش می‌دهد.

آموزش بیمار ـ خانواده: ۱) با داروهای ضد اسید معده مصرف شود، ۲) در درمان دردهای قبل از دورهٔ ماهانه خانم‌ها بهتر است ۱ تا ۲ روز قبل از شروع دوره ماهانه (قاعدگی) مصرف شود و ۳) با یک لیوان آب مصرف شود.

شرایط نگهداری: در جای خشک نگهداری شود.

نکته: این دارو در آرتریت روماتوئید، بیماری‌های قلبی و حملات مغزی کاربرد دارد. در سه ماههٔ سوم حاملگی تجویز نشود.

آکاربوز (ACARBOSE)

نام تجاری: precose

گروه دارویی: مهار کنندهٔ آلفاگلوکوزیداز

گروه درمانی: ضد دیابت (بیماری قند)

شکل دارویی: قرص ۵۰ و ۱۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان کمکی در دیابت می‌باشد.

میزان مصرف: بالغین ۲۵ میلی‌گرم ۳ بار در روز که قابل افزایش است.

موارد منع مصرف: حساسیت به دارو، بیماری سیروز کبدی و کتواسیدوز دیابتی، بیماری التهابی روده، زخم رودهٔ بزرگ، نارسایی کلیه، حاملگی و شیردهی (با احتیاط)

عوارض جانبی مهم: درد شکم و اسهال، نفخ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: باید دارو در آغاز غذا مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز عارضهٔ گوارشی به پزشک مراجعه شود. وزن کردن منظم نیز توصیه می‌شود.

شرایط نگهداری: دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه مناسب است.

☑ نکته: این دارو با داروهای قلبی، کورتیکو استروئید، قرص ضد بارداری و داروهای اعصاب تداخل دارویی دارد.

مصرف همزمان آن با انسولین، باعث کاهش شدید قند خون می‌شود.

استامینوفن *(ACETAMINOPHEN)*

نام تجاری: **Paracetamol**

گروه دارویی: مشتق پارا آمینوفنل

گروه‌درمانی: ضددرد غیرمخدر، ضدتب

شکل دارویی: قرص، شربت، شیاف، قطره، ویال

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: دردهای خفیف، تب

میزان مصرف: بالغین ۳۲۵ تا ۵۰۰ میلی‌گرم ـ کودکان ۱۲۰ تا ۲۴۰ میلی‌گرم

موارد منع مصرف: بیماری شدید کبدی، حساسیت دارویی

عوارض جانبی مهم: ضعف، خواب آلودگی، زخم دهانی، راش، ادرار خونی یا کدر، درد شکمی، مشکلات خونی، یرقان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قرص استامینوفن را می‌توان خرد کرد و با مایعات دیگر مخلوط کرد و خورد. با شیرینی‌ها مصرف نشود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو با یک لیوان آب مصرف شود.

شرایط نگهداری: شیافت باید در یخچال و بقیهٔ اشکال دارویی در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه و دور از نور نگهداری شود.

نکته: در حاملگی و شیردهی عارضه خاصی گزارش نشده است. شیاف آن برای بالغین نیز وجود دارد. مصرف مقدار بالای آن با مسمومیت کبدی همراه است.

ویال: محفظه‌های شیشه‌ای حاوی دارو مثل پودر پنی‌سیلین یا بی‌حس‌کننده‌های موضعی مثل لیدوکائین است.

استامینوفن‌کدئینه (ACETAMINOPHEN CODEINE)

نام تجاری: Tylenol

گروه دارویی: ترکیب استامینوفن + کدئین

گروه درمانی: ضد درد + ضد تب

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درد خفیف تا شدید

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص هر ۴ ساعت

موارد منع مصرف: مثل استامینوفن و کدئین

عوارض جانبی مهم: مثل استامینوفن و کدئین

☑ نکته: برای کودکان زیر ۳ سال قابل تجویز نیست.

استازولامید (ACETAZOLAMID)

نام تجاری: **AK-ZOL** (دیاموکس)

گروه دارویی: مهار کنندهٔ آنزیم کربنیک آنهیدراز
گروه درمانی: ضد گُلوکُوم، ضد تشنج، ضد اِدم
شکل دارویی: قرص و آمپول ـ قرص ۲۵۰ میلی‌گرمی، تزریقی ۵۰۰ میلی‌گرمی
مصرف در حاملگی: گروه C
موارد مصرف: گلوکوم [(آب سیاه) چشم (با زاویه باز)] درمان نارسایی قلبی و اِدم آن، بیماری حاد ارتفاع، تشنج (میوکلونیک)، جلوگیری از سنگ سازی کلیوی
میزان مصرف: در گلوکوم (چشمی) ۲۵۰ میلی‌گرم خوراکی ۱ تا ۴ بار در روز؛ در ادم قلبی ۲۵۰ تا ۳۷۵ میلی‌گرم ۱ تا ۲ روز در میان؛ در تشنج ۸ تا ۳۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن حداکثر یک گرم روزانه
موارد منع مصرف: حساسیت دارویی، گلوکوم با زاویهٔ بسته، کاهش سدیم و پتاسیم بدن، بیماری کبدی، نارسایی غدهٔ فوق کلیه.
عوارض جانبی مهم: درد محل تزریق ـ مهمترین عارضه آن کم خونی و کاهش گلبول سفید (WBC)، خواب آلودگی
توجهات پزشکی ـ پرستاری: فشار داخل چشم بیمار را کنترل کنید.
آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را صبح‌ها مصرف کنید. وزن خود را مرتب اندازه‌گیری کنید.
شرایط نگهداری: هر چند در مخلوط شدن با آب تا یک هفته حفظ

چمی‌شود ولی بهتر است فقط ۲۴ ساعت اول از آن استفاده شود. در دمای اتاق نگهداری شود.

☑ نکته: تزریق وریدی (IV) بر عضلانی (IM) ارجح است.

استیل کولین ـ کلراید
(ACETYLCHOLIN CHOLORIDE)

نام تجاری: **Miochol**

گروه دارویی: آگونیست کولینرژیک (تحریک کنندهٔ گیرندهٔ کولینرژیک عضلات)

گروه درمانی: تنگ کنندهٔ مردمک

شکل دارویی: آمپول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: برای عمل جراحی عدسی چشم (کاتاراکت= آب مروارید)

میزان مصرف: ۰/۵ تا ۲ میلی لیتر از محلول آن در اتاق‌ک قدامی چشمی ریخته می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط، التهاب عنبیه

عوارض جانبی مهم: آتروفی عنبیهٔ چشم، کدورت عدسی چشم، اختلال دید، کاهش فشار خون ـ شایعترین عارضه، اشکال در تنفس، تعریق

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این محلول ناپایدار است بنابراین کادر درمانی باید بداند مابقی دارو دور ریخته شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: سوزش چشم و سردرد جزء عوارضی همراه است باید به بیمار خاطر نشان کرد. در صورت گر گرفتگی و تعریق به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه مناسب است.

☑ **نکته:** محلول‌هایی که شفاف نیستند یا از زمان مصرف آنها گذشته باشد نباید استفاده شوند.

استیل سیستئین *(ACETYL CYSTEINE)*

نام تجاری: **Parvolex**

گروه دارویی: ترکیبات اسید آمینه (اِل ـ سیستئین)

گروه درمانی: آنتی دوت استامینوفن (ضد و خنثی‌کنندهٔ استامینوفن)

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: هرگاه فردی با استامینوفن مسموم شده باشد، کاربرد دارد.

میزان مصرف: ۱۵۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم در ۲۰۰ میلی‌لیتر محلول قند ۵٪ طی ۱۵ دقیقه

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط، احتیاط در مورد آسم و سالمندان و حامله‌ها

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، کهیر، تهوع، اسپاسم راه‌هوایی، بالا و پایین رفتن فشار خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو با اکسیژن و مواد اکسید کننده ناسازگار است و با اریترومایسین و آمفوتریسین تداخل دارویی دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: پیش از غذا و پیش از خواب مصرف شود. ویال باز شدهٔ دارو تا ۹۶ ساعت مصرف شود. در صورت تهوع و استفراغ به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

☑ نکته: میزان مسمومیت زایی استامینوفن ۷/۵ گرم در روز و اطفال ۱۴۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم می‌باشد. اگر زمان مسمومیت کمتر از ۴ ساعت باشد شارکول فعال (زغال طبی) مفید است.

آسیکلوویر *(ACICLOVIR)*

نام تجاری: **Zovirax**

گروه دارویی: نوکلئوزید پورین (صناعی)

گروه درمانی: ضد ویروس

شکل دارویی: قرص، پماد، تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضایعات تب خال ناشی از ویروس هرپس، عفونت‌های اولیه و عود کنندهٔ جلدی در پوست و چشم، زونا و آبله مرغان

میزان مصرف: تزریقی، بالغین: انفوزیون وریدی، ۵ تا ۱۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم به مدت ۷ تا ۱۰ روز وخوراکی: ۲۰۰ میلی‌گرم هر ۴ ساعت ۵ بار در روز به مدت ۱۰ روز و نوع چشمی پماد آن هر ۴ ساعت یک بار بر روی ملتحمه مالیده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، موارد احتیاط در نارسایی کلیه، اختلال عصبی، اختلال کبدی، بیماری ریوی، اختلال مایع و الکترولیت

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، تهوع و استفراغ، اختلال عملکرد (کلیوی)، راش و عوارض خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: عوارض دارو در نوع مصرف وریدی بیشتر است. بیمار در حین مصرف خوراکی و تزریقی باید مایعات کافی دریافت کند. عملکرد کلیه BUN.Cr، آزمایش‌های خونی (CBC) و پلاکت باید کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: آسیکلوویر را باید با غذا یا با معدهٔ خالی

مصرف کرد. مخلوط کردن با شیر باعث کاهش اثر آن می‌شود. موضع بیمار پوستی را باید با آب و صابون شست. در صورت هرگونه عارضه باید به پزشک اطلاع داده شود.

شرایط نگهداری: در ظروف مقاوم به نور و در حرارت ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود. نوع پماد موضعی را در دمای اتاق نگهدارید.

آسیترتین *(ACITRETIN)*

نام تجاری: Soriatane

گروه دارویی: ترکیب رتینوئید (ویتامین A)
گروه درمانی: ضد آکنه ـ ضد پسوریازیس
شکل دارویی: کپسول ۱۰ و ۲۵ میلی‌گرمی
مصرف در حاملگی: گروه X
موارد مصرف: ضایعات پوستی پسوریارزیس، اختلال کراتیینزاسیون
میزان مصرف: بالغین روزانه ۲۵ تا ۵۰ میلی‌گرم از راه خوراکی همراه با غذا
موارد منع مصرف: خانم‌های باردار، دوران شیردهی، موارد احتیاط: اختلال عملکرد کبد هپاتیت، دیابت شیرین، چاقی مفرط، بیماری عروق کرونر، بیماری کلیوی، بیماری تخریب مفصلی
عوارض جانبی مهم: سردرد، افسردگی، پوسته‌ریزی، ریزش مو، آتروفی، زخم دهانی و مهمترین عارضه آن تشنج و اِدم عمومی
توجهات پزشکی ـ پرستاری: دارو یکبار مصرف شود. بیماران مصرف کنندهٔ این دارو حداقل باید ۱ تا ۳ سال پس از قطع دارو از خون دادن پرهیز کنند. عملکرد کلیه و کبد باید کنترل شود.
آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز علائم چشمی به پزشک‌مراجعه شود. بارداری تا ۳ سال ممنوع است. بیمار نباید در معرض نور آفتاب قرار گیرد.
شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۲۵ درجه و در جای خشک نگهداری شود.

استیل سالیسیلیک اسید (A.S.A)

نام تجاری: **Aspirin**

گروه دارویی: سالیسیلات

گروه درمانی: ضد درد، ضد تب، ضد التهاب، مانع تجمع پلاکت‌های خونی

شکل دارویی: قرص، شیاف

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: آرتریت (التهاب مفاصل)، درد خفیف، تب، حملهٔ مغزی، حملهٔ قلبی

میزان مصرف: در انواع بیماری‌ها میزان مصرف متفاوت است مثلا در آرتریت مفاصل ۲/۶ تا ۵/۲ گرم از راه خوراکی، در تب ۳۲۵ تا ۶۵۰ میلی‌گرم و در پیشگیری از حملات مغزی ۶۵۰ میلی‌گرم خوراکی ۲ بار در روز

موارد منع مصرف: در کودکان مبتلا به آبله مرغان و حساسیت مفرط و در آسم، حساسیت به پورهٔ سیب‌زمینی و مبتلایان به کهیر مزمن و زخم گوارشی و خونریزی معده و روده ممنوع است ولی در سه ماههٔ سوم حاملگی با احتیاط مصرف شود. در بیماری‌های کبدی با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: راش، وزوز گوش، کاهش شنوایی، خونریزی گوارشی کلیوی، مشکل انعقادی، علائم کبدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: حتماً همراه دارو شربت معده یا آب میوه

یا یک لیوان آب تجویز کنید. قرص‌های پوشش دار نباید جویده شود.

آموزش بیمار -خانواده: دارو دور از دسترس کودکان قرار گیرد. در صورت بروز خونریزی از لثه و دستگاه گوارش به پزشک مراجعه شود. دارو با معدهٔ خالی مصرف نشود.

شرایط نگهداری: در درجه حرارت معمولی ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آدنوزین (ADENOSINE)

نام تجاری: **Adenocard**

گروه دارویی: نوکلئوزید

گروه درمانی: ضد آریتمی ـ داروی کمک تشخیصی

شکل دارویی: تزریقی (آمپول)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: حملات تاکیکاردی قلبی (PAT)

میزان مصرف: میزان مصرف اولیه ۶ میلی‌گرم به صورت یکجا و سریع طی ۱ تا ۲ دقیقه و در صورت لزوم تکرار شود.

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط، بلوک قلبی درجه ۲ و ۳ و بیماری سینوس بیمار ـ در مورد بیماران آسمی با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: تاری دید، سرگیجه، درد قفسهٔ سینه، ومهمترین عارضه آریتمی قلبی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: وضعیت بیمار باید تحت مونیتورینگ کنترل شود. دارو باید بی‌رنگ و شفاف باشد. محلول آدنوزین باید فاقد بلور باشد. این دارو فاقد ماده نگهدارنده است و ماندهٔ آن باید دور ریخته شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ نوشیدن قهوه بعد از مصرف دارو مفید نیست. در صورت بروز درد سینه به پزشک مراجعه شود. پس از مصرف دارو بر افروختگی صورت بروز می‌کند. حملات برونکو اسپاسم ممکن است بروز کند.

شرایط نگهداری: از یخ زدن دارو جلوگیری و در زمان مصرف باید در حرارت ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آدالت کولد = قرص سرماخوردگی بزرگسالان
(ADULT COLD)

نام تجاری: Corisan

گروه دارویی: ترکیب استامینوفن +کلرفنیرآمین + فنیل افرین

گروه درمانی: ضد سرماخوردگی

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C یا B

موارد مصرف: سرما خوردگی + علائم آنفلوآنزا و سینوزیت

میزان مصرف: ۲ قرص و هر ۴ تا ۶ ساعت

موارد منع مصرف: موارد منع مصرف ندارد.

عوارض جانبی مهم: مشکل خاصی گزارش نشده است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: به بیمار توصیه شود هربار ۲ عدد قرص مصرف نماید.

آموزش بیمار ـ خانواده: به علت وجود مواد فوق باعث کاهش تب می‌شود و به علت داشتن مواد ضد هیستامین باعث بهبود احتقان و آبریزش بینی می‌شود. البته بهتر است در سینوزیت حاد استفاده نشود زیرا باعث افزایش غلظت ترشحات می‌شود و تخلیه آنها را مشکل می‌کند.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

آلبندازول (*ALBENDAZOL*)

نام تجاری: **Albenza**

گروه دارویی: ترکیب بنزایمیدازول

گروه درمانی: ضد کرم وسیع‌الطیف

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان کرم تنیاسولیوم (سیستی سرکوزیس) و بیماری هیداتید

میزان مصرف: در کیست هیداتید ۱۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم که در دو مرحله در روز استفاده می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط، حاملگی ولی در زنان شیرده با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، عوارض خونی، راش، کهیر، عوارض کبدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو باید با غذا استفاده شود. شمارش گلبول‌های خونی در طول مصرف می‌بایست کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو خوراکی مصرف می‌شود. زنان نباید تا یک ماه پس از مصرف حامله شوند. انواع ضایعات شبکیه (رتین) چشم جزء مواردی است که بیمار باید به اطلاع پزشک برساند.

شرایط نگهداری: در دمای ۲۰ تا ۲۵ درجه نگهداری شود.

آلبومین (انسانی) *(ALBUMIN HUMAN)*

نام تجاری: **Albuminar**

گروه دارویی: مشتقات خونی

گروه درمانی: افزایش دهنده‌های حجم پلاسما

شکل دارویی: تزریقی (انفوزیون)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: شوک، سوختگی، کاهش پروتئین، افزایش بیلی روبین

میزان مصرف: در شوک ۵۰۰ میلی‌متر محلول ۵٪ شروع می‌شود. در سوختگی بر اساس شدت و درجه سوختگی متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت به آلبومین، آنمی شدید، نارسایی احتقانی قلب ولی در نارسایی کلیه یا ریه با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: سردرد، فشار خون بالا، اِدم ریوی، تاکیکاردی، کهیر، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در موارد افزایش بیلی روبین در کودکان توجهات خاص لازم دارد. میزان مصرف در نوزادان و شیرخواران ۱ گرم به ازای هر کیلوگرم است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت علائم افزایش حساسیت به پزشک و پرستار اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در یخچال نگهداری شود.

آلندرونت *(ALENDRONATE)*

نام تجاری: **Fosamax**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ باز جذب عملکرد سلول‌های استخوانی

گروه درمانی: ضد پوکی استخوان

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان پوکی استخوان (استئوپورز) در سن یائسگی، بیماری پاژهٔ استخوانی (بیماری که شبیه دورهٔ سالمندی، استخوان‌ها دچار تغییرات در میزان مواد معدنی می‌شوند.)

میزان مصرف: قرص‌های روزانه ۱۰mg

موارد منع مصرف: هیپوکلسمی ـ نارسایی کلیه منع مصرف دارد ولی در مشکلات گوارشی با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: سردرد، نفخ، درد عضلانی ـ استخوانی، زخم مری

توجهات پزشکی ـ پرستاری: با آنتی اسید مصرف نشود. این دارو باعث علائم گوارشی می‌شود به ویژه هنگامی که با داروهای ضد درد غیر استروئیدی مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: نیم ساعت بعد از مصرف بیمار نخوابد. نیم ساعت قبل از غذا دارو را مصرف نماید. بین مصرف بین دارو و غذای حاوی کلسیم باید حداقل ۲ ساعت فاصله باشد.

شرایط نگهداری: در جای خنک و خشک نگهداری شود.

آلو پورینول (ALLO PURINOL)

نام تجاری: **Lopurin**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ آنزیم گزانتین اکسیداز
گروه درمانی: ضد نقرس
شکل دارویی: قرص ۱۰۰ و ۳۰۰ میلی‌گرمی
مصرف در حاملگی: گروه C
موارد مصرف: نقرس که یک نوع آرتریت مرتبط با افزایش اسیداوریک است و درمان عوارض کلیوی نقرس، سنگ‌های کلیوی اگزالات کلسیم
میزان مصرف: ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلی‌گرم روزانه و در موارد شدید ۴۰۰ تا ۶۰۰ میلی‌گرم در روز
موارد منع مصرف: حساسیت مفرط، هموکروماتوز ولی در موارد حاملگی و شیردهی و نارسایی کلیه و حملهٔ حاد نقرس با احتیاط مصرف شود.
عوارض جانبی مهم: سردرد، گزگز دست و پا، راش، عارضه خونی، کهیر و تهوع
توجهات پزشکی ـ پرستاری: در حین و قبل از شروع درمان، آزمایش خون انجام دهید.
آموزش بیمار ـ خانواده: بعد از غذا دارو مصرف شود. بهتر است در طول درمان بیمار از غذاهای قلیایی استفاده کند. در صورت بروز عوارض به پزشک مراجعه شود.
شرایط نگهداری: دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه مطلوب است.

آلپرازولام (ALPRAZOLAM)

نام تجاری: **Xanax**

گروه دارویی: بنزودیازپین‌ها

گروه درمانی: ضد اضطراب، خواب آور

شکل دارویی: قرص ۰/۵ و ۱ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: اضطراب و حملهٔ ترس

میزان مصرف: ۰/۲۵ تا ۰/۵ میلی‌گرم سه بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت به این گروه از داروها، گلوکوم حاد زاویه بسته، دوران حاملگی

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، خواب آلودگی، تاکیکاردی، مشکلات تنفسی

توجهات پزشکی-پرستاری: به بیمار توصیه می‌شود در هنگام مصرف دارو از رانندگی بپرهیزد.

آموزش بیمار-خانواده: خواب آلودگی به ویژه در سالمندان باید تذکر داده شود.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آلومینیوم هیدرواکساید (ALUMINIUM HYDROXID)

نام تجاری: **Alegel**

گروه دارویی: مِلح (نمک) آلومینیوم

گروه درمانی: آنتی اسید

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آنتی اسید، کنترل اسید (کنترل و کاهش اسیدیتی معده) و افزایش فسفات خون در نارسایی کلیه

میزان مصرف: ۶۰۰ میلی‌گرم از راه خوراکی

موارد منع مصرف: کاهش فسفات خون، نارسایی کلیه، یبوست، اسهال مزمن ولی در هموروئید و سالمندان با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: یبوست، مسمومیت با آلومینیوم، بی‌اشتهایی و ضعف عضلانی

توجهات پزشکی-پرستاری: در مورد علائم کاهش فسفات مثل ضعف و بی‌حالی هشدار داده شود.

آموزش بیمار-خانواده: کاهش اشتها و یبوست را به بیمار باید تذکر دهید.

شرایط نگهداری: درجه حرارت ۱۵ تا ۳۰ درجه مطلوب است.

آلومینیوم منیزیوم (*ALUMINIUM Mg*)

نام تجاری: **Almox**

گروه دارویی: آنتی اسید

گروه درمانی: آنتی اسید

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آنتی اسید در درمان تحریک دستگاه گوارش یا زخم معده مصرف می‌شود.

میزان مصرف: انواع قرص آن، ۱ تا ۴ عدد در روز استفاده می‌شود.

موارد منع مصرف: نارسایی کلیه، یبوست و انسداد روده

عوارض جانبی مهم: یبوست، اسهال، تنوع وکاهش اشتها

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مصرف داروهای ضد انعقادی خوراکی مثل وارفارین باعث کاهش جذب این دارو می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: یبوست جزءِ عوارض ناخواسته است.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۲۵ درجه نگهداری شود.

☑ نکته: بیمار در صورت مشاهده مدفوع قیری به پزشک اطلاع دهد.

آلومینیوم اِم. جی. اس (*ALUMINIUM.Mg.S*)

نام تجاری: **Magel**

گروه دارویی: آنتی اسیدها

گروه درمانی: ضد نفخ

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان نفخ و کاهش اسید معده

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص یا ۵ تا ۱۰ میلی‌لیتر از شربت (سوسپانسیون)

موارد منع مصرف: آپاندیسیت، نارسایی کلیه، یبوست.

عوارض جانبی مهم: کاهش اشتها، تهوع و استفراغ

توجهات پزشکی -پرستاری: در صورت تداوم خونریزی معده یا مشکل دیگر به پزشک مراجعه شود.

آموزش بیمار -خانواده: هر ۲ تا ۴ ساعت بین غذا و هنگام خواب استفاده شود.

شرایط نگهداری: در شرایط معمولی و در جای خشک و خنک نگهداری شود.

آمانتادین (*AMANTADINE HCL*)

نام تجاری: **Symmetrel**

گروه دارویی: آمین‌های حلقوی

گروه درمانی: ضد ویروس، ضد پارکینسون

شکل دارویی: کپسول ۱۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: پیشگیری و یا درمان علامتی آنفلوآنزا ناشی از ویروس تیپ A، درمان عوارض دارویی (واکنش اکسترا پیرامیدال) و پارکینسون

میزان مصرف: در آنفلوآنزا ۲۰۰ میلی‌گرم روزانه و در پارکینسون ۱۰۰ میلی‌گرم دوبار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی ولی در موارد تشنج، مسائل روانی، نارسایی کلیوی، تشنج و بیماری قلبی ـ عروقی و زنان حامله با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: افسردگی، سرگیجه، توهم، کاهش فشار خون، خشکی دهان، عوارض خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: میزان ادرار و سلول‌های خونی حین مصرف باید کنترل شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: پس از مصرف به علت خواب آلودگی، کار دقیق و رانندگی ممنوع است. به علت خشکی دهان از مایعات برای شست‌وشوی دهان استفاده شود.

شرایط نگهداری: در درجه حرارت ۱۵ تا ۳۰ درجه باید نگهداری شود.

آمیکاسین *(AMIKACIN SULFAT)*

نام تجاری: **Amikin**

گروه دارویی: آمینو گلیکوزیدها

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: آمپول ۱۰۰ و ۵۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: عفونت‌های خطرناک دستگاه ادراری، استخوان، پردهٔ مغز و دستگاه تنفس

میزان مصرف: روزانه ۱۵ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن از راه عضلانی یا انفوزیون وریدی با ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلی لیتر سرم و دکستروز ۵٪ رقیق شده و در مدت ۳۰ تا ۶۰ ثانیه انفوزیون شود (سه بار در روز).

موارد منع مصرف: حساسیت به داروهای گروه آمینو گلیکوزیدها ولی در نارسایی کلیه و بیمار با وزوز گوش و کاهش شنوایی و مبتلایان به پارکینسون و کاهش کلسیم و کودکان و سالمندان با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: مشکل عضلانی و مهار تنفسی، مشکلات شنوایی و نارسایی کلیه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مشکل و اختلال تنفسی ممکن است بروز نماید. در زمان تزریق محلول باید شفاف باشد. بیمار پس از دوره درمانی و حین آن از نظر کلیه و شنوایی آزمایش شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت هر گونه سرگیجه و اختلال شنوایی به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آمیلوراید (AMILORIDE-H)

نام تجاری: **Moduretic**

گروه دارویی: دیورتیک‌ها (مدر)

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: فشارخون (هیپرتانسیون) و اِدم (تورم عمومی) ناشی از نارسایی قلبی

میزان مصرف: روزانه یک قرص (خوراکی) و حداکثر ۴ قرص روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی، بیمارانی که دچار افزایش پتاسیم خون هستند زیرا این دارو نگهدارندهٔ پتاسیم می‌باشد، نارسایی کلیه به ویژه در بیماران مبتلا به دیابت (قندی)

عوارض جانبی مهم: سردرد، ضعف، افزایش پتاسیم (K) خون، درد عضلانی، ناتوانی جنسی، درد شکمی، کاهش فشار خون وضعیتی و یبوست

توجهات پزشکی ـ پرستاری: سطح پتاسیم و عملکرد کلیه باید کنترل شود. در افراد سالمند باید نوار قلب (ECG) گرفته شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را به همراه غذا مصرف کنید. دارو بهتر است صبح‌ها مصرف شود چون حجم و دفعات ادرار را زیاد می‌کند. مصرف آن در شب‌ها موجب اختلال در خواب بیمار می‌شود. بیمار از مصرف غذای حاوی پتاسیم پرهیز کند. به علت عارضهٔ سرگیجه، بیمار رانندگی نکند.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آمینوکاپروئیک اسید *(AMINOCAPROIC ACID)*

نام تجاری: **Amicar**

گروه دارویی: گروه اسید کربوکسیلیک

گروه درمانی: مهار فیبرینولیزیس

شکل دارویی: آمپول (تزریقی)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: خونریزی شدید و حاد و ناشی از هیپر فیبرینولیزیس (افزایش آن)، کاهش پلاکت خون و درمان مسمومیت با استرپتوکیناز یا اوروکیناز

میزان مصرف: در ساعت اول ۴ تا ۵ گرم از راه وریدی و پس از آن ۱ گرم در ساعت انفوزیون شود. در خونریزی شدید ۱۰۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم در ساعت اول

موارد منع مصرف: نوزادان، بیماری انعقادی منتشر، عروقی (DIC)، وجود لخته‌های فعال داخل عروق خونی

عوارض جانبی مهم: تشنج، سرگیجه، ضعف، درد عضلانی، درد شکمی و نارسایی کلیه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: محل تزریق را چند دقیقه فشار دهید زیرا ممکن است از محل تزریق نشت بکند.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت کاهش حجم ادرار به پزشک اطلاع دهید. به علت کاهش فشار خون به بیمار آموزش داده شود تا از وضعیت خوابیده به صورت ناگهانی سرپا نایستد.

شرایط نگهداری: از یخ زدن دارو جلوگیری و در دمای ۱۵ تا ۲۵ درجه نگهداری شود.

آمینو اسید *(AMINO ACID)*

گروه دارویی: آمینو اسیدها

گروه درمانی: تغذیهٔ داخل وریدی و پرکالری

شکل دارویی: تزریقی ۵ و ۱۰ درصد ۱ لیتری

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: افراد دچار سوء تغذیه یا مشکلات تغذیه‌ای ناشی از کمبود پروتئین و کالری

میزان مصرف: روزانه ۱ تا ۱/۷ گرم به ازای هر کیلوگرم از راه ورید که همراه با دیگر مواد (الکترولیت‌ها) مصرف می‌شود.

موارد منع مصرف: نارسایی شدید کلیه، کبد و مشکلات مغزی (آنسفالوپاتی)، افزایش آمونیوم خون

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، اِدم ریه، افزایش فشار خون، راش پوستی، افزایش جبرانی قند خون و تب

توجهات پزشکی ـ پرستاری: پزشک معالج باید ویتامین K هم به رژیم اضافه کند (هفته‌ای ۱۰ میلی‌گرم). علائم حیاتی بیمار توسط پرستار کنترل شود. آزمایش‌های خون و کبد و کلیه و قند بررسی شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت تب و علائم خاص مثل درد و تورم محل تزریق به پزشک یا پرستار اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

☑ **نکته:** این دارو حاوی بیش از ۲۰ نوع اسید آمینه می‌باشد. تجویز ویتامین K باید جداگانه انجام گیرد.

آمینو گلوتتیماید (*AMINO GLUTETHIMIDE*)

نام تجاری: **Cytadren**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: ضد سرطان (ضد غدهٔ آدرنال)

شکل دارویی: قرص ۲۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: افزایش هورمون یا پرکاری غدهٔ فوق کلیوی، در درمان (فرعی) سرطان پستان و سرطان پروستات (در مردان) و مهار عملکرد این غده در بیماری کوشینگ

میزان مصرف: یک قرص ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط به دارو ولی در موارد سالمندان و عفونت‌ها و زنان حامله و شیرده با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی، سردرد، سرگیجه، راش پوستی، تهوع و بالا رفتن فشار خون و پر مویی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو می‌بایست در بیمارستان مصرف شود. آزمایش‌های خونی کنترل شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: در افراد مسن این دارو با خطر بالاتری همراه است. تهوع و استفراغ به تدریج بهبود می‌یابد. رانندگی و کارهای دقیق در زمان مصرف ممنوع است.

شرایط نگهداری: دور از نور و حرارت اتاق نگهداری شود.

☑ **نکته:** سرطان یا بدخیمی یکی از بیماری‌های غدد و اعضای بدن است که عضو مربوطه دچار رشد سریع و بیش از انتظار و غیر قابل کنترل می‌شود.

آمینوفیلین (*AMINOPHYLINE*)

نام تجاری: **Amoline**

گروه دارویی: مشتقات گزانتین

گروه درمانی: بازکنندهٔ ریه (برونش)، ضدآسم

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آسم، تنگی راه‌های هوایی (ریه)، نارسایی احتقانی قلب و توقف تنفسی (آپنه) نوزادان

میزان مصرف: یک میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم و در سالمندان ۰/۶ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم به صورت انفوزیون وریدی

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط به گروه گزانتین‌ها، نامنظمی قلبی، کاهش کارکرد تیروئید (هیپوتیروئیدی) ولی در بیماران مبتلا به نارسایی کبدی، بیمار دیابت قندی، گلوکوم و فشار خون و زخم معده و روده با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: افزایش ضربان قلب، لرزش دست، تشنج، ایست قلبی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: نباید دارو سریعاً انفوزیون شود زیرا باعث ایست قلبی می‌شود. در صورت تغییر رنگ نباید مصرف شود. در صورت افزایش ضربان قلب به پزشک اطاع دهید زیرا نشانهٔ مسمومیت دارویی است.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیماران باید استعمال سیگار را قطع کنند. همزمان مصرف نوشابه و غذاهای حاوی گزانتین ممنوع است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آمیودارون *(AMIODARONE)*

نام تجاری: **Cordaron**

گروه دارویی: گروه بنزوفوران
گروه درمانی: ضد آریتمی بطن یا دهلیز (قلبی)
شکل دارویی: قرص و آمپول (۲۰۰ و ۱۵۰ میلی‌گرمی)
مصرف در حاملگی: گروه C
موارد مصرف: بی‌نظمی ریتم قلبی (آریتمی) در بطن یا فوق بطن، فیبریلاسیون یا فلوتر دهلیزی
میزان مصرف: دوز یا میزان شروع کنندهٔ اولیه روزانه ۸۰۰ تا ۱۶۰۰ میلی‌گرم از راه خوراکی به مدت یک تا ۳ هفته و میزان مصرف نگهدارنده ۲۰۰ تا ۶۰۰ میلی‌گرم در روز
موارد منع مصرف: بلوک قلبی درجه ۲ و ۳ و کم کاری قلبی (برادیکاردی) و اختلال عملکرد گروه (S.A) ولی در موارد نارسایی کبدی یا ریوی و تیروئید و کودکان با احتیاط مصرف شود.
عوارض جانبی مهم: بی‌نظمی جدید در ریتم قلبی، آسیب کبدی، عارضهٔ ریوی نوروپاتی محیطی، سر درد و حساسیت به نور و اختلال بینایی
توجهات پزشکی ـ پرستاری: در مورد علائم گوارشی در ابتدای درمان هشدار دهید. در مصرف وریدی (انفوزیون)، اندازه‌گیری فشار خون بیمار باید مدنظر باشد.
آموزش بیمار ـ خانواده: به بیمار آموزش دهید تا نبض خود را روزانه اندازه بگیرد. تا ۴ ماه پس از قطع دارو نباید در معرض نور قرار گیرد. تست‌های ریوی و چشمی بعد از مصرف ضروری است.
شرایط نگهداری: دور از نور و در دمای معمولی نگهداری شود.

آمی تریپ تیلین *(AMITRIPTYLINE HCL)*

نام تجاری: **Amitril**

گروه دارویی: ضد افسردگی (تری سیکلیک)

گروه درمانی: ضد افسردگی (اعصاب روان)

شکل دارویی: قرص‌های ۱۰، ۲۵ و ۱۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: افسردگی یا پایین بودن خلق و بـه صـورت فـرعی در عوارض افسردگی مثل بی‌اشتهایی یا پر اشتهایی و دردهای بـا ریشـهٔ عصبی

میزان مصرف: ۵۰ تا ۱۰۰ میلی‌گرم روازنه (سه بار یا به صورت میزان واحد در شب). در نوجوانان روزانه ۳۰ میلی‌گرم از راه خوراکی در دفعات (حداکثر ۱۵۰ میلی گرم روزانه)

موارد منع مصـرف: حساسیت مفرط تنفسی، مصرف دارو بعد از شروع داروهای مهار کننده (MAO) ولی در اختلالات ریوی، کلسیم، تشنج و بیماری دو قطبی، دیابت قندی و بیماری پارکینسون و کـلیه و کـبد بـا احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: آریتمی قلبی (بی‌نظمی‌های ریـتم قـلب)، شـوک، بلوک قلبی، خواب آلودگی، یبوست، احتباس ادرار، کاهش میل جنسی، تهوع، تعریق، تاری دید

توجهات پزشکی ـ پرستاری: داروها همراه یـا بـلافاصله بـعد از غـذا مصرف شوند. CBC (شمارش گلبول‌های خون) و عملکرد کلیه و قـلب

باید بررسی شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: داروها همراه یا بلافاصله بعد از غذا مصرف شوند. احتباس ادرار ـ خشکی دهان یا یبوست را به بیمار متذکر شوید. ممکن است رنگ ادرار به آبی یا متمایل به سبز تغییر یابد. حتی الامکان به بیمار توصیه شود در هنگام خروج از منزل از عینک آفتابی استفاده کند.

شرایط نگهداری: دارو در ظروف مقاوم و دور از نور نگهداری شود.

آملودیپین بزیلات (*AMLODIPINE*)

نام تجاری: **Norvasc**

گروه دارویی: بلوک کننده‌های کانال کلسیم

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص ۵ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در درمان آنژین (درد قلبی) و درمان فشار خون استفاده می‌شود.

میزان مصرف: روزانه ۵ تا ۱۰ میلی‌گرم خوراکی

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط به دارو ولی در تنگی آئورت، نارسایی قلبی و کبدی با احتیاط مصرف شوند.

عوارض جانبی مهم: سر درد، تپش قلب، تهوع، درد شکم، نفس تنگی و راش جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: فشار خون ونبض را در حین درمان کنترل کنید. در صورت بروز ادم شدید دارو را قطع کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را قبل و بعد از غذا مصرف کنید. در صورت بروز یبوست و تپش قلب به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در درجه حرارت ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آمونیوم کلراید (*AMMONIUM CHOLORIDE*)

نام تجاری: **Ammorchlor**

گروه دارویی: یک نوع نمک اسیدی کننده

گروه درمانی: خلط آور و اسیدی کنندهٔ ادرار

شکل دارویی: قرص ۵۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: دیورتیک (ادرار آور، اسیدی کننده آن)، خلط آور و حملات سرگیجه

میزان مصرف: ۴ تا ۱۲ گرم خوراکی هر ۴ تا ۶ ساعت یک بار

موارد منع مصرف: اختلالات شدید کبدی و کلیوی

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، اختلات الکترولیتی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** در حین درمان وضعیت الکترولیت‌های سرم و ادرار را اندازه‌گیری کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: غذای حاوی پتاسیم به رژیم غذایی اضافه شود.

شرایط نگهداری: دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه مطلوب است.

آموکسی سیلین (*AMOXICILIN*)

نام تجاری: **Amoxil**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک (پنی سیلین‌ها)

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: کپسول، قرص، شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت دستگاه تنفس، ادراری

میزان مصرف: روزانه ۷۵۰ تا ۱۵۰۰ میلی گرم و در کودکان ۲۰ تا ۴۰ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم (تقسیم شده هر روز ۳ بار)

موارد منع مصرف: حساسیت به پنی‌سیلین، بیماران مبتلا به عفونت مونو نوکلئوز و اختلال عملکرد کلیه

عوارض جانبی مهم: تشنج، اسهال، راش پوست، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دارو را می‌توان قبل، حین و بعد از غذا مصرف کرد ولی بهتر است با معدهٔ خالی مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دورهٔ درمان را کامل رعایت کنید.

شرایط نگهداری: دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه مطلوب است.

آمفوتریسین ـ بی *(AMPHOTERICIN-B)*

نام تجاری: **Fungizone**

گروه دارویی: ضد قارچ (ماکرولیدها)

گروه درمانی: ضد قارچ و عفونت

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های قارچی سیستمیک و مخاطره‌آمیز ناشی از ارگانیسم‌های حساس هیستوپلاسموز، آسپرژیلوس

میزان مصرف: ابتدا یک میلی‌گرم از آمفوتریسین B در ۲۵۰ میلی لیتر از محلول اکستروز پنج درصد رقیق کنید و طی ۲ تا ۴ ساعت از راه وریدی انفوزیون کنید و در صورت عدم حساسیت روز بعد ۵ میلی گرم در ۵۰۰ میلی لیتر و در ادامه روزانه ۵ تا ۱۰ میلی گرم به میزان دارو اضافه کنید و دوره درمان با دارو را طی مدت تعیین شده ادامه دهید.

موارد منع مصرف: حساسیت به دارو

عوارض جانبی مهم: سردرد، نوروپاتی، کاهش فشار خون، اختلالات کلیوی و خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: محلول را تا ۲۴ ساعت می‌توان نگهداری کرد و می‌بایست آزمایش‌های الکترولیت و شمارش گلبول خونی و عملکرد کبدی و کلیوی انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در محل تزریق، درد و لخته شدن خون وجود دارد.

شرایط نگهداری: دارو را در دمای ۲ تا ۸ درجه نگهدارید و از یخ زدن آن جلوگیری کنید.

آمپی سیلین (*AMPICILIN*)

نام تجاری: Amcill

گروه دارویی: پنی سیلین‌ها (آمینوپنی سیلین‌ها)

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: کپسول و شربت و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های عمومی، دستگاه تنفس، سیستم ادراری، عفونت پرده مغز (مننژیت)

میزان مصرف: روزانه ۱ تا ۴ گرم از راه خوراکی یا هر ۴-۶ ساعت از راه عضلانی یا وریدی

موارد منع مصرف: حساسیت به پنی سیلین‌ها و عفونت مونو نوکلئوز

عوارض جانبی مهم: اسهال، اریتم (قرمزی) پوست، مشکل خونی، عارضهٔ کلیوی و تشنج

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بهتر است محلول تزریقی آماده شده حداکثر طی یک ساعت تزریق شود. انفوزیون وریدی طی ۱۰ تا ۱۵ دقیقه صورت گیرد. محلول دارو را می‌توان تا ۱۴ روز در یخچال نگهداشت.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار می‌بایست دورهٔ درمان را کامل کند. بهتر است دارو با معدهٔ خالی با یک لیوان آب مصرف شود. در صورت بروز آلرژی به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: کپسول و ویال (محلول تزریقی) در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آمیل نیتریت (AMYL NITRITE)

گروه دارویی: نیترات‌ها

گروه درمانی: ضد مسمومیت با سیانیدها و گشاد کنندۀ عروق

شکل دارویی: آمپول برای استنشاق

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درد قلبی (آنژین صدری) ودرمان مسمومیت با سیانیدها

میزان مصرف: حساسیت شدید، کم خونی شدید (آنمی)، ضربه به سر، در موارد کاهش فشار خون، زنان باردار و پرکاری تیروئید و سکتۀ قلبی که اخیراً اتفاق افتاده است با احتیاط مصرف شود.

موارد منع مصرف: در موارد بروز آب سیاه چشم نیز با احتیاط استفاده شود.

عوارض جانبی مهم: سردرد شدید، کاهش فشار خون، تپش قلب، غش، تهوع، گرگرفتگی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو با داروی ضد فشار خون و هسیتامین تداخل عملکرد دارد. برای شکستن آمپول آن را در یک پارچه بپیچانید.

آموزش بیمار ـ خانواده: آمیل نیتریت به شدت قابل اشتعال است. به بیمار یاد دهید از حالت درازکش و خوابیده به طور ناگهانی نایستد.

شرایط نگهداری: در درجه حرارت ۸ تا ۱۵ درجه نگهداری شود.

آنتوسیانوزید (ANTHOCYANOSID A)

نام تجاری: **Difrarel - E**

گروه دارویی: آنتوسیانوزید

گروه درمانی: درمان اختلالات عروق

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: مجاز

موارد مصرف: نارسایی وریدی ـ عروق لنفاوی به ویژه هنگامی که اختلالات عروقی شکننده باشد و خونریزی نقطه‌ای (پتشی واکیموز) خونمردگی ایجاد کند.

میزان مصرف: ۳ تا ۶ قرص در روز به مدت ۲۰ روز در ماه

موارد منع مصرف: موردی ندارد.

عوارض جانبی مهم: گزارش نشده است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو در شیردهی نیز مجاز می‌باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: مورد خاصی مطرح نیست.

شرایط نگهداری: در ظروف نفوذناپذیر و دور از نور نگهداری شود.

☑ نکته: دورهٔ درمان را می‌توان به مدت نامحدود تکرار کرد.

فاکتور ضد هموفیلی
(ANTIHEMOPHILIC FACTOR)

نام تجاری: **Factorate**

گروه دارویی: مشتقات خون

گروه درمانی: ضد هموفیلی A (فاکتور هشت)

شکل دارویی: تزریقی (ویال)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کمبود فاکتور هشت (VIII)

میزان مصرف: ۱۰ تا ۲۰ واحد به ازای هر کیلوگرم از راه وریدی سریع یا انفوزیون وریدی هر ۸ تا ۲۴ ساعت

موارد منع مصرف: بیماری کبدی و کودکان

عوارض جانبی مهم: سردرد، اختلال هشیاری، ضایعات پوستی، تهوع، لرز، تب

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم حیاتی بیمار را قبل، حین و بعد از درمان کنترل کنید. در صورت افزایش ضربان قلب باید دارو را قطع یا سرعت آن را کم کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت خونریزی از لثه یا مشاهده خون در مدفوع یا ادرار به پزشک اطلاع دهید. به طور همزمان از مصرف آسپیرین خودداری کند.

شرایط نگهداری: قبل از مصرف باید دارو در درجه حرارت اتاق ۲۰ تا ۳۰ درجه قرار بگیرد. فراوردهٔ خشک دارو در درجه حرارت ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود.

آپو مورفین هیدروکلراید *(APOMORPHIN HCL)*

نام تجاری: **Apomorphin Hcl**

گروه دارویی: آلکالوئید (نمک)

گروه درمانی: استفراغ آور

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ایجاد استفراغ در مسمومیت‌های دارویی

میزان مصرف: ۲ تا ۱۰ میلی‌گرم از راه زیر جلدی یا عضلانی

موارد منع مصرف: در مسمومیت با قلیاها ومواد نفتی ممنوعیت مصرف دارد. در افراد مست و غیر هشیار ممنوع و در افراد دچار شوک و تشنج نباید مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: بی‌قراری، لرزش دست، خواب آلودگی، تهوع و نارسایی قلبی حاد و مشکل تنفسی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: استفراغ ظرف ۵ دقیقه بعد از تزریق ایجاد می‌شود. علائم حیاتی بیمار تا ۲ ساعت بعد از تجویز کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار پس از تزریق ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلی لیتر آب بنوشد. بیمار باید در وضعیتی قرار گیرد که احتمال آسپیراسیون مواد استفراغی به داخل ریه پیدا نکند.

شرایط نگهداری: دارو در دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود. دارو در معرض نور فاسد می‌شود.

آپروتینین (APROTININ)

نام تجاری: **Trasyiol**

گروه دارویی: مهار کننده‌های آنزیم پروتئولیتیک

گروه درمانی: هموستاز (ضد خونریزی)

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: خونریزی ناشی از فیبرینولیز و التهاب حاد پانکراس

میزان مصرف: جهت پیشگیری (پروفیلاکسی) ۲۰۰ هزار واحد قبل از جراحی از راه وریدی و سپس ۲۰۰ هزار واحد در حین جراحی و پس از آن هر ۴ ساعت همین اندازه لازم است و برای درمان ۵۰۰ هزار واحد در هر ساعت تکرار شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کلیوی

عوارض جانبی مهم: ایست قلبی، نارسایی قلبی، آمبولی مغزی، سکتهٔ مغزی و نارسایی کلیه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مصرف آن فقط در بیماران با پیوند عروق کرونر قلب توصیه می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: مورد خاصی ندارد.

شرایط نگهداری: دمای ۲ تا ۲۵ درجه توصیه می‌شود.

☑ **نکته:** این دارو از طریق ورید مرکزی انفوزیون می‌شود.

اشک مصنوعی *(ARTIFICIAL TEARS)*

نام تجاری: **Adapettes**

گروه دارویی: ترکیبات پلی وینیل الکل و سلولز

گروه درمانی: اشک مصنوعی

شکل دارویی: قطره

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: نارسایی ترشح اشک در چشم، خشکی چشم

میزان مصرف: یک قطره از محلول ۳ یا ۴ بار در روز یا بیشتر در چشم چکانده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط

عوارض جانبی مهم: تاری دید، سوزش چشم و رسوب در پلک

توجهات پزشکی ـ پرستاری: هرگونه چشم درد، سردرد و قرمزی چشم به پزشک اطلاع داده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: از تماس نوک قطره چکان با پلک یا چشم خودداری شود. در صورت عدم بهبود طی ۲ روز به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در جای خنک نگهداری شود.

☑ نکته: این قطره (اشک مصنوعی) باعث مرطوب نگهداشتن چشم و افزایش ضخامت لایهٔ اشکی می‌شود.

آسپاراژیناز *(ASPARAGINASE)*

نام تجاری: **Elspar**

گروه دارویی: آنزیم

گروه درمانی: ضد سرطان (نئوپلاسم)

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در یک نوع سرطان خون (لوسمی منفوسیتی حاد)

میزان مصرف: ۲۰۰ واحد به ازای هر کیلوگرم از راه وریدی به مدت ۴ هفته

موارد منع مصرف: بیماران مبتلا به پانکراتیت و دچار حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: سردرد، تشنج، اختلال هشیاری، مشکل کلیه‌ها، کبد و خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های خونی و کلیه و کبد ضروری است. در حین تجویز دارو علائم حیاتی بیمار را کنترل کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز درد شکم، تهوع و استفراغ یا زردی یا تب و خونریزی و ادرار با حجم بالا و زخم دهان به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: بیمار باید از تماس با بیماران عفونی بپرهیزد و در محل شلوغ رفت و آمد نکند. ویال دارو در دمای پایین‌تر از ۸ درجه نگهداری شود.

☑ **نکته:** این دارو یک آنزیم (اِل ـ آسپارژین آمیدو هیدرولاز) است که هم تزریق عضلانی و هم تزریق وریدی دارد.

آتنولول (*ATENOLOL*)

نام تجاری: **Tenormin**

گروه دارویی: مسدود کنندهٔ گیرنده‌های بتا

گروه درمانی: ضد درد قلبی

شکل دارویی: قرص ۵۰ و ۱۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: فشار خون (هیپرتانسیون) و دردهـای قـفسهٔ سـینه بـا منشاء قلبی (آنژین)

میزان مصرف: ابتدا روزانه ۵۰ میلی گرم خوراکی تجویز می‌شود سپس تا ۱۴ روز به ۱۰۰ میلی گرم می‌رسد.

موارد منع مصرف: بـلوک قـلبی درجـه ۲ و ۳، شـوک کـاردیو ژنـتیک (قلبی)، نارسایی قلبی

عوارض جانبی مهم: ضعف عمومی، راش و ضایعات پـوستی، نـاتوانـی جنسی، خشکی چشم‌ها، اسهال

توجهات پزشکی ـ پرستاری: نـبض بـیمار را کـنترل کـنید. بـه بـیمار آموزش دهید از وضعیت خوابیده به صورت ناگهانی نایستد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را نباید ناگهانی قطع کنید. بـه بـیمار در مورد افزایش احساس سرما بعد از مصرف آتنولول هشدار دهید.

شرایط نگهداری: دارو در ظروف در بسته و دمای مـعمولی ۱۵ تـا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آتور واستاتین (*ATORVASTATIN*)

نام تجاری: **Lipitor**

گروه دارویی: مهار کننده ۳ هیدروکسی ۳ متیل گلوتاریل کوآنزیم A
گروه درمانی: ضد چربی خون (کاهش LDL و کلسترول کامل)
شکل دارویی: قرص ۱۰-۲۰-۴۰ میلی گرمی
مصرف در حاملگی: گروه X
موارد مصرف: درمان چربی خون، کاهش کلسترول وتری گلیسرید نوع اولیه و فامیلی
میزان مصرف: ابتدا با ۱۰ میلی گرم شروع می‌شود و می‌تواند تا ۸۰ میلی گرم افزایش یابد.
موارد منع مصرف: بیماری و نارسایی کبدی و دوران حاملگی و شیردهی ممنوعیت مصرف دارد.
عوارض جانبی مهم: سردرد، ضایعات جلدی، درد شکم، اسهال، دردکمر، سینوزیت و علائم آنفلوآنزا
توجهات پزشکی ـ پرستاری: در جوابدهی به درمان، سطح LDL اندازه‌گیری شود. این مورد دو هفته بعد از شروع درمان باید انجام شود. تست‌های کبدی ۶ تا ۱۲ هفته باید کنترل شود.
آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را می‌توان قبل یا بعد از غذا مصرف کرد. بیمار باید یاد بگیرد از روش‌های دیگر کم کردن چربی و وزن استفاده کند مثل: ورزش‌های منظم و محدودیت مصرف مواد غذایی.
شرایط نگهداری: دارو در حرارت ۲۰ تا ۲۵ درجه نگهداری شود.

آتراکوریوم (*ATRACURIUM*)

نام تجاری: **Tracrium**

گروه دارویی: مسدود کننده عصبی ـ عضلانی

گروه درمانی: شل کننده‌های عضلات مخطط (اسکلتی)

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: طبقه‌بندی نشده است.

موارد مصرف: در بیهوشی، تسهیل در لوله گذاری، شل کردن عضلات مخطط و کمک در بیهوشی عمومی

میزان مصرف: بر اساس نیاز فرد از ۰/۴ تا ۰/۵ میلی‌گرم تزریق وریدی مفید است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، آسم، بیماری عصبی ـ عضلانی (میاستنی‌گراویس)

عوارض جانبی مهم: کاش فشار خون، عوارض جلدی، مشکل تنفسی، مشکل اختلال در تخلیهٔ ترشحات ریه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: میزان اولیه دارو در ۳۰ تا ۶۰ ثانیه انفوزیون می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: تاریخچهٔ حساسیت یا مشکلات عضلانی ـ تنفسی را به پزشک بیهوشی اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود.

آتروپین (چشمی) (ATROPIN SULFAT)

نام تجاری: Actonorm

گروه دارویی: از گروه آنتی کولینرژیک‌ها

گروه درمانی: گشاد کنندهٔ مردمک چشم

شکل دارویی: قطره و پماد چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضایعات چشمی مثل چسبندگی والتهاب در کپسول، عنبیه و برای درمان آب سیاه چشم و برای گشاد کردن مردمک

میزان مصرف: یک قطره از محلول ۱٪ یک تا سه بار در چشم چکانده شود یا ۰/۳ سانتی‌متر از پمادروی ملتحمه مالیده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به دارو

عوارض جانبی مهم: در صورت جذب سیستمیک می‌تواند باعث عارضه شود بنابراین در افراد مسن و دچار نارسایی کلیه و کبد با احتیاط مصرف شود. خشکی دهان، سردرد و استفراغ جزء عوارض جذب عمومی می‌باشد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: برای جلوگیری از تشدید فشار داخل چشمی باید قبل و بعد از استفاده از قطره فشار کرهٔ چشم اندازه‌گیری شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو ممکن است باعث تاری دید یا حساسیت به نور شود.

شرایط نگهداری: دارو در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

آتروپین سولفات *(ATROPIN SULFAT)*

گروه دارویی: آنتی کولینرژیک‌ها

گروه درمانی: ضد برادیکاردی و آریتمی و ضد مسمومیت، مواد سمی ارگانو فسفره (حشره کش‌ها)

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کم کاری قلبی (برادیکاردی) و بلوک قلبی و مهار رفلکس واگ (تحریک ناحیهٔ گلو که باعث استفراغ می‌شود) قبل از عمل ۰/۵ تا ۱ میلی‌گرم از راه وریدی تزریق می‌شود و هر ۵ دقیقه حداکثر تا ۲ میلی‌گرم تکرار می‌شود.

میزان مصرف: ۰/۵ تا ۱ میلی‌گرم از راه وریدی تزریق می‌شود و هر ۵ دقیقه و حداکثر تا ۲ میلی‌گرم تکرار می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، خونریزی حاد، آب سیاه چشم و در موارد نارسایی کبدی، کلیوی و قلبی با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: خشکی دهان، تشنگی، یبوست، احتباس ادرار، سردرد و تپش قلب.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم حیاتی مثل تعداد ضربان قلب و فشار خون را کنترل کنید. در سالمندان باید میزان کمتری تجویز شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت علائم خشکی دهان، غرغرهٔ آب و مصرف آدامس مفید است.

شرایط نگهداری: در درجه حرارت معمولی اتاق نگهداری شود.

☑ **نکته:** این دارو در شکل تزریقی یکی از داروهای مفید در بیهوشی و اقدامات احیای قلب و ریه یا ایست‌های قلبی می‌باشد.

آسپیرین *(A.S.A)*

نام تجاری: **Aspirin**

گروه دارویی: سالیسیلات‌ها

گروه درمانی: ضددرد، ضد تب و التهاب، ضد تجمع پلاکت

شکل دارویی: قرص، شیاف

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درد، آرتریت (دردهای مفصلی)، ضایعات آمبولی (لخته‌های خون در عروق) و حملات با نارسایی عروق مغزی (TIA) و برای بیماران قلبی به منظور پیشگیری از لخته‌های پلاکتی

میزان مصرف: در بیماری‌های مختلف متفاوت است. در پیشگیری از بیماری‌های قلبی یک قرص ۱۰۰ میلی گرمی، در آرتریت تا میزان بالای ۴ تا ۸ گرم روزانه

موارد منع مصرف: آسم، افراد دارای سابقهٔ کهیر یا حساسیت شدید، فاویسم (کمبود GOPD)، اختلالات خونریزی دهنده، کودکان مبتلا به آبله مرغان و در نارسایی کلیه و کبد

عوارض جانبی مهم: مشکلات گوارشی، تهوع، خونریزی از معده، نارسایی کلیوی، وزوزگوش

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های اولیهٔ کبد و کلیه باید انجام شود. وضع خونی بیمار باید کنترل شود. در صورت بروز علائم خارش و زردی یا کهیر دارو را قطع کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: خونریزی یا تغییر رنگ مدفوع (قیری شدن

مدفوع) را اطلاع دهید. دارو را با غذا یاشیر میل کنید. آسپرین را بهتر است ۳۰ دقیقه قبل از غذا یا ۲ ساعت بعد از غذا مصرف کنید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

☑ **نکته:** نوع کدئینه دارو دارای خاصیت ضد درد بیشتری است و عوارض وتوجهات مشابه A.S.A دارد.

آستمیزول (ASTEMIZOLE)

نام تجاری: Hismanal

گروه دارویی: آنتی هیستامین

گروه درمانی: ضد حساسیت‌های غیر خواب آور

شکل دارویی: قرص ۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: طبقه‌بندی نشده است.

موارد مصرف: حساسیت‌ها، کهیر، آلرژی (رینیت)

میزان مصرف: در بالیغن و کودکان بالای ۱۲ سال خوراکی ۱۰ mg/d

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، مصرف همزمان با ضد قارچ‌ها مثل کتوکنازول و آنتی بیوتیکی مثل اریترومایسین

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، سردرد، یرقان، بی‌قراری، افزایش اشتها، درد مفاصل

توجهات پزشکی -پرستاری: در درمان دراز مدت دارو، آزمایش‌های خونی و کلیوی ضروری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را با معدهٔ خالی مصرف کنید. در صورت بروز کاهش فشار خون به پزشک اطلاع دهید. خشکی دهان جزء عوارض همراه است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

آزاتیوپرین (*AZATHIOPRIN*)

نام تجاری: **Imuran**

گروه دارویی: آنتاگونیست متابولیسم پورین
گروه درمانی: سرکوب ایمنی ـ ضد رماتیسم
شکل دارویی: قرص و کپسول ۵۰ و ۲۵۰ میلی گرمی
مصرف در حاملگی: گروه D
موارد مصرف: در پیوند کلیه، سرکوب و مهار بیماری آرتریتت روماتوئید
میزان مصرف: در پویند کلیه میزان مصرف متفاوت است ولی در بیماری رماتیسم مفصلی به میزان ۱ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن ۱ تا ۲ قرص مصرف می‌شود.
موارد منع مصرف: حساسیت شدید و حاملگی ولی در بیماری‌های کبدی و کلیوی و مشکلات خونی با احتیاط مصرف شود.
عوارض جانبی مهم: تهوع و استفراغ، مشکلات گلبول‌های خون، آسیب کبدی، احتمال بروز خطر سرطان، یرقان (زردی) و خطر عفونت.
توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های اولیه کلیوی وکبدی و خونی ضروری است. کارکرد کلیه‌ها و میزان مایعات مصرفی و ادرار روزانه باید اندازه‌گیری شود.
آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز ادرار تیره، زردی پوست و چشم و خارش یا مدفوع روشن به پزشک اطلاع دهید. بیمار باید در طول درمان صبور باشد به ویژه در رماتیسم مفصلی که جواب به درمان ۳ تا ۴ ماه طول می‌کشد. هرگونه تب، اسهال یا خستگی شدید را

به پزشک گزارش دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

☑ **نکته**: این دارو سمیت شدید دارد و خطر بعضی از سرطان‌ها را در دراز مدت افزایش می‌دهد.

باسیتراسین (*BACITRACIN*)

نام تجاری: **AK-Tracin**

گروه دارویی: آنتی‌بیوتیک پلی پپتید

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: پماد چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: زخم قرنیه، التهاب و عفونت ملتحمهٔ چشم

میزان مصرف: روزی یکبار یا بیشتر بر حسب دستور پزشک

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به دارو ولی در بیماران با میاستنی گراویس با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: التهاب وتحریک موقتی، سوزش، خارش و کهیر

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تاریخچه حساسیت دارویی را از بیمار بپرسید. آزمایش‌های کلیوی برای تجویز ضروری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: باید بیمار مایعات کافی بنوشد، در هنگام مالیدن پماد به داخل پلک تحتانی، از تماس تیوب پماد با چشم جلوگیری کنید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است. از یخ زدن دارو جلوگیری نمایید.

بکلوفن (*BACLOFEN*)

نام تجاری: **Lioresal**

گروه دارویی: مشتق کلروفنیل

گروه درمانی: شل کنندهٔ عضلات اسکلتی (مخطط)

شکل دارویی: قرص ۱۰ و ۲۵ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: اسپاسم عضلات در بیماری‌های M.S (مولتیپل اسکلروزیس) و ضایعات نخاعی

میزان مصرف: ۴۰ تا ۸۰ میلی‌گرم در روز

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، تشنج، تهوع و استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ کنترل دروه‌ای قند خون و عملکرد کبد ضروری است چونکه احتمال تشنج با این دارو بالاست. در بیماران تشنجی مراقب باشید.

آموزش بیمار ـ خانواده: قطع ناگهانی دارو ممکن است باعث تشنج بشود. دارو را با غذا میل کنید. از رانندگی باید اجتناب شود.

شرایط نگهداری: در درجه حرارت اتاق نگهداری شود.

نمک متعادل شده *(BALANCED SALT)*

نام تجاری: **B.S.S**

گروه دارویی: الکترولیت

گروه درمانی: محلول شست‌وشوی چشم

شکل دارویی: محلول چشمی

مصرف در حاملگی: طبقه‌بندی نشده

موارد مصرف: شست‌وشوی چشم حین عمل جراحی

میزان مصرف: بر اساس نیاز و تشخیص پزشک

موارد منع مصرف: تزریق یا انفوزیون وریدی آن ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: التهاب و تاول قرنیه، کدورت قرنیه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: پرستاری می‌بایست سالم بودن ظرف دارو، تاریخ مصرف و تاریخ انقضاء و شفاف بودن آن را کنترل کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: پس از مصرف دارو را دور بریزید.

شرایط نگهداری: در دمای ۸ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

محلول نمکی متعادل شده به همراه گلوتاتیون
(BALANCED SALT - PLUS - GLUTATIONE)

نام تجاری: **B.S.S Plus**

گروه دارویی: الکترولیت

گروه درمانی: محلول شست‌وشوی داخل چشمی

شکل دارویی: محلول

مصرف در حاملگی: طبقه‌بندی نشده

موارد مصرف: شست‌وشوی چشم حین عمل جراحی مثل آب مروارید (کاتاراکت)

میزان مصرف: براساس نیاز

موارد منع مصرف: تزریق وریدی یا انفوزیون

عوارض جانبی مهم: مشابه مورد قبل

توجهات پزشکی ـ پرستاری: استفاده از محلول باید به طریق استریل باشد. محلول تغییر رنگ یافته را دور بریزید.

آموزش بیمار ـ خانواده:

شرایط نگهداری: دارو در دمای ۸ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

باریم (سولفات باریم) *(BARIUM SULFAT)*

نام تجاری: Baricon

گروه دارویی: مادهٔ حاجب

گروه درمانی: ماده تشخیصی در ضایعات دستگاه گوارش

شکل دارویی: پودر جهت ساختن محلول خوراکی یا از طریق مقعد (تنقیه)

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: رادیوگرافی معده و رودهٔ بزرگ و کوچک و مری

میزان مصرف: در بالغین در معده ۶۰ تا ۴۵۰ گرم و در رودهٔ بزرگ ۱۵۰ تا ۷۵۰ گرم به صورت تنقیه (اِنما)

موارد منع مصرف: انسداد روده، احتمال پارگی دستگاه گوارش، بعد از عمل نمونه‌برداری روده، بعد از اقدامات تشخیصی مثل رادیوتراپی

عوارض جانبی مهم: یبوست و در صورت سوراخ بودن دستگاه گوارش عفونت شکمی، اسهال و آپاندیسیت.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: شب قبل از اقدام تشخیص، برای بیمار داروی اسهال آور (ملّین) تجویز کنید یا شیاف بیزاکودیل بدهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: به همراه دارو آب فراوان مصرف شود زیرا ممکن است یبوست ایجاد کند.

شرایط نگهداری: پودر خشک را در جای خشک نگهداری کنید.

نکته: رادیوگرافی نوع باریم (HD) و معمولی برای اقدامات تشخیصی در دورهٔ حاملگی ممنوع است. نوع H.D بیشتر برای رادیوگرافی با هوا در مری و معده استفاده می‌شود.

ب ـ ث ـ ژ داخل مثانه (B.C.G)

نام تجاری: **Theracys**

گروه دارویی: واکسن

گروه درمانی: ضد نئوپلاسم

شکل دارویی: محلول (ویال)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان سرطان (تومور) مثانه و پیشگیری از تومورهای اولیه یا عود کنندهٔ مجاری ادراری

میزان مصرف: در بالغین یک ویال رقیق شده هفته‌ای یک مرتبه برای ۶ هفته

موارد منع مصرف: بیماران با ضعف ایمنی، ایدز، لنفوم و سرطان‌ها و مصرف کنندگان طولانی مدت کورتون، افراد دچار تب یا عفونت اداری

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، بی‌حالی، سوزش ادرار، خون در ادرار، کم خونی و علائم شبه آنفلوآنزا و علائم چشمی و جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در ابتدا باید برای بیمار تست PPD انجام شود. وضعیت ادراری بیمار کنترل شود. مراقب باشید بیمار تب یا عفونت ادراری نداشته باشد. پرستار مربوطه باید دارو را با کمال احتیاط آمادهٔ تزریق کنید (دستکش، گان، ماسک ضروری است).

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار باید با عوارض احتمالی دارو آشنا شود.

شرایط نگهداری: دارو در معرض آفتاب نباشد. پودر ب.ث.ژ و محلول

آماده شده باید در یخچال نگهداری شود. دمای مطلوب ۲ تا ۸ درجه می‌باشد.

☑ نکته: در طول درمان، حاملگی برای بیمار ممنوع است. در صورت تب و لرز یا علائم ادراری شدید به پزشک اطلاع دهید.

ب.ث.ژ (BCG VACCINE)

نام تجاری: Tice BCG

گروه دارویی: واکسن

گروه درمانی: واکسن ضد مایکوباکتریال (بیماری سل)

شکل دارویی: پودر برای تزریق

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: برای واکسیناسیون افرادی که با بیماران دچار سِل تماس نزدیک داشته‌اند.

میزان مصرف: ۰/۲ تا ۰/۳ میلی‌لیتر به صورت جلدی

موارد منع مصرف: اختلالات ایمنی، ایدز، واکسیناسیون آبله، سوختگی، کورتون تراپی (مصرف کنندگان طولانی مدت کورتون)، حاملگی

عوارض جانبی مهم: تورم غده‌های لنفاوی، حساسیت (آلرژی)، عفونت استخوانی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** این واکسن را به صورت وریدی یا زیر جلد یا داخل پوستی تزریق نکنید. حتماً داروهای احیاء و ضد حساسیت ویژه مثل اپی نفرین در دسترس باشد. ۶ تا ۸ هفته بین واکسن زدن‌های ب. ث. ژ فاصله بگذارید.

آموزش بیمار ـ خانواده: محل تزریق را تا ۲۴ ساعت خشک نگهدارید. تست پوستی توبر کولین (PPD) را ۲ تا ۳ ماه بعد از واکسن انجام دهید.

شرایط نگهداری: دارو در یخچال نگهداری شود.

ب ـ کمپلکس (B-COMPLEX)

نام تجاری: **Becotal**

گروه دارویی: ویتامین‌ها

گروه درمانی: B. کمپلکس

شکل دارویی: قرص، شربت، آمپول

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: درمان یا پیشگیری از کمبود ویتامین‌های گروه B

میزان مصرف: برای پیشگیری از کمبود ویتامین‌های گروه B، ۱ تا ۳ قرص روزانه یا ۱ تا ۳ قاشق مرباخوری شربت روزانه یا یک آمپول

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به دارو

عوارض جانبی مهم: ضایعات جلدی یا خارش

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دارو در زمان تزریق باید فاقد رسوب باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: به همراه دارو، مواد غذایی حاوی ویتامین‌های گروه B را مصرف کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

نکته: دارو بهتر است به صورت عضلانی تزریق شود.

بکلومتازون *(BECLOMETHASONE)*

نام تجاری: **Beclovent**

گروه دارویی: کورتون (گلوکو کورتیکوئید)

گروه درمانی: ضد التهاب، ضد آسم

شکل دارویی: اسپری دهانی، بینی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آسم، اسپاسم (گرفتگی) مجاری هوایی به صورت مزمن مثل برونشیت، عود پولیپ بینی بعد از جراحی، آلرژی فصلی

میزان مصرف: در آسم ۲ پاف اسپری ۳ تا ۴ بار روزانه ولی در اطفال ۱ تا ۲ پاف ۳ بار روزانه توصیه می‌شود.

موارد منع مصرف: حملات حاد آسم، سِل فعال، عفونت قارچی یا میکروبی درمان نشده یا عفونت با ویروس تب خال (هرپس)

عوارض جانبی مهم: سوزش بینی، سردرد، عطسه، خونریزی از بینی، تهوع، استفراغ و خشکی دهان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ به بیمار توصیه کنید مایعات کافی مصرف کند. پس از مدتی میزان مصرف دارو را باید افزایش دهید. در مورد عفونت قارچی بیمار را پس از مدتی معاینه کنید (دهان و بینی).

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورتی که بیمار از اسپری سالبوتامول استفاده می‌کند قبل از این دارو، استفاده کند. پس از هر بار استنشاق دارو یک لیوان آب مصرف کند. این دارو در حملات آسم بی‌فایده است.

شرایط نگهداری: در دمای ۲ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

☑ **نکته**: در صورت عدم بهبودی طی ۳ هفته یا بروز عفونت دهانی به پزشک اطلاع دهید.

بلادونا- پی بی *(BELLADONA P.B)*

نام تجاری: **Barbidona**

گروه دارویی: ترکیب آلکالوئید بلادونا

گروه درمانی: ضد درد، ضد موسکارین

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: زخم معده، بیماری رودهٔ تحریک‌پذیر (IBS) و عفونت باکتریال روده، اسهال، درد شکمی به ویژه شیرخواران

میزان مصرف: ۵ تا ۱۰ میلی لیتر شربت ۳ تا ۴ بار در روز یا ۱ تا ۲ قرص روزانه ۲ بار در روز

موارد منع مصرف: انسداد لولهٔ گوارش، زخم دستگاه گوارش (نوع شدید) ولی در نارسایی قلبی و بیماری تیروئید با احتیاط مصرف شود. در آب سیاه چشم (گلوکوم) منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: تاری دید، خشکی دهان، علائم عصبی و مشکلات ادراری

توجهات پزشکی ـ پرستاری: پزشک باید سابقهٔ بیماری‌های کلیوی ـ کبدی و چشمی را بررسی کند. فاصلهٔ تجویز آنتی اسید با این دارو حداقل یک ساعت باشد. بیمار بهتر است آنتی اسید را بعد از غذا مصرف کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را نیم ساعت قبل از غذا و شب موقع خواب مصرف کنید. در صورت تاری دید یا خواب آلودگی از رانندگی

اجتناب کنید. مایعات کافی بنوشید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و جای خشک نگهداری شود.

☑ **نکته:** این دارو ترکیبی از آتروپین، هیوسین و فنوباربیتال است و در موارد فوق درمان کمکی محسوب می‌شود.

بلادونا ـ ارگوتامین پی‌بی
(BELADONA ERGOTAMINE P.B)

نام تجاری: **Bellergal**

گروه دارویی: آلکالوئید بلادونا

گروه درمانی: پیشگیری از سردردهای میگرنی

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: پیشگیری از سردردهای میگرنی، مشکلات هیجانی و سردرد قبل از قاعدگی و کاهش علائم یائسگی

میزان مصرف: ۱ قرص صبح و ۱ قرص ظهر و ۲ قرص زمان خواب

موارد منع مصرف: به بلادونا پی بی مراجعه شود.

عوارض جانبی مهم: به بلادونا پی بی مراجعه شود.

⚠ توجهات پزشکی ـ پرستاری: به بلادونا پی بی مراجعه شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: به بلادونا پی بی مراجعه شود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

☑ نکته: این دارو از لیست داروهای ایران حذف شده است ولی در بازار وجود دارد.

بنزوکائین *(BENZOCAINE)*

نام تجاری: **oragel**

گروه دارویی: مشتق اسید، بی حس کنندهٔ اِستری

گروه درمانی: موضعی

شکل دارویی: پماد موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: تسکین دردهای موضعی، آفتاب سوختگی خفیف، دردناحیه هموروئید

میزان مصرف: به مقدار مورد لزوم روی موضع بمالید.

موارد منع مصرف: حساسیت به مواد استری و بنزوکائین.

عوارض جانبی مهم: کهیر، خارش و تورم موضعی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در سوختگی با مواد شیمیایی ابتدا زخم را با صابون یا آب یا سرم شست‌وشو دهید سپس از پماد موضعی استفاده کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: از تماس دست آلوده به پماد با چشم پرهیز کنید.

شرایط نگهداری: دارو دردمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

☑ **نکته:** طی یک دقیقه اثر آن شروع می‌شود و به مدت حداکثر یک ساعت باقی می‌ماند.

بنزوئیل پراکساید (*BENZOYL PEROXIDE*)

نام تجاری: **Benzac**

گروه دارویی: کراتولیتیک

گروه درمانی: ضد آکنه

شکل دارویی: ژل، لوسیون، صابون

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضد جوش (آکنه) در سر و صورت

میزان مصرف: روزانه ۱ تا ۲ بار ژل یا ۱ تا ۴ بار لوسیون

موارد منع مصرف: موارد خاصی وجود ندارد.

عوارض جانبی مهم: عارضه خاصی ندارد.

⚠ توجهات پزشکی ـ پرستاری: تجویز داروهای همزمان با الکل موضعی مفید نیست.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار باید ابتدا با صابون معمولی موضع را بشوید و سپس از دارو استفاده کند.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

بنزوتروپین مسیلات
(BENZOTROPIN MESYLATE)

نام تجاری: **Akitan**

گروه دارویی: آنتی کولینرژیک
گروه درمانی: ضد پارکینسون
شکل دارویی: قرص و آمپول (۲ میلی گرم)
مصرف در حاملگی: گروه C
موارد مصرف: پارکینسون، دیستونی (دو بیماری سیستم عصبی که اولی با لرزش (ترمور) اندام‌ها و مشکل در حرکت و راه رفتن به علت کاهش مواد ضروری درگیرنده‌های GABA در مغز بروز می‌کند و دومی سفتی عضلات نواحی گردن و اندام‌هاست)
میزان مصرف: ۰/۵ تا ۶گرم روزانه از راه خوراکی برای پارکینسون موثر است.
موارد منع مصرف: حساسیت شدید، آب سیاه چشم
عوارض جانبی مهم: ضعف و خستگی، کهیر، مشکل دید، تپش قلب، یبوست و سوزش ادرار
⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** بیمار ممکن است دچار ضعف عضلانی بشود که باید میزان دارو را کاهش داد.
آموزش بیمار ـ خانواده: دارو با غذا یا بلافاصله پس از غذا مصرف شود. شروع و قطع دارو باید تدریجی باشد. از رانندگی اجتناب شود.
شرایط نگهداری: دارو باید دور از نور و در حرارت معمولی نگهداری شود.

اسید بنزوئیک (BENZOIC ACID)

نام تجاری: Drazoic

گروه دارویی: مشتقات اسید بنزوئیک

گروه درمانی: ضد قارچ

شکل دارویی: محلول یا (Bulk) یا پماد

مصرف در حاملگی: طبقه‌بندی نشده است.

موارد مصرف: ضد قارچ و عفونت‌های میکروبی

میزان مصرف: به طور موضعی استفاده می‌شود ۱ تا ۲ بار روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید موضعی

عوارض جانبی مهم: حساسیت و ضایعات جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: اسید بنزوئیک به عنوان مادهٔ نگهدارندهٔ دارویی در غلظت یک درصد مورد استفاده قرار می‌گیرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: این ترکیب به عنوان ضد باکتری ادراری هم مورد استفاده قرار می‌گیرد. نوع پماد آن در انگلستان در ترکیب با سالیسیلیک اسید مورد استفاده قرار می‌گیرد.

شرایط نگهداری: در جای خشک و در ظروف در بسته نگهداری شود.

تنتوربنزوئین (BENZOIN TINCTURE)

گروه دارویی: مشتقات و ترکیبات اسید بنزوئیک

گروه درمانی: درمان عفونت‌های ویروسی

شکل دارویی: تودهٔ حجیم (Bulk)

مصرف در حاملگی: طبقه‌بندی نشده است

موارد مصرف: زگیل‌ها، کراتوزها، پاپیلوم لارنکس، کراتوزهای همراه سبوره یا ناشی از رادیوتراپی (اشعه x)

میزان مصرف: محلول ۲۵٪ آن کمتر استفاده می‌شود.

موارد منع مصرف: موردی گزارش نشده است.

عوارض جانبی مهم: در صورت تماس با پوست، زخم و یا التهاب موضعی ایجاد می‌کند.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: معمولاً تا ۶ هفته منتظر جواب درمان بمانید.

آموزش بیمار ـ خانواده: از استفاده آن بدون تجویز پزشک خودداری کنید. در هنگام استفاده دست‌ها نباید با چشم در تماس باشد.

شرایط نگهداری: در دمای پایین‌تر از ۲۵ درجه نگهداری شود.

بنزوئیل پراکساید *(BENZOIL PEROXIDE)*

نام تجاری: **Benoxyl**

گروه دارویی: کراتولیتیک‌ها

گروه درمانی: ضد آکنه ـ ضدباکتری

شکل دارویی: محلول (لوسیون)، ژل موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان آکنه و زخم‌های بستر یا زخم‌های ناحیهٔ واریس پا

میزان مصرف: ۱ تا ۴ بار در روز استفاده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، زخم‌های باز یا پوست ملتهب و دچار کندگی

عوارض جانبی مهم: ضایعات پوستی و خشکی پوست از جمله عوارض این دارو است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت مشاهدهٔ تحریک پوستی دارو را قطع کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: استفاده از نرم کننده‌ها پس از اتمام درمان مفید است. دارو نباید روی لب یا پلک مالیده شود.

شرایط نگهداری: در دمای زیر ۲۵ درجه نگهداری شود.

بنزتروپین *(BENZTROPIN MESYLATE)*

نام تجاری: **Cogentin**

گروه دارویی: آنتی کولینرژیک

گروه درمانی: ضد پارکینسون

شکل دارویی: آمپول و قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: علائم مغزی بیماری‌های پارکیسون و اکستراپیرامیدال

میزان مصرف: ۱ تا ۲ میلی‌گرم روزانه خوراکی یا تزریقی

موارد منع مصرف: انسداد روده، زخم گوارشی، بیماری میاستنی گراویس و تنگی پیشابراه

عوارض جانبی مهم: یبوست، حساسی به گرمازدگی و کاهش فشار خون و علائم گیجی جزء مهمترین عوارض‌اند.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ضعف عضلانی جزء عوارض است، هشدار دهید. افسردگی و تهوع را به بیمار یادآور شوید.

آموزش بیمار ـ خانواده: سالمندان به میزان بالاتر آن حساس هستند. از قطع ناگهانی دارو پرهیز کنید.

شرایط نگهداری: در جای خشک و دمای زیر ۲۵ درجه نگهداری شود.

بنزیل بنزوآت (*BENZYL BENZOAT*)

نام تجاری: **Anusol**

گروه دارویی: بنزیل‌ها

گروه درمانی: ضد گال و شپش

شکل دارویی: تودهٔ محلول حجیم (Bulk)

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: گال و شپش (پدیکولوز)

میزان مصرف: به مقدار مورد نیاز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: در صورت مصرف خوراکی فرد دچار تشنج و علائم عصبی می‌شود.

⚠ توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو به صورت محلول (امولسیون) روی موضع مالیده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: ممکن است علیرغم درمان موفق خارش تا ۲ هفته باقی بماند. از تماس چشم و مخاط دهان با دارو پرهیز کنید. همزمان، لباس زیر و ملحفه و روبالشی با آب جوش شسته شود.

شرایط نگهداری: دور از نور و در دمای معمولی نگهداری شود.

بفنیوم هیدروکسی نفتوآت
(BEPHENIUM HYDROXY NAPHTHOATE)

نام تجاری: **Alcopar**

گروه دارویی: گرانول (۵ گرم)

گروه درمانی: آگونیست گیرندهٔ کولینرژیک

شکل دارویی: ضد کرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آلودگی به کرم آسکاریس و کرم قلابدار (نکاتور آمریکانوس)

میزان مصرف: ۵ گرم خوراکی ۱ تا ۲ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به دارو

عوارض جانبی مهم: اسهال، استفراغ، سردرد

توجهات پزشکی-پرستاری: بیشترین کاربرد دارو علیه کرم آسکاریس است.

آموزش بیمار-خانواده: با معدهٔ خالی استفاده شود. تا یک ساعت بعد از مصرف دارو، غذایی مصرف نشود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و در جای خشک نگهداری شود.

بتاکاروتن (*BETACAROTENE*)

نام تجاری: **Solatene**

گروه دارویی: پرو ویتامین A

گروه درمانی: محافظت پوست

شکل دارویی: کپسول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کمبود ویتامین A، مهار واکنش‌های ناشی از حساسیت به نور

میزان مصرف: ۶ تا ۱۵ گرم بتا کاروتن یا ۱۰ تا ۲۵ نوار واحد ویتامین A

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: تغییر رنگ پوست و اسهال، کبودی پوست، درد مفصل

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در طول مصرف دارو ممکن است پوست بیمار کمی زرد رنگ به نظر برسد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو همراه با غذا مصرف شود.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

نکته: مصرف بالای آن باعث مسمومیت با ویتامین A می‌شود.

بتاهیستین (*BETAHISTIN*)

نام تجاری: **Betaserc**

گروه دارویی: گروه هیستامینی

گروه درمانی: ضد سرگیجه

شکل دارویی: قرص ۸ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: حملات سرگیجه (بیماری منییر) که با حملات سرگیجه توأم است.

میزان مصرف: ابتدا ۱۶ میلی گرم از راه خوراکی ۲ تا ۳ بار در روز سپس ۲۴ تا ۴۸ میلی‌گرم روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط، بیماری فئوکروموسیتوما

عوارض جانبی مهم: سردرد، ضایعات جلدی، تهوع، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در آسم و زخم معده با احتیاط مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو را با غذا و یک لیوان آب مصرف کنید.

شرایط نگهداری:در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

بتامتازون *(BETAMETHAZONE)*

نام تجاری: **Celestone**

گروه دارویی: گلکوکورتیکوئید (کورتون)

گروه درمانی: ضدالتهاب، مهار ایمنی

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: التهاب شدید و مهار سیستم ایمنی، نارسایی کورتکس آدرنال

میزان مصرف: روزانه ۰/۶ تا ۷/۲ میلی گرم به صورت خوراکی یا ۰/۵ تا ۹ میلی‌گرم وریدی

موارد منع مصرف: عفونت‌های قارچی و حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: سردرد، افزایش اشتها، ضعف، افزایش وزن، پرمویی صورت، بی‌خوابی و بی‌قراری

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قطع داروی استروئیدی باید به تدریج و طی یک هفته صورت گیرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بتامتازون خوراکی را باید همراه غذا یا شیر استفاده کرد.

شرایط نگهداری: در جای خشک و خنک نگهداری شود.

بتامتازون (چشمی ـ گوشی) *(BETAMETHAZONE)*

نام تجاری: **Betnesol**

گروه دارویی: کورتون

گروه درمانی: ضد التهاب

شکل دارویی: پماد چشمی یا گوشی یا قطرهٔ بینی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: التهاب قرنیهٔ چشم، التهاب ملتحمه، ضایعات آلرژیک چشم، التهاب گوش خارجی

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قطره هر ۱ تا ۲ ساعت داخل چشم چکانده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، ضایعات قارچی، آبله مرغان و بیماری هرپس، عفونت‌های حاد و دارای ترشح در چشم

عوارض جانبی مهم: باعث اختلال در دید چشم و تشدید عفونت‌های ثانویه، ترس از نور و اشک‌ریزی و احساس جسم خارجی در چشم می‌شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: خطر عفونت قارچی را در نظر داشته باشید. پزشک باید به یاد داشته باشد که بعد از عمل آب مروارید چشم، التیام زخم را به تأخیر می‌اندازد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز اختلال بینایی دارو را قطع کنید. معمولاً اگر تا ۵ روز بهبودی حاصل نشود به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

بتامتازون ـ اِن (BETAMETAZON-N)

نام تجاری: Betnesol-N

گروه دارویی: کورتون

گروه درمانی: ضد التهاب

شکل دارویی: قطره ـ پماد

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: بیماری التهابی غیر عفونی چشم یا مجرای خارجی گوش

میزان مصرف: در حد نیاز با تشخیص پزشک، هر ۱ تا ۲ ساعت ۱ تا ۲ قطره

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: مصرف دراز مدت باعث عفونت قارچها و ویروس‌ها می‌شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو ترکیب بتامتازون و نئومایسین است که از دسته آمینو گلیکوزیدها بر علیه باکتری گرم منفی و مثبت است.

آموزش بیمار ـ خانواده: تنها بادستور پزشک استفاده شود.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مناسب است.

بتاکسولول *(BETAXOLOL)*

نام تجاری: **Betoptic**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ گیرنده‌های بتا

گروه درمانی: ضد آب سیاه (گلوکوم)

شکل دارویی: قطره

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: افزایش فشار داخل کرهٔ چشم و فشار بالای داخل چشمی

میزان مصرف: بنا به دستور

موارد منع مصرف: بلوک قلبی درجه II و III، آسم، بیماری مزمن ریوی و نارسایی قلبی

عوارض جانبی مهم: ریزش اشک، قرمزی، ترس از نور و به ندرت بی‌خوابی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** این دارو را پزشک پس از عمل لیزر در بیماران با آب سیاه توصیه می‌کند. فشار خون بیمار کنترل شود. دارو ممکن است باعث کاهش فشار خون شود زیرا می‌تواند جذب سیستمیک داشته باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار نباید دارو را به طور ناگهانی قطع کند. از رانندگی وکارهای دقیق و ظریف خودداری نمایید. ممکن است تنگی نفس هم بروز کند.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

☑ **نکته:** با داروی تیمولول Timolol مشابه است و عوارضی مشابه آن دارد.

بتانکول (BETHANECHOL CHOLORIDE)

نام تجاری: Urecholine

گروه دارویی: کولینرژیک

گروه درمانی: محرک دستگاه ادراری و گوارش

شکل دارویی: قرص ۱۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: احتباس ادراری و در ضایعه برگشت ترشحات معده به مری (ریفلاکس)

میزان مصرف: ۱۰ تا ۵۰ میلی‌گرم ۴ تا ۵ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، پرکاری تیروئید، زخم گوارشی، آسم، بیماری عروق کرونر قلب، کاهش فشار خون، تشنج

عوارض جانبی مهم: درد شکمی، سردرد، اسهال، تنگی نفس

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت بروز سرگیجه یا احساس گرگرفتگی به پزشک معالج اطلاع دهید. در مورد ترشح بیش از حد بزاق و درد شکم تذکر دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت تنگی نفس حتماً به پزشک اطلاع دهید. دارو را با شکم خالی مصرف کنید.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری کنید.

بای پیریدن *(BIPERIDEN)*

نام تجاری: **Akineton**

گروه دارویی: آنتی کولینرژیک

گروه درمانی: ضد پارکینسون

شکل دارویی: قرص ۲ میلی‌گرمی، آمپول ۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: پارکینسون و علائم اکستراپیرامیدال در مسمومیت دارویی مثلا در مسمومیت با داروی ضد استفراغ تزریقی یا خوراکی متوکلو پرامید

میزان مصرف: ۲ میلی‌گرم ۳ یا ۴ بار در روز یا ۲ میلی‌گرم از طریق عضلانی

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی شدید، آب سیاه چشم (گلوکوم)، انسداد روده، بیماری میاستنی گراویس

عوارض جانبی مهم: یبوست، استعداد گرمازدگی، خشکی دهان، استفراغ و احتباس ادرار

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ قرص خوراکی آن با غذا میل شود. تزریق وریدی آن آهسته صورت گیرد. در صورت خشکی دهان، استفاده از مایعات و آدامس مفید است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورتی که مصرف دارو باعث احتباس ادراری شود به پزشک اطلاع دهید. در هوای گرم باعث افزایش گرمازدگی می‌شود.

شرایط نگهداری: در جای خشک و دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

بیزاکودیل (*BISACODYL*)

نام تجاری: **Biscolax**

گروه دارویی: مشتقات دی فنیل متان

گروه درمانی: ملین و محرک دستگاه گوارش (اسهال آور)

شکل دارویی: قرص و شیاف ۵ و ۱۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: یبوست حاد و گذرا یا آماده‌سازی بیمار برای اقدامات تشخیصی رادیوگرافی و کولونسکوپی (آندوسکوپی تشخیصی)

میزان مصرف: ۱ یا۲ عدد قرص یا شیاف در بالغین وکودکان بالای ۱۲ سال

موارد منع مصرف: در تهوع و استفراغ، مشکلات شکم حاد، انسداد روده

عوارض جانبی مهم: تهوع، درد شکمی، اسهال و درد و سوزش اطراف مقعد

توجهات پزشکی ـ پرستاری: با توجه به زمان اثر دارو بهتر است شیاف ۱ تا ۲ ساعت قبل از اقدامات تشخیصی مثل رادیوگرافی استعمال شود و نوع خوراکی آن شب قبل استفاده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است مایعات و غذاهای پرفیبر استفاده شود. عادت به دارو مطلوب نیست.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۲۵ درجه نگهداری شود. پوشش شیاف را تا زمان استعمال باز نکنید.

بیسموت ساب سیترات
(BISMUTH SUBCITRATE)

نام تجاری: **Pepto-Bismol**

گروه دارویی: ترکیبات بیسموت

گروه درمانی: ضدزخم معده و روده، ضد اسهال مسافرتی

شکل دارویی: قرص ۱۲۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: پیشگیری از اسهال مسافرتی، سوء هاضمه، زخم معده و روده و گاستریت (التهاب معده)

میزان مصرف: درمان بر اساس مورد متفاوت است. ۱ تا ۲ قرص هر ۶ ساعت در پیشگیری از اسهال مسافرتی ولی در درمان سوء هاضمه یک قرص هر نیم ساعت تا ۸ بار در ۲۴ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: سیاه شدن مدفوع، عوارض عصبی (مغزی) و اعصاب محیطی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت وجود اسهال بیش از ۲ روز یا همراه با تب مصرف نشود. برنامه پیشگیری کمتر از دو هفته باید ادامه یابد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیسموت داروی کمکی در زخم دستگاه گوارش به همراه داروهای دیگر می‌باشد.

شرایط نگهداری: در شرایط معمولی نگهداری شود.

بلئومایسین *(BLEOMYCIN SULPHAT)*

نام تجاری: **Blenoxane**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: آمپول ۱۵ واحدی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های سلول‌های پوست، لنفوم و سرطان بیضه

میزان مصرف: طبق دستور متخصص شیمی درمانی ویال‌های ۱۵ واحدی را یک تا ۲ بار در هفته تزریق می‌کنند.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، حاملگی

عوارض جانبی مهم: فیبروز ریه به ویژه در افراد سالمند که مشکل زمینه‌ای ریه دارند مهمترین عارضه جانبی می‌باشد. آثار پوستی بر روی لثه و زبان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ بلئومایسین دارویی خطرناک است که فقط توسط پزشک با تجربه باید تجویز شود و در افراد با نارسایی کلیه و ریوی با احتیاط کامل باید تجویز شود.

در صورت التهاب دهان و زبان میزان دارو باید کاهش یابد.

تزریق عضلانی آن باید عمیق صورت گیرد.

پس از تزریق باید دستکش سرنگ و ماسک و داروی مانده دور ریخته شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار باید اطاعات کافی از وضعیت ریه و کلیه

خود را در اختیار پزشک قرار دهد. در صورت تغییر رنگ پوست یا ایجاد سیانوز در انگشتان مراتب را به کادر پزشکی اطلاع دهد. مصرف این دارو با ریزش مو همراه است که پس از قطع دارو بهبود می‌یابد.

شرایط نگهداری: محلول آن در یخچال به مدت ۴ هفته قابل نگهداری می‌باشد.

بوراکس *(BORAX)*

نمک اسید بوریک است.

این دارو به شکل توده و پودر (BULK) است که کریستال‌های آن بدون رنگ و شفاف است. مصرف عمدهٔ این دارو ضد باکتری و نرم‌کننده در کِرِم‌ها و داروهای ساختگی پوست می‌باشد. عوارض و خواص مشابه اسید بوریک (صفحه ۱۱۱) دارد.

این دارو از طریق پوست زخمی و مخاط دهان و زبان قابل جذب است و ممکن است آثار سمی آن به صورت اسهال و ضایعات پوستی باشد.

اسید بوریک (BORIC ACID)

نام تجاری: **Borfax**

گروه دارویی: اسیدهای معدنی

گروه درمانی: ضدباکتری، ضد قارچ ضعیف

شکل دارویی: فلّه‌ای و محلول

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: در محلول دهان شویه و در قطره‌های چشمی و حشره‌کش‌ها استفاده می‌شود.

میزان مصرف: دفعات و مقدار مصرف متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، زخم شدید در سطح پوست.

عوارض جانبی مهم: حساسیت موضعی در پوست، عوارض کلیوی و اسهال و عوارض کبدی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** این دارو به عنوان دهان شویه، لوسیون چشمی و لوسیون پوستی مصرف می‌شود. بارزترین علائم مسمومیت آن، پوسته پوسته شدن (ورقه شدن) پوست و استفراغ و اسهال و گاهی تشنج است.

آموزش بیمار ـ خانواده: مواردی از مرگ و میر دیده شده است. مصرف مکرر آن ممنوع است و بر اساس نظر پزشک دفعات مصرف آن تنظیم می‌شود.

شرایط نگهداری: در ظرف در بسته و دمای معمولی و محل خشک نگهداری شود.

بوتولینوم توکسین ـ آ *(BOTULINUM TOXIN -A)*

نام تجاری: **BOTOX-Dysport**

گروه دارویی: نوروتوکسین ـ مهار کنندهٔ عصبی عضلانی

گروه درمانی: شل کنندهٔ عضلانی

شکل دارویی: ویال (تزریقی)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: استرابیسم (چشم)، بلفارو اسپاسم، کمردرد، گرفتگی (اسپاسم) عضلات، ضایعات فلج مغزی و فلج اطفال

میزان مصرف: بنا بر مورد متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید و بیماران میاستنی گراویس

عوارض جانبی مهم: در چشم، ریزش اشک و ترس از نور و خشکی و زخم قرنیه و در عضلات، شلی شدید عضلانی

⚠ توجهات پزشکی ـ پرستاری: در هنگام تزریق دارو، داروها وامکانات احیاء را به علت احتمال بروز حساسیت دارویی آماده کنید. از یک ویال فقط یک بار می‌توان استفاده کرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: پس از تزریق گاهی بیمار خواب آلوده است و دچار ضعف عمومی می‌گردد. این دارو با بعضی از آنتی‌بیوتیک‌ها مثل جنتامایسین و تتراسایکلین تداخل دارویی دارد.

شرایط نگهداری: پودر آن در دمای زیر ۵ درجه نگهداری شود.

☑ نکته: این دارو گران قیمت است و تنها در موارد خاص که مداخله دارویی دیگر ممکن نیست کاربرد دارد و از سم میکروب بوتولینوم که در مواد غذایی کنسرو شده ایجاد می‌شود به صورت صنعتی تولید می‌شود.

آنتی توکسین بوتولیسم
(BOTULISM ANTITOXIN E-MONOVALENT)

گروه دارویی: ضد زهر بوتولیسم (میکروب بسیار خطرناک)

گروه درمانی: ایمونوسرم بوتولیسم (سم نوع E)

شکل دارویی: ویال تزریقی

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: پیشگیری و درمان مسمومیت با سم بوتولیسم (سم ناشی از میکروب در عسل یا کنسرو)

میزان مصرف: ۲۰ سی‌سی از پادزهر در ۱۰۰ سی‌سی سرم نرمال رقیق و طی نیم ساعت تزریق شود. تکرار آن به فاصله ۲ ساعت مجاز است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: حساسیت، کهیر، کاهش فشار خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ارجح است قبل از تزریق تست انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز واکنش حساسیتی تأخیری به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود.

☑ **نکته:** نوع پلی والان این پادزهر که علیه سم‌های A و B و E مؤثر است کاربرد بیشتری دارد چون در صورت تماس باسم بوتولیسم یا آلودگی و مسمومیت غذایی نمی‌توان تنها به سم نوع E فکر کرد.

برتیلیوم توسیلات (BRETLYUM TOSYLATE)

نام تجاری: Bretylol

گروه دارویی: مهار کنندهٔ گیرندهٔ آدرنرژیک‌ها

گروه درمانی: درمان آریتمی قلبی

شکل دارویی: آمپول ۵۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: بی‌نظمی‌های ریتم قلبی به ویژه نوع بطنی (تاکیکاردی بطنی، فیبریلاسیون بطنی) در احیاء قلب و ریه (نوع پیشرفته)

میزان مصرف: در درمان شوک قلبی و احیاء ۵ میلی‌گرم از فرم رقیق نشدهٔ برتیلیوم به ازای هر کیلوگرم و در درمان‌های عادی ۵ تا ۱۰ میلی‌گرم از آن به ازای هر کیلوگرم، رقیق شده طی چند دقیقه (۸ دقیقه) انفوزیون نمایید.

موارد منع مصرف: در مسمومیت با قرص یا آمپول دیگوکسین ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: کاهش فشار خون، سرگیجه، تهوع، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: فشار خون، تعداد ضربان قلب و ریتم قلب را کنترل کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: وضعیت بیمار را از نظر نحوهٔ قرار گرفتن بر روی تخت مورد توجه قرار دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

بریمونیدین تارترات
(BRIMONIDINE TARTRATE)

نام تجاری: **Alphagan**

گروه دارویی: اگونیست یگوند a دو آدرنرژیک

گروه درمانی: میوتیک‌ها، ضد آب سیاه چشم

شکل دارویی: قطرهٔ چشمی ۰/۲ درصد

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: آب سیاه و چشم، برای کاهش فشار چشم (گلوکوم)

میزان مصرف: یک قطره ۳ بار در روز در چشم

موارد منع مصرف: حساسیت شدید و مصرف کنندگان داروهای (MAO)

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، خشکی دهان، تاری دید، پرخوری، سرفه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: فشار داخل چشم را در هنگام مصرف به طور منظم کنترل کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: به علت خستگی و سرگیجه از رانندگی و کارهای دقیق اجتناب شود.

شرایط نگهداری: در دمای کمتر از ۲۵ درجه نگهداری شود (جای خشک و خنک)

بریزنو لامید (چشمی) *(BRINZOLAMIDE(OPHTALMIC))*

نام تجاری: **Azopt**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ کربنیک آنهیدراز

گروه درمانی: ضد آب سیاه (چشم)

شکل دارویی: سوسپانسیون ۱٪

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کاهش فشار کرهٔ چشم

میزان مصرف: یک قطره هر ۸ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت مصرف و نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: سوزش چشم، تاری دید، تهوع و ضایعات جلدی و چشمی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو از طریق سیستمیک جذب می‌شود. این دارو آثار سیستمیک به جا می‌گذارد. وضعیت کبد و آزمایش‌های کبدی را کنترل کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در ابتدای درمان ممکن است اختلال بینایی به طور موقت تظاهر کند.

شرایط نگهداری: در صورت استفاده از قطره‌های چشمی دیگر باید بین آن دو ۱۰ دقیقه فاصله باشد.

نکته: در دمای معمولی نگهداری شود.

بُرُم هِگزین کلراید (*BROMHEXIN HCL*)

نام تجاری: **Bisolvon**

گروه دارویی: اکسپکتورانت

گروه درمانی: خلط آور

شکل دارویی: شربت، قرص، آمپول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: سرفه‌های توأم با خلط

میزان مصرف: در بالغین ۱۰ تا ۲۰ میلی‌گرم خوراکی

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی ولی در آسم با احتیاط تجویز شود.

عوارض جانبی مهم: ناراحتی دستگاه گوارش، سردرد و ضایعات پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مسئلهٔ خاصی مطرح نیست، در صورت مصرف طولانی تست کلیوی و کبدی باید کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: به همراه مصرف دارو ممکن است تعریق بروز کند. در صورت مشکلات گوارشی مثل زخم معده به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

بروموکریپتین (BROMOCRIPTINE)

نام تجاری: **Parlodel**

گروه دارویی: اگونیست دوپامینرژیک

گروه درمانی: مهار هورمون ترشح پرولاکتین

شکل دارویی: قرص ۲/۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عدم قاعدگی در زن بلوغ (آمنوره)، ترشح شیر نابجا، بیماری اکرومگالی (درشتی غیرطبیعی اندام‌ها)

میزان مصرف: روزانه ۱/۲۵ تا ۲/۵ میلی‌گرم استفاده می‌شود. البته بنابر مورد متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، فشار خون شدید، مسمومیت حاملگی

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، استفراغ، یبوست، کرامپ شکمی، تشنج

توجهات پزشکی ـ پرستاری: عملکرد قلب ـ کلیه ـ کبد بررسی شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را با غذا مصرف کنید. رانندگی ممنوع است. زنان مصرف کنندهٔ دارو باید از روش‌های دیگر جلوگیری از بارداری غیر از قرص خوراکی یا کاشتنی استفاده کنند.

شرایط نگهداری: در دمای زیر ۲۵ درجه نگهداری شود.

بوپی واکائین (BUPIVACAINE)

نام تجاری: **Marcaine**

گروه دارویی: مشتقات آمیدی

گروه درمانی: بی‌حس کنندهٔ نخاعی و اعصاب محیطی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: بی‌حسی موضعی ـ نخاعی، بلوک عصبی، جراحی چشم، بی‌حسی برای زایمان طبیعی و سزارین

میزان مصرف: میزان تزریق با توجه به سن و نوع بی‌حسی متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، در بلوک عصبی (Bier's) ساعد و بلوک گردنی و حاملگی ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: ایست قلبی، تشنج، سرگیجه، تهوع، ضایعات موضعی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: میزان دارو باید دقیق باشد. تداخلات دارویی با بوپی واکائین باید مد نظر پزشک باشد. بیمار می‌بایست مونیتورینگ قلب بشود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت استفاده در چشم پزشکی یا دندانپزشکی از خوردن به مدت چند ساعت خودداری شود.

بیمار می‌بایست اطلاعات مربوط به مصرف داروهای دیگر را به پزشک بیهوشی اطلاع دهد.

شرایط نگهداری: در جای خشک و خنک نگهداری شود. از یخ زدن دارو جلوگیری کنید.

بوپرنورفین (*BUPRENORPHIN*)

نام تجاری: **Buprenex**

گروه دارویی: آگونیست مُخدّر

گروه درمانی: ضد درد (مخدر)

شکل دارویی: آمپول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: تسکین دردهای شدید، قبل از بیهوشی، کنترل و برگرداندن مهار تنفسی ناشی از فنتانیل در بیهوشی

میزان مصرف: ۰/۳ میلی‌گرم عضلانی یا وریدی (آهسته تزریق شود) و ۶ ساعت بعد در صورت نیاز تکرار شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، سردرد، کاهش فشار خون، تهوع، تعریق و بالا رفتن فشار خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مهار سیستم تنفسی احتمال بروز دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: احتمال سرگیجه وجود دارد. فیزیوتراپی قفسهٔ سینه و انجام تنفس عمیق و یا سرفه‌های مکرر در صورت استفاده در بیهوشی بعد از عمل برای بیمار ضروری است.

شرایط نگهداری: در دمای کمتر از ۳۰ درجه نگهداری شود. در محفظه‌های محکم و به دور از نور نگهداری شود.

بوپروپیون (*BUPROPION*)

نام تجاری: **Wellbutrin**

گروه دارویی: آمینوکتون

گروه درمانی: ضد افسردگی

شکل دارویی: قرص ۷۵، ۱۰۰ و ۱۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: افسردگی و ترک سیگار

میزان مصرف: با ۱۰۰ میلی گرم دوبار در روز شروع می‌شود و پس از آن، میزان مصرف قابل افزایش است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، تشنج ـ البته در بیماری‌های قلبی و نارسایی کبد و کلیه با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: فشار خون بالا یا پایین، خارش، تاری دید، خشکی دهان، تب و لرز، سردرد، ضعف، اختلال شنوایی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: احتمال تشنج با افزایش میزان مصرف بالا می‌رود. ناتوانی جنسی احتمال بروز دارد به بیمار گوشزد کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ قطع ناگهانی دارو خطرناک است. دارو در ساعات معین باید مصرف شود. از رانندگی خودداری کنید.

شرایط نگهداری: در جای خشک و خنک و دور از نور نگهداری شود.

پماد سوختگی *(BURN OINMEMT)*

نام تجاری: **Desitin**

گروه دارویی: ضد سوختگی

گروه درمانی: ضد التهاب

شکل دارویی: پماد

مصرف در حاملگی: بی‌خطر (هر چند مطالعه‌ای بر روی خطرناک بودن آن انجام نشده است).

موارد مصرف: درمان سوختگی و پیشگیری و درمان التهاب و تحریک پوستی شیر خواران و زخم سطحی

میزان مصرف: ۳ تا ۴ بار در روز به طور موضعی

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: این دارو حاوی zinc oxid و روغن کبد ماهی Cod liver pil می‌باشد.

توجهات پزشکی-پرستاری: در صورت تحریک پوست دارو را قطع کنید.

آموزش بیمار-خانواده: از تماس دارو با چشم پرهیز شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهدارید.

بوسرلین (BUSERELIN ACETATE)

نام تجاری: Superfact

گروه دارویی: ضد نئوپلاسم (تومور)

گروه درمانی: هورمون‌های محرک (LHRH)

شکل دارویی: آمپول و اسپری بینی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: آمادگی برای تحریک تخمک گذاری برای لقاح خارج رحمی (IVF)، سرطان پروستات، التهاب رحمی (اندومتریوز)، درد قاعدگی

میزان مصرف: در تحریک تخمک گذاری اسپری بینی ۴ بار در روز طبق دستور پزشک یا به شکل تزریق زیر جلدی، تزریق روزانه ۲۰۰ تا ۵۰۰ میکروگرم زیر جلدی

موارد منع مصرف: حساسیت به دارو

عوارض جانبی مهم: سردرد،بالا رفتن فشار خون، تورم اندام‌ها، کم خونی، تکرر ادرار، تنگی نفس، درماتیت، یبوست، تهوع و استفراغ شدید

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بیمار باید زیر نظر گرفته شود (از نظر علائم حیاتی). مصرف آن در افراد مسن باید با کنترل بیشتر باشد. گر گرفتگی و کاهش میل جنسی را متذکر شوید.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف مداوم ومنظم دارو توصیه می‌شود. در صورت مشاهدهٔ سردرد شدید یا گر گرفتگی اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

بوسپیرون کلراید *(BUSPIRON HCL)*

نام تجاری: **Buspar**

گروه دارویی: آزاسپیرودکاندیون

گروه درمانی: ضد اضطراب

شکل دارویی: قرص ۵ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: اضطراب

میزان مصرف: قرص ۵ میلی‌گرمی از راه خوراکی ۳ بار در روز شروع می‌شود و به تدریج قابل افزایش است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: سردرد، سرگیجه، تهوع، خشکی دهان، اسهال

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم بهبودی طی ۷ تا ۱۰ روز آشکار می‌شود. بهترین نتایج طی ۴ هفته اول ظاهر می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو به همراه غذا مصرف شود. از قطع ناگهانی داروی ضد اضطراب اجتناب کنید. از رانندگی و کارهای ظریف پرهیز کنید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

بوسولفان (*BUSULFAN*)

نام تجاری: **Myleran**

گروه دارویی: آلکیله کننده‌ها

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: قرص ۲ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان، کنترل و مهار سرطان CML (لوسمی میلوبلاستیک مزمن)

میزان مصرف: روزانه ۴ تا ۸ میلی‌گرم از راه خوراکی

موارد منع مصرف: مقاوم به درمان باشد یا حساسیت شدید دارویی بروز کند.

عوارض جانبی مهم: خونریزی، سردرد، افسردگی، تاری دید، وزوز گوش، عوارض تنفسی، بزرگ شدن پستان‌ها در مردان، یبوست و استفراغ و اسهال، کوچک شدن بیضه‌ها، فیبروز ریه، آب مروارید (چشم)

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های خونی، کبدی و کلیوی کنترل شود. ریه‌ها را معاینه بالینی کنید. انجام هر نوع واکسن باید حتماً با اطلاع پزشک باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو باید هر روز در ساعت معین مصرف شود. بهتر است با معده خالی دارو مصرف شود. بیمار به علت احتمال خونریزی در هنگام مسواک و نخ دندان مراقب باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و به دور از نور نگهداری شود.

کابرگولین (*CABERGOLIN*)

نام تجاری: **Dostinex**

گروه دارویی: اگونیست گیرنده D2 دوپامین

گروه درمانی: مهار ترشح پرولاکتین

شکل دارویی: قرص ۰/۵ و ۱ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: بیماری افزایش ترشح پرولاکتین و بیماری پارکینسون

میزان مصرف: با ۰/۲۵ میلی گرم ۲ بار در هفته شروع و سپس ۰/۲۵ میلی‌گرم طی ۲ هفته افزایش داده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، فشار خون حاملگی (کلامپسی)، شیردهی

عوارض جانبی مهم: بی قراری، افسردگی، کاهش فشار خون، تهوع، یبوست، اسهال، درد پستان، سرگیجه، بی‌خوابی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: میزان دارو به فواصل هر ۲ تا ۴ هفته افزایش یابد. اثر بخشی دارو را با اندازه‌گیری پرولاکتین سرم ارزیابی کنید. کاهش فشار خون (هیپوتانسیون) جزء مواردی است که باید مدنظر باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف دارو تا ۶ ماه پس از طبیعی شدن سطح هورمون پرولاکتین باید ادامه یابد. به همراه این دارو مصرف ایندرال یا قرص ضد حاملگی مجاز نیست.

شرایط نگهداری: در دمای ۲۰ تا ۲۵ درجه نگهداری شود.

کافئین (*CAFFEINE*)

نام تجاری: **Vinuphos**

گروه دارویی: آلکالوئید

گروه درمانی: محرک ملایم سیستم عصبی

شکل دارویی: در ترکیب با A.C.A

مصرف در حاملگی:

موارد مصرف: افزایش بیداری، هشیاری و تسریع کارکرد عضلات و افزایش عملکرد سیستم تنفسی ـ به همراه ضد دردها (آسپیرین یا کدئین) مصرف می‌شود.

میزان مصرف: در ترکیبات متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: تهوع، سردرد، بی خوابی، تشنج، وزوزگوش، توهم بینایی و باعث افزایش ناراحتی گوارشی می‌شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت بروز علائم مسمومیت، شستشوی معده و تخلیهٔ آن مفید است.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف بیش از حد آن خطرناک می‌باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

☑ نکته: در بیماران با زخم معده با احتیاط مصرف شود.

روغن کاد (CADE OIL)

گروه دارویی: روغن‌های پوستی

گروه درمانی: ضد عفونی کننده‌ها و ضد خارش پوست

شکل دارویی: تودهٔ حجیم (پماد، شامپو)، فلّه

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: در درمان موضعی اگزما، خارش و شوره استفاده می‌شود.

میزان مصرف: پماد موضعی ۱ تا ۲ بار روزانه

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: جوش و کورک موضعی ایجاد کند.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: روی زخم نباید استفاده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو نباید با چشم در تماس باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نور نگهداری شود.

کالامین (CALAMINE)

نام تجاری: **Calamox**

گروه دارویی: اکسیدهای روی و آهن

گروه درمانی: ضد خارش موضعی

شکل دارویی: لوسیون و کرم موضعی (۸٪)

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: خارش، التهاب خفیف پوستی، گرمازدگی (آفتاب سوختگی)

میزان مصرف: یک تا ۳ بار در روز به صورت موضعی

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: مورد خاصی ندارد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو از راه جلدی جذب نمی‌شود و آثار عمومی به جا نمی‌گذارد. این دارو فقط برای استعمال خارجی است. لوسیون را با پارچهٔ کتان روی محل بمالید و صبر کنید تا خودش خشک شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت خوردن کالامین به صورت اتفاقی، شیر یا آنتی اسیدهای خوراکی مفیدند.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کالسی پوتریول (CALCIPOTRIOL)

نام تجاری: **Dovonex**

گروه دارویی: آنالوگ ویتامین D3

گروه درمانی: ضد پسوریازیس

شکل دارویی: پماد موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضد پسوریازیس

میزان مصرف: روزانه ۲ بار پماد مالیده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، پوست سر و صورت، افزایش شدید کلسیم خون

عوارض جانبی مهم: تحریک پوست به صورت موضعی و افزایش کلسیم خون به علت جذب ۶٪ از این دارو به صورت عمومی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم بهبودی طی ۱ تا ۲ هفته ظاهر می‌شود. در بیماری پسوریازیس شدید کاربرد ندارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: پماد فقط باید روی ضایعه خوب مالیده شود. از تماس آن با چشم جلوگیری شود. در صورتی که طی ۲ تا ۸ هفته بهبود نسبی حاصل نشد به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

کالسی تونین (*CALCITONIN*)

نام تجاری: Salmon

گروه دارویی: پلی پپتید ـ هورمون تیروئید
گروه درمانی: ضد پوکی استخوان (استئوپورز)
شکل دارویی: تزریقی و اسپری بینی
مصرف در حاملگی: گروه C
موارد مصرف: پیشگیری از پوکی استخوان پس از یائسگی، بیماری پاژهٔ استخوان و نئوپلاسم‌های بدخیم
میزان مصرف: ۵۰ تا ۱۰۰ واحد در روز یا یک روز در میان به صورت زیر جلدی یا عضلانی یا یک پاف اسپری بینی
موارد منع مصرف: حساسیت شدید
عوارض جانبی مهم: حساسیت شدید و شوک، مشکلات قلبی، کمردرد، خونریزی و سردرد، تهوع و استفراغ
توجهات پزشکی ـ پرستاری: سطح آلکالن فسفاتاز و کلسیم را باید اندازه گرفت. بهتر است دارو را شب‌ها پیش از خواب تجویز کنید. هنگام تزریق دارو کلسیم تزریقی آماده داشته باشید.
آموزش بیمار ـ خانواده: ـ گرگرفتگی صورت در درصد کمی از بیماران رخ می‌دهد و بلافاصله بر طرف می‌شود. بیمار باید غذاها و داروهای حاوی کلسیم مصرف کند. برای استفاده از اسپری برای اولین بار، بازوی سفید کناری را ۶ بار به پایین فشار دهید تا مقدار کمی از اسپری خارج شود. اسپری بینی را هر روز در یک سوراخ بینی استفاده کنید.
شرایط نگهداری: آمپول در دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود و اسپری در دمای اتاق حفظ شود.

کالسی تریول *(CALCITRIOL)*

نام تجاری: **Rocaltrol**

گروه دارویی: آنالوگ ویتامین D

گروه درمانی: ضد هیپوکلسمی

شکل دارویی: کپسول ۰/۲۵ میکروگرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان کمبود کلسیم به ویژه در بیمارانی که تحت درمان با دیالیز قرار دارند. درمان هیپو پاراتیروئیدیسم، بیماری ریکتز (کمبود ویتامین D)

میزان مصرف: ۰/۵ تا۲ میکروگرم و طی ۴ تا ۸ هفته میزان آن را افزایش می‌دهیم.

موارد منع مصرف: بیماران با کلسیم خون بالا و مسمومیت با ویتامین D

عوارض جانبی مهم: فشار خون بالا، خارش، سردرد، ضعف، بی‌قراری، تهوع، سنگ کلیوی، کاهش میل جنسی، خشکی دهان، درد استخوان، بی‌نظمی ریتم قلبی (آریتمی)

توجهات پزشکی ـ پرستاری: سطح سرمی کلسیم، فسفر و آلکالن فسفاتاز و عملکرد کلیه قبل از شروع درمان بررسی شود. احتمال هیپرکلسمی وجود دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز علائم قلبی یا مسمومیت به پزشک اطلاع دهید. دارو را می‌توان با غذا یا پیش از غذا مصرف کرد.

شرایط نگهداری: دارو را در دمای معمولی نگهداری کنید.

کربنات کلسیم (CALCIUM CARBONAT)

نام تجاری: D5-Cal

گروه دارویی: املاح و الکترولیت‌ها

گروه درمانی: آنتی اسید، ترکیب کمکی کلسیم

شکل دارویی: قرص ۵۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: هیپرفسفاتمی ناشی از نارسایی کلیه، کاهش کلسیم، به عنوان آنتی اسید در زخم معده

میزان مصرف: در کاهش کلسیم به مقدار ۵۰۰ میلی‌گرم تا ۲ گرم، یک تا ۴ قرص توصیه شده است.

موارد منع مصرف: هیپرکلسمی، هیپوفسفاتمی، سنگ کلیوی، فیبریلاسیون بطنی

عوارض جانبی مهم: خشکی دهان، یبوست، احساس تشنگی و تکرر ادرار، سنگ کلیه و حتی کوما

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مراقب بروز افزایش کلسیم باشید. اندازه‌گیری کلسیم خون مفید است.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو را یک ساعت بعد از غذا به بیمار بدهید. در صورت علامت افزایش شدید کلسیم مثل خشکی دهان و تشنگی به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری کنید.

کلسیم کلراید (CALCIUM CHOLORIDE)

نام تجاری: **Posture**

گروه دارویی: جایگزین کلسیم

گروه درمانی: اختلال الکترولیتی

شکل دارویی: تزریقی (۱۰۰ میلی گرمی)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: احیای قلب، کاهش کلسیم شدید، مسمومیت با منیزیوم

میزان مصرف: در کمبود کلسیم شدید ۱۰۰ تا ۵۰۰ میلی گرم با فاصله ۱ تا ۳ روز تزریق شود.

موارد منع مصرف: بالا بودن سطح کلسیم، سنگ کلیوی، نامنظمی قلبی

عوارض جانبی مهم: تحریک محل تزریق، احساس سوزش در محل تزریق، کاهش فشار خون، سنگ کلیه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: خروج دارو در هنگام تزریق باعث مرگ بافت در محل نشت دارو می‌شود.

در تزریق دارو از اسکالپ وین استفاده نکنید.

پس از تزریق، بیمار به مدت ۱۵ تا ۲۰ دقیقه به صورت درازکش بخوابد.

محلول را در هنگام تزریق تا ۳۷ درجه گرم کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه عارضه را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

کلسیم ـ د (CALCIUM-D)

گروه دارویی: کلسیم + ویتامین D

گروه درمانی: مکمل‌های غذایی

شکل دارویی: قرص حاوی کلسیم و ویتامین D

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کمبود کلسیم، استئوپورز (پوکی استخوان)، کمبود شدید کلسیم و ویتامین D (ریکتز)

میزان مصرف: ۲ قرص روزانه

موارد منع مصرف: هیپرکلسمی و سنگ‌های کلیوی، فیبریلاسیون بطنی

عوارض جانبی مهم: یبوست، خشکی دهان، بی‌اشتهایی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو با داروهای آنتی بیوتیک (تتراسیکلین)، فنی توئین، آهن و آسپیرین تداخل دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت علائم خشکی شدید دهان، استفراغ و تکرر ادرار را به پزشک اطلاع دهید.

به همراه یک لیوان آب مصرف شود.

دارو را یک ساعت بعد از غذا مصرف کنید.

مصرف زیاد آن خطرناک است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و در جای خشک نگهداری شود.

کلسیم فورت *(CALCIUM FORTE)*

نام تجاری: **Calcium sandozforte**

گروه دارویی: جایگزین کلسیم

گروه درمانی: الکترویت‌ها

شکل دارویی: قرص جوشان کلسیم

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: کمبود کلسیم، (استئوپوزر) پوکی استخوان

میزان مصرف: ۲ قرص جوشان ۳ بار در روز تا یک هفته

موارد منع مصرف: از زمان افزایش کلسیم در خون و سنگ کلیه

عوارض جانبی مهم: مثل دیگر موارد کلسیم

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مشابه موارد فوق

آموزش بیمار ـ خانواده: مشابه موارد فوق

شرایط نگهداری: در دمای اتاق و در جای خشک نگهداری شود.

کلسیم دُبسیلات (*CALCIUM DOBESILATE*)

گروه دارویی: مکمل‌های کلسیم

گروه درمانی: درمان اختلالات عروق

شکل دارویی: قرص ۲۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: مشخص نشده است.

موارد مصرف: اختلال عروق و نارسایی عروق، ضایعات شبکیهٔ چشم، اِدم اندام‌ها

میزان مصرف: روزانه ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ میلی گرم خوراکی

موارد منع مصرف: بالا بودن کلسیم خون و سنگ کلیوی

عوارض جانبی مهم: مثل موارد قبل

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مثل موارد قبل

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را همراه غذا یا پس از غذا مصرف کنید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

کلسیم گلوکونات (CALCUM GLUCONATE)

نام تجاری: **Kalcinate**

گروه دارویی: جایگزین کلسیم

گروه درمانی: اختلالات الکترولیت

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: درمان حاد کمبود کلسیم، بالا بودن پتاسیم، بالا بودن منیزیوم، ایست قلبی

میزان مصرف: مشابه موارد قبل

موارد منع مصرف: مشابه موارد قبل

عوارض جانبی مهم: مشابه موارد قبل

توجهات پزشکی-پرستاری: در صورت مشاهدهٔ رسوب، دارو را تزریق نکنید.

آموزش بیمار-خانواده: در صورت ناراحتی گوارشی نیم ساعت بعد از غذا دارو را مصرف کنید. مصرف اسفناج، شیر و لبنیات همزمان با مصرف دارو جذب کلسیم را کاهش می‌دهد.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق و در جای خشک نگهداری شود.

کلسیم پانتوتنات (CALCIUM PANTHOTENATE)

نام تجاری: Pantenil

گروه دارویی: اسید پانتوتنیک

گروه درمانی: ویتامین‌ها (B5)

شکل دارویی: قرص ۱۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کمبود ویتامین B5 و پیشگیری از کمبود آن

میزان مصرف: روزانه ۵ تا ۱۰ میلی گرم از راه خوراکی

موارد منع مصرف: گزارش نشده است

عوارض جانبی مهم: موردی وجود ندارد

توجهات پزشکی ـ پرستاری: جایگزین کلسیم نیست، زیرا کلسیم بالا ندارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را ۲ تا ۳ ساعت بعد از غذا مصرف کنید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق ارجح است.

کاپرئومایسین *(CAPREOMYCIN SULFAT)*

نام تجاری: **Capastat**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک (استرپتومایسین)

گروه درمانی: ضد سِل (TB)

شکل دارویی: آمپول تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: بیماری سِل

میزان مصرف: ۱ گرم روزانه به مدت ۶۰ تا ۱۲۰ روز (۲ تا ۴ ماه)

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، و در میاستنی گراویس و پارکینسون با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: آسیب شنوایی و کلیوی و ضایعات خونی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** خونریزی و درد در محل تزریق جزء عوارض است. تست‌های کبدی و کلیوی قبل، حین و بعد درمان باید کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت کاهش شنوایی یا عدم تعادل به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود ولی محلول آماده به مدت ۲ هفته در یخچال قابل نگهداری است.

کاپ سیکوم (*CAPSICUM*)

نام تجاری: **Mentopin 544**

گروه دارویی: ضد التهاب‌های موضعی

گروه درمانی: ضد خارش

شکل دارویی: چسب در قطعات مختلف

مصرف در حاملگی: مطالعه‌ای وجود ندارد

موارد مصرف: دردهای عضلانی و مفصلی، درد استخوانی و دردهای با ریشهٔ اعصاب محیطی

میزان مصرف: قطعات مختلف چسب

موارد منع مصرف: تحریک شدید

عوارض جانبی مهم: حساسیت موضعی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: موردی ندارد

آموزش بیمار ـ خانواده: چسب تا ۴۸ ساعت روی بدن بماند

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کاپتوپریل *(CAPTOPRIL)*

نام تجاری: **Capoten**

گروه دارویی: مهارکنندهٔ تبدیل کنندهٔ آنژیوتانسین

گروه درمانی: کنترل فشارخون و گشاده کنندهٔ عروق

شکل دارویی: قرص ۲۵ و ۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: فشارخون، نارسایی قلب، اختلال عملکرد بطن چپ قلب، ضایعات کلیوی، دیابت قندی

میزان مصرف: ۱۲/۵ تا ۲۵ میلی گرم دوبار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و سابقهٔ بروز حساسیت (آنژیوادِم)

عوارض جانبی مهم: کاهش فشارخون، اختلال در حس چشایی، سرگیجه، مشکل خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بیمار ممکن است دچار مشکلات خونی شود آزمایش ضروری است

ـ برای قضاوت دربارهٔ پاسخ درمانی ۲ هفته وقت لازم است.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را یک ساعت قبل از غذا استفاده کنید.

در هنگام مصرف بار اول تا ۳ ساعت پس از مصرف در بستر بخوابید.

در صورت بروز ضایعات جلدی و تورم گلو و دست و پا به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

کارباکول (چشمی) *(CARBACHOL)*

نام تجاری: **Carbastate**

گروه دارویی: پاراسمپاتومیمیتیک

گروه درمانی: ضد آب سیاه چشم (گلوکوم)

شکل دارویی: قطرهٔ چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کاهش فشار داخل کرهٔ چشم (گلوکوم)

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قطره از قطرهٔ چشمی ۳٪ حداکثر ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید و انواع گلوکوم مقاوم به درمان

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، ترشح اشک و بزاق، تپش قلب، تشنج

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو اثر تنگ کنندگی مردمک دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: از قطع ناگهانی دارو پرهیز نمایید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

کارباماز پین (CARBAMAZ PIN)

نام تجاری: Tegretol

گروه دارویی: مشتق ایمینوستیلین

گروه درمانی: ضد تشنج و دردهای عصبی

شکل دارویی: قرص ۲۰۰ و ۴۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: تشنج (جنرالیزه) و دردهای عصب سه شاخه (V) (تری زمینال)

میزان مصرف: حداقل ۱۰۰ میلی گرم ۲ بار در روز

موارد منع مصرف: بیماران با حساسیت شدید دارویی، بیماران با سابقهٔ مهار و نارسایی مغز استخوان

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، کهیر، اسهال، زخم و التهاب دهان و زبان، اختلال خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قبل از شروع درمان با این دارو تست‌های خونی و کبدی و عملکرد کلیوی به عمل آید.

میزان بالای دارو باعث بی نظمی ریتم قلب می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو بهتر است همراه غذا استفاده شود.

از رانندگی اجتناب شود. در افراد سالمند با احتیاط استفاده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کاربامید پراکساید *(CARBAMID PEROXIDE)*

نام تجاری: **Murine**

گروه دارویی: ضدعفونی کنندهها

گروه درمانی: ضدالتهاب، ضد عفونت

شکل دارویی: محلول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: تسکین التهاب، تحریکات و ضایعات دهان، زبان و پوست

میزان مصرف: متفاوت

موارد منع مصرف: برای کودکان و سالمندان تجویز نشود

عوارض جانبی مهم: مورد خاصی وجود ندارد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: به عنوان غرغره در دهان یا به صورت محلول برای نرم کردن واکس گوش استفاده میشود.

آموزش بیمار ـ خانواده: طبق دستور پزشک عمل شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کاربنی سیلین (CAR BENICILLIN)

نام تجاری: **Pyopen**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک‌ها

گروه درمانی: پنی سیلین‌ها (ضد پسودوموناس)

شکل دارویی: قرص و ویال تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: علیه عفونت‌های ادراری، مننژیت، عفونت بافت نرم و پوست

میزان مصرف: در درمان عفونت ادراری ۱ تا ۲ قرص هر ۶ ساعت، حداقل ۵۰ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن هر ۴ ساعت از راه وریدی یا عضلانی

موارد منع مصرف: حساسیت به پنی سیلین‌ها

عوارض جانبی مهم: عوارض گوارشی، اسهال، درد شکم، تهوع و طعم تلخ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: توجه به تاریخچهٔ حساسیت دارویی به پنی سیلین‌ها مهم است

توصیه کنید دارو با معدهٔ خالی استفاده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز اسهال و تهوع شدید به پزشک اطلاع دهید.

داروی خوراکی را با یک لیوان آب مصرف کنید.

دارو باید سر ساعت استفاده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق و جای خشک نگهداری شود.

کاربوپلاتین (CARBOPLATIN)

نام تجاری: **Paraplatin**

گروه دارویی: الکیله کنندەها

گروه درمانی: ضد نئوپلاسم

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان تخمدان، سرطان ریه، سرطان‌های رحمی، لوسمی، تومور بیضه

میزان مصرف: ۳۶۰ میلی گرم به ازای هر متر مربع سطح بدن که بعد از ۴ هفته تکرارپذیر است ولی در درمان کمکی با سیکلوفسفامايد، ۳۰۰ میلی گرم به ازای هر متر مربع سطح بدن فرد تجویز می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، نارسایی کلیه و حاملگی

عوارض جانبی مهم: تهوع و استفراغ، کاهش فعالیت مغز استخوان و کم خونی، عوارض شدید کلیوی به ویژه اگر همراه داروهایی مثل جنتامایسین استفاده شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تجویز توسط پزشک با تجربه در زمینهٔ درمان سرطان‌ها (اُنکولوژیست) صورت گیرد.

آزمایش‌های خونی و کلیوی در ابتدا و در حین درمان انجام شود.

عفونت یا گلو درد در حین درمان مهم تلقی شود.

ـ احتمال خونریزی از لثه و مجاری ادراری بالا می‌رود.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ هرگونه کبودی یا خونریزی از بینی را به

پزشک اطلاع دهید.
اختلالات حسی و بینایی را به پزشک اطلاع دهید و مراقب باشید در طول درمان، ضربه یا آسیب فیزیکی به بدن وارد نشود.
شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

کارموستین (CARMUSTIN)

نام تجاری: **Bicnu**

گروه دارویی: آلکیله کننده (نیتروس اوره)

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: در درمان سرطان‌های مغز و ساقهٔ مغز، لنفوم، مولتیپل میلوما

میزان مصرف: ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلی گرم به ازای هر متر مربع وریدی هر ۶ هفته

موارد منع مصرف: در عفونت ویردلی مثل آبله یا هرپس، نارسایی کلیه و کاهش پلاکت خون مصرف آن ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: باعث ایجاد ترومبوسیتوپنی (کاهش سلول‌های پلاکتی خون) و باعث لوسمی حاد، اسهال، بی اشتهایی و ترومبوز (ایجاد لخته در وریدها) می‌شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی و کلیوی و خونی قبل و حین درمان انجام شود.

بیمار به علت عوارض شدید این دارو باید زیر نظر مستقیم پزشک باشد.

احتمال خونریزی را به بیمار گوشزد کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: پس از تزریق، در محل تزریق یخ قرار دهید.

حین درمان ممکن است برافروختگی رخ دهد که بزودی از بین می‌رود.

ریزش مو و احتمال عفونت ویروسی را به بیمار تذکر دهید.
شرایط نگهداری: محلول آن را در دمای ۲ تا ۸ درجه می‌توان نگهداری کرد.

کارنیتین (CARNITINE)

نام تجاری: **Vitacarn**

گروه دارویی: اسید آمینه

گروه درمانی: مکمل غذایی

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: کمبود کارنیتین در برنامه‌های بدنسازی (تقویت عضلات)، جلوگیری از کرامپ عضلانی در همودیالیز

میزان مصرف: برای فرد ۵۰ کیلویی ۱ تا ۳ گرم همراه غذا

موارد منع مصرف: موردی نیست

عوارض جانبی مهم: تهوع، اسهال و تغییر بوی بدن

توجهات پزشکی ـ پرستاری: پزشک معالج می‌بایست سطح کارنیتین را قبل از درمان اندازه بگیرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار بهتر است دارو را با فاصله هر ۳ تا ۴ ساعت مصرف کند.

شرایط نگهداری: به شرایط خاص کارخانهٔ سازنده توجه شود.

روغن کرچک (*CASTOR OIL*)

نام تجاری: **Neoloid**

گروه دارویی: داروهای تشخیصی

گروه درمانی:

شکل دارویی: روغن (BUIK)

مصرف در حاملگی: مطالعه‌ای ندارد.

موارد مصرف: رادیو گرافی تشخیص یا آمادگی قبل از عمل

میزان مصرف: ۱۵ تا ۶۰ سی‌سی از محلول قبل از انجام رادیوگرافی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: اسهال، دل درد

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** در صورت شک به انسداد روده از مصرف آن خودداری شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: نباید قبل از خواب مصرف شود زیرا باعث بروز اسهال شدید و اختلال خواب بیمار می‌شود.

شرایط نگهداری: در جای خنک (کمتر از ۱۵ درجه) نگهداری شود.

سفازولین (*CEFAZOLIN*)

نام تجاری: **Kefzol**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک

گروه درمانی: سفالوسپورین نسل اول

شکل دارویی: آمپول (ویال)

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های تنفسی، دستگاه ادارای، پوستی، مجاری صفراوی، غفونت خون (سپتی سمی)، عفونت دریچه‌های قلبی و پیشگیری قبل از عمل

میزان مصرف: ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلی گرم هر ۸ ساعت وریدی یا ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ میلی‌گرم هر ۶ تا ۸ ساعت عضلانی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به گروه پنی سیلین‌ها

عوارض جانبی مهم: واکنش حساسیت، عوارض کلیوی، عوارض خونی، توهم، تشنج

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بیمار پس از مصرف سفالوسپورین مستعد خونریزی می‌شود.

تزریق عضلانی ممکن است با درد شدید همراه باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه خون دماغ شدن را به پزشک اطلاع دهید.

هرگونه اسهال یا علائم عفونت ثانویه را اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

سفیکسیم *(CEFIXIME)*

نام تجاری: **Suprax**

گروه دارویی: سفالوسپورین نسل سوم

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: قرص ۲۰۰ و ۴۰۰ میلی گرمی، شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان عفونت ادرای، التهاب و عفونت گوش میانی، عفونت حلق، برونشیت حاد و سوزاک

میزان مصرف: ۲۰۰ میلی گرم دوبار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: عوارض کبدی ـ کلیوی، تهوع، استفراغ، نفخ، خواب آلودگی، اسهال

توجهات پزشکی ـ پرستاری: پیش از شروع درمان کشت و آنتی بیوگرام انجام شود.

در صورت تشنج، دارو را قطع کنید.

عوارض کلیوی در افراد بالای ۵۰ سال رخ می‌دهد

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه اسهال را گزارش دهید.

شرایط نگهداری: شربت آن بعد از تهیه تا ۱۴ روز در یخچال نگهداری شود.

دور از نور و حرارت نگهداری شود.

سفوتاکسیم (*CEFOTAXIME*)

نام تجاری: **Claforan**

گروه دارویی: سفالوسپورین نسل سوم

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: ویال تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت ریه، عفونت ادرار، عفونت پوستی، پریتونیت، عفونت مغزی، سزارین

میزان مصرف: ۰/۵ تا ۱ گرم هر ۱۲ ساعت وریدی یا عضلانی

موارد منع مصرف: شبیه سفالوتین (حساسیت به پنی سیلین)

عوارض جانبی مهم: آلرژی، واکنش محل تزریق، اِسهال، اختلالات خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در محل تزریق ترومبوفلبیت (لخته و انسداد وریدی به همراه التهاب) ایجاد می‌گردد.

به علت نارسایی کلیه، تست‌های کنترل کبدی انجام شود.

تزریق عضلانی باید عمیق باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز اسهال اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: پودر آن در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

سفتازیدیم *(CEFTAZIDIME)*

نام تجاری: **Fortum**

گروه دارویی: سفالوسپورین نسل سوم

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: ویال

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت ریوی، عفونت ادراری ـ پوستی، عفونت استخوان آبسه‌های داخل شکم، عفونت پردهٔ مغز (مننژیت)

میزان مصرف: ۰/۵ یا ۱ گرم سفتازیدیم از راه عضلانی

موارد منع مصرف: شبیه سفالوتین (صفحه ۱۶۱)

عوارض جانبی مهم: خارش، کهیر، ادم، عارضهٔ کلیوی، درد محل تزریق

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت اسهال شدید دارو قطع شود.
محلول تهیه شده طی ۳ تا ۵ دقیقه تزریق شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: هر گونه تب مجدد یا عفونت در محل جدید را به اطلاع پزشک برسانید.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

سفتی زوکسیم (*CEFTIZOXIME*)

نام تجاری: **Cafizox**

گروه دارویی: سفالوسپورین نسل سوم

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: ویال ۰/۵ و ۱ گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های ریوی، ادراری، سوزاک، عفونت داخل شکمی، عفونت پوستی، استخوان و مفاصل

میزان مصرف: ۱ تا ۲ گرم هر ۸ تا ۱۲ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت به پنی سیلین‌ها

عوارض جانبی مهم: مسمومیت، سوزش و درد محل تزریق، پارستزی، راش پوستی، تهوع، استفراغ، اسهال، سردرد، عوارض کلیوی

توجهات پزشکی-پرستاری: تست‌های کبدی قبل و حین درمان باید انجام شود.

آموزش بیمار-خانواده: سابقهٔ آلرژی به پنی سیلین و سفالوسپورین را به پزشک اطلاع دهید.

هرگونه اسهال را به پزشک اطلاع دهید.

ادامهٔ تب یا ترشحات چرکی در هر محلی را به اطلاع پزشک برسانید.

شرایط نگهداری: پودر در دمای معمولی نگهداری شود.

سفتریاکسون (CEFTRIAXONE)

نام تجاری: **Rocephin**

گروه دارویی: سفالوسپورین نسل سوم

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: ویال ۲۵۰، ۵۰۰ میلی‌گرمی و ۱ گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های تنفسی، عفونت پوست و استخوان و کلیه

میزان مصرف: ۱ تا ۲ گرم هر ۱۲ ساعت تا ۴ گرم حداکثر مصرف روزانه است. در مورد عفونت گونوره تزریق یک بار ۱۲۵ تا ۲۵۰ میلی گرم به همراه مصرف ۷ روز واکسی سیکلین

موارد منع مصرف: مثل دیگر سفالوسپورین‌ها

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی، آلرژی، اسهال، ضایعات کیسهٔ صفرا، اکیموز، درد محل تزریق

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مواظب باشید این دارو تمایل به خونریزی را افزایش می‌دهد.

از مصرف آن در کودکان با زردی اجتناب کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ هر گونه اسهال یا شل شدن مدفوع را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: پودر آن در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

سفالکسین (CEPHALEXIN)

نام تجاری: **Keflex**

گروه دارویی: سفالوسپورین نسل اول

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: کپسول و شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های تنفسی، عفونت گوش میانی، عفونت پوستی استخوان و مفاصل و عفونت ادراری ـ تناسلی

میزان مصرف: روزانه ۱ تا ۴ گرم: هر ۶ ساعت ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلی گرم به صورت معمول

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به پنی سیلین یا سفالوسپورین‌ها

عوارض جانبی مهم: آلرژی، کهیر، اسهال، خارش

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت مصرف طولانی مدت عملکرد کلیه و کبد کنترل شوند.

بیمار از نظر واکنش آلرژیک مانند خارش و کهیر بررسی شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: هر گونه علائم نشانگر حساسیت را به پزشک اطلاع دهید.

دارو را در ساعت معین مصرف کنید.

شرایط نگهداری: کپسول در دمای اتاق و پودری که با مایع حل شده است فقط ۱۴ روز در یخچال نگهداری شود.

سفالوتین *(CEPHALOTIN)*

نام تجاری: Keflin

گروه دارویی: سفالوسپورین نسل اول

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: ویال یک گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: مسمومیت، عفونت‌های ادراری، عفونت ریوی (پنومونی)، عفونت استخوانی (استئومیلیت)

میزان مصرف: ۵۰۰ میلی گرم تا ۲ گرم هر ۴ تا ۶ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، افراد مستعد خونریزی، ولی در افراد با سابقهٔ کم خونی و تشنج یا مشکلات کلیوی با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: واکنش حساسیتی (آلرژی)، کهیر، راش، تهوع، اسهال، تحریک معده، درد محل تزریق، مشکلات خونی، نارسایی کلیه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: هرگونه کاهش ادرار باید مورد توجه قرار گیرد.

تب به همراه اسهال بسیار مهم است.

داروی آمادهٔ تزریق به مدت ۴ روز در یخچال قابل نگهداری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: اسهال و هرگونه تب بعد از درمان را به پزشک اطلاع دهید.

استفاده از دوغ یا ماست، زمینهٔ بروز عفونت ثانویه را در تغییر

میکروب‌های عادی روده از بین می‌برد.

کبود شدن پوست و خون دماغ شدن را اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: پورد را در دمای معمولی اتاق نگهدارید.

سفرادین (*CEPHRADINE*)

نام تجاری: **Velosef**

گروه دارویی: سفالوسپورین نسل اول

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: کپسول، ویال و شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت ریه، گلودرد چرکی، عفونت گوش میانی، عفونت پوستی، پیشگیری از عفونت در جراحی‌ها

میزان مصرف: ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلی گرم هر ۱۲ ساعت و در انواع شدید عفونت ۱ گرم هر ۶ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت به گروه پنی سیلین

عوارض جانبی مهم: حساسیت محل تزریق، اسهال و عوارض مشابه سفالوتین‌ها

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دریافت شرح حال از سابقهٔ حساسیت به پنی سیلین مهم است.

آموزش بیمار ـ خانواده: دورهٔ درمان را کامل کنید. بروز اسهال و تب را به پزشک معالج اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: پودر سفرادین در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

ستریمید ـ سی (CETRIMIDE-C)

نام تجاری: **Cetavlon**

گروه دارویی: آمونیوم کواترنر

گروه درمانی: ضدعفونی کننده

شکل دارویی: محلول

مصرف در حاملگی: مطالعه‌ای نشده است.

موارد مصرف: ضدعفونی زخم‌های ناشی از سوختگی و تمیز کنندهٔ پوست و التهاب پوست و شست‌وشوی حین جراحی در کیست هیداتید

میزان مصرف: به طور موضعی برای ضدعفونی زخم‌ها استفاده می‌شود.

موارد منع مصرف: خوردن آن ممنوع است و مسمومیت و آلودگی شدید ایجاد می‌کند.

عوارض جانبی مهم: در صورت استفادهٔ موضعی با غلظت زیاد، پوست را تحریک می‌کند.

تهوع و استفراغ، مهار فعالیت مغزی، کاهش فشارخون و مشکل تنفسی ایجاد می‌کند.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: واکنش حساسیت ممکن است بروز کند (به ویژه در غلظت‌های بالا).

آموزش بیمار ـ خانواده: از تماس محلول با مخاط بدن مثل دهان، زبان و حفرهٔ بینی شدیداً اجتناب شود.

از تماس مکرر با پوست خودداری شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

ستیل پیریدینوم
(CETYL - PYRIDINIOM CHOLORIDE)

نام تجاری: **Cepaco**

گروه دارویی: پریدینیوم

گروه درمانی: ضدعفونی کننده‌ها

شکل دارویی: محلول

مصرف در حاملگی: مصرف خوراکی ممنوع است.

موارد مصرف: ضدعفونی و درمان التهاب لثه‌ها و عفونت‌های جزیی دهان

میزان مصرف: ۳ بار در روز غرغره شود تا تمام حفرهٔ دهان شست‌وشو شود.

موارد منع مصرف: مشابه ستریمید C (صفحهٔ قبل)

عوارض جانبی مهم: مشابه ستریمید C

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مشابه ستریمید C

آموزش بیمار ـ خانواده: مشابه ستریمید C

شرایط نگهداری: مشابه ستریمید C

شارکول فعال (*CHARCOAL ACTIVATED*)

نام تجاری: **Charcocaps**

گروه دارویی: زغال فعال

گروه درمانی: ضد مسمومیت، ضد التهاب

شکل دارویی: قرص و محلول و پودر

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: مسمویت‌های دستگاه گوارش، نفخ، پوشش زخم بدبو، درمان خارش در نارسایی کلیه

میزان مصرف: برای سم زدایی در معده و روده ۱ تا ۲ گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن

موارد منع مصرف: در موردی که ضد سم خوراکی مثل میتیونین استفاده شده ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: استفراغ، اسهال و یبوست گزارش شده است.

توجهات پزشکی - پرستاری: این دارو در درمان مسمومیت با نفت تأثیری ندارد.

ارجح است دارو طی ۳۰ دقیقه پس از مسمومیت مصرف شود.

آموزش بیمار - خانواده: می‌توان دارو را با آب میوه مصرف کرد.

در موارد اوژانس محلول با آب معمولی تهیه و مصرف شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

قرص سرماخوردگی اطفال *(CHILDREN COLD)*

نام تجاری: **Coricidindemilets**

گروه دارویی: آنتی هیستامین

گروه درمانی: ضد حساسیت و ضد تب و سرماخوردگی

شکل دارویی: قرص جویدنی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: این دارو شامل ترکیب استامینوفن و آنتی هیستامین فنیل پروپانول آمین و کلرفنیر آمین است که در درمان سرماخوردگی و آبریزش بینی و عطسه با تب به کار می‌رود.

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص هر ۴ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت به آنتی هیستامین و انسداد روده

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، بی قراری، سرگیجه، یبوست، اسهال، ضعف عمومی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو دارای خاصیت ضد درد و ضد تب و ضد احتقان می‌باشد. وضعیت تنفسی بیمار را تحت نظر داشته باشید.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو با گیجی و خواب آلودگی همراه خواهد بود.

شست‌وشوی همزمان دهان، جلوی خشکی دهان را خواهد گرفت.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کلرامبوسیل (*CHOLORAMBUCIL*)

نام تجاری: **Leukeran**

گروه دارویی: الکیله کننده

گروه درمانی: ضد نئوپلاسم (ضد سرطان)

شکل دارویی: قرص ۲ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌هایی مثل: لوسمی، لنفوم (هوچکین و غیر هوچکین)، به طور جانبی در درمان روماتوئید آرتریت و سندرم بهجت استفاده می‌شود.

میزان مصرف: درمان اولیه ۰/۱ تا ۰/۲ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن به مدت ۳ تا ۶ هفته می‌باشد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به کلرامبوسیل یا گروه داروهای آلکیله کننده

عوارض جانبی مهم: کاهش سلول‌های خونی (WBC) و اختلالات خونی، کم خونی، عوارض ریوی، سرفه، مشکلات گوارشی، زخم دهان

توجهات پزشکی-پرستاری: بررسی آزمایش‌های خونی قبل و حین درمان ضروری است.

اسیداوریک اندازه‌گیری شود.

احتمال بروز عفونت و خونریزی به بیمار گوشزد شود.

در خانم‌ها عملکرد تخمدان و دورهٔ ماهانه مختل می‌شود.

آموزش بیمار-خانواده: هر ۲ هفته یک بار بیمار می‌بایست تحت نظر

پزشک معاینه شود.

زنان در سن بارداری باید از روش جلوگیری استفاده کنند.

این دارو به شدت برای حاملگی خطرناک و توام با اختلالات در جنین است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کلرامفنیکل *(CHLORAMPHENICOL)*

نام تجاری: **Chloromycetin**

گروه دارویی: مشتقات دی کلرواستیک

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: کپسول، محلول تزریقی و قطره

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت‌های شدید پردهٔ مغزی (مننژیت)، عفونت تیفوئید، آبسه‌های مغزی، گازگانگرن

میزان مصرف: به میزان ۵۰ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: کم خونی، کاهش تعداد سلول‌های خونی، مشکل بینایی، واکنش حساسیت شدید، مشکلات گوارشی، نارسایی کبدی، زردی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قبل از شروع درمان، حتماً کشت عفونت تهیه شود.

سطح خونی کلرامفنکیل باید اندازه‌گیری شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه کاهش ادرار را به پزشک اطلاع دهید.

احساس طعم تلخی در دهان پس از تزریق، مشکل معمول است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کلرامفنیکل (چشمی)
(CHLORAMPHENICOL OPHTHALMIC)

نام تجاری: **Chlorofair**

گروه دارویی: مشتق دی کلرواستیک

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: قطرهٔ چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت‌های باکتریال سطح چشم، التهاب قرینه، التهاب و عفونت ملتحمهٔ چشم

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قطره هر ۳ تا ۶ ساعت در چشم

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، عفونت تب خالی چشم، آبله مرغان، عفونت میکروبی (مایکوباکتریوم)، سِل چشم و بیماری قارچی

عوارض جانبی مهم: خارش، سوزش، کهیر، عوارض خونی

توجهات پزشکی-پرستاری: گاهی برای درمان عفونت‌های شدید نیاز به تجویز همزمان آنتی بیوتیک خوراکی یا تزریقی می‌باشد.

آموزش بیمار-خانواده: با شرایط استریل از قطره استفاده کنید یعنی قطره چکان با چشم یا پوست تماس نداشته باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کلرودیازپوکساید (*CHLORODIAZPOXID*)

نام تجاری: **Librium**

گروه دارویی: بنزودیاز پین

گروه درمانی: ضد اضطراب

شکل دارویی: قرص ۵ و ۱۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: اضطراب، محرومیت از الکل و عوارض ناشی از ترک آن

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص ۳ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: مثل دیازپام (صفحه ۲۵۱)

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، سردرد، اختلال فکری، احتباس ادراری، مشکلات گوارشی، مشکلات تنفسی، اختلال کارکرد کبد، خشکی دهان، یبوست

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در بیماران با نارسایی ریه، پورفیری (نوعی بیماری ارثی و نادر خون) و بیماران دچار کاهش آلومینیوم خون با احتیاط استفاده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بعد از مصرف دارو رانندگی ممنوع است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

کلرهگزیدین گلوکونات
(CHLORHEXIDINE GLUCONATE)

نام تجاری: **5Chlorohex**

گروه دارویی: ضدعفونی کننده‌ها

گروه درمانی: دهان شویه‌ها

شکل دارویی: محلول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های دهان، زخم‌های دهان و لثه

میزان مصرف: روزی ۲ بار هر بار چند دقیقه غرغره شود.

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی شدید

عوارض جانبی مهم: تغییر در احساس چشایی، پوسته پوسته شدن مخاط، بزرگی غدد بزاقی

⚠ **توجهات پزشکی-پرستاری:** در صورت حساسیت موضعی یا پوسته ریزی میزان دارو را کاهش دهید.

آموزش بیمار-خانواده: پس از غرغره کردن دهان شویه، به مدت نیم ساعت از خوردن و آشامیدن اجتناب کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

كلرمتين كلرايد *(CHLORMETHINE (HCL))*

نام تجاری: **Mustargen**

گروه دارویی: الکیله کننده

گروه درمانی: ضد سرطان مهار سیستم ایمنی

شکل دارویی: تزریقی (۱۰ میلی گرم)

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: لنفوم، لنفوسارکوم، سرطان ریه و سرطان‌های CML و CLL

میزان مصرف: ۰/۴ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم تزریق شود.

موارد منع مصرف: آبله‌مرغان، زونا (بیماری پوستی و ویروسی)، نقرس (بیماری التهابی مفاصل ناشی از افزایش اسیداوریک خون)

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، تمایل به خونریزی، سرگیجه، خواب آلودگی، بی اشتهایی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در هنگام تزریق از دستکش و ماسک استفاده کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: طبق دستور به صورت متوالی به پزشک مراجعه شود. در صورت خونریزی و خونمردگی به پزشک اطلاع دهید.

کچلی ناشی از دارو و برگشت‌پذیر است

مسواک زدن باید با دقت و با مسواک نرم باشد.

استعمال سیگار و نوشیدن الکل خطرناک است.

از برخورد نزدیک با بیماران ویروسی باید پرهیز شود.

شرایط نگهداری: پودر در دمای معمولی نگهداری شود.

کلروکین فسفات (CHLOROQUIN PHOSPHAT)

نام تجاری: **Aralen**

گروه دارویی: آمینوکینولین

گروه درمانی: ضد مالاریا

شکل دارویی: قرص و آمپول ۲۵۰ و ۱۵۰ میلی گرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت‌های مالاریایی، عفونت با آمیب داخل و خارج روده‌ای، کنترل التهاب رماتیسم مفصلی، زخم رودهٔ بزرگ و التهاب مفصل، آسم، بیماری‌های التهابی و ناشناختهٔ پوستی مثل درماتومیوزیت، لیکن پلان، اریتم ندوزم

میزان مصرف: مصرف اولیه در بالغین ۶۰۰ میلی گرم و سپس ۶ ساعت ۳۰۰ میلی گرم و در اطفال، با ۱۰ میلی گرم شروع شود و با ۵ میلی گرم به ازای هر کیلو وزن ادامه یابد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، نارسایی کلیه، مشکلات پردهٔ شبکیهٔ چشم، پورفیری

عوارض جانبی مهم: تهوع، اسهال، اختلال بینایی، اضطراب، خستگی، ضعف عمومی، بی قراری، افسردگی و بی اشتهایی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: معاینهٔ چشم و بررسی عملکرد کلیه در بیماران، قبل از درمان ضروری است.

نوار قلب در حین درمان ضروری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار در حین درمان دراز مدت باید تحت نظر

چشم پزشک باشد.
در بیماران مبتلا به فاویسم با احتیاط مصرف شود
بیمار باید دورهٔ درمان را کامل کند.
شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

کلوروکسیلنول (*CHLOROXYLENOL*)

نام تجاری: **Dettol**

گروه دارویی: دی متیل فنل

گروه درمانی: ضدعفونی کننده

شکل دارویی: محلول موضعی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: ضدعفونی زخم

میزان مصرف: برای شست‌وشوی زخم‌ها و خراش‌های سطحی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: تحریکات پوستی در غلظت‌های بالا

توجهات پزشکی ـ پرستاری: روی میکروب‌های شایع مثل استاف اثر کمی دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو ممکن است در زمان استفاده به میکروب آلوده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کلرفنیرآمین مالئات
(CHLORPHENIRAMIN MALEAT)

نام تجاری: **Chlor -Trimeton**

گروه دارویی: الکیل آمین

گروه درمانی: ضد حساسیت، بی‌حس کنندهٔ موضعی

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان علامتی حساسیت‌ها، کهیر، آنژیوادم، آب‌ریزش آلرژیک بینی و بیماری‌های التهابی پوست

میزان مصرف: ۴ میلی گرم هر ۴ تا ۶ ساعت و نوع تزریقی ۱۰ تا ۲۰ میلی گرم تزریقی

موارد منع مصرف: حساسیت به آنتی هیستامین‌ها ولی در آسم با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، گیجی، خشکی دهان، مشکلات خونی و گوارشی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در افراد با زخم معده، آب سیاه چشم و احتباس ادراری با احتیاط مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو را می‌بایست به میزان کمتری در سالمندان استفاده کرد. رانندگی بعد از مصرف دارو ممنوع است. مصرف همزمان داروهای خواب‌آور ممنوع می‌باشد. از مایعات کافی استفاده شود.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

کلرپرومازین (*CHLORPROMAZINE HCL*)

نام تجاری: **Largactile**

گروه دارویی: فنوتیازین‌ها

گروه درمانی: ضدسایکوز، آرامبخش

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: اختلالات روانی شدید (سایکوز) یا حملات حاد مانیا و به عنوان آرامبخش، سکسکهٔ مقاوم، بی‌اشتهایی عصبی، میگرن و در فشار خون حاملگی، درمان وابستگی به مخدرها و در نوزادان و دیستونی گردنی

میزان مصرف: ۲۵ میلی گرم عضلانی تزریق شود و در صورت لزوم تکرار شود

در تهوع و استفراغ ۱۰ تا ۲۵ میلی گرم هر ۴ تا ۶ ساعت خوراکی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، حالت کوما منع مصرف دارد ولی در بیماران تنفسی و کبدی و تشنجی یا مصرف کنندگان داروهای همزمان اعصاب و روان با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، کاهش فشار خون، عوارض چشمی، کهیر، آسم، تورم حنجره، تغییر رنگ پوست

توجهات پزشکی ـ پرستاری: پزشک می‌بایست سابقه بیماران مبتلا به آسم، تشنج و کهیر را بررسی کند.

داروهای اعصاب و روان دیگر تجویز نکند.

علائم حیاتی بیمار مثل فشارخون باید توسط پرستار کنترل شود.
آزمایش‌های BUN و کراتینین بررسی شود.
در صورت نیاز به میلوگرافی (رادیوگرافی نخاع با مادهٔ خاص) ۴۸ ساعت قبل دارو را قطع کنید.
آموزش بیمار ـ خانواده: ـ از رانندگی و کارهای دقیق خودداری شود.
استفاده از الکل و داروهای خواب آور همزمان اجتناب شود.
خشکی دهان از عوارض شایع است، مایعات بیشتر مصرف شود
بیمار باید در انجام آزمایش‌های حین مصرف دارو همکاری کند.
بیمار نباید در گرما یا سرمای شدید قرار گیرد.
شرایط نگهداری: در دمای اتاق و در جای خشک نگهداری شود.
دارو در معرض نور نباشد.

کلرپرو پامید (*CHLORPROPAMID*)

نام تجاری: Diabinese

گروه دارویی: سولفونیل اوره

گروه درمانی: ضد دیابت قندی

شکل دارویی: قرص ۲۵۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: بیماری قند (تیپ ۲ یا دیابت بزرگسالان) دیابت بی مزه

میزان مصرف: یک عدد روزانه که قابل افزایش نیز هست و در سالمندان و نارسایی کلیه قابل کاهش است.

موارد منع مصرف: در دیابت جوانان (تیپ ۱) منع مصرف دارد و یا در تیپ (I) که بیمار در کوما یا دچار عفونت شدید یا ترومای وسیع است ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: عوارض گوارشی، مشکلات خونی، حساسیت، کاهش قند خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: سطح قند خون کنترل شود. دارو را در یک نوبت تجویز کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را صبح‌ها همراه صبحانه مصرف کنید.

همیشه شکلات یا بیسکویت همراه داشته باشید.

خشکی شدید، عرق کردن و کرخت شدن اندام نشانگر کاهش قندخون است در این هنگام از خوراکی بیشتری استفاده کنید.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

کلر تالیدون *(CHLORTHALIDONE)*

نام تجاری: **Hygroton**

گروه دارویی: دیورتیک

گروه درمانی: ضد فشارخون، ادرار آور

شکل دارویی: قرص ۱۰۰ میلی گرم

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: اِدم ناشی از نارسایی قلبی، اختلالات کبدی و فشارخون بالا و ورم قاعدگی

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص روزانه، هر چند در فشارخون می‌توان نصف قرص را هم استفاده کرد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارو، عدم توانایی در ادرار کردن (آنوری)

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی و التهاب پانکراس، تحریک معده، تهوع، استفراغ، اسهال و ضایعات جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم حیاتی بیمار را اندازه‌گیری و ثبت کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: یبوست جزء عوارض دارو می‌باشد، غذاهای حاوی فیبر مثل سبزی و میوه مصرف کنید.

از رانندگی به علت خواب آلودگی ناشی از دارو اجتناب شود.

از مصرف الکل اجتناب شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

کلستیر آمین *(CHOLESTYRAMINE)*

نام تجاری: **Questran**

گروه دارویی: ضد هیپرلیپدمی (رزین)

گروه درمانی: ضد چربی خون

شکل دارویی: پودر برای محلول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: افزایش کلسترول خون، خارش ناشی از انسداد صفراوی، سندرم رودهٔ تحریک‌پذیر و کاهش بروز سکتهٔ قلبی

میزان مصرف: در درمان افزایش کلسترون خون ۴ گرم ۱ تا ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: انسداد مجاری صفراوی یا حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: یبوست، تهوع، ضایعات جلدی، خونریزی معده و روده، افزایش میل جنسی، تمایل به خونریزی، التهاب پوست، سکسکه، سردرد، اضطراب، سنکوپ، پوکی استخوان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: سطح چربی‌های خون اندازه‌گیری شود. بهتر است دارو پیش از غذا و هنگام خواب مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است همراه دارو ملین استفاده کنید. هرگز پودر را بدون آب مصرف نکنید و بهتر است به صورت محلول در آب استفاده شود.

شرایط نگهداری: پودر در دمای اتاق نگهداری شود.

گونادوتروپین جفتی انسانی «HCG»
(CHORIONIC. GONADOTROPIN. HUMAN)

نام تجاری: **Pregnyl**

گروه دارویی: گونادوتروپین (هورمون‌ها)
گروه درمانی: محرک تخمک گذاری زنان، محرک اسپرماتوژنز مردان
شکل دارویی: آمپول (۵۰۰ و ۵۰۰۰ واحدی)
مصرف در حاملگی: گروه X
موارد مصرف: در موارد ناباروری، نازایی زنان، در مردان دچار کاهش هورمون (درمان بیضه‌های نزول نکرده)
میزان مصرف: در نازایی ۵۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ واحد یک روز پس از آخرین زمان استفاده از داروی HMGI
موارد منع مصرف: در زمان بارداری ممنوع است، در بلوغ زودرس، سرطان پروستات
عوارض جانبی مهم: کیست تخمدان، شوک، درد محل تزریق، افسردگی، بی‌قراری، بزرگ شدن پستان مردان، تشکیل لخته در عروق، درد ناگهانی شکم
توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو در مردان باعث افزایش پرخاشگری و بزرگی بیضه‌ها می‌شود.
آموزش بیمار ـ خانواده: دارو به علت گران بودن و حساس بودن طبق دستور استفاده شود.
در صورت بروز عوارض جانبی با پزشک تماس بگیرید.
شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

سیکلوسپورین (*CICLOSPORIN*)

نام تجاری: **Sandimmune**

گروه دارویی: پلی پپتید

گروه درمانی: سرکوب کنندهٔ ایمنی

شکل دارویی: کپسول، محلول خوراکی و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: مهار ایمنی در پیوند کلیه، ضد رماتیسم، درماتیت، عوارض پوستی، آلوپسی، پیوند قرنیهٔ چشم، تیپ I دیابت

میزان مصرف: ۲ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن به مدت چهار روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، افراد حساس به روغن کرچک

عوارض جانبی مهم: عوارض کبدی، تشنج، حساسیت کشنده، ضخیم شدن لثه، پر مویی، نارسایی کلیه، سکسکه، یبوست، فشارخون، تهوع

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آنزیم‌های کبدی آزمایش شوند.

CBC و آزمایش‌های کبدی را انجام دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ برای خوش طعم شدن محلول، دارو را با آب میوه بخورید.

در صورت خونریزی یا کبودی به پزشک اطلاع دهید.

تهوع و استفراغ در اوایل درمان بروز می‌کند ولی زودگذر است.

برای پیشگیری از عفونت قارچی، محلول نیستاتین را غرغره کنید.

شرایط نگهداری: در محیط خشک و خنک نگهداری شود.

سایمتیدین *(CIMETIDINE)*

نام تجاری: **Lagamet**

گروه دارویی: آنتاگونیست گیرنده (H2)

گروه درمانی: ضد زخم و اسید معده

شکل دارویی: شربت، قرص، آمپول ۲۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: زخم معده، برگشت مواد معده به مری، التهاب و اختلال در معده

میزان مصرف: ۲ قرص ۲ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: سردرد، اسهال، سرگیجه، کاهش میل جنسی، درد عضلانی، بلوک قلبی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بهتر است دارو با غذا مصرف شود.

آزمایش خون (CBC) در حین درمان انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است از رانندگی اجتناب شود.

تا زمان بهبودی کامل، مصرف دارو را ادامه دهید.

بیمار باید بداند احتمالاً راش و بزرگی پستان در مردان ممکن است رخ دهد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

سیناریزین *(CINARIZINE)*

نام تجاری: **Stugeron**

گروه دارویی: پیپیرازین

گروه درمانی: ضد حساسیت، آرام بخش

شکل دارویی: قرص ۲۵ و ۷۵ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان علامتی سرگیجه و اختلالات عروق محیطی

میزان مصرف: یک قرص ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: مثل سایر آنتی هیستامین‌ها، ضمناً در بورفیری حاد هم ممنوع است

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، افزایش اشتها و...

توجهات پزشکی-پرستاری: مثل دیفن هیدرامین (صفحه ۲۷۳)

آموزش بیمار-خانواده: از رانندگی اجتناب شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

سیپروفلوکساسین (*CIPROFLOXACIN*)

نام تجاری: **Ciproxin**

گروه دارویی: فلوروکینولون

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت‌های ادراری، عفونت ریوی، پوستی و التهاب مجاری ادراری و استخوانی

میزان مصرف: در زمان عفونت سطحی (خفیف تا متوسط) ۵۰۰ میلی گرم روزانه در دو مرحله قسمت شده و در موارد شدید ۱۰۰۰ میلی گرم خوراکی در دو مرحله روزانه تقسیم شده طی ۷ تا ۱۴ روز، شکل تزریقی برای نوع خفیف ۴۰۰ میلی گرم و برای نوع شدید ۸۰۰ میلی گرم وریدی

موارد منع مصرف: حساسیت به کینولون‌ها و نالیدیکسیک اسید

عوارض جانبی مهم: عوارض گوارشی مثل سوء هاضمه، تهوع، تشنج، خواب آلودگی، ضایعات پوستی مثل راش، آسیب کلیوی، کندی بالا رفتن فشارخون، کم خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت بروز اسهال باید بیمار را از نظر آب و الکترولیت اداره کرد.

مصرف مایعات کافی به همراه دارو توصیه می‌شود.

در نارسایی کلیه میزان دارو باید کاهش یابد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بین مصرف سیپرو و آنتی اسید باید ۴ ساعت فاصله باشد.

افرادی که سابقه تشنج (صرع) دارند قبل از مصرف دارو با پزشک مشورت کنند.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

سیپروفلوکساسین (چشمی)
(CIPROFLOXACIN HCL)

نام تجاری: Ciloxan

گروه دارویی: فلوروکینولون

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: پماد استریل چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت میکروبی (ملتحمه) چشم، زخم عفونی قرنیه، عفونت گوش خارجی و میانی

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قطره هر ۲ ساعت در ایام بیدار بودن بیمار به مدت ۲ روز و در زمان خواب هر ۶ تا ۸ ساعت و ۱ تا ۲ قطره هر ۴ ساعت تا ۵ روز ادامه یابد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: ضایعات پوستی اطراف محل تماس، ضایعات قرنیه، تورم پلک، ریزش اشک، ترس از نور و پرخونی چشم

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دارو باید طی مدت ۷ روز استفاده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت ایجاد ترس از نور یا اشک ریزش شدید به پزشک اطلاع دهید.

از تماس نوک قطره چکان با بافت چشم یا پلک جلوگیری کنید.

در مدت درمان از لنز چشمی (نوع تماسی) استفاده نشود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

سیساپراید *(CISAPRIDE)*

نام تجاری: **Propulsid**

گروه دارویی: پروکینتیک دستگاه گوارش

گروه درمانی: داروی گوارش

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: احساس ترش کردن در معده، کم تحرکی دستگاه گوارش، برگشت مواد معدی به مری

میزان مصرف: ۱ تا ۲ عدد قرص ۳ بار در روز یا ۱۰ سی‌سی شربت هر ۸ ساعت میل شود.

موارد منع مصرف: خونریزی معده و روده، انسداد روده، سوراخ شدن روده، بعد از اعمال جراحی روی دستگاه گوارش نباید مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: به علت بعضی از عوارض قلبی مجوز جهانی ندارد (FDA). درد شکمی، تهوع، یبوست، عوارض خونی، سرفه، بی‌خوابی و راش پوستی ممکن است بروز کند.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در بیماران قلب و عروق با احتیاط مصرف شود.

این دارو نباید همزمان با داروهای ضد افسردگی یا آنتی بیوتیک‌ها مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است بیمار بعد از مصرف دارو رانندگی نکند.

دارو را نیم ساعت قبل از غذا و به هنگام خواب مصرف کند.
اثر داروی وارفارین را تشدید کرده و تست (PT) را طولانی می‌کند.
شرایط نگهداری: به دور از نور و در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

سیس پلاتین (*CISPLATIN*)

نام تجاری: **Platinol**

گروه دارویی: آلکیله کننده‌ها

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان کمکی در سرطان‌های بیضه، ریه، مثانه، تومورهای تخمدان

میزان مصرف: ۲۰ میلی گرم به ازای هر متر مربع سطح بدن روزانه به مدت ۵ روز در دوره‌های سه هفته‌ای به مدت ۳ دوره به همراه بلئومایسین، وین بلاستین

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، نارسایی کلیه، نارسایی مغز استخوان، اختلال شنوایی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، عوارض خونی، تمایل به خونریزی، مشکلات گوارشی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کلیوی قبل و حین درمان باید انجام شود.

احتمال اختلالات شنوایی وجود دارد.

ـ ممکن است فرد دچار مشکلات قلبی، فشارخون و... بشود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار باید برای انجام معاینات دوره‌ای پیگیر باشد.

نه بیمار و نه خانواده و نه کسانی که با او زندگی می‌کنند نباید واکسن زنده ویروسی مثل فلج اطفال یا سرخک بزنند.
مایعات کافی مصرف شود.
درد پهلو یا سوزشی و مشکلات ادراری را به پزشک اطلاع دهد.
شرایط نگهداری: در دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود.

اسید سیتریک (CITRIC ACID)

نام تجاری: **Citrosteril**

گروه دارویی: اسیدها

گروه درمانی: آنتی اکسیدان

شکل دارویی: پودر، کریستالی

مصرف در حاملگی: بررسی نشده است.

موارد مصرف: در درمان سنگ‌های ادراری اگزالاتی و در درمان نقرس و اسیدوز متابولیک مزمن

میزان مصرف: ۱۵ تا ۳۰ سی‌سی از محلول رقیق شده با آب را پس از غذا یا موقع خواب بنوشند.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید ولی در نارسایی کلیه و مشکلات گوارشی با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: مصرف طولانی مدت به میزان زیاد باعث عوارض گوارشی و احساس طعم نامطبوع و آلکالوز متابولیک می‌شود.

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** مراقبت برای پرستاری در حین استفاده ضروری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: این پودر باید دور از نور نگهداری شود.

شرایط نگهداری: در ظروف دربسته و در حرارت معمولی اتاق نگهداری شود.

کلادریبین *(CLADRIBINE)*

نام تجاری: **Levstatin**

گروه دارویی: پورین

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان خون (لوسمی)، لنفوم، آنمی (کم خونی لیزکننده)

میزان مصرف: حداکثر ۰/۱ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن روزانه به صورت انفوزیون مداوم وریدی به مدت ۷ روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید و زنان حامله

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی، عوارض کلیوی، تب شدید، علائم گوارشی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی و کلیوی قبل از شروع درمان انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه کبودی باید به پزشک اطلاع داده شود.
این دارو کاملاً سمی و خطرناک است و باید به دستورهای پزشک برای پیگیری آزمایش‌ها توجه کرد.
خانواده و بیمار نباید تحت واکسیناسیون با ویروس زنده قرار گیرند.
این دارو باعث کاهش فعالیت غدد جنسی مردانه و زنانه می‌شود.

شرایط نگهداری: محلول رقیق شدهٔ دارو باید در یخچال نگهداری شود.
ویال‌های بازنشده در دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شوند.

کلاریترو مایسین (*CLARYTHROMYCINE*)

نام تجاری: **Biaxin**

گروه دارویی: ماکرولیدها

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: قرص و پودر برای محلول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: التهاب و عفونت گلو و لوزه (فارنژیت)، سینوزیت و عفونت‌های ریه ناشی از مایکوباکتریوم آویوم و میکروب هلیکو باکتر در معده

میزان مصرف: به میزان ۵۰۰ میلی گرم هر ۱۲ ساعت به طور شایع استفاده می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: عوارض گوارشی مثل تهوع، اسهال، شکم درد، سردرد و استفراغ و آسیب کبدی و کاهش پلاکت‌های خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در نارسایی کلیه با احتیاط تجویز شود.

در سالمندان میزان کمتر دارو تجویز شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف این دارو با غذا یا با معدهٔ خالی یکسان است

در صورت فراموش کردن مصرف یک مرحله آن تا هنگامی که نوبت مصرف بعدی نرسیده، در هر زمان میزان فراموش شده مصرف شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

کلماستین *(CLEMASTINE)*

نام تجاری: **Tavegil**

گروه دارویی: اتانول آمین

گروه درمانی: آرام بخش

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: حساسیت‌ها (کهیر، آنژیوادم، ریزش آب از بینی حساسیتی)، التهاب ملتحمهٔ چشم، بیماری‌های پوستی خارش دار

میزان مصرف: حداقل یک قرص ۲ بار در روز یا ۲ تا ۴ گرم از راه تزریق عضلانی یا وریدی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید و نوزادان

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، لرز، گیجی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دارو را بهتر است با آب، غذا یا شیر مصرف کنند. احتمال کاهش فشارخون وجود دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت خواب آلودگی رانندگی ممنوع است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نور نگهداری شود.

کلیدینیوم سی (CLIDINIUM-C)

نام تجاری: Librax

گروه دارویی: بنزودیازپین + آنتی کولینرژیک
گروه درمانی: آرام بخش و ضد اسپاسم معده و روده
شکل دارویی: قرص
مصرف در حاملگی: گروه D
موارد مصرف: این دارو و ترکیب کلردیازوپوکساید و کلیدینیوم بروماید است. درمان کمکی زخم معده و رودهٔ تحریک‌پذیر
میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص هر ۴ تا ۶ ساعت
موارد منع مصرف: حساسیت دارویی شدید، انسداد دستگاه گوارش، بیمار کلیوی و میاستنی گراویس
عوارض جانبی مهم: مشکلات مغزی (بی‌خوابی یا تحریک پذیری)، اضطراب، بی قراری، زردی، خشکی دهان، احتباس ادرار و مدفوع، خواب آلودگی
توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی و خونی در حین درمان انجام شود. مصرف آن در دراز مدت به دلیل وجود کلردیازوپوکساید اعتیادآور است.
آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف آن نیم ساعت قبل از غذا مفیدتر است.
در صورت ضایعات پوستی به پزشک اطلاع دهید.
از اشتغال به کار ظریف، دقیق و رانندگی خودداری شود.
شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

کلیندا مایسین (*CLINDA MYCIN*)

نام تجاری: **Dalacin**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک‌ها

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: کپسول، محلول و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های ریوی، پوستی و استخوانی، درمان کمکی در ایدز و عفونت میکروبی واژن و مالاریا

میزان مصرف: در عفونت خفیف ۱۵۰ تا ۳۰۰ میلی‌گرم هر ۶ ساعت و در عفونت شدید ۳۰۰ تا ۴۵۰ میلی‌گرم هر ۶ ساعت استفاده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: ضایعات پوستی، خارش، تهوع، استفراغ، کاهش وزن، التهاب مری و معده، اسهال شدید، احساس طعم فلز در دهان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: کلیندا مایسین را هیچگاه نباید به سرعت وارد ورید بیمار کرد (بولوس). تست‌های کبدی برای بیمار می‌بایست انجام شود.

تست‌های شمارش سلول خون انجام شود.

افت فشارخون جزء عوارض احتمالی است مدنظر داشته باشید.

تزریق عضلانی باید به شکل عمیق صورت گیرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو (کپسول) را با یک لیوان کامل آب مصرف کنید.

دورهٔ درمان خوراکی یا تزریقی را کامل کنید.
بروز اسهال را به پزشک اطلاع دهید.
شرایط نگهداری: ـ محلول آن را در یخچال نگهداری کنید.
کپسول آن را در دمای اتاق نگهداری کنید.

کلیندا مایسین موضعی (*CLINDAMYCIN*)

نام تجاری: **Dalacin**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک موضعی

گروه درمانی: ضدجوش و آکنه

شکل دارویی: پماد و محلول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: آکنه و جوش سر و صورت، عفونت‌های پوستی و زخم‌های سطحی عفونی

میزان مصرف: ۱ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: خشکی و پوسته ریزی، خارش، در صورت مصرف گوارشی اسهال

توجهات پزشکی-پرستاری: درمنابع پزشکی آمده که مصرف موضعی کلیندا باعث اسهال می‌شود.

آموزش بیمار-خانواده: در صورت اسهال به پزشک اطلاع دهید.

پماد موضعی را آلوده نکنید.

از تماس چشم و مخاط دهان و بینی با دارو پرهیز کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کلیندا مایسین فسفات (CLINDAMYCIN (Vaginal))

نام تجاری: **Dalacin**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک

گروه درمانی: ضد میکروب

شکل دارویی: کرم داخل واژن

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت میکروبی واژن در خانم‌ها کاربرد فراوان دارد.

میزان مصرف: یک اپلیکاتور یا ۱۰۰ میلی‌گرم از کرم ۲ درصد یک بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: التهاب موضعی و علائم عمومی چونکه احتمال جذب عمومی می‌رود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بعد از ماه ششم حاملگی از اپلیکاتور با احتیاط استفاده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است قبل از خواب استعمال شود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مطلوب است.

کلوبازام (*CLOBAZAM*)

نام تجاری: **Frisium**

گروه دارویی: بنزودیازپین‌ها

گروه درمانی: ضداضطراب، آرام بخش

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده

موارد مصرف: اضطراب، بی‌قراری، تشنج و دردهای بعد از قطع عضو

میزان مصرف: ۲ تا ۳ قرص ۱ تا ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: به دیازپام مراجعه شود (صفحه ۲۵۱)

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، سردرد، لرزش دست‌ها، مشکلات گوارشی، کاهش فشارخون، خشکی دهان، تهوع، یبوست، افزایش اشتها

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مصرف مداوم، عادت و وابستگی به همراه دارد.

از داروهای دیگر اعصاب و روان بدون اطلاع پزشک استفاده نکنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: از رانندگی اجتناب شود.

دارو را نباید به طور ناگهانی قطع کرد.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مطلوب است.

کلوبتازول (*CLOBETAZOL*)

نام تجاری: **Temovate**

گروه دارویی: کورتون

گروه درمانی: ضدالتهاب موضعی

شکل دارویی: کرم و پماد موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضایعات پوستی، بیماری‌های التهابی پوست، خارش‌های موضعی

میزان مصرف: ۱ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: عفونت‌های میکروبی، قارچی یا ویروسی

عوارض جانبی مهم: حساسیت‌های موضعی، خارش، قرمزی، ترک خوردگی پوست،آتروفی یا تغییر رنگ پوست

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت بروز حساسیت دارو را قطع کنید.

از داروهای موضعی کورتون دار در ناحیهٔ سر و صورت استفاده نشود.

آموزش بیمار ـ خانواده: پوست مرطوب جذب دارو را افزایش می‌دهد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

کلوبوتینول (CLOBUTINOL)

نام تجاری: Silomat

گروه دارویی: ضد سرفه‌ها

گروه درمانی: ضد سرفه

شکل دارویی: قرص، قطره، تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان سرفه‌های مقاوم یا به علت نامشخص

میزان مصرف: به میزان ۱ تا ۲ قرص یا ۳۰ تا ۴۰ قطره ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، تشنج

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، سرگیجه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو به علت اثر روی مغز (بصل النخاع) سرفه را کنترل می‌کند، ارجح است که پزشک علت سرفه را بررسی کند و علت آن را درمان کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: بعد از مصرف دارو از رانندگی و کارهای دقیق پرهیز کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

کلوفازیمین (*CLOFAZIMINE*)

نام تجاری: Lamprene

گروه دارویی: آنتی بیوتیک

گروه درمانی: ضد جذام

شکل دارویی: کپسول ۵۰ و ۱۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان جذام شایعترین مورد مصرف این دارو می‌باشد. البته این دارو به صورت کمکی با داروهای ضدجذام دیگر مصرف می‌شود.

میزان مصرف: ۲ قرص در روز به همراه دو داروی دیگر

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی ولی در نارسایی کبد با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: تغییر رنگ ادرار، پوست و ترشحات بدن (رنگ قرمز ـ قهوه‌ای)، ضایعات پوستی، خارش و راش از موارد شایع می‌باشند.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در بیماران با مشکلات گوارشی با احتیاط مصرف شود.

به بیمار گوشزد شود که درد استخوان‌ها و مفاصل و خونریزی جزء عوارض شایع می‌باشند.

در صورت افزایش میزان مصرف دارو مراقبت باید جدی باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: تغییر رنگ پوست به مدت چند ماه و تا چند سال ممکن است باقی بماند.

به علت اختلالات بینایی و خواب آلودگی از رانندگی پرهیز شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

کلوفیبرات (*CLOFIBRAT*)

نام تجاری: **Atromid-s**

گروه دارویی: فیبرات‌ها

گروه درمانی: پایین آورندهٔ چربی خون

شکل دارویی: کپسول ۵۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضد افزایش چربی خون (تری گلیسرید بالا)، دیابت بی مزه، بیماری قلبی، گزانتوم توبرسوم

میزان مصرف: ۱ تا ۲ گرم در روز

موارد منع مصرف: نارسایی کلیه، کبد، سنگ مثانه، سنگ کیسهٔ صفرا و حاملگی

عوارض جانبی مهم: تهوع، بی‌نظمی قلبی، استفراغ، ریزش مو، کهیر، اسهال، کاهش میل جنسی، مشکل انعقادی، کم خونی، درد عضلانی، عوارض عصبی، پرخوری و اختلالات تست کبدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: از تجویز همزمان با داروهای ضدانعقاد خوراکی مثل وارفاین خودداری کنید.

دارو می‌بایست چند ماه قبل از بارداری قطع شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو همراه با غذا میل شود.

مصرف چربی باید محدود شود.

از مصرف همزمان لووستاتین خودداری شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق و دور از نور نگهداری شود.

کلومیفن (CLOMIPHENE)

نام تجاری: **Clomid**

گروه دارویی: آنتی استروژن
گروه درمانی: تحریک تخمک گذاری
شکل دارویی: قرص ۵۰ میلی گرمی
مصرف در حاملگی: گروه X
موارد مصرف: درمان نازایی و نارسایی تخمدان، در موارد تشخیص عملکرد تخمدان به کار می‌رود.
میزان مصرف: ۵۰ میلی گرم در روز به مدت ۵ روز
موارد منع مصرف: حاملگی، خونریزی ناشناختهٔ زنانگی، کیست تخمدان، نارسایی کبد و تیروئید یا سرطان رحمی
عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، تاری دید، فشارعصبی، خستگی، ضایعات پوستی، ریزش مو، درد شکمی، اسهال یا یبوست، زردی، حساسیت به نور
توجهات پزشکی ـ پرستاری: پزشک می‌بایست قبل از شروع درمان تاریخچهٔ پزشکی و سوابق بیماری بیمار را مطالعه کند.
قرص را از روز پنجم قاعدگی به مدت ۵ روز تجویز کنید.
آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت اثبات حاملگی دارو باید قطع شود.
هرگونه درد شکمی یا دل پیچه را که ممکن است نشانهٔ بزرگی کیست تخمدان باشد جدی تلقی کنید و به پزشک اطلاع دهید.
شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

کلونازپام (CLONAZPAM)

نام تجاری: **Rivotril**

گروه دارویی: بنزودیازپین‌ها

گروه درمانی: ضد تشنج

شکل دارویی: قرص ۱ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: تشنج، اختلالات حملات عضلانی (میوکلونیک) در صرع

میزان مصرف: به میزان نصف قرص ۳ بار در روز شروع و تا ۱ میلی گرم قابل افزایش است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبد و آب سیاه چشم (گلوکوم)، زاویه بسته

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، دو بینی، حرکات غیر طبیعی کرهٔ چشم، افسردگی، توهم، تپش قلب، پرمویی، تورم صورت و قوزک پا، خشکی دهان، تنگی نفس

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قطع ناگهانی کلونازپام یا مصرف داروی جدید بدون قطع تدریجی کلوناز پام ممنوع است.

تست‌های کبدی ارزیابی شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: از مصرف همزمان داروهای خواب آور دیگر یا ضد اضطراب خودداری شود.

در حاملگی با احتیاط و فقط در صورت ضرورت استفاده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کلونیدین (*CLONIDINE*)

نام تجاری: Catapres

گروه دارویی: آدرنژیک

گروه درمانی: ضدفشارخون

شکل دارویی: قرص ۰/۲ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در کنترل فشارخون به ویژه همراه بیماری‌های کلیوی و درمان محرومیت از مواد مخدر، در کودکان بسیار فعال کم توجه، در سردردهای میگرنی

میزان مصرف: با نصف قرص سه بار در روز شروع و تا ۰/۲ میلی گرم (یک قرص) ادامه یابد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارو، زنان باردار

عوارض جانبی مهم: خشکی دهان، تهوع، استفراغ، یبوست، نارسایی قلب، عصبانیت، بی‌قراری، کهیر، نازک شدن مو، ناتوانی جنسی، خارش، عود فشارخون بالا

توجهات پزشکی - پرستاری: معاینهٔ چشم به طور مرتب انجام شود. دارو باید به تدریج قطع شود. فشارخون بیمار مرتب کنترل شود.

آموزش بیمار - خانواده: از مصرف همزمان آنتی هیستامین‌ها خودداری شود.

بهتر است آخرین نوبت دارو، در هنگام خواب استفاده شود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

کلوتریمازول (CLOTRIMAZOL)

نام تجاری: **Canesten**

گروه دارویی: ایمیدازول

گروه درمانی: ضد قارچ

شکل دارویی: کرم موضعی، کرم و قرص واژینال، ژل موضعی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت کاندیدایی پوست، عفونت کاندیدایی واژن

میزان مصرف: موضعی روزانه ۲ بار روی پوست مالیده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: افسردگی و عوارض ادراری و اختلالات آزمایش‌های کبدی در مواردی که جذب عمومی می‌شود بروز می‌کند.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در طول یک ماه نتایج درمانی باید ظاهر شده باشد وگرنه باید تشخیص را قطعی کرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را تا پایان دوره استفاده کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

کلوگزاسیلین ـ سدیم *(CLOXACILLIN SODIUM)*

نام تجاری: **Orbenin**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک

گروه درمانی: پنی‌سیلین مقاوم به پنی سیلیناز

شکل دارویی: کپسول و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های میکروبی با استاف طلایی (میکروبی است که تولید کنندهٔ پنی سیلیناز است)، عفونت‌های پوستی و دستگاه تنفس

میزان مصرف: ۲۵۰ تا ۵۰۰ میلی گرم هر ۶ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت‌های شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: کهیر، تهوع، اسهال و عوارض دیگری مشابه دیگر گروه پنی سیلین‌هاست

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دورهٔ درمان می‌بایست کامل باشد. تاریخچهٔ حساسیت به پنی سیلین را از بیمار باید پرسید. در دورهٔ مصرف طولانی مدت آزمایش‌های خونی انجام شود. عملکرد کلیوی می‌بایست بررسی شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: کپسول پودر آن در جای خنک نگهداری شود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مطلوب است.

کلوزاپین (*CLOZAPINE*)

نام تجاری: Clozarit

گروه دارویی: دی بنزاپین‌ها
گروه درمانی: ضدسایکوز (اختلال روانی شدید)
شکل دارویی: قرص ۲۵ و ۱۰۰ میلی‌گرمی
مصرف در حاملگی: گروه B
موارد مصرف: بیماری‌های روانی (سایکوز، اسکینروفرنی)، اختلال رفتاری ناشی از فراموشی پیری (دمانس)، سایکوز همراه بیماری پارکینسون
میزان مصرف: با ۲۵ میلی گرم ۱ تا ۲ بار در روز شروع می‌شود و طی ۲ هفته به ۳۰۰ میلی‌گرم در روز می‌رسد.
موارد منع مصرف: تشنج، بیماری‌های مغز استخوان، اختلال سیستم اعصاب مرکزی (CNS)
عوارض جانبی مهم: کاهش سلول‌های خونی، تشنج، فشار خون بالا یا پایین، مشکلات قلبی، کاهش میل جنسی، افسردگی، خارش، اسهال، خون در ادرار، هماچوری، کاهش وزن، درد کمری، آسم و....
توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های خونی می‌بایست به صورت دوره‌ای انجام شود. قطع دارو باید به تدریج صورت گیرد.
آموزش بیمار ـ خانواده: از رانندگی اجتناب شود. دارو خود سرانه قطع نشود. انجام آزمایش‌های خونی پیگیری شود. در صورت بروز علائم عفونی گلو درد و سرماخوردگی در حین مصرف به پزشک اطلاع دهید.
شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نور و در جای خشک نگهداری شود.

کُل‌تار *(COAL TAR)*

نام تجاری: **Polytar**

گروه دارویی: کراتولیتیک‌ها

گروه درمانی: ضد شوره، ضد سبوره

شکل دارویی: محلول (لوسیون)، شامپو

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: درمان پسوریازیس، دفع خارش پوستی، اگزما، التهاب پوستی

میزان مصرف: لوسیون ۵ درصد را مستقیم روی پوست قرار می‌دهند یا شامپو ۱ درصد کل‌تار را از یک تا چند بار در هفته استفاده می‌کنند.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، زخم پوستی

عوارض جانبی مهم: ضایعات جلدی، احساس گزش خفیف، حساسیت به نور، جوش

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تغییر رنگ موی بیمار موقتی است. این دارو در کودکان کمتر از ۴ سال تجویز نشود. این دارو در کمک با اشعهٔ ماوراء بنفش (UV) در درمان پسوریازیس کاربرد دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است در هنگام استفاده از شامپو، موی سر ابتدا با آب ولرم مرطوب شود. پوست محل استفاده نباید زخمی یا دارای تاول باشد. از تماس آن با چشم خودداری شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نورنگهداری شود.

کوآموکسی کلاو (*CO-AMOXICLAV*)

نام تجاری: **Augmentin**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک

گروه درمانی: بتالاکتام

شکل دارویی: پودر، قرص

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت ریه، عفونت گوش میانی، سینوزیت، عفونت‌های پوستی و کلیه و مجاری اداری

میزان مصرف: ۲۵۰ میلی گرم هر ۸ ساعت تا ۵۰۰ میلی‌گرم هر ۸ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: اسهال، تشنج، عوارض کلیوی، ضایعات پوست، تهوع و استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو ترکیب آموکسی سیلین و کلاولانیک اسید است. در اختلال عملکرد کلیوی با احتیاط مصرف شود. راش و ضایعات جلدی که دیر هنگام بروز می‌کند ممکن است نشانگر حساسیت باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: برای آماده کردن دارو از شکل پودر به شربت، باید طی ۲ مرحله آب اضافه کرد تا پودر در آب حل شود.

در خانم‌ها علائم عفونت قارچی مجاری تناسلی (واژن) ممکن است به صورت ترشحات سفید و پنیری بروز کند.

شرایط نگهداری: در شرایط و دمای معمولی و جای خشک نگهدارید و بعد از ۱۰ روز محلول (شربت) آن را دور بریزید.

روغن کبد ماهی (COD LIVER OIL)

نام تجاری: **Adecaps**

گروه دارویی: روغن کبد تازهٔ ماهی

گروه درمانی: ویتامین‌های ضروری و محلول در چربی (A,D)

شکل دارویی: روغن

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: نوع موضعی در درمان ضایعات پوستی و زخم‌های بستر استفاده می‌شود. این روغن حاوی ویتامین‌های A و D واسیدهای چرب ضروری می‌باشد.

میزان مصرف: یک تا چند بار در روز به صورت موضعی

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: عارضهٔ خاصی ذکر نشده است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دلایل و گزارش‌های علمی برای اثر بخشی آن وجود ندارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: این داروی موضعی در بهبود زخم‌ها و خراش‌های پوستی به کار می‌رود.

شرایط نگهداری: دور از نور و در جای خنک نگهداری شود.

کدئین فسفات *(CODEINE PHOSPHAT)*

نام تجاری: **Evacode**

گروه دارویی: مشتق فنانترن

گروه درمانی: ضد درد

شکل دارویی: قرص ۳۰ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درد و گاهی سرفه‌های بدون خلط (تحریکی)

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص هر ۴ تا ۶ ساعت استفاده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به کدئین ومرفین

عوارض جانبی مهم: تپش قلب، خستگی، خواب آلودگی، تهوع، استفراغ، کاهش سطح تنفس، تحریک‌پذیری

توجهات پزشکی ـ پرستاری: احتمال بروز تشنج و بی‌نظمی ریتم قلب (آریتمی) وجود دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو با شیر میل شود. از رانندگی پرهیز شود. از داروهای خواب آور و مهار کنندهٔ مغز و اعصاب بدون اجازهٔ پزشک استفاده نشود.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

کلشی سین (COLCHICINE)

نام تجاری: Colgout

گروه دارویی: آلکالوئیداز کولشیسون

گروه درمانی: ضد نقرس، ضد التهاب

شکل دارویی: قرص ۱ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان نقرس، درمان آ میلوئیدوز، آرتریت بهجت، سیروز کبدی

میزان مصرف: ۱ تا ۳ قرص در ابتدا و ۰/۵ میلی‌گرم (نصف قرص) هر ۶ ساعت

موارد منع مصرف: زخم‌های شدید دستگاه گوارش، حساسیت شدید دارویی، بیماری کلیوی، نارسایی قلبی و ضایعات خونی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، عوارض پوستی، کهیر، درماتیت، درد شکم، اسهال، پایین آمدن فشار خون، گیجی، ریزش مو، تکرر ادرار

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های کلیوی و خونی برای کنترل لازم است. پس از بهبود علائم بایستی دارو را قطع کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را با شیر یا غذا مصرف کنید. در صورت بروز استفراغ یا اسهال شدید، مشکل تنفسی و کاهش ادرار که علائم مسمومیت هستند به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مطلوب است.

کولفوسریل (COLFOSCERIL PALMITATE)

نام تجاری: Exosurf Nedvatal

گروه دارویی: سورفاکتانت ریوی

گروه درمانی: ضدنارسایی ریه (نوزادان)

شکل دارویی: محلول در تراشهٔ مجاری هوایی (نای) نوزادان نارس تزریق می‌شود.

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: درمان و پیشگیری از خطر ناتوانی تنفسی در نوزدان به ویژه نارس‌ها و کمبود مادرزادی سورفاکتانت داخلی در ریه

میزان مصرف: به میزان ۶۷/۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم معادل ۵ سی‌سی از طریق لولهٔ تراشه

موارد منع مصرف: موردخاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: خونریزی، عفونت ریوی، تشنج، ایست تنفسی و عفونت پردهٔ مغز

توجهات پزشکی-پرستاری: در هنگام مصرف داخل نایی باید لوله‌ها با اندازه‌های مختلف در دسترس باشد. دارو را قبل از مصرف با ۸ میلی لیتر آب مقطر آماده کنید. آموزش کادر درمانی کاملاً ضروری است.

آموزش بیمار-خانواده: با والدین در مورد اثربخشی دارو و عوارض احتمالی قبلاً صبحت کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی قابل نگهداری است.

کولیستین (COLISTIN SULPHATE)

نام تجاری: **Colomycin**

گروه دارویی: پلی میکسین

گروه درمانی: آنتی بیوتیک ـ ضد باکتری

شکل دارویی: پودر (محلول ـ سوسپانسیون)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان عفونت‌های دستگاه گوارش و گرم منفی مثل پسودومونا

میزان مصرف: ۱/۵ تا ۳ میلیون واحد ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: عوارض کلیوی، مشکلات عضلانی، کهیر، خارش پوستی، تهوع، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ارزیابی تست‌های کبدی ضروری است. اختلالات هشیاری از جمله عوارض است.

آموزش بیمار ـ خانواده: از رانندگی پرهیز شود. این دارو با داروهای بسیاری تداخل دارویی دارد، داروهای مصرفی خود را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: پودر در دمای معمول اتاق نگهداری شود. محلول در یخچال نگهداری شود.

کولودیون (COLLODION)

گروه دارویی: حاوی الکل، اتر و پیروکسیلین

گروه درمانی: بیماری‌های پوست

شکل دارویی: محلول (مایع)

مصرف در حاملگی: مصرف موضعی آن مطالعه نشده است.

موارد مصرف: برای حفاظت از پوست در ضایعات پوستی و التهاب پوستی به کار می‌رود. در ساخت ترکیبات دارویی نیز به کار می‌رود.

میزان مصرف: بستگی به نوع ضایعهٔ پوستی دارد.

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: به سرعت آتش می‌گیرد و در صورت استفاده از غلظت بالا تحریکات پوستی می‌دهد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو به عنوان یک جزء داروهای پوستی که خواهان اثر طولانی مدت آنها بر روی پوست هستیم به کار می‌رود.

آموزش بیمار ـ خانواده: این ماده قابل اشتعال است.

شرایط نگهداری: در ظرف دربسته و دور از حرارت نگهداری شود.

استروژن کنژوگه (CONJUGATED ESTROGEN)

نام تجاری: **Premarin**

گروه دارویی: استروژن

گروه درمانی: هورمون‌ها ـ جانشین استروژن

شکل دارویی: تزریقی ـ قرص

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان علائم گر گرفتگی و یائسگی، درمان استئوپورز، ضد نئوپلاسم، شکایت‌های مجرای اداری و تناسی در زنان یائسه، کمبود استروژن

میزان مصرف: ۲/۵ تا ۷/۵ میلی‌گرم در روز در کمبود استروژن و در ضایعات ناشی از یائسگی ۰/۳ تا ۱/۲۵ میلی‌گرم به صورت خوراکی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارو ـ به استرادیول مراجعه شود.

عوارض جانبی مهم: تهوع، سردرد، اضطراب، ریزش مو، کرامپ شکمی، اسهال، خارش، علائم آنفلوآنزا، هیپرکلسیمی، احتمال بروز سرطان رحم و سرطان سینه و ضایعات کبدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: کنترل فشار خون و چربی خون باید به طور معمول و منظم انجام شود. در صورت تزریق وریدی به آهستگی آن را انجام دهید. تزریق عضلانی توسط پرستار باید به صورت عمیق صورت گیرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیماری باید مکرراً معاینه شود (پستان و رحم). نوع کرم واژینال را طبق دستور استفاده کنید. احتمال اختلالات بینایی وجود دارد، به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

کنتراسپتیوها (*CONTRACEPTIVES*)

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: پیشگیری از بارداری

شکل دارویی: قرص‌های DE، HD، LD وتری فازیک

مصرف در حاملگی: گروه x

موارد مصرف: پیشگیری از بارداری، جلوگیری از بارداری پس از مقاربت (فوری)، درمان قاعده نشدن (آمنوره)، پرمویی (هیرسوتیسم)، درد قاعدگی، خونریزی بیش از حد و خونریزی غیر معمول رحمی

میزان مصرف: برای پیشگیری از حاملگی به صورت رژیم ۲۱ روزه مصرف می‌شود.

موارد منع مصرف: در صورت اختلالات عروقی (ترومبوآمبولی) بیماری عروق مغزی یا کرونر قلبی، ضایعات دو بینی چشم، به علت عروق سکته حاد قلبی، سرطان سینه، ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: تهوع، سردرد، سرگیجه، تومور کبدی، ضایعات پوستی، فشار خون بالا، افسردگی، درد شکمی، اسهال، یبوست، تغییر میل جنسی، بدخیمی رحمی، تومور هیپوفیز و ضایعات جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مراقب عوارض جانبی دارو باشید. در صورت افسردگی شدید، دارو را قطع کنید. آسم یا میگرن ممکن است با دارو تشدید شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: یک قرص از روز پنجم قاعدگی شروع می‌شود و پس از ۲۱ روز مصرف یک عدد روزانه، دارو را به مدت ۷ روز قطع

کنید و در روز هشتم دوره بدون آنکه منتظر قطع خونریزی قاعدگی باشید مصرف دارو را شروع کنید. قرص را هر روز در ساعت معین استفاده کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

☑ **نکته:** در صورت پیشگیری پس از مقاربت، دوقرص HD حداکثر ۱۲ ساعت پس از نزدیکی و ۲ قرص دیگر را ۱۲ ساعت بعد میل کنید.

کورتیکوتروپین (CORITCOTROPIN)

نام تجاری: **Acthar**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: هورمون هیپوفیز قدامی

شکل دارویی: تزریقی ۴۰ و ۸۰ واحدی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: موارد مصرف: تست تشخیصی نارسایی غدهٔ آدرنال، درمان حملهٔ حاد اسکلروز مولتیپل، تشنج میوکلونیک کودکان، سرکوب ایمنی و درمان التهاب

میزان مصرف: در حملهٔ حاد اسکلروز مولتیپل ۸۰ تا ۱۲۰ واحد به مدت ۲ تا ۳ هفته

موارد منع مصرف: در افراد با عفونت‌های ناشی از قارچ و ویروس تب خال، نارسایی قلب، فشار خون بالا، زخم معده و پوکی شدید استخوان ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: خونریزی معده، تشنج، نارسایی قلبی، تهوع، عوارض پوستی، ضعف عضلانی، پوکی استخوان، عفونت‌های ریوی (آبسه)، کاهش رشد در کودکان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این هورمون در افراد خاص با تشخیص قطعی به شکست می‌انجامد. وزن و وضعیت الکترولیت‌های بیمار کنترل شود. از تجویز دراز مدت آن در کودکان خودداری کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: تزریق دارو توام با درد شدید است. برای

درست کردن محلول از پودر از آب مقطر استفاده کنید.

شرایط نگهداری: محلول در یخچال و دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود.

کوتریمکسازول (*CO-TRIMOXAZOLE*)

نام تجاری: Bactrim

گروه دارویی: سولفونامید (اسید آمینه دی آلانین)
گروه درمانی: ضد باکتری (آنتی بیوتیک)
شکل دارویی: محلول (پودر) ـ قرص ـ تزریقی
مصرف در حاملگی: گروه C (در ۳-۲ ماهه آخر ممنوع)
موارد مصرف: عفونت‌های مجاری ادراری، اسهال‌های عفونی، عفونت گوش میانی، عفونت پروستات حاد یا مزمن، عفونت شدید ریوی
میزان مصرف: در بالغین ۲ قرص صبح و ۲ قرص عصر (با فاصله ۱۲ ساعت)
موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، در فارنژیت ناشی از استرپتوکرک گروه A بتاهمولیتیک نارسایی شدید کلیوی
عوارض جانبی مهم: تهوع ـ استفراغ، ضایعات پوستی، تشنج، توهم، سر درد، زردی و اسهال شدید
توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ بررسی عملکرد کلیه و کبد ضروری است.
ـ میزان دریافت مایعات و ادراک کنترل شود.
ـ در افراد با اختلالات خونی با احتیاط تجویز شود.
آموزش بیمار ـ خانواده: ـ زخم دهانی و زردی و ضایعات پوستی و خون در ادرار نشانگر مسمومیت جدی است به پزشک اطلاع دهید.
ـ بی‌اشتهایی و کهیر نیز از جمله علائم هستند
شرایط نگهداری: ـ در دمای معمولی نگهداری شود.

کرومولین سدیم (*CROMOLIN SODIUM*)

نام تجاری: **Intal**

گروه دارویی: کرومون‌ها

گروه درمانی: ضد آسم و آلرژی

شکل دارویی: اسپری و محلول برای نبولایزر، کپسول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: پیشگیری از آسم، علائم آلرژی، تنگی مجاری بزرگ هوایی

میزان مصرف: به صورت اسپری یا محلول یک تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، حملات حاد آسم

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، سرفه، سردرد، دردشکمی، کهیر و مزهٔ بد دهان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو در حملات حاد آسم مفید نیست.

ارزیابی عملکرد ریوی توسط پزشک معالج می‌بایست انجام شود.

ارزیابی آزمایش‌های خونی (به ویژه تعداد ائوزینوفیل) ضروری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: برای اصلاح مزهٔ بد دهان، آب غرغره شود.

سالبوتامول را ۵ دقیقه قبل از کرومولین سدیم استفاده کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق و دور از نور آفتاب نگهداری شود.

کومارین (CUMARIN-SR)

نام تجاری: **lodema**

گروه دارویی: کومارین‌ها

گروه درمانی: ضد انعقادی

شکل دارویی: قرص ۱۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: ادم و تورم لنفاوی در بیماری‌های فیلاریازیس و پس از عمل جراحی برداشتن پستان (ماستکتومی)

میزان مصرف: یک قرص در روز به مدت یک ماه و نیم قرص در روز به مدت ۲ سال

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و نارسایی شدید کبدی

عوارض جانبی مهم: عوارض کبدی و عوارض گوارشی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های عملکرد کبدی باید انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو در افراد با ضایعات کبدی با احتیاط مصرف شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

سیکلو پنتولات (چشمی) *(CYCLOPENTOLATE)*

نام تجاری: **Cyclogyl**

گروه دارویی: آنتی کولینرژیک (آمین‌ها)

گروه درمانی: گشاد کنندهٔ مردمک

شکل دارویی: قطرهٔ ۱٪ چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: برای آماده سازی چشم برای معاینهٔ چشم پزشکی

میزان مصرف: «یک قطره» قبل از معاینه و در صورت لزوم تکرار می‌شود.

موارد منع مصرف: آب سیاه (گلوکوم) با زاویه بسته و حساسیت مفرط

عوارض جانبی مهم: سردرد، اختلال خواب، تاری دید، اشک ریزش، اختلال در تکلم

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو جذب عمومی (سیستمیک) دارد. دارو می‌تواند عامل اختلال خلق یا رفتار شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز علائم جدی و عمومی به پزشک اطلاع داده شود.

شرایط نگهداری: در جای خشک و خنک نگهداری شود.

سیکلوفسفاماید (*CYCLOPHOSPHAMIDE*)

نام تجاری: **Endoxan**

گروه دارویی: آلکیله کننده‌ها

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی و قرص

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان سرطان‌های لنفوم، لوسمی، سرطان تخمدان، پستان و در بیماری نارسایی کلیه (سندرم نفروتیک) و رماتیسم و بیماری بافت همبند

میزان مصرف: در نوع وریدی ۴۰ تا ۵۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم در ۲ تا ۵ روز و سپس میزان ثابت دارو ۱ تا ۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم و در نوع خوراکی ۲ تا ۴ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم به مدت ۱۰ روز و سپس میزان ثابت دارو

موارد منع مصرف: در حاملگی، شیردهی، افرادی که واکسن ویروس زنده دریافت کرده‌اند

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، خون در ادرار، عوارض خونی، خونریزی، اختلال الکترولیت‌های خون، عوارض قلبی، اسهال

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قرص آن با معدهٔ خالی تجویز شود.

آزمایش‌های خونی انجام شود.

عملکرد کلیه قبل و حین درمان بررسی شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز هرگونه خونریزی در ادرار، مدفوع، دهان یا زیر پوست به پزشک اطلاع داده شود. اسهال به همراه درد شکمی متناوب و تهوع و ضعف عمومی نشانگر کمبود پتاسیم است، به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: در جای خشک و خنک نگهداری شود.

سیکلوسرین (*CYCLOSERINE*)

نام تجاری: **Seromycin**

گروه دارویی: از گروه د ـ آلانین

گروه درمانی: ضد سِل

شکل دارویی: قرص یا کپسول ۲۵۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان سِل ریوی یا خارج از ریه

میزان مصرف: یک قرص هر ۱۲ ساعت طی ۲ هفته و سپس یک قرص هر ۸ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، نارسایی کلیوی

عوارض جانبی مهم: ضایعات پوستی، ضعف، سردرد، بیقراری، تحریک‌پذیری

توجهات پزشکی ـ پرستاری: به همراه دارو، ویتامین B6 هم تجویز شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: به علت خواب آلودگی از رانندگی پرهیز شود.

تاری دیدی و زردی نیز می‌تواند بروز کند.

دورهٔ درمان را کامل کنید.

دارو بعد از غذا میل شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

سیپروهپتادین (*CYPROHEPTADINE*)

نام تجاری: **Periaction**

گروه دارویی: آنتی‌هیستامین

گروه درمانی: ضد حساسیت ـ اشتهاآور

شکل دارویی: قرص ۴ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: افزایش اشتها و درمان آلرژی و سردردهای عروقی (میگرن)

میزان مصرف: یک قرص ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت بیش از حد، کودکان زیر ۲ سال

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، چاقی و زردی از جمله عوارض است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دارو بهتر است با غذا استفاده شود.

گیجی جزء عوارض است، هشدار دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: افزایش وزن باید مرتب اندازه‌گیری شود.

خشکی دهان را با نوشیدن مایعات و غرغره کردن آب برطرف کنید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مطلوب است.

سیپروترون (استات) *(CYPROTERONE)*

نام تجاری: **Androcur**

گروه دارویی: ضد آندروژن

گروه درمانی: هورمون‌ها (ضد آندروژن)

شکل دارویی: قرص ۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان افزایش شدید میل جنسی (برای کاهش میل جنسی) و درمان سرطان پروستات و پر مویی و آکنه

میزان مصرف: یک قرص ۲ بار در روز

موارد منع مصرف: نارسایی یا سرطان کبد، افسردگی شدید و بیماری دیابت قندی و سابقهٔ ترومبو آمبولی

عوارض جانبی مهم: زردی، عقیمی، افسردگی، خواب آلودگی، عوارض پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در زنان حامله حتی الامکان تجویز نشود. تست‌های کبدی باید بررسی شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: به علت خواب آلودگی از کارهای دقیق و رانندگی پرهیز شود.

در صورت ترشح شیر از پستان یا بزرگی پستان مردانه به پزشک اطلاع داده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

سیپروترون (کامپاند) *(CYPROTERONE)*

نام تجاری: **Diane**

گروه دارویی: آنتی آندروژن

گروه درمانی: ضد آندروژن و استروژن

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان آکنه و پرمویی غیر طبیعی (هیرسوتیسم)

میزان مصرف: یک قرص روزانه به مدت ۲۱ روز در سیکل‌های ماهانه. اولین دارو باید از روز اول سیکل یا دورهٔ ماهانه شروع شود و پس از ۷ روز آثار دورهٔ دوم شروع می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی ـ به موارد منع مصرف داروهای کنتراسپتیو مراجعه شود (صفحه ۲۲۴).

عوارض جانبی مهم: احساس خستگی، ضایعات جلدی، ترشح شیر از پستان، افسردگی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت بروز زردی یا مشکلات دیگر به پزشک مراجعه شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت علائم جدی به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

سیتارابین *(CYTARABIN)*

نام تجاری: **Cytosar**

گروه دارویی: ضد سرطان

گروه درمانی: آنتی متابولیت

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: ضد سرطان‌های خون: CML, ALL, AML

میزان مصرف: بنابر نوع بیماری متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی ومهار و ناتوانی مغز استخوان و افرادی که واکسن زنده دریافت کرده‌اند.

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، کم خونی، زردی، تب، سردرد، زخم دهان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو بسیار سمی است و فقط پزشکان متخصص و با تجربه کافی باید تجویز نماید.

تست‌های عملکرد کلیوی وکبدی به صورت منظم باید کنترل شوند.

زنان در سنین باروری نباید آن را مصرف کنند و در صورت مصرف نباید باردار شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده:

ممکن است استفراغ‌های مکرر داشته باشد.

ریزش مو ناشی از دارو قابل برگشت می‌باشد.

در صورت قیری شدن رنگ مدفوع می‌بایست به پزشک اطلاع داد.

شرایط نگهداری: محلول آمادهٔ تزریق را در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه فقط به مدت ۴۸ ساعت نگهداری کنید.

داکاربازین (*DACARBAZINE*)

نام تجاری: **DtIC**

گروه دارویی: آلکیله کننده

گروه درمانی: ضدسرطان

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های خونی، سرطان پوست (ملانوم بدخیم)

میزان مصرف: ۲ تا ۴/۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن در روز به مدت ۱۰ روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، واکسن ویروس‌های زنده و آبله مرغان

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی، اسهال، زخم دهان، استفراغ، بی‌اشتهایی، کم خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو باید فقط از طریق وریدی استفاده شود.

بهتر است شمارش سلول‌های خونی به طور منظم انجام شود.

ارجح است بیمار در ابتدای درمان در بیمارستان بستری شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار می‌بایست با پزشک در پیگیری آزمایش‌ها همکاری کند. تاری دید و اختلال حس، نشانهٔ مسمومیت است.

شرایط نگهداری: محلول آماده تا ۸ ساعت در دمای معمولی نگهداری شود.

داکتینومایسین (*DACTINO MYCIN*)

نام تجاری: Cosmegen

گروه دارویی: آنتی بیوتیک

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های شایع: در کلیه (تومورویلمز)، تومورعضلات (رابدومیوساکرم)، سرطان بیضه، سارکوم استخوان

میزان مصرف: از ۱۵ میکروگرم به ازای هر کیلوگرم یا ۴۰۰ تا ۶۰۰ میکروگرم به ازای هر متر مربع تا ۵ روز

موارد منع مصرف: آلودگی ویروسی (هرپس)، و حاملگی و شیردهی

عوارض جانبی مهم: اختلالات خونی، سلولیت، تورم پوست، تاول پوستی، زردی، خستگی، ضعف عمومی، تب و درد عضلانی، زخم دهان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: محل تزریق باید مورد بررسی مکرر قرار گیرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار باید هرگونه کمبودی را اطلاع دهد. بیمار نباید با افراد واکسینه شده با ویروس زنده در تماس باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دانازول (*DANAZOL*)

نام تجاری: **Danocrine**

گروه دارویی: هورمون‌ها (آندروژن)

گروه درمانی: تستوسترون

شکل دارویی: کپسول

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: بیماری‌های اندومتریوز (رحم زنان)، بیماری فیبروکیستیک پستان

میزان مصرف: از ۱۰۰ تا ۴۰۰ میلی‌گرم و ۲ تا ۳ بار در روز متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبدی و کلیوی، حاملگی و شیردهی

عوارض جانبی مهم: چاقی (افزایش وزن)، پرمویی صورت، کوچک شدن پستان، چرب شدن پوست، گرگرفتگی، خشکی و سوزش، تغییر خلق، آکنه، کاهش پلاکت خون، افسردگی و درد عضلانی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بیمار از نظر عوارض جانبی می‌بایست قبلا مطلع شده باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در بیماران مبتلا به صرع (تشنج)، میگرن، نارسایی قلبی با احتیاط مصرف شود. قاعدگی بعد از ۲ تا ۳ ماه طبیعی می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دانترولن (*DANTROLEN*)

نام تجاری: **Dantrium**

گروه دارویی: هیدانتوئین‌ها

گروه درمانی: شل کنندهٔ عضلات مخطط

شکل دارویی: کپسول و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در بیهوشی، هیپرترمی بدخیم، اسپاسیتی مزمن

میزان مصرف: ۴ تا ۸ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم خوراکی یا ۲/۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم انفوزیون وریدی

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی، نارسایی کبدی، شیردهی

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، ضعف، خستگی، تشنج، زردی، عوارض قلبی، ضایعات پوستی

توجهات پزشکی-پرستاری: بیمار باید از نور حفاظت شود. تست‌های کبدی و کلیوی لازم است.

آموزش بیمار-خانواده: اثر بهتر دارویی در مصرف دارو با غذا حاصل می‌شود. ممکن است در بلع و غذا خوردن اشکال ایجاد کند.

شرایط نگهداری: داروی آماده شده می‌بایست طی ۶ ساعت استفاده شود و در دمای معمولی نگهداری شود.

داپسون *(DAPSONE)*

نام تجاری: **Aulosulfon**

گروه دارویی: سولفونامید

گروه درمانی: ضد جذام

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آلودگی به توکسوپلاسموز، جذام، درماتیت، ایدز، آلودگی قارچی

میزان مصرف: از ۵۰ تا ۱۰۰ میلی‌گرم متفاوت است (یک تا دو بار در روز)

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی به داپسون و سولفونامید

عوارض جانبی مهم: زردی (یرقان)، استفراغ، تشنج، تهوع، بی‌خوابی، کم خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های خونی وکبدی به صورت منظم تکرار شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در بیماران مبتلا به فاویسم با احتیاط استفاده شود.

در کمتر از ۶ ماه بیمار مبتلا به جذام می‌بایست بهبود یابد یا رو به بهبودی رود.

در صورت زردی و تب به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: به دور از نور و در جای خشک و خنک نگهداری شود.

دانوروبیسین *(DAUNORUBICIN)*

نام تجاری: **Dauno Xorne**

گروه دارویی: آنتراسیکلین‌ها

گروه درمانی: ضد سرطان (آنتی بیوتیک)

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های خون (AML)، (ALL)

میزان مصرف: ۴۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، بیماری قلبی، واکسیناسیون، شیردهی

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی و قلبی، زخم دهانی، تهوع و استفراغ، زردی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بیمار مستعد خونریزی است، به بیمار متذکر شوید اختلالات خونی ممکن است بروز نماید، شمارش سلول‌های خونی را مرتب انجام دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: حاملگی در دورهٔ مصرف دارو ممنوع است.

ریزش مو قابل برگشت می‌باشد (۲ تا ۳ ماه).

در صورت بروز کبودی به پزشک اطلاع دهید.

مایعات کافی باید بنوشید.

در صورت تب به همراه گلو درد به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دفروکسامین *(DEFEROXAMINE)*

نام تجاری: **Desferal mesylate**

گروه دارویی: آنتاگونیست

گروه درمانی: دفع کنندهٔ آهن

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: مسمومیت با آهن، بیماران تالاسمی (ماژور)، هموسیدروز، مسمومیت با آلومینیوم، و به منظور تشخیص افزایش آهن خون

میزان مصرف: ۵ تا ۱۰ گرم را در ۵۰ تا ۱۰۰ سی‌سی آب حل می‌کنند و پس از شست‌وشوی معده به بیمار می‌خورانند. در نوع تزریقی ۵۰۰ میلی‌گرم در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی شدید کلیوی، آنوری و پیلونفریت

عوارض جانبی مهم: تزریق سریع داخل وریدی دارو باعث بروز واکنش حساسیتی می‌شود.

درد عضلانی شدید در تزریق عضلانی مشاهده می‌شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: کم‌خونی کشنده و نارسایی کلیه گزارش شده است بنابراین تست‌های لازم باید انجام شود.

دفروکسامین با هپارین ناسازگار است.

آموزش بیمار ـ خانواده: تغییر رنگ ادرار بروز می‌کند.

تاری دیدی و هر نوع اختلال بینایی را گزارش دهید.

شرایط نگهداری: پودر در دمای ۲ تا ۸ درجه باید نگهداری شود.

دزی پرامین *(DESIPRAMIN)*

نام تجاری: **Norpramin**

گروه دارویی: دی بنزاپین‌ها

گروه درمانی: ضد درد، ضدافسردگی (سه حلقه‌ای)

شکل دارویی: قرص ۲۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: افسردگی مزمن، درد مزمن، کودکان بیش فعال کم توجه، پرخوری عصبی، افسردگی ناشی از مصرف الکل و کوکائین

میزان مصرف: ۲۵ تا ۵۰ میلی‌گرم حداکثر ۱۵۰ میلی‌گرم در روز

موارد منع مصرف: مثل آمی تریپ تیلین (صفحه ۵۲)

عوارض جانبی مهم: مشابه آمفی‌تریپ‌تیلین

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت گزارش علائم زیر مثل سرگیجه و خواب آلودگی شدید به فکر مسمومیت باشید.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو با غذا یا پس از غذا میل شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

دزموپرسین (DESMORESSIN)

نام تجاری: **Octostim**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: ضد ادرار، ضد خونریزی

شکل دارویی: تزریقی ومحلول از طریق بینی، قرص

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: دیابت بی‌مزه (با مشکل مغزی)، شب ادراری

میزان مصرف: ۱۰ میکروگرم در هنگام شب (خواب) و هر شب به میزان ۲/۵ میکروگرم به آن اضافه می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، درد شکمی، اشکال در ادرار کردن، افزایش وزن

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ عملکرد کلیوی باید کنترل شود.

وزن بیمار کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: خواب آلودگی، تنگی نفس از عوارض شدید است که بایستی به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: محلول آن در یخچال و در دمای ۴ درجه نگهداری شود.

دگزامتازون (*DEXAMETHASONE*)

نام تجاری: **Decadrol**

گروه دارویی: آدرنو کورتیکوئید

گروه درمانی: ضد التهاب، مهار ایمنی

شکل دارویی: تزریقی، قرص، شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: التهاب دهان، داروی مخصوص تست تشخیص بیماری‌های غدهٔ فوق کلیه، ورم مغزی، استفراغ، التهاب مفاصل، درمان کمکی در مننژیت باکتریال، ورم مجاری هوایی

میزان مصرف: در التهاب مغزی یک تا ۲ آمپول هر ۶ تا ۱۲ ساعت ـ در مننژیت ۰/۶ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم هر ۶ ساعت در روز اول تا چهارم درمان، یا ۱۰ میلی‌گرم تزریق وریدی و سپس هر ۴ میلی‌گرم و هر ۶ ساعت

موارد منع مصرف: مشابه دیگر کورتون‌ها

عوارض جانبی مهم: زخم دستگاه گوارش، بی‌خوابی، احساس انرژی و سرخوشی، تشنج

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مشابه بتامتازون است (صفحه ۱۰۰).

آموزش بیمار ـ خانواده: مشابه بتامتازون است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دکس کلرفنرآمین *(DEX CHLOR PHENIRAMINE)*

نام تجاری: **Polaraminea**

گروه دارویی: ضد حساسیت‌ها

گروه درمانی: ضد آلرژی

شکل دارویی: قرص، شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان علامتی وضعیت آلرژی، کهیر، حساسیت چشمی، بیماری خارش دار پوستی

میزان مصرف: ۲ میلی‌گرم هر ۴ تا ۶ ساعت

موارد منع مصرف: به دیفن هیدرامین مراجعه شود.

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، اختلالات خونی، کم خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: وضعیت اداری بیمار را کنترل کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را با شیر یا آب کافی مصرف کنید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

دکس پانتنول (*DEXPANTHENOL*)

نام تجاری: **Panthoderm**

گروه دارویی: اسید پانتوتنیک

گروه درمانی: ضد التهاب پوستی

شکل دارویی: کرم موضعی

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: التهاب موضعی پوستی، اگزما، خارش و حساسیت و تحریک پوستی

میزان مصرف: کرم به صورت ۱ تا ۲ بار روزانه استفاده شود.

موارد منع مصرف: در هموفیلی و انسداد روده ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: مشکل خاصی گزارش نشده است

توجهات پزشکی-پرستاری: مسئلهٔ خاصی ندارد.

آموزش بیمار-خانواده: در گزش حشرات و ضایعات التهابی پوستی کاربرد دارد. در زخم یا ضایعات عفونی مفید نیست.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دکستران (*DEXTRAN*)

نام تجاری: **Dextraran**

گروه دارویی: پلی ساکارید

گروه درمانی: سرم‌ها

شکل دارویی: سرم تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: مورد اصلی مصرف آن وقتی است که در موارد اورژانس خون در دسترس نباشد و با این محلول حجم داخل عروق افزایش می‌یابد.

میزان مصرف: ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ میلی‌لیتر مایع تجویز می‌شود.

موارد منع مصرف: در بیماری کلیوی و ناتوانی بیمار در ادرار و حساسیت شدید ممنوع است. در خونریزی شدید این محلول جایگزین خوبی برای خون نیست مگر در موارد اورژانس تا خون تهیه شود.

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، استفراغ، کاهش غلظت خون، خونریزی، کهیر، خارش

توجهات پزشکی-پرستاری: احتمال شوک یا واکنش حساسیتی شدید وجود دارد. در موارد نارسایی قلبی با احتیاط تجویز شود.

آموزش بیمار-خانواده: در صورت عوارض جانبی به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود. محلول باید فاقد رنگ باشد.

دیازپام (DIAZEPAM)

نام تجاری: Valium

گروه دارویی: بنزودیازپین‌ها
گروه درمانی: آرام بخش ـ ضد اضطراب
شکل دارویی: قرص، آمپول
مصرف در حاملگی: گروه D
موارد مصرف: درمان اضطراب، تشنج، ضد لرزش، ضد حملات ترس (پانیک) در اسپاسم عضلانی (به عنوان شل‌کنندهٔ عضلات، اسپاسم در بیماران کزاز)
میزان مصرف: به نوع بیماری بستگی دارد (۲ تا ۲۰ میلی‌گرم) دیازپام (IV,IM)
موارد منع مصرف: حساسیت شدید، مسمومیت شدید با الکل که در حالت کوما هستند، آب سیاه چشم (گلوکوم زاویه بسته)
عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی شدید، گیجی، خشکی دهان، یبوست، زردی، درد عضلانی، تنگی نفس، کم خونی، اختلالات سلول‌های خونی و کاهش فشارخون
توجهات پزشکی ـ پرستاری: خواب آلودگی شدید از جمله علائم مسمومیت است.
ـ قطع دارو به طورناگهانی خطرناک است.
آموزش بیمار ـ خانواده: در تجویز وریدی احتمال کاهش فشار خون و وقفه تنفسی می‌رود. می‌بایست بیمار از مصرف داروهای آرام‌بخش

دیگر به طور همزمان پرهیز نماید. پس از مصرف دارو، از انجام کارهای نیازمند دقت و رانندگی خودداری شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دیازوکساید (*DIAZOXIDE*)

نام تجاری: **HyPerstat**

گروه دارویی: مشتق تیازیدی

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: کپسول، قطره، تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: فشار خون بالای بیمار و فشار خون بعد از عمل جراحی

میزان مصرف: ۱ تا ۳ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم (حداکثر ۱۵۰ میلی‌گرم)

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به گروه دیازکساید، سولفونامید

عوارض جانبی مهم: سردرد، کاهش فشار خون، هیپرگلیسمی‌گذرا، استفراغ، سرگیجه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در اورژانس نوار قلب بیمار را تحت کنترل داشته باشید.

سطح قند خون را اندازه بگیرید.

هنگام تزریق نباید دارو از ورید خارج شود.

وزن بیمار را مرتب اندازه‌گیری کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده:

هنگام بلند شدن از وضعیت خوابیده آهسته این کار را انجام دهید. نیم ساعت پس ازتزریق دراز بکشید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دیکلوفناک سدیم *(DICLOFENAC)*

نام تجاری: **Voltaren**

گروه دارویی: اسید فنیل استیک

گروه درمانی: ضد درد، ضد التهاب

شکل دارویی: قرص، شیاف، آمپول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: آرتروز (استئوآرتریت)، رماتیسم مفصلی، التهاب بورس و تاندون‌ها، درد کلیوی

میزان مصرف: یک تا ۲ قرص یا یک شیاف یک تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت به دارو، زخم معدهٔ فعال، بیماری پورفیری

عوارض جانبی مهم: تشنج، سردرد، عوارض کلیوی، کبدی، تمایل به خونریزی، فشار خون بالا و افزایش قند خون، خونریزی ازدستگاه گوارش، کهیر و عوارض پوستی، تنگی نفس

توجهات پزشکی ـ پرستاری: برای کاهش تحریک معده قرص را با یک لیوان کامل آب مصرف کنید. برای جذب بهتر دارو آن را یک ساعت قبل یا بعد از غذا مصرف کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: از رانندگی به علت خواب‌آلودگی ناشی از مصرف دارو پرهیز شود. مصرف به شکل تزریقی با فلج عصب سیاتیک همراه است و ممنوع شده است.

شرایط نگهداری: از مصرف همزمان داروهای ضد درد دیگر مثل آسپیرین خودداری شود.

دی سیکلومین *(DICYCLOMINE)*

نام تجاری: **Dilomine**

گروه دارویی: ضد درد موسکارینی (آنتی کولینرژیک)

گروه درمانی: ضداسپاسم دستگاه گوارشی

شکل دارویی: قرص، شربت، تزریقی (آمپول)

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: دردهای دستگاه گوارش، درمان کمکی در اسهال، رودهٔ تحریک‌پذیر، درد شکمی (کولیک) در شیرخواران

میزان مصرف: یک تا ۴ قرص در روز و در کودکان ۱۰ میلی‌گرم ۳ تا ۴ بار در روز که معادل یک قاشق مرباخوری است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، تشنج، سنکوپ‌و اختلال هشیاری

عوارض جانبی مهم: تپش قلب، بی‌خوابی، سرگیجه، خستگی، تاری دید، یبوست، اتساع شکم

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مایعات دریافتی و خروجی را کنترل کنید.

این دارو با داروهای آنتی هیستامین تداخل عملکرد دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را با غذا میل کنید.

در نوع تزریقی، بیمار پس از تزریق در وضعیت دراز کش بخوابد و به طور ناگهانی تغییر وضعیت ندهد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

داینسترول (*DIENESTROL*)

نام تجاری: **Estragvard**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: استروژن ساختگی

شکل دارویی: کرم واژینال

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان عوارض یائسگی در دستگاه تناسلی زنان (آتروفی واژن)

میزان مصرف: یک اپلیکاتور از دارو یک تا ۲ بار در روز به مدت ۲ هفته

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، حاملگی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، و به صورت مصرف مزمن خطر مشکلات قلبی عروقی، احتمال سرطان سینه، آدنوم کبد و سکتهٔ قلبی در مصرف سیستمیک گروه دارویی استروژنی بروز می‌کند ولی به صورت موضعی علائم محدودی دارد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: معاینهٔ سالانهٔ فرد لازم است. بی حرکتی طولانی برای بیمار ممنوع است.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو قبل از خواب استعمال شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دی اتیل کاربامازین سیترات
(DIETHYL CARBAMAZINE)

نام تجاری: **Hetrazan**

گروه دارویی: پیپرازین

گروه درمانی: ضد کرم

شکل دارویی: قرص ۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: آلودگی انگلی به کرم فیلاریاز، انکور سرکیاز، لوآلوآ و آسکاریس (کرم‌های روده و مجاری لنفاوی بدن)

میزان مصرف: در آسکاریس ۱۳ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم و در فیلاریاز ۲ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بیمار

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، استفراغ، تب، ضایعات پوستی، خواب آلودگی، بی‌اشتهایی، درد استخوان و علائم تنگی نفس

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو با سرعت از دستگاه گوارش جذب می‌شود و عمدتاً از طریق ادرار دفع می‌گردد.

احتمال سقط جنین در این دارو فراوان است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز علائم جانبی و عوارض دارویی به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دی اتیل استیل بسترول *(DIETHYLSTIBESTROL)*

نام تجاری: **Stilbestrol**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: ضد نئوپلاسم (ضد سرطان)

شکل دارویی: قرص ۱ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان سرطان‌های پیشرفتهٔ پروستات و پستان و جلوگیری از حاملگی بعد از نزدیکی

میزان مصرف: در سرطان‌ها ۱ تا ۳ میلی‌گرم خوراکی در روز - در جلوگیری از حاملگی ۲۵ میلی‌گرم دو بار در روز به مدت ۵ روز (البته حداکثر ۷۲ ساعت بعداز نزدیکی باید مصرف دارو شروع شود).

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، حاملگی، ترومبوفلبیت (سابقهٔ لخته شدن خون در وریدها بویژه اندام تحتانی ساق - ران و لگن)، ترومبوز، مشکلات قلبی و عروقی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، تشنج و اختلالات جنینی (اگر در حاملگی استفاده شود)

توجهات پزشکی -پرستاری: معاینهٔ دوره‌ای در مصرف کنندگان دارو ضروری است. در صورت اسهال و استفراغ شدید باید به فکر مسمومیت دارویی باشید. در مسمومیت دارویی، شست‌وشوی معده مفید است.

آموزش بیمار-خانواده: بیمار برای معاینات دوره‌ای پستان و دستگاه تناسلی به پزشک مراجعه کند. در صورت بروز تنگی نفس یا سفتی در پاها یا احساس درد قفسهٔ سینه به پزشک رجوع شود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مطلوب است.

دایجستیو (DIGESTIVE)

نام تجاری: **Onoton**

گروه دارویی: آنزیم‌های گوارشی

گروه درمانی: پانکراتین، سایمیتیکون، لیپاز

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: بیماری‌های گوارشی ناشی از کیسهٔ صفرا، پانکراس، عمل جراحی معده، درمان اسهال ناشی از جراحی (برداشتن معده) و درمان نفخ

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص همراه باهر وعده غذا

موارد منع مصرف: در حساسیت شدید دارویی یا علائم بروز پا نکراتیت حاد منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: تهوع و اسهال و درد شکمی از جمله عوارض است.

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** این دارو با آنتی اسیدها تداخل دارد. این دارو آثار ضد نفخ دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: ارجح است بیمار پس از مصرف دارو مقداری غذا بخورد. قرص نباید جویده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دیگوکسین (DIGOXIN)

نام تجاری: **lanoxine**

گروه دارویی: گلیکوزید دیژیتال

گروه درمانی: ضد آریتمی قلبی، نارسایی قلبی

شکل دارویی: قرص، آمپول، قطره، شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: نارسایی قلبی، بی‌نظمی‌های ریتم قلبی (نوع سوپراونتریکولار)

میزان مصرف: در نوزادان تا بالغین میزان مصرف متفاوت و برای شروع درمان باید میزان خاصی را تجویز کرد که به آن دیژیتالیزاسیون بیمار گفته می‌شود.

موارد منع مصرف: در صورت ابتلای بیمار به آریتمی قلبی و مسمومیت با گلیکوزید قلبی منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: عوارض گوارشی، تهوع و استفراغ، بی‌اشتهایی، ضعف عمومی، سردرد، تغییرات بینایی، ترس از نور و هذیان جزء عوارض شدید دارویی است.

توجهات پزشکی-پرستاری: غذا هیچ اثری بر میزان جذب دارو ندارد. در صورت کاهش تعداد ضربان قلب (برادیکاردی) تزریق را متوقف کنید.
- اغلب برای پیشگیری از مسمومیت دارویی ۱ تا ۲ روز در هفته مصرف دارو حذف می‌شود مثلا (دوشنبه و جمعه)

آموزش بیمار-خانواده: به دستور پزشک توجه کافی شود.

- بیمار از سبزی کافی و سیب‌زمینی استفاده کند.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

دی هیدروارگوتامین *(DIHYDRO ERGOTAMINE)*

نام تجاری: **Migranal**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ گیرندهٔ آلفا

گروه درمانی: تنگ کنندهٔ عروق محیطی، ضد درد

شکل دارویی: قرص ۱/۵ و ۲/۵ میلی‌گرمی و آمپول ۱ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: سردردهای حمله‌ای میگرنی، سردرد خوشه‌ای و سردردهای مزمن

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص و تکرار آن هر ۳۰ دقیقه و یا ۱ میلی‌گرم آمپول از راه عضلانی

موارد منع مصرف: بیماران عروق محیطی و در حاملگی منع مصرف دارد، همچنین در بیماری شریان کرونر و فشار خون بالا که تحت کنترل نیست ممنوعیت مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، تهوع، استفراغ، اختلال دید، خشکی دهان، تورم در دست و پا به همراه درد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت بروز تهوع، استفراغ، درد وضعف در اندام به فکر مسمومیت دارویی باشید.

این دارو اغلب در آغاز سردرد مفیدتر است.

آموزش بیمار ـ خانواده:

دست و پا را گرم نگهدارید.

میزان مصرف دارو را تغییر ندهید.

مصرف همزمان ارگوتامین با اریترومایسین ممنوع است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دی هیدروارگوتوکسین *(DIHYDROERGOTOXIN)*

نام تجاری: **Hydergine**

گروه دارویی: ارگوت آلکالوئید

گروه درمانی: درمان دمانس پیری

شکل دارویی: قرص ۱/۵ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: درمان دمانس یا زوال عقلی در سالمندان

میزان مصرف: ۱ میلی‌گرم سه بار در روز و به تدریج به ۶ میلی‌گرم در روز تا شش ماه

موارد منع مصرف: اختلالات روانی (سایکوز حاد)

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، زخم‌های دهانی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: برای ظهور علائم بهبود حداقل یکماه وقت لازم است.

آموزش بیمار ـ خانواده: اختلالات گوارشی ممکن است بروز کند.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

دی هیدروتاکی استرول
(DIHYDROTACHYSTEROL)

نام تجاری: **Hytakerol**

گروه دارویی: ویتامین‌ها

گروه درمانی: ویتامین (D_3)

شکل دارویی: محلول خوراکی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان کمبود کلسیم خون و هیپوفسفاتمی فامیلیال، هیپوکلسیمی ناشی از کم کاری پاراتیروئید واستئودیستروفی کلیوی در اورمی مزمن (نارسایی کلیه) وبیماری ریکتز (کمبود ویتامین D)

میزان مصرف: روزانه ۰/۵ تا ۲ گرم

موارد منع مصرف: بالا بودن کلسیم خون، حساسیت به ویتامین D و سندرم سوء جذب

عوارض جانبی مهم: سردرد، یبوست تهوع، استفراغ، خشکی دهان، بی‌اشتهایی، احساس تشنگی، رسوب کلسیم در قلب و کلیه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ تغییراتی در آزمایش‌های کبدی ایجاد می‌شود.

مصرف بالای دارو باعث مسمومیت می‌شود.

بروز احساس خشکی شدید دهان ممکن است از علائم اولیه مسمومیت دارویی باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار نباید میزان مصرف دارو را خودسرانه افزایش دهد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دیلوکسانید (*DILOXANIDE*)

نام تجاری: **Furamid**

گروه دارویی: دی کلرواستامیدها

گروه درمانی: ضد انگل، ضد آمیب

شکل دارویی: قرص ۵۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: ضد آلودگی انگلی با آمیب می‌باشد. در آلودگی باکیست هم مفید است.

میزان مصرف: یک قرص سه بار در روز به مدت ۱۰ روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، درد شکمی، خارش، اسهال

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دورهٔ درمان را می‌توان تکرار کرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو بهتر است همراه غذا میل شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دیلتیازم (*DILTIAZEM*)

نام تجاری: **Cardizem**

گروه دارویی: بلوک کنندهٔ کلسیم

گروه درمانی: ضد آنژین، ضد فشار خون

شکل دارویی: تزریقی، قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آنژین مزمن قلبی، فشار خون، آریتمی قلبی، جلوگیری از سکتهٔ قلبی، میگرن

میزان مصرف: ۳۰ میلی‌گرم قرص ۴ بار در روز تا ۶۰ میلی‌گرم ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، بلوک‌های قلبی، کاهش فشار خون، حملهٔ حاد قلبی

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، سردرد، تهوع، استفراغ، نارسایی قلبی، آریتمی، ضعف روانی، شب ادراری، خونریزی، سختی تنفس، کاهش اشتها

توجهات پزشکی ـ پرستاری: فشار خون بیمار می‌بایست کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو قبل از غذا مصرف شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دیمن هیدرینات *(DIMENHYDRINATE)*

نام تجاری: Dramamine

گروه دارویی: اتانول آمین

گروه درمانی: ضد حساسیت

شکل دارویی: قرص ۵۰ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: تهوع، استفراغ، اختلالات تعادل به واسطهٔ مشکل گوش داخلی

میزان مصرف: یک تا ۲ قرص ۲ تا ۳ بار در روز

برای پیشگیری از تهوع و استفراغ در مسافرت می‌بایست نیم ساعت قبل از شروع حرکت (مسافرت) مصرف شود.

موارد منع مصرف: در BP.H (بزرگی پروستات مردان) و آب سیاه زاویه بسته (چشم)

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، ضعف عمومی، سردرد، خشکی دهان، تشنج، فشار خون بالا

توجهات پزشکی ـ پرستاری: برای جلوگیری از خشکی دهان، مایعات بیشتری تجویز شود. دیگر داروهای خواب‌آور و همراه الکل باعث تشدید علائم می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو با مقداری غذا مصرف شود. از رانندگی و کار ظریف باید اجتناب نمود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی برای دارو دمای ۱۵ تا ۲۰ درجه است.

دایمر کاپرول *(DIMERCAPROL)*

نام تجاری: **Bal**

گروه دارویی: ضد مسمومیت (شلات کننده)

گروه درمانی: ضد مسمومیت فلزات سنگین

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: این دارو به عنوان شلاتور یا دفع کننده و متصل شونده به بعضی از فلزات سنگین کاربرد دارد و در مسمومیت با آرسنیک، سرب، طلا و جیوه به کار می‌رود.

میزان مصرف: ۳ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم هر ۴ ساعت در ۴۸ ساعت اول و به میزان ۴ بار در روز سوم و ۲ بار در روزهای بعد تا دهمین روز به شکل تزریق عمیق عضلانی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبد

عوارض جانبی مهم: بالا رفتن تعداد ضربانهای قلب (تاکیکاردی)، بالا رفتن فشار خون، احساس تنگی نفس، سردرد، مشکلات خونی، درد موضعی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تزریق عضلانی به شدت دردناک است و احتمال آبسهٔ استریل محل تزریق بالاست.

فشار خون بیمار باید کنترل شود.

این دارو ممکن است عوارض کلیوی داشته باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: به علت اختلالات خونی، بیمار باید تست‌های

خونی انجام دهد.

این دارو در مسمومیت با بیسموت وتالیم خیلی موثر نیست.

در بیماران مبتلا به فاویسم با احتیاط مصرف شود.

شرایط نگهداری: *دارو در دمای داخل یخچال ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود.*

دایمتیکون (*DIMETHICON*)

نام تجاری: **Degas**

گروه دارویی: دی متیل سیلوکسان‌ها

گروه درمانی: ضد نفخ

شکل دارویی: قرص و قطره

مصرف در حاملگی: گروه بدون مطالعه و برای شیردهی بی‌خطر است.

موارد مصرف: نفخ شکم، درمان کمکی در زخم معده، رودهٔ تحریک‌پذیر، عدم تحمل به لاکتوز

میزان مصرف: ۳ تا ۴ قرص ۳ بار در روز پس از غذا جویده شود.

موارد منع مصرف: مورد خاصی وجود ندارد.

عوارض جانبی مهم: عارضه خاصی وجود ندارد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو قبل از آندوسکوپی یا رادیوگرافی روده مفید است.

آموزش بیمار ـ خانواده: وعدهٔ شب دارو بهتر است هنگام خواب استفاده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دی متیل سولفوکساید
(DIMETHYL SULFOXIDE)

نام تجاری: **Rimso-50**

گروه دارویی: سولفوکسایدها

گروه درمانی: ضد التهاب موضعی

شکل دارویی: محلول ۵۰٪ (ویال)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: التهاب مثانه

میزان مصرف: بوسیلهٔ سوندفلاتون ۵۰ میلی‌لیتر از محلول ۵۰٪ آن به داخل مثانه وارد و بعد از ۱۵ دقیقه خارج شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: راش پوستی، کهیر، واکنش حساسیت، تهوع، اسهال

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو برای تزریق عضلانی در بدن مفید نیست

دارو را با کاتتر یا سرنگ مستقیما وارد مثانه کنید.

دارو توسط ادرار دفع می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو در عفونت‌های مثانه مفید نیست.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دیفن هیدرامین کامپاند
(DIPHENHYDRAMIN COMPOUDN)

گروه دارویی: آنتی هیستامین

گروه درمانی: ضد احتقان ـ ضد سرفه

شکل دارویی: شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان علامتی سرماخوردگی، گرفتگی بینی، آلرژی، سرفه

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قاشق هر ۴ ساعت

موارد منع مصرف: در پورفیری نباید استفاده کرد.

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، تپش قلب، یبوست، خشکی دهان، سردرد، سرگیجه، بی‌خوابی، لرزش، تشدید حملات آسم، تشنج

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو اثر خلط آوری دارد. در درمان کم خوابی نیز موثر است.

آموزش بیمار ـ خانواده: بعد از مصرف آن رانندگی نکنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

تذکر: این دارو ترکیبی از دیفن هیدرامین + آمونیوم کلراید + منتول + سیترات سدیم است.

ديفن هيدرامين *(DIPHENHYDRAMIN)*

نام تجاری: **Benadryl**

گروه دارویی: اتانول آمین‌ها

گروه درمانی: آرام بخش، ضد حساسیت

شکل دارویی: شربت، قرص، تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: علائم آلرژی، کهیر، پرخونی چشم، بیماری‌های خارش‌دار پوستی، حساسیت شدید، درمان پارکینسون و دیستونی حاد

میزان مصرف: ۲۵ تا ۵۰ میلی‌گرم هر ۶ ساعت

موارد منع مصرف: در پورفیری نباید استفاده شود.

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، فشار خون بالا، تشنج، تاری دید، خشکی دهان، یبوست

توجهات پزشکی - پرستاری: مصرف دارو به همراه غذا مفیدتر است.

اثر ضد تهوع آن نیز مطلوب است به ویژه در بیماری مسافرت.

در صورت وجود فشار خون بیمار، علائم چاقی پس از مصرف اندازه‌گیری شود.

آموزش بیمار - خانواده: پس از مصرف از رانندگی اجتناب شود.

تزریق عضلانی آن باید عمیق باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دیفنوکسیلات (*DIPHENOXYLAT*)

نام تجاری: **lomotil**

گروه دارویی: مخدرها

گروه درمانی: ضد اسهال

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: اسهال‌های مزمن، درمان اسهال ناشی از ترک مواد مخدر

میزان مصرف: ۲ قرص هر ۶ ساعت تا کنترل اسهال

موارد منع مصرف: در مبتلایان به یرقان، اسهال ناشی از میکروب و التهاب رودهٔ بزرگ منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: خشکی دهان، یبوست، درد شکمی، بی‌اشتهایی، خواب آلودگی، خارش، کهیر، افزایش ضربان قلب

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت قطع اسهال میزان مصرف دارو کاهش یابد.

در اسهال‌های عفونی مثل شیگلا و سالمونلا مفید نیست.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت مصرف همزمان داروهای اعصاب به پزشک اطلاع دهید.

در صورت وجود تب یا اسهال خونی به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دیپیوفرین (DIPIVEFRIN)

نام تجاری: propine

گروه دارویی: سمپاتو میمیتیک

گروه درمانی: ضد آب سیاه

شکل دارویی: قطرهٔ استریل چشمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: آب سیاه چشم (گلوکوم زاویه باز)

میزان مصرف: یک قطره هر ۱۲ ساعت

موارد منع مصرف: گلوکوم زاویه بسته و حساسیت شدید دارو

عوارض جانبی مهم: سوزش چشم، تاری دید، سرگیجه، سردرد، پرخونی چشم

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت مصرف اپی نفرین چشمی آن را قطع کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: پس از چکاندن قطره دست‌ها را با آب و صابون بشویید و خشک کنید.

در ابتدای ورود دارو به چشم ممکن است سوزش ایجاد شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دی پیرید امول *(DIPYRIDAMOLE)*

نام تجاری: **Persantine**

گروه دارویی: پیریمیدین‌ها

گروه درمانی: مهار کنندهٔ تجمع پلاکتی

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: پیشگیری از ترومبوآمبولی (لخته شدن خون در وریدها) به ویژه در دریچه‌های مصنوعی قلبی، به منظور تشخیص بیماری قلبی، پیشگیری از سکتهٔ قلبی مجدد

میزان مصرف: یک تا ۲ قرص، ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تاری دید، سردرد، فشار خون پایین و سوزش و درد قفسهٔ سینه، استفراغ، اسهال

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در افراد با کاهش فشار خون با احتیاط تجویز شود. در صورت بروز سردرد از ضد درد خفیف استفاده کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو بهتر است همراه غذا استفاده شود. در صورت احساس درد قفسهٔ سینه به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

دیزوپیرامید *(DISOPYRAMID)*

نام تجاری: **Napamide**

گروه دارویی: مشتقات پیریدین

گروه درمانی: ضد آریتمی قلبی

شکل دارویی: کپسول ۱۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آریتمی‌های قلبی با منشاء فوق بطنی (فلوتر و فیبریلاسیون دهلیزی)

میزان مصرف: میزان تجویز اولیه ۳۰۰ میلی‌گرم خوراکی ومیزان نگهدارندهٔ آن ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلی‌گرم روزانه

موارد منع مصرف: در بلوک قلبی درجه ۲ و ۳ ممنوع است. در شوک نیز ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: یبوست، کاهش فشار خون، سردرد، بی‌نظمی قلبی (آریتمی)، درد قفسه سینه، بی‌اشتهایی، اسهال، حالات روانی خاص

توجهات پزشکی-پرستاری: همیشه علائم حیاتی بیمار راکنترل کنید.

ممکن است نیاز به بررسی الکترولیت‌های سرم باشد.

احتمال کاهش قند خون بعد از مصرف دارو وجود دارد.

آموزش بیمار-خانواده: دارو باعث خشکی دهان می‌شود، با مصرف مایعات این مشکل کاهش می‌یابد.

میزان داروها را افزایش یا کاهش ندهید.

در صورت بروز اختلال هشیاری یا قطع تنفس به فکر مسمومیت با دارو باشید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

دیترانول (*DITHRHNOL*)

نام تجاری: **Anthranol**

گروه دارویی: آنترانول‌ها

گروه درمانی: ضد پسوریازیس

شکل دارویی: کرم موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: پسوریازیس مزمن (غیر حاد بدون ضایعات، تاول دار پوسچولی)

میزان مصرف: به صورت موضعی روی نقاط ضایعه بمالید.

موارد منع مصرف: روی صورت منع مصرف دارد، در حساسیت شدید دارویی ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: تحریک زودگذر پوست، حساسیت دارویی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: با کمترین میزان دارو شروع شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: به بیمار تذکر دهید که دارو باعث تغییر رنگ پوست و مو می‌شود.

شرایط نگهداری: در جای خنک (۸ تا ۱۵ درجه) نگهداری شود.

دوبوتامین *(DOBUTAMINE)*

نام تجاری: Dobutrex

گروه دارویی: آدرنرژیک‌ها

گروه درمانی: محرک قلب

شکل دارویی: تزریقی (انفوزیون وریدی)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان نارسایی حاد قلب و در شوک قلبی یا عفونی یا جراحی قلب و افزایش مدت ضربان قلب

میزان مصرف: ۲ تا ۵ میکروگرم به ازای هر کیلوگرم در دقیقه (انفوزیون وریدی) تا به ۱۰ تا ۱۵ میکروگرم به ازای هر کیلوگرم در دقیقه برسد

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و بیماری تنگی هیپرتروفیک تحت آئورتی (IHSS)

عوارض جانبی مهم: حملات آسم، کاهش فشار خون، حساسیت شدید، تهوع، سردرد، تپش قلب، تنگی نفس

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مایعات کافی باید برای بیمار تأمین شود. نوار قلب و فشار خون بیمار کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت تشدید علائم به پزشک اطلاع داده شود. ممکن است در محل تزریق درد ایجاد شود به پرستار اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: محلول تهیه شده در جای خنک نگهداری شود (۲ تا ۱۵ درجه).

دوستکسل (*DOCETAXEL*)

نام تجاری: Taxotere

گروه دارویی: تاکسوئیدها

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی (برای انفوزیون وریدی)

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان سرطان‌های پستان، در مراحل پیشرفتهٔ تومور بدخیم سرطان پستان و ریه و تخمدان

میزان مصرف: بنابر بیماری متفاوت است، میزان معمول ۱۰۰ میلی‌گرم به ازای هر متر مربع طی یک ساعت در هر ۳ هفته می‌باشد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و کاهش تعداد نوتروفیل (کمتر از ۱۵۰۰ عدد)

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، ریزش مو، زخم دهان، مشکلات خونی، گیجی و کاهش فشار خون،دل درد

توجهات پزشکی-پرستاری: تست‌های کبدی می‌بایست کنترل شود.

مصرف دارو در حاملگی و شیردهی ممنوع است.

در صورت بروز تنگی نفس، پرستار می‌بایست به پزشک اطلاع دهد.

مصرف همزمان هرگونه شیاف ممنوع است.

آموزش بیمار-خانواده: هرگونه کبودی و خونریزی در زیر پوست باید جدی تلقی شود.

ریزش مو قابل برگشت می‌باشد.

بیمار مستعد خونریزی است نباید در معرض ضربه قرار گیرد (به ویـژه ناحیهٔ سر).

شرایط نگهداری: دارو در یخچال نگهداری شود.

دوپامین (DOPAMIN)

نام تجاری: **Dopastat**

گروه دارویی: سمپاتومیمیتیک

گروه درمانی: تنگ کننده عروق

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: محرک قلبی است و در درمان کاهش یا افت فشار خون و شوک قلبی ونارسایی قلبی و نارسایی کلیه مفید است.

میزان مصرف: ۴۰۰ تا ۸۰۰ میلی‌گرم دوپامین در ۲۵۰ سی‌سی محلول و با غلظت ۱۶۰۰ تا ۳۲۰۰ میکروگرم در هر میلی لیتر انفوزیون شروع می‌شود.

موارد منع مصرف: در بیماری‌های فئوکروموسیتوما یا آریتمی فیبریلاسیون بطنی یا تاکی آریتمی ممنوعیت مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، درد قفسهٔ سینه، تشدید حملهٔ آسمی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: از مخلوط کردن دوپامین با محلول سرم بی‌کربنات سدیم یا فنی توئین سدیم خودداری شود.

کنترل علائم حیاتی و مونیتورینگ نوار قلبی ضروری است.

برای تزریق از وریدهای بزرگ استفاده کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در محل تزریق ممکن است درد ایجاد شود در صورت بروز این عارضه به پرستار اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

دورزولامید (*DORZOLAMIDE*)

نام تجاری: **Trusopt**

گروه دارویی: سولفونامید، مهار کنندهٔ کربنیک آنهیدراز

گروه درمانی: ضد گلوکوم

شکل دارویی: قطرهٔ چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: برای کاهش فشار داخل چشمی ودرمان گلوکوم زاویه باز

میزان مصرف: یک قطره ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: التهاب موضعی، تهوع، استفراغ، اشک‌ریزی، سردرد، ضایعات جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی وخونی بیمار می‌بایست کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز هرگونه علائم چشمی شدید به پزشک اطلاع دهید

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

داکسی پین (*DOXEPINE*)

نام تجاری: **Adopin**

گروه دارویی: دی بنزو کسازپینی

گروه درمانی: ضد افسردگی، ضد درد

شکل دارویی: کپسول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: افسردگی مزمن، درد مزمن، اضطراب

میزان مصرف: یک تا ۳ کپسول روزانه حداکثر ۳۰۰ میلی‌گرم روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، آتاکسی، ضعف، سردرد، حساسیت به نور، تهوع، استفراغ، احتباس ادرار، بی‌اشتهایی

توجهات پزشکی - پرستاری: مصرف این دارو بدون تجویز پزشک ممنوع است.

آموزش بیمار - خانواده: دارو را می‌توان با غذا صرف کرد.

پس از مصرف دارو از رانندگی اجتناب شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نور نگهداری شود.

دوکسو روبیسین (*DOXORUBICIN*)

نام تجاری: **Adriblastina**

گروه دارویی: گلیکوزید آنتراسیکلینی

گروه درمانی: آنتی بیوتیک ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های خونی AML، ALL، نوروبلاستوم، سارکوم استخوان، سرطان‌های پستان، تخمدان، مثانه، تیروئید و سرطان معده

میزان مصرف: ۶۰ تا ۷۵ میلی‌گرم به ازای هر متر مربع یک بار تزریق وریدی به فاصلهٔ ۳ هفته است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، یرقان، نارسایی شدید قلبی

عوارض جانبی مهم: نارسایی قلبی، تورم محل عمل، تهوع، ریزش مو، کم خونی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** مصرف دارو به شکل عضلانی یا زیر جلدی ممنوع است این دارو می‌تواند باعث عوارض شدید قلبی شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار در انجام تست‌های خونی باید با پزشک همکاری کند.

ریزش مو در این بیماران برگشت‌پذیر است.

تهوع و استفراغ باید تحمل شود.

بهتر است بیمار مایعات کافی در روز بنوشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

داکسی سایکلین (*DOXY CYCLINE*)

نام تجاری: **Vibramy cine**

گروه دارویی: اکسی تتراسایکلین

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: کپسول ۱۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: عفونت‌های حاد گونوکوکی، سیفلیس، عفونت لوله‌های رحمی، عفونت دستگاه تناسلی

میزان مصرف: ابتدا یک کپسول هر ۱۲ ساعت در روز و سپس هر روز یک کپسول

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، تشنج، زخم معده و روده

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اسهال، تغییر رنگ دندان در بچه‌ها، ضایعات پوستی، علائم آسم، زخم معده، زخم دهان، زبان سیاه رنگ، دل درد

توجهات پزشکی-پرستاری: ـ بهتر است قبل از شروع درمان، از محل عفونت کشت تهیه شود.

عملکرد کلیوی بیمار کنترل شود.

اسهال را باید جدی تلقی کرد.

آموزش بیمار-خانواده: مصرف ۲ لیوان کامل آب و وضعیت ایستاده یا نشسته بعد از خوردن دارو توصیه می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

دروپریدول (DROPRIDOL)

نام تجاری: **Inapsine**

گروه دارویی: بوتیروفنون‌ها

گروه درمانی: ضدسایکوز

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضد سایکوز، ضدبیهوشی، ضد تهوع، در راستای اقدامات تشخیص به منظور آماده سازی بیمار، آرام بخش، بی‌قراری شدید

میزان مصرف: ۲/۵ تا ۱۰ میلی‌گرم قبل از بیهوشی عضلانی، در پیشگیری از تهوع پس از عمل ۲/۵ تا ۵ میلی‌گرم به کار می‌رود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: اختلال تنفسی، فشار خون بالا، خواب آلودگی شدید بعد از عمل

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت استفاده از داروهای مهار کننده اعصاب مرکزی، میزان مصرف این دارو کاهش یابد.

آموزش بیمار ـ خانواده: تا چند ساعت بعد خواب آلودگی وجود دارد در این مورد به همراه یا پرستار بیمار تذکر دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

یدید اکوتیوفات (ECHOTHIOPHATE IODIDE)

نام تجاری: **Hospholine Iodide**

گروه دارویی: مهار کننده‌های کولین استراز

گروه درمانی: ضد گلوکوم (آب سیاه چشم)

شکل دارویی: قطرهٔ استریل چشمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: گلوکوم زاویه باز مزمن یا گلوکوم ناشی از عمل جراحی، کاتاراکت (آب مروارید)، اقدامات تشخیصی چشم پزشکی (تشخیص ازوتروپی تطابقی)

میزان مصرف: روزانه یک قطره

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، اووئیت حاد، پارکینسون، آسم، زخم معده

عوارض جانبی مهم: سردرد، اختلال قلبی، تاری دید، تکرار ادرار، تهوع، استفراغ، اسهال

توجهات پزشکی-پرستاری: ـ مصرف این دارو باید ۲ تا ۳ هفته قبل از عمل قطع شود. حداکثر میزان استعمال دارو در چشم دو قطره روزانه در بالغین است.

آموزش بیمار-خانواده: ـ در صورت استفادهٔ طولانی مدت آن، بعد از یک ماه دارو را برای چند روز قطع و سپس شروع کنید.

شرایط نگهداری: دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه مطلوب است.

ادتیت کلسیم دی سدیم (*EDETATE CALCIUM*)

نام تجاری: **Ledclair**

گروه دارویی: شلات کننده‌ها

گروه درمانی: ضد مسمومیت با فلزات

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: مسمومیت با فلزات سنگین مثل سرب، کادمیم، کرومیک، کبالت، مس، روی، منیزیوم، نیکل، تنگستن

میزان مصرف: ۷۵ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم در روز وریدی یا عضلانی در ۲ تا ۳ مرحله به مدت ۱ تا ۲ هفته

موارد منع مصرف: در نارسایی کلیه و حساسیت شدید دارو ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: نارسایی کلیه، نقرس، اختلال خونی، عوارض پوستی، علائم درد عضلانی، تهوع، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در محل تزریق عضلانی درد ایجاد می‌شود.

ارجح است پرستار هنگام تزریق از مقداری پروکائین برای کاهش درد استفاده کند.

تزریق سریع دارو خطرناک و فوق‌العاده کشنده است.

پزشک می‌بایست از قادر بودن بیمار به ادرار کردن مطمئن شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار می‌بایست پیگیر آزمایش‌ها و کنترل مرتب آنها باشد.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مطلوب است.

ادتیت دی کبالت *(EDETATE DICOBALT)*

نام تجاری: **Kelocyanor**

گروه دارویی: دفع کنندهٔ سیانید (شلات‌ها)

گروه درمانی: ضد مسمومیت با سیایند

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: مسمومیت با ترکیبات سیانیدی

میزان مصرف: ۳۰۰ میلی گرم وریدی طی یک دقیقه و تکرار آن در ۵ دقیقه بعد

موارد منع مصرف: فقط در موارد مسمومیت قطعی و شدید بهتر است به کار رود.

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، کاهش فشار خون، ضایعات پوستی، درد سینه، افزایش ضربان قلب

توجهات پزشکی-پرستاری: در موارد خفیف بهتر است این دارو تجویز نشود.

آموزش بیمار-خانواده: مورد خاصی مطرح نیست.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

ادروفونیوم (*EDROPHONIUM*)

نام تجاری: **Tensilon**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ کولین استراز

گروه درمانی: ضد مسمومیت (داروهای بلوک عصبی غیر دپلاریزان)

شکل دارویی: تزریقی (آمپول ۱۰ میلی گرمی)

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: برای تشخیص بیماری میاستنی گراویس و بررسی نتایج درمانی در میاستنی کاربرد دارد.

میزان مصرف: ۲ میلی‌گرم در ابتدا تجویز وریدی سپس ۸ میلی‌گرم بقیه در صورت عدم پاسخ، تزریق می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، انسداد روده و حالب

عوارض جانبی مهم: ضعف عمومی، تهوع، استفراغ، درد و گرفتگی عضلانی، تشنج، اسهال، تنگی نفس

توجهات پزشکی ـ پرستاری: به علت خطر مسمومیت با آن، آتروپین سولفات باید آماده باشد.

این دارو سریع‌الاثر می‌باشد.

کودکان و سالمندان به این دارو حساسترند.

آموزش بیمار ـ خانواده: عوارض جانبی دارو گذرا است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

انالاپریل *(ENALAPRIL)*

نام تجاری: **Vasotec**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ آنزیم تبدیل کننده آنژیوتانسین

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص ۵ و ۲۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان فشار خون خفیف تا شدید، نارسایی احتقانی قلب و اختلال عملکرد کلیوی

میزان مصرف: در شروع ۵ میلی‌گرم یک بار در روز و سپس قابل تنظیم است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، ضایعات جلدی، تهوع، اسهال، خستگی عمومی، سرفه، مشکلات خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های خونی باید به صورت منظم تکرار شود.

آزمایش‌های اسیداوریک یا گلوکز خون و سلول‌های خونی تغییر می‌یابد.

علائم حیاتی بیمار کنترل شود.

سرفهٔ خشک از جمله عوارض دارویی است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت علائم آزار دهنده، گلو درد و تب یا تورم لب‌ها به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

انفلوران (*ENFLURANE*)

نام تجاری: **Ethrane**

گروه دارویی: گاز هالوژنه

گروه درمانی: گازها

شکل دارویی: گاز برای بیهوشی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: در هنگام بیهوشی در اتاق عمل و بی‌حسی سرپایی

میزان مصرف: با غلظت ۰/۴٪ طی ۷ تا ۱۰ دقیقه بیهوشی القاء می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: عوارض جانبی هالوتان (صفحهٔ ۳۴۶)، بی‌نظمی ریتم قلبی و تشنج

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آسیب کبدی محتمل است.

تشنج ممکن است بروز کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: آموزش‌های عوارض هالوتان کافی است.

شرایط نگهداری: تحت شرایط خاص در گازهای سنترال نگهداری شود.

انوکساپرین *(ENOXAPRIN)*

نام تجاری: **Lovenox**

گروه دارویی: ضد انعقادی

گروه درمانی: آنتی ترومبوز

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: پیشگیری از ترومبوز (لخته) در وریدها و آمبولی ریه، درمان ترومبوز ورید عمقی، آنژین قلبی ناپایدار

میزان مصرف: ۳۰میلی‌گرم هر ۱۲ ساعت زیر جلدی یا در جراحی‌های دیگر ۴۰ میلی‌گرم یک بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: خونریزی، درد و قرمزی محل تزریق، تهوع، خونمردگی، تب

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ارجح است آزمایش‌های خونی و شمارش تعداد پلاکت انجام شود. تزریق بهتر است به صورت زیر جلدی (SC) باشد و در جدار شکم مناسب‌تر است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت کبودی، خونریزی، خارش و تب به پزشک اطلاع دهید.

درد و قرمزی محل تزریق با کیسهٔ یخ بهبود می‌یابد.

در مراجعات به دندانپزشکان به آنها اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

افدرین (*EPHEDRINE*)

نام تجاری: **Efedvon**

گروه دارویی: سمپاتومیمتیک

گروه درمانی: ضد آسم

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: باز کردن مجاری هوایی، درمان احتقان بینی، درمان علامتی آسم

میزان مصرف: یک قرص ۳ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، پورفیری، آریتمی قلبی، آب سیاه چشم، دردهای حاد قلبی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، بی‌اشتهایی، بی‌خوابی، تپش قلب، بی‌نظمی قلبی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مهمترین نشانهٔ مسمومیت با افدرین بروز علائم تشنج است.

آموزش بیمار ـ خانواده: مایعات کافی بنویشید.

از مصرف خودسرانهٔ میزان بالای دارو خودداری کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

اپی‌نفرین (EPINEPHRINE)

نام تجاری: **Adernalin**

گروه دارویی: سمپاتومیمیتیک

گروه درمانی: بازکنندهٔ ریه، بالا برندهٔ فشار خون

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ایست قلبی - در احیای قلب و ریه داروی بسیار حیاتی است و در موارد شوک ناشی از حساسیت دارویی (آنافیلاکسی) یا آسم و حملات ریوی در کودکان و جوانان بسیار مفید است.

میزان مصرف: میزان آن با غلظت $\frac{۱}{۱۰۰/۰۰۰}$ یا $\frac{۱}{۱۰/۰۰۰}$ قابل استفاده و در آسم به صورت زیر جلدی با غلظت $\frac{۱}{۱۰۰۰}$ به میزان ۰/۱ تا ۰/۵ میلی‌گرم تزریق شود.

موارد منع مصرف: آسیب مغزی، بی‌نظمی قلب، نارسایی عروق و حساسیت‌های دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، تپش قلب، تهوع، افزایش فشار خون، سنکوپ

توجهات پزشکی -پرستاری: در تهیهٔ غلظت آن طبق دستور عمل شود.

گاهی برای بی‌حسی موضعی از ترکیب اپی نفرین ولیدوکائین استفاده می‌شود. این کار را در انتهای اندام‌ها (دست و پا) نباید انجام داد.

قلب و فشار خون بیمار را کنترل کنید.

آموزش بیمار ـخانواده: افزایش تعداد ضربان قلب جزء عوارض دارویی است.

از مصرف خودسرانه به ویژه در سالمندی پرهیز کنید.

ـ در صورت احتمال حساسیت دارویی به ویژه آنتی بیوتیک، آن را آماده داشته باشید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

ارگوتامین تارترات (ERGOTAMINE TARTRATE)

نام تجاری: Ergomar

گروه دارویی: آلکالوئید مشتق ارگوت

گروه درمانی: ضد میگرن، ضد سردرد عروقی

شکل دارویی: قرص زیر زبانی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان سردردهای عروقی (میگرن)

میزان مصرف: یک قرص به صورت زیرزبانی و در صورت لزوم تکرار

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، بیماری و نارسایی کبدی و کلیوی، فشار خون بالا، سابقهٔ سکتهٔ قلبی، کم خونی شدید

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، خواب آلودگی، ضعف عموی، ضعف شدید، درد شکم، پارستنری، تشنج

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت تهوع شدید از متوکلوپرامید خوراکی یا تزریقی استفاده کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف خودسرانه یا میزان بالای دارو ممنوع است

نباید دارو جویده یا بلعیده شود.

در صورت ضعف عمومی و سردی انگشتان به پزشک اطلاع دهید.

استعمال همزمان سیگار خطرناک است.

هرگونه عفونت احتمالی را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

ارگوتامین سی *(ERGOTAMINE-C)*

نام تجاری: **Ergo.caff**

گروه دارویی: ترکیب آلکالوئید + کافئین

گروه درمانی: ضد میگرن

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: حملات سردرد میگرنی یا سردردهای عروقی

میزان مصرف: یک قرص در آغاز حمله و تکرار آن هر نیم ساعت تا دفع علائم

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به ارگوت یا کافئین، نارسایی کبد و کلیه

عوارض جانبی مهم: بی‌خوابی، ضعف عمومی، لنگش اندام تحتانی، درد قفسهٔ سینه، تهوع، استفراغ، اسهال، دردشکمی، ورم اندامها

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تداخلات دارویی با پروپرانولول و قرص ضد حاملگی را در نظر داشته باشید. در صورت تهوع شدید به همراه دارو، آمپول ضد استفراغ تجویز کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ این دارو باعث وابستگی فرد به دارو می‌شود فقط هفته‌ای ۲ بار در حملات سر درد استفاده شود.

قرص را در ابتدای حمله استفاده کنید.

از فعالیت یا قدم زدن در هوای سرد پرهیز کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

اریترومایسین (*ERYTHROMYCIN*)

نام تجاری: **Erythrocin**

گروه دارویی: ماکرولیدها

گروه درمانی: آنتی‌بیوتیک

شکل دارویی: قرص، آمپول، شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت دستگاه تنفس، گلو، گوش، عفونت ریوی، سیاه سرفه، عفونت‌های لگنی، اورتریت غیر گونوکوکی، تب روماتیسمی

میزان مصرف: یک قرص هر ۶ ساعت یا ۲ قرص هر ۱۲ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبدی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اسهال، مشکلات شنوایی، کهیر، مشکلات قلبی و کبدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در حساسیت به گروه پنی‌سیلین‌ها، اریترومایسین جانشین بسیار خوبی است.

آموزش بیمار ـ خانواده: به منظور کاهش عوارض گوارشی، دارو با غذا میل شود.

عوارض کبدی دارو طی چند هفته ظاهر می‌شود.

به همراه آن نباید آب میوه استفاده شود.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مناسب است.

اریتروپوئیتین (*ERYTHROPOIETIN*)

نام تجاری: **Epogen**

گروه دارویی: هورمون‌های صناعی

گروه درمانی: درمان کم خونی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کم خونی ناشی از نارسایی مزمن کلیه، کم خونی در بیماری‌های HIV (ایدز) که تحت درمان با زیدوودین قرار گرفته‌اند یا بیماران دچار تومورهای بدخیم

میزان مصرف: ۵۰ تا ۱۰۰ واحد به ازای هر کیلوگرم سه بار در هفته به صورت وریدی یا زیر جلدی تجویز می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت مفرط نسبت به آلبومین انسانی

عوارض جانبی مهم: خستگی، ضعف عمومی، اسهال، تهوع، استفراغ، عارضهٔ پوستی، فشار خون، تشنج و علائم شبیه آنفلوآنزا

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مراقب باشید میزان هماتوکریت بیمار از ۳۶٪ بالاتر نرود.

احتمال بروز تشنج را به بیمار متذکر شوید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز علائم تنگی نفس و سر درد یا فشار خون بالا به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای داخل یخچال (۲ تا ۸ درجه) نگهداری شود.

اِسمولول (ESMOLOL)

نام تجاری: Brevibloc

گروه دارویی: مهار کنندهٔ گیرندهٔ بتا (β)

گروه درمانی: ضد آریتمی قلبی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان آریتمی بطنی در تاکیکاردی‌های بالای بطن

میزان مصرف: میزان اولیه ۵۰۰ میکروگرم به ازای هر کیلوگرم طی یک دقیقه وریدی و میزان نگهدارنده ۵۰۰ میکروگرم به ازای هر کیلوگرم به مدت ۴ دقیقه

موارد منع مصرف: در صورت بلوک قلبی درجه ۲ و ۳ و کم‌کاری تعداد ضربان قلب و نارسایی احتقانی قلب ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: کاهش فشار خون، خستگی، عصبانیت، تعریق، گیجی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قبل از تزریق رقیق شود.

قبل از تزریق داروی دیگری با آن مخلوط نشود.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ در صورت وجود برادیکاردی و سرگیجهٔ شدید یا خواب آلودگی به پزشک مراجعه شود زیرا علامتی برای مسمومیت محسوب می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

استرادیول والرات *(ESRADIOL VALERATE)*

نام تجاری: **Delestrogen**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: استروژن (جایگزین)

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان علائم و نشانه‌های متوسط تا شدید عروقی و هورمونی ناشی از یائسگی یا کمبود استروژن ناشی از برداشتن تخمدان یا هیپوگنادیسم، سرطان پروستات

میزان مصرف: ۰/۵ تا ۲ میلی‌گرم یک بار در روز تا ۱ تا ۲ میلی‌گرم سه بار در روز (در بیماریهای مختلف، متفاوت است)

موارد منع مصرف: در بیماران دچار سرطان‌های سینه، ترومبو فلبیت، حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، سرگیجه، افسردگی، تغییر رنگ پوست، ریزش مو و درد شکمی، سرگیجه، کولیت، التهاب روده، التهاب واژن، مشکل ادراری و..

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو غلظت چربی خون را بالا می‌برد.

این دارو باعث احتباس مایعات در بدن می‌شود.

در افراد آسمی و بیماری عروق کرونر با احتیاط تجویز شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار می‌بایست در پیگیری آزمایش‌ها با پزشک همکاری کند. دیابت بیمار می‌بایست کنترل شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

استراموستین (*ESTRAMUSTINE*)

نام تجاری: **Estracyt**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: استرادیول و نیتروژن موستارد

شکل دارویی: کپسول

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: ضد سرطان پروستات و سرطان‌های متاستاتیک که به جاهای مختلف پخش شده‌اند.

میزان مصرف: ۳۰۰ تا ۶۰۰ میلی‌گرم به طور خوراکی که در ۲ تا۳ بار در روز تقسیم می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید نسبت به استرادیول یا نیتروژن موستارد، ترومبوفلبیت

عوارض جانبی مهم: بی‌خوابی، اضطراب، تهوع، زردی، تنگی نفس، بزرگی پستان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست کبدی باید بررسی شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: استفاده از دارو در مبتلایان به آبله مرغان و هرپس ممنوع است

شرایط نگهداری: در دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود.

اتاکرینیک اسید (*ETHACRYNIC ACID*)

نام تجاری: **Edcrin**

گروه دارویی: دیورتیک‌های لوپ کلیه

گروه درمانی: ضد فشار خون، ضد هیپرکلسمی

شکل دارویی: قرص ۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: اِدم ناشی از نارسایی قلبی، اختلال کبدی و بیماری کلیوی

میزان مصرف: ۱ تا ۴ قرص در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و کسانی که قادر به ادرار کردن نیستند (آنورل)

عوارض جانبی مهم: خونریزی از معده ـ روده، کاهش پتاسیم و کلر در بدن، خستگی و ضعف، سردرد، مشکلات بینایی و شنوایی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: میزان مایعات دریافتی و بدون برون ده ادراری را اندازه بگیرید. در صورت اسهال شدید، دارو را قطع کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: قندخون بیمار باید کنترل شود.

وزن بیمار باید اندازه‌گیری شود.

شرایط نگهداری: دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه مطلوب است.

اتامبوتول (*ETHAMBUTOL*)

نام تجاری: **Myambutol**

گروه دارویی: داروهای ضد میکروبی

گروه درمانی: ضد سِل

شکل دارویی: قرص ۴۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: ضد بیماری سِل، بیماری ایدز و عفونت‌های جدی و شدید

میزان مصرف: ۱۵ تا ۲۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم یک بار در روز تا ۲ بار در هفته

موارد منع مصرف: حساسیت شدید و بیماران با ضایعهٔ چشمی

عوارض جانبی مهم: مشکلات عصب بینایی، تحریک اعصاب محیطی، زردی واحساس کرختی، راش، خارش، تب، کاهش گلبول سفید

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قبل از شروع دارو معاینات چشم پزشکی انجام شود.

عوارض چشمی طی ۱ تا ۷ ماه بعد از مصرف بروز می‌کند

در افراد مبتلا به آب مروارید با احتیاط مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار به صورت دوره‌ای برای معاینات معرفی شود.

در افراد با نارسایی کلیه با احتیاط مصرف شود.

شرایط نگهداری: دارو در محیط خشک و خنک نگهداری شود.

اتر (ETHER)

گروه دارویی: اِتر

گروه درمانی: بیهوش کننده‌ها

شکل دارویی: گاز استنشاقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در بیهوشی به عنوان داروی کمکی استفاده می‌شد.

میزان مصرف: بسته به وضعیت بیمار

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: به علت عوارض شدید مثل استفراغ و تشنج، بالا رفتن قند خون و تحریک مجاری تنفسی امروزه کمتر استفاده می‌شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: امروزه گازهای هالوژن جایگزین اتر شده‌اند.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ به گازهای بیهوشی مثل هالوتان (صفحه ۳۶۴) مراجعه شود.

این دارو باعث کاهش فشار خون و کاهش حجم ادرار می‌شود.

شرایط نگهداری: در جای خشک و خنک، در دمای ۸ تا ۱۵ درجه نگهداری شود.

اتوسوکسیماید (*ETHOSUXIMID*)

نام تجاری: **Zarontin**

گروه دارویی: سوکسی نیمایدها

گروه درمانی: ضد صرع (ضد تشنج)

شکل دارویی: کپسول و شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: انواع صرع (پتیمال، آبسانس و صرع میوکلونیک)

میزان مصرف: با یک کپسول ۲۵۰ میلی‌گرم دوبار در روز شروع و سپس به تدریج طی یک هفته به میزان آن اضافه می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، درد شکمی، یبوست، اختلالات خونی، آنمی (کم خونی)

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های کبدی ـ کلیوی ضروری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بی‌قراری، اختلال هشیاری، تهوع و استفراغ شدید به پزشک مراجعه شود زیرا این موارد نشانگر مسمومیت دارویی می‌باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

اتیدرونات (*ETIDRONATE*)

نام تجاری: **Drionel**

گروه دارویی: بیفسفونات‌ها

گروه درمانی: ضد هیپرکلسمی، ضد استئوپورز (پوکی استخوان)

شکل دارویی: قرص ۲۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: استئوپورز (پوکی استخوان) در یائسگی و پوکی استخوان ناشی از استروئید (کورتون) و در درمان پوکی استخوان یائسگی

میزان مصرف: ۲ عدد قرص به مدت ۱۴ روز به دنبال آن کلسیم ۷۶ روز یک عدد روزانه، بیمار ۲/۵ ماه پس از خاتمهٔ اتیدرونات دارو را قطع می‌کند و درمان مجدداً آغاز می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و استئومالاسی آشکار

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اسهال، تشنج، لوکوپنی، در عضلات، سردرد، ضایعات پوستی، التهاب و تورم زبان، توهم و اختلال عملکرد کبدی کلیه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ آزمایش‌های کبدی و کلیوی باید کنترل شود.

در بیماری پاژه، آلکالین فسفاتاز و هیدروکسی پرولین باید اندازه‌گیری شود.

دارو را با آنتی اسید مصرف نکنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار را تشویق بـه اسـتفاده از مـواد غـذایـی کلسیم‌دار کنید.

در بیماری پاژه، ممکن است آثار درمانی طی چـند مـاه پس از شـروع درمان ظاهر شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

اتومیدیت (ETOMIDATE)

نام تجاری: **Amidate**

گروه دارویی: خواب آورها

گروه درمانی: بیهوش کنندهٔ عمومی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در بیهوشی عمومی

میزان مصرف: ۰/۰۶ تا ۰/۲ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم از راه وریدی طی یک دقیقه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، در خلال زایمان

عوارض جانبی مهم: بالا یا پایین رفتن فشار خون، آریتمی قلبی، درد محل تزریق، سکسکه، تهوع، استفراغ، خارش

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تداخلات دارویی آن با وراپامیل و آرام بخش‌های دیگر باید مدنظر باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت سابقهٔ حساسیت دارویی به پزشک اطلاع دهید.

استراحت بیمار پس از بیهوشی ضروری است.

شرایط نگهداری: در دمای ۳ تا ۱۵ درجه نگهداری شود.

اتوپوساید (*ETOPOSIDE*)

نام تجاری: Etopophos

گروه دارویی: پودوفیلو توکسین

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: کپسول و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های بیضه و ریه

میزان مصرف: ۵۰ تا ۱۰۰ میلی‌گرم به ازای هر متر مربع سطح بدن در روز در سرطان بیضه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و نارسایی کلسیم یا کبد و عفونت فعال ویروسی و باکتریایی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، ریزش مو، اختلالات خونی، نوروپاتی محیطی، احتمال درد محل تزریق، تندی ضربان قلب، درد شکم و تعریق

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بسیاری از عوارض دارویی قابل برگشت است.

در صورت کاهش فشار خون، بیمار قبل از تزریق، مایعات دریافت کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت تهوع و استفراغ شدید به پزشک اطلاع دهید.

از تماس بیمار با افراد دچار بیماری ویروسی جلوگیری شود.

به علت زخم دهان، بهداشت دهان بیشتر رعایت شود.

شرایط نگهداری: نوع تزریقی در دمای معمولی اتاق نگهداری شود ولی کپسول‌های آن در یخچال نگهداری شود (۲ تا ۸ درجه).

اترتینت (*ETRETINATE*)

نام تجاری: **Tegison**

گروه دارویی: رتینوئیدها

گروه درمانی: ضد پسوریازیس

شکل دارویی: کپسول ۱۰ و ۲۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: پسوریازیس مقاوم

میزان مصرف: ۱ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم در روز و در انواع شدید میزان دارو افزایش یابد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدیددارویی، زنان حامله و کودکان

عوارض جانبی مهم: درد شکم، تهوع، خارش، خشکی بینی، پوسته‌ریزی، افزایش حساسیت به نور، هپاتیت، اختلالات چشمی، سرگیجه، اضطراب، عفونت گوش، تب، خشکی دهان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: نباید همزمان داروی حاوی الکل یا ترکیبات ضد عرق را تجویز نمود. اثر پلاسمایی افزایش‌تری گلسیرید در این دارو افزایش می‌یابد.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه مشکلات بینایی در حین درمان پزشک اطلاع داده شود.

به بیمار آموزش دهید دارو را با غذا و شیر (چرب) مصرف کند.

بیمار نباید در طول درمان و چند سال پس از آن خون اهداء کند.

به علت اختلال در چشم، از رانندگی اجتناب شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

اکسپکتورانت (*EXPECTORANT*)

گروه دارویی: اکسپکتورانت

گروه درمانی: خلط آورها

شکل دارویی: شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان سرفه و تسهیل تخلیهٔ خلط از ریه و دفع ترشحات مجاری تنفسی سرماخوردگی

میزان مصرف: ۵ تا ۱۰ سی‌سی ۳-۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، تهوع، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بهتراست دارو ۴ بار در روز استفاده شود. نوع کدئینه دارو خاصیت خواب آلودگی بیشتری دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار بهتر است برای تخلیهٔ خلط، سرفه کند. دارو را با یک لیوان آب مصرف کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

فاکتور نُه (FACTOR IX)

نام تجاری: **Alphanine SD**

گروه دارویی: فاکتورهای انعقاد خون

گروه درمانی: ضد هموفیلی (B)

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضد خونریزی، جلوگیری از خونریزی ناشی از هموفیلی B یا بیماری کریسمس، قبل از اعمال جراحی یا کنترل خونریزی درحین و بعد از عمل، پیشگیری از کنترل خونریزی در هموفیلی (A)

میزان مصرف: سرعت و میزان بر اساس نوع بیماری و شدت خونریزی، و سطح فاکتور متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، گرگرفتگی، تغییر تعداد ضربان قلب، کهیر، تب و لرز و ترومبوز وریدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: سرعت تجویز متفاوت است ولی ۳ میلی لیتر در هر دقیقه معمول است. تاحل شدن کامل پودر به آرامی محفظه را تکان دهید.

احتمال لخته شدن خون و ترومبوز در عروق وجود دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ در صورت بروز کاهش فشار خون یا درد قفسهٔ سینه به پزشک اطلاع دهید

از مصرف آسپرین به طور همزمان خودداری شود.

از آسیب به مفاصل جلوگیری شود.

شرایط نگهداری: در یخچال نگهداری شود.

☑ **نکته**: هموفیلی B بیماری ارثی است که باعث کمبود فاکتور IX (نه) و باعث خونریزی می‌شود.

فاکتور هفت (FACTOR VII)

گروه دارویی: فاکتورهای انعقاد خون

گروه درمانی: ضد خونریزی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: درمان خونریزی در هموفیلی A و B (این فاکتور وابسته به ویتامین K است)

میزان مصرف: ۹۰ میکروگرم به ازای هر کیلوگرم هر ۲ ساعت تا زمان بندآمدن خونریزی

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی

عوارض جانبی مهم: خونریزی، تب، واکنش حساسیت شدید، سردرد، فشار خون بالا، درد محل تزریق، ضایعات پوستی و نارسایی کلیه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های انعقادی را ارزیابی کنید.

دارو را با یک سر سوزن استریل جدید پس از پونکسیون به صورت وریدی و طی ۲ تا ۵ دقیقه به آهستگی تزریق کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه علائم دالّ بر حساسیت مثل کهیر و تغییر فشار خون را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در یخچال نگهداری شود.

فاموتیدین (*FAMOTIDINE*)

نام تجاری: **Pesid**

گروه دارویی: مهار کننده و گیرندهٔ H_2

گروه درمانی: ضد زخم معده

شکل دارویی: قرص ۲۰ و ۴۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: زخم معده و روده، جلوگیری از عود زخم و جلوگیری از برگشت مواد غذایی یا اسید از معده به مری

میزان مصرف: در زخم معده، شبانه یک عدد قرص ۴۰ میلی‌گرمی به مدت ۱ تا ۲ ماه استفاده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: اسهال، سرگیجه، ضایعات پوستی، بزرگ شدن پستان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: کارکرد کلیه باید کنترل شود.

دارو را بهتر است به همراه غذا یا مایع تجویز کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: برای ظهور آثار درمانی چند روز وقت لازم دارید.

بهتر است همراه آنتی اسید مصرف نشود. در هنگام مصرف از رانندگی پرهیز کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

فیبا (FEIBA)

نام تجاری: **Autoplex**

گروه دارویی: کنسانتره فاکتور (فاکتور فشرده و خالص)

گروه درمانی: فاکتور ضد خونریزی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضد خونریزی

میزان مصرف: ۷۵ واحد به ازای هر کیلوگرم از راه وریدی و تکرار آن طی ۶ تا ۱۲ ساعت

موارد منع مصرف: در صورت بیماری انعقاد منتشر داخل عروقی DIC و سابقهٔ ترومبوآمبولی

عوارض جانبی مهم: کاهش فشار خون، له شدگی، بافت‌ها و عضلات و سردرد

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو در بالغین و اطفال کاربرد دارد. در صورت کاهش فشار خون ادامهٔ تجویز دارو باید متوقف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: احتمال راه یافتن دارو به داخل شیر کم است. احتمال گرگرفتگی وجود دارد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

فن فلورامین (*FENFLURAMINE*)

نام تجاری: **Pondimin**

گروه دارویی: مشتقات آمفتامین‌ها

گروه درمانی: ضد اشتها

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: به عنوان ضد اشتها و مبارزه با چاقی

میزان مصرف: ۲۰ میلی‌گرم ۳ بار در روز قبل از غذا

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: گر گرفتگی، سردرد، مشکل گوارشی، اسهال، تعریق،

توجهات پزشکی ـ پرستاری: احتمال افسردگی وجود دارد.

امکان بروز اختلالات بینایی وجود دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: میزان دارو را خودسرانه افزایش ندهید و در حین مصرف رانندگی نکنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

فلبامات (FELBAMATE)

نام تجاری: **Taloxa**

گروه دارویی: دی کاربامات

گروه درمانی: ضد تشنج

شکل دارویی: قرص ۴۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: این دارو به دلیل عوارض جدی فقط در موارد خاص تشنج‌های مقاوم کاربرد دارد.

میزان مصرف: اگر کنترل تشنج بیمار، تک دارویی باشد یک قرص تا ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، اختلالات خونی، نارسایی کبدی

عوارض جانبی مهم: عوارض شایع آن سردرد، بی‌خوابی، استفراغ و عوارض نادر آن کم‌خونی و نارسایی حاد کبدی، رفتار تهاجمی و عوارض شدید گوارشی و چشمی می‌باشد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: انجام آزمایش‌های خونی ضروری است.

از مصرف همزمان داروهای اعصاب مرکزی جلوگیری کنید.

الکترولیت‌های خون را اندازه‌گیری کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: علائم مسمومیت‌ها را به بیمار گوشزد کنید (ناراحتی گوارشی و زیادی تعداد ضربان قلب)

وزن بیمار کنترل شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

فنتانیل (FENTANYL)

نام تجاری: **Sublimaze**

گروه دارویی: مشتقات فنیل پیپریدین

گروه درمانی: ضد درد و کمک بیهوشی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: قبل از بیهوشی

میزان مصرف: متفاوت است ولی ۵۰ تا ۱۰۰ میکروگرم عضلانی نیم ساعت قبل از بیهوشی، در بیهوشی موضعی و عمومی نیز کاربرد دارد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و بیماری میاستنی گراویس

عوارض جانبی مهم: توقف تنفسی، سفتی عضلانی و کاهش ضربان قلب

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مراقبت از تنفس در پایان عمل باید صورت گیرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: موردخاصی وجود ندارد ولی پس از ۳ تا ۵ روز مصرف دارو احتمال وابستگی دارویی وجود دارد.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

فروس سولفات (FERROUS SULFAT)

نام تجاری: **Fer-in-sol**

گروه دارویی: ترکیب آهن

گروه درمانی: ضد کم خونی

شکل دارویی: قرص و شربت و قطره

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: به عنوان مکمل غذایی، خونساز و کم خونی فقر آهن

میزان مصرف: در درمان کم خونی فقر آهن یک قرص ۲ تا ۴ بار در روز و برای پیشگیری یک قرص روزانه استفاده شود.

موارد منع مصرف: هموکروماتوزیس و هموسیدروز، زخم حاد معده، بیماری کرون

عوارض جانبی مهم: دل درد، بی‌اشتهایی، اسهال

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ویتامین C جذب آهن را افزایش می‌دهد.

این دارو در کم خونی طی حاملگی کاربرد وسیع دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است قرص را با آب میوه یا شربت معده میل کنید.

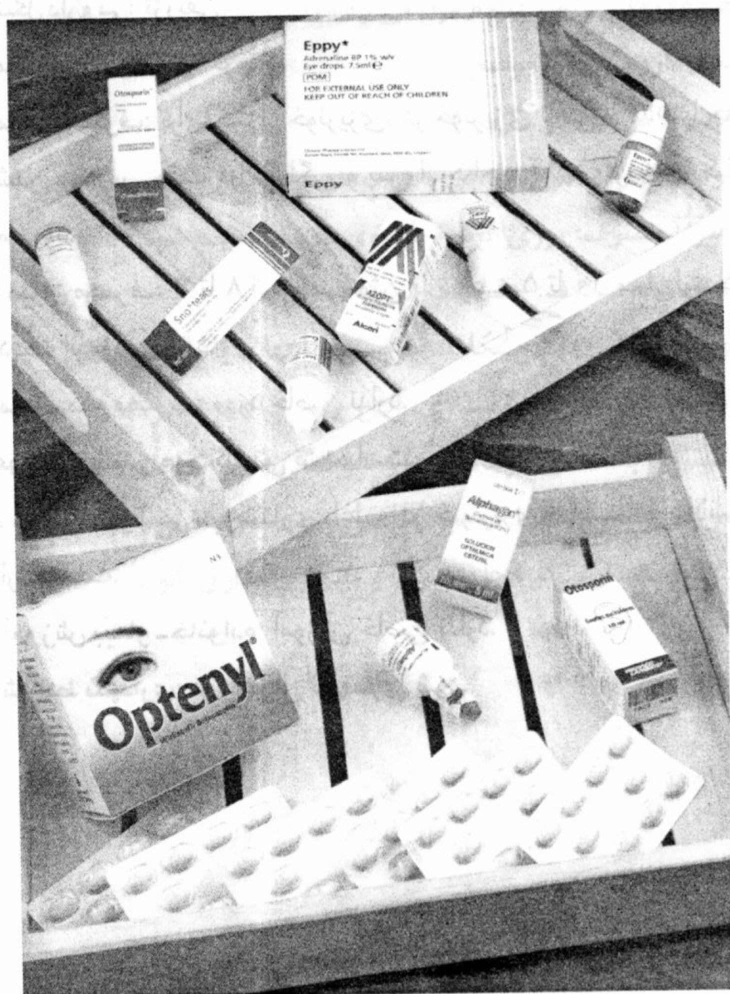
مصرف همزمان آهن با تخم‌مرغ، قهوه یا چای جذب آن را کاهش می‌دهد.

برای جلوگیری از تغییر رنگ دندانها، شربت را با نِی مصرف کنید.

میزان اندک دارو (چند تا قرص) هم می‌تواند باعث مسمومیت در کودکان شود.

برای جلوگیری از یبوست، با غذا بیشتر سبزی مصرف کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

فیبرینوژن (FIBRINOGEN)

نام تجاری: **Fibrinogen human**

گروه دارویی: مشتقات خونی

گروه درمانی: عامل انعقاد خون

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: برای کنترل خونریزی، در خونریزی ناشی از DIC یا جدا شدن زودرس جفت در حاملگی و پس از جراحی قلب و ریه به کار می‌رود.

میزان مصرف: ۳ تا ۸ گرم فیبرینوژن با سرعت ۵ تا ۱۰ میلی‌لیتر در دقیقه انفوزیون شود.

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: گزارش نشده است.

⚠ توجهات پزشکی ـ پرستاری: اغلب در خونریزی‌ها استفادهٔ پلاسما ارجح است.

آموزش بیمار ـ خانواده: آموزش خاصی ندارد.

شرایط نگهداری: در یخچال نگهداری شود.

فیبرینولیزین (موضعی) *(FIBRINOLYSIN)*

نام تجاری: **Plasmin**

گروه دارویی: آنزیم‌ها

گروه درمانی: تمیز کنندهٔ موضعی زخم‌ها

شکل دارویی: پماد موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در سوختگی و در درمان زخم‌ها

میزان مصرف: روزی ۲ تا ۳ بار روی موضع مالیده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: مشکلات موضعی و التهاب یا واکنش بافتی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این پماد باعث تمیز شدن زخم و پاکسازی بافت‌های مردهٔ زخم‌ها و سوختگی‌ها می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: مورد خاصی وجود ندارد.

شرایط نگهداری: در محل خشک و خنک نگهداری شود.

فیناستراید (*FINASTERIDE*)

نام تجاری: **Proscar**

گروه دارویی: آزاستروئید

گروه درمانی: مهار کننده‌های آندروژنی

شکل دارویی: قرص ۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان هیپرپلازی خوش خیم پروستات (BPH)، آلوپسی (طاسی مردانه)، درمان هیرسوتیسم زنان

میزان مصرف: یک قرص روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: کاهش میل جنسی، ضایعات جلدی، تورم پستان و...

توجهات پزشکی ـ پرستاری: برای درمان رشد خوش خیم پروستات یک سال وقت لازم است.

برای بیمار دارای BPH، تست‌های پروستات از نظر بدخیمی انجام شود.

وضعیت کلیه از نظر وجود سنگ یا انسداد مطالعه شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: اگر بیمار دارو را قطع کند ریزش مو (مردانه) دوباره طی یک سال آغاز می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

فلوکونازول (*FLUCONAZOLE*)

نام تجاری: **Diflucan**

گروه دارویی: تری آزول

گروه درمانی: ضد قارچ

شکل دارویی: کپسول، قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: علیه قارچ دهانی ـ حلقی مثل کاندیدیاز، در مری و منتژیت کریپتوکوکی و سایر عفونت‌های عمومی و عفونت واژن

میزان مصرف: ۲۰۰ میلی‌گرم در ابتدا و ۱۰۰ میلی‌گرم روزانه، تا ۴۰۰ میلی‌گرم روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و حاملگی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اسهال، عوارض کبدی و حساسیت جلدی ـ مخاطی نسبت به دارو، سوزش و درد معده

توجهات پزشکی ـ پرستاری: انجام تست‌های کبدی ضروری است.

تست قند خون در کسانی که همراه این دارو سولفونیل اوره‌آ مصرف می‌کنند مهم است.

این دارو با ترفنادین و سیساپراید تداخل اثر دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز زردی یا ضعف شدید به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مطلوب است.

فلوسیتوزین (*FLUCYTOSINE*)

نام تجاری: **Alcobon**

گروه دارویی: پیریمیدین

گروه درمانی: ضد قارچ

شکل دارویی: قرص ۵۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان عفونت‌های قارچی (کاندیدا، اسپورتریکوز، کریپتوکوکوزیس)

میزان مصرف: به میزان ۵۰ تا ۱۵۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلو وزن بدن هر ۶ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: تهوع، دل درد، اسهال و اثر بسیار مهم روی مغز استخوان و روده‌ها

توجهات پزشکی ـ پرستاری: برای شروع درمان از نوع عفونت مطمئن شوید.

تست‌های کبدی را به صورت منظم تکرار کنید.

در صورت تب، قرمزی پوست، خارش و کاهش فشار به پزشک اطلاع دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: طول مدت درمان حداقل یک ماه می‌باشد.

اگر بیمار یک وعده دارو را فراموش کرد در هر زمان که یادش بیاید آن را تکرار کند مگر آن‌که فاصله زیادی با وعدهٔ بعدی نداشته باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق و دور از نور نگهداری شود.

فلودارابین (*FLUDARABINE*)

نام تجاری: **Beneflur**

گروه دارویی: ویدارابین‌ها

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های CLL، لنفوم غیر هوچکینی و لوسمی Hairycell و هوچکین

میزان مصرف: ۲۵ میلی‌گرم به ازای هر متر مربع سطح بدن طی ۳۰ دقیقه از راه وریدی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، حاملگی، شیردهی

عوارض جانبی مهم: کم خونی، خونریزی، نارسایی کلیه، درد قفسهٔ سینه و ضایعات پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کلیوی انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت استفراغ شدید به پزشک اطلاع دهید.

بیماری که واکسن ویروس زنده دریافت کرده است نباید با این بیمار در تماس باشد.

شرایط نگهداری: در یخچال و دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود.

فلودروکورتیزون *(FLUDROCORTISONE)*

نام تجاری: **Florinef**

گروه دارویی: کورتیکو استروئید

گروه درمانی: جایگزین منیرا لوکورتیکوئید

شکل دارویی: قرص ۰/۱ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: نارسایی مزمن غدهٔ فوق کلیه و بیماری آدرنوژنیتال و کاهش فشار خون وابسته به وضعیت

میزان مصرف: یک قرص در شبانه روز

موارد منع مصرف: در افراد مبتلا به عفونت‌های میکروبی قارچی و حساسیت شدید دارویی ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: نارسایی قلبی، افزایش تورم در اندام‌ها (اِدم محیطی)، فشار خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آب و الکترولیت بیمار کنترل شود.

فشار خون بیمار کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه تورم شدید اندام‌ها را به پزشک اطلاع دهید.

این دارو باعث دفع پتاسیم می‌شود.

وزن بیمار در مصرف طولانی مدت این دارو افزایش می‌یابد.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

فلومازنیل (*FLUMAZENIL*)

نام تجاری: **Anexate**

گروه دارویی: گروه بنزودیازپین‌های (ایمیدازو)

گروه درمانی: ضد بنزودیازپین‌ها

شکل دارویی: تزریقی ۰/۵ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان مسمومیت با بنزودیازپین‌ها (ضد دیازپام) و در آنسفالوپاتی کبدی مفید است.

میزان مصرف: ۰/۲ میلی گرم وریدی و تکرار در طول یک دقیقه بعد (میزان معمول ۰/۶ تا ۱ میلی گرم).

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، مسمومیت با داروهای ضد افسردگی سه حلقه‌ای

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، سردرد، سرگیجه، تشنج، بی‌نظمی ریتم قلب، لرزش دست و پا، خواب آلودگی، اختلال بینایی، خستگی، ضایعات پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بیمار می‌بایست از نظر عملکرد کبدی بررسی شود.

محل تزریق ممکن است دردناک باشد.

در زمان مصرف ممکن است تشنج رخ دهد، امکانات لازم را آماده نمایید.

آموزش بیمار ـ خانواده: بعد از دریافت دارو، از رانندگی اجتناب کنید. از مصرف داروهای اعصاب و روان یا الکل بعد از فلومازنیل خودداری شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

فلوئوسینولون *(FLUOCINOLONE)*

نام تجاری: **Fluonex**

گروه دارویی: گلوکوکورتیکوئید

گروه درمانی: کورتون (ضد التهاب موضعی)

شکل دارویی: کرم و پماد موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: التهاب خفیف پوستی، ضایعات خارش‌دار پوست

میزان مصرف: ۲ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: عفونت‌های قارچی و میکروبی پوست

عوارض جانبی مهم: عارضه خاصی ندارد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: به بتامتازون (صفحه ۱۰۰) مراجعه شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: به بتامتازون مراجعه شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

فلورسئین *(FLUORESCEIN)*

نام تجاری: **Fluorests**

گروه دارویی: گزانتین اسید دی‌بازیک

گروه درمانی: داروهای تشخیص چشم پزشکی

شکل دارویی: نواری شکل

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: تشخیص آب سطحی در قرنیه، اجسام خارجی در قرنیه و ملتحمه و عوارض ناشی از آلودگی ویروس تب‌خال، اندازه‌گیری تخلیه و وضعیت اشکی چشم، برای جاگذاری لنزهای سخت تماس

میزان مصرف: مقدار کمی از نوار

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تغییر رنگ ظاهری چشم

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این نوار با سرم فیزیولوژی مرطوب می‌شود و پس از بی‌حسی اولیه در چشم توسط یک قطره چشمی در محل قرار می‌گیرد و ارزیابی می‌گردد.

آموزش بیمار ـ خانواده: مورد خاصی ندارد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نور نگهداری شود.

فلوراید *(FLUORIDE)*

نام تجاری: **Duraphat**

گروه دارویی: مواد معدنی

گروه درمانی: پیشگیری از پوسیدگی دندان

شکل دارویی: قرص، محلول دهانه شویه، قطره و ژل

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: پیشگیری از پوسیدگی دندان به ویژه در آب آشامیدنی، مناطقی که فلوراید آن کمتر از (۰/۷ppm) باشد. در درمان پوکی استخوان هم کاربرد دارد.

میزان مصرف: در سنین مختلف متفاوت است و به میزان غلظت فلوراید در آب آشامیدنی بستگی دارد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، ناراحتی گوارشی، ضایعات جلدی و تغییر رنگ دندان در زمان استفاده از دهان شویه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: توصیه نمایید بیمار به صورت همزمان از مصرف لبنیات خودداری کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ در بالغین میزان ۵ تا ۱۰ میلی‌گرم باعث مسمومیت می‌شود که با تشنج یا آریتمی قلبی همراه است، اسهال شدید، مدفوع قیری رنگ، خواب آلودگی شدید و درد شدید شکمی از علائم مسمومیت است.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود. این دارو حتماً در ظروف در بسته نگهداری شود.

فلوکستین (FLUOXETINE)

نام تجاری: Prozac

گروه دارویی: مهار کنندهٔ جذب سروتونین
گروه درمانی: ضد افسردگی، ضد وسواس
شکل دارویی: کپسول، شربت، قرص ۲۰ میلی‌گرمی
مصرف در حاملگی: گروه C
موارد مصرف: در افسردگی، پرخوری عصبی، اختلالات خلقی قبل از قاعدگی و حملات ترس
میزان مصرف: با یک کپسول ۲۰ میلی‌گرمی شروع و بعد از ۳ هفته می‌توان میزان آن را زیاد کرد.
موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کلیه و کبد و در بیماران با تشنج با احتیاط استفاده شود.
عوارض جانبی مهم: اضطراب، بی‌خوابی، اسهال، تهوع، تمایل به خودکشی، اختلال عملکرد کلیوی، تحریک‌پذیری، راش پوستی، اختلال جنسی، درد عضله و مفصل
توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کلیوی در حین درمان انجام شود.
بیمار را به صورت هفتگی وزن کنید.
آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را صبح‌ها استفاده کنید.
احتمال کاهش قند خون وجود دارد، آزمایش قند بدهید.
به بیماران تشنجی تذکر دهید که ممکن است عارضه تکرار شود.
شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

فلوپنتیکسول *(FLUPENTIXOL)*

نام تجاری: **Fluanxol**

گروه دارویی: تیوگزانتین

گروه درمانی: ضد سایکوز (حالات شدید روانی)

شکل دارویی: تزریقی، قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان سایکوز، درمان کم خونی مگالوبلاستیک، ضد صرع (تشنج)

میزان مصرف: یک میلی‌گرم خوراکی ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، بیماران بی‌قرار، کانفوزیون (خواب آلودگی)

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی، هیپوتانسیون، مرگ ناگهانی، فشار خون بالا، اسپاسم حنجره، اختلالات خونی، یرقان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تاریخچهٔ ابتلا به بیماری‌ها را بررسی کنید.

در صورت امکان تست‌های کلیوی را انجام دهید.

علائم حیاتی بیمار را کنترل کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: با توجه به خواب آلودگی از رانندگی پرهیز شود.

احتمال بروز کاهش فشار خون وضعیتی وجود دارد به بیمار تذکر بدهید که به طور ناگهانی از حالت خوابیده نایستد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

فلوفنازین *(FLUPHENAZIN)*

نام تجاری: **Modecate**

گروه دارویی: فنوتیازین

گروه درمانی: ضد سایکوز (اختلالات شدید روانی)

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: اختلالات روانی، اضطراب شدید

میزان مصرف: یک تا ۴ قرص در روز یا در اضطراب ۱ میلی‌گرم دو بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و افسردگی شدید

عوارض جانبی مهم: تهوع، کاهش فشار خون، ضعف عمومی، خواب آلودگی، عوارض کبدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: پس از کنترل علائم، از فرم تزریقی می‌توان استفاده کرد.

احتمال خطر تشنج وجود دارد.

در صورت تب و علائم عفونی به پزشک اطلاع دهید.

آزمایش‌های خونی ضروری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در معرض نور مستقیم آفتاب قرار نگیرید.

مایعات کافی استفاده کنید.

بهداشت دهان و دندان را رعایت کنید.

گاهی رنگ ادرار یا پوست بدن زرد قهوه‌ای می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

فلوراز پام (FLURAZEPAM)

نام تجاری: **Dalmane**

گروه دارویی: بنزودیازپین

گروه درمانی: آرام بخش

شکل دارویی: کپسول

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: بی‌خوابی، اضطراب

میزان مصرف: یک تا ۲ کپسول در زمان خواب

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، در پورفیری حاد، توقف تنفسی در خواب

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی شدید، سردرد، سرگیجه، افسردگی، تورم، اختلال بینایی، تهوع و استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ این دارو وابستگی و عادت را به همراه دارد.

کنترل شمارش سلول‌های خونی باید انجام گیرد.

عملکرد کلیه و کبد باید تست شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: در زمان مصرف از انجام کارهای دقیق خودداری شود.

شرایط نگهداری: در جای خشک و دمای معمولی نگهداری شود.

فلوتامید (FLUTAMIDE)

نام تجاری: Eluexin

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: ضد نئوپلاسم ـ ضد هیرسوتیسم (پرمویی)

شکل دارویی: قرص ۲۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: کارسینوم پروستات، پرمویی غیر طبیعی (هیرسوتیسم)

میزان مصرف: هر ۸ ساعت یک قرص یعنی ۷۵۰ میلی‌گرم در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اختلال جنسی، همولیز، سردرد، بی‌قراری، ترشح شیر از پستان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: احتمال خونریزی همیشه وجود دارد.

غلظت اسید اوریک خون باید سنجیده شود.

از تماس بیمار با بیماران دچار ویروس آبله مرغان و هرپس جلوگیری شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت کبودی اندام‌ها به پزشک اطلاع دهید.

مایعات بیشتری نوشیده شود.

شرایط نگهداری: در دمای ۲ تا ۴ درجه نگهداری شود.

فلوواستاتین (*FLUVASTATIN*)

نام تجاری: **Lescol**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ آنزیم

گروه درمانی: ضد چربی

شکل دارویی: کپسول ۲۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: بالا بودن چربی خون (هیپرکلسترولمی)

میزان مصرف: یک تا ۲ قرص یک بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، ضایعات پوستی، اسهال، تهوع، دل درد، سرفه، سینوزیت، ضعف عمومی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی به طور دوره‌ای انجام شود. بهتر است دارو را شب قبل از خواب مصرف کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو را می‌توان با غذا مصرف کرد. در حین حاملگی دارو را مصرف نکنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

اسید فولیک (FOLIC ACID)

نام تجاری: **Folvite**

گروه دارویی: ویتامین‌ها

گروه درمانی: اسید فولیک (VB6)

شکل دارویی: قرص ۱ میلی گرمی و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: کمبود اسید فولیک، درمان کم خونی

میزان مصرف: در درمان یک قرص روزانه و در پیشگیری ۰/۲ میلی‌گرم در روز مفید است

موارد منع مصرف: به جز حساسیت شدید مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: ضایعات تنفسی و پوستی بروز می‌کند ولی نادرند.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو در آنمی مگالوبلاستیک باید همیشه همراه با ویتامین ب ۱۲ باشد.

این دارو در زنان حامله و سالمندان بسیار مفید است.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را خودسرانه استفاده نکنید.

در صورت احتمال حساسیت به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

فسفسترول (*FOSFESTROL*)

نام تجاری: **Honvan**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی و قرص ۱۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان سرطان پستان، جانشین استروژن

میزان مصرف: ۲۴۰ میلی‌گرم سه بار در روز به مدت یک هفته و طی ۲ هفته با میزان ۱۲۰ تا ۳۶۰ میلی‌گرم در روز

موارد منع مصرف: سرطان پستان، بیماری عروق کرونر قلبی، سرطان‌های تخمدان

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اشکالات گوارشی، بی‌اشتهایی، ضعف عمومی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بیمار را تحت کنترل نوار قلبی قرار دهید.

احتمال بروز ژنیکوماستی را به بیمار تذکر دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را با غذا مصرف کنید.

حساسیت به نور در بیمار افزایش می‌یابد.

شرایط نگهداری: دارو در دمای معمولی نگهداری شود.

فورازولیدون *(FURAZOLIDONE)*

نام تجاری: **Furoxone**

گروه دارویی: نیتروفوران

گروه درمانی: ضد باکتری، ضد اسهال

شکل دارویی: قرص، شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: اسهال ناشی از عوامل باکتریال و پروتوزوئری، اسهال ناشی از ژیاردیا، اسهال مسافرتی، سالمونلوز (آلودگی با میکروب سالمونلا)

میزان مصرف: ۱۰۰ میلی‌گرم ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی و مصرف همزمان با غذاهای حاوی تیرامین و آمین‌های سمپاتومیمیتیک

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، دل درد، اسهال، خارش و ضایعات پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: جلوی دهیدراتاسیون بیمار را باید گرفت. تغییرات فشار خون در این افراد شایع است.

آموزش بیمار ـ خانواده: افت قند خون به صورت ضعف عمومی و غش بروز می‌کند.

مصرف همزمان شکلات با دارو می‌تواند با تشدید عوارض همراه باشد.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق

تذکر: مصرف غذاهای حاوی تیرامین (باقلا، پنیر غیر پاستوریزه، آبجو، جگر مرغ و محصولات تخمیر شده) همزمان با داروی فوق ممنوع است.

فورسماید (*FUROSEMIDE*)

نام تجاری: **Lasix**

گروه دارویی: دیورتیک

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص، تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کنترل فشار خون، نارسایی مزمن کلیوی، سیروزکبدی، نارسایی احتقانی قلب

میزان مصرف: $\frac{1}{2}$ تا یک قرص روزانه استفاده می‌شود.

در اِدم ریوی شدید به صورت وریدی با یک آمپول شروع و اثر آن بررسی می‌شود. در فشار خون حداکثر میزان مصرف ۶۰۰ میلی‌گرم در روز است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و افرادی که امکان ادرار کردن ندارند (آنوری دارند).

عوارض جانبی مهم: سردرد، سرگیجه، تاری دید، دل درد، اسهال، بی‌اشتهایی، اختلال الکترولیت‌ها، زردی، ضایعات پوستی، مشکلات خونی و نارسایی کبد

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو ادرار آورقوی سریع الاثر است.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار باید توزین شود.

در صورت تهوع یا استفراغ شدید به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: به دور از نور و در دمای اتاق نگهداری شود.

اسید فوسیدیک (*FUSIDIC ACID*)

گروه دارویی: استروئید ـ ضد باکتری

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: کرم موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان عفونت‌ها و التهاب پوستی

میزان مصرف: روزانه ۲ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: زیر جلدی و در ناحیه‌ای که پوست ندارد و عضلات در معرض است ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: در تجویز خوراکی تهوع و استفراغ بروز می‌کند. تجویز وریدی این ترکیب در محل تزریق و اسپاسم وریدی دیده می‌شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در نوع خوراکی ضایعات کبدی بروز می‌کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: مسئلهٔ خاصی وجود ندارد.

شرایط نگهداری: در دمای ۲ تا ۸ درجه نگهداری شود.

گاباپنتین *(GABAPENTIN)*

نام تجاری: **Neurontin**

گروه دارویی: آنالوگ گابا GABA

گروه درمانی: ضد تشنج (صرع)

شکل دارویی: کپسول ۱۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در صرع پارشیل یا تشنج جنرالیزه (عمومی)

میزان مصرف: ۱/۵ قرص هنگام خواب، و به تدریج ۳۰۰ میلی‌گرم دوبار در روز و ۳۰۰ میلی‌گرم سه بار در روز، در روز سوم تجویز می‌شود. ولی میزان متوسط ۳ تا ۶ قرص در طول روز استفاده می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، خواب آلودگی، تهوع، استفراغ، گیجی، درد عضلانی، مشکلات چشمی، اختلال خلقی، سرفه و تپش قلب

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ عملکرد کلیه باید تست شود.

دارو نباید به طور ناگهانی قطع شود.

پزشک می‌بایست نتیجهٔ درمان را بررسی کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو با آنتی اسیدها نباید مصرف شود.

فاصلهٔ نوبت این دارو نباید بیش از ۱۲ ساعت باشد.

شرایط نگهداری: نگهداری در دمای معمولی مناسب است.

گانسیکلوویر (GANCICLOVIR)

نام تجاری: **Gytoven**

گروه دارویی: مشابه آسیکلوویر (صفحه ۳۹)

گروه درمانی: ضد ویروس

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت چشمی با سیتومگال ویروس (CMW) ـ در ایدز و پنومونی، اسنفالیت نوع خاص با ضعف ایمنی کاربرد دارد.

میزان مصرف: ۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن، به صورت وریدی استفاده می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی به ویژه به آسیکلوویر یا گانسیکلوویر

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی، کاهش تعداد پلاکت خون، تمایل خونریزی

مشکلات کلیوی، تنگی نفس، کهیر، تهوع و ضایعات جلدی

درد عضلات، بی‌حالی، ضعف، افت فشار خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو عوارض مهمی دارد از جمله آنها کاهش گلبولهای سفید خون و پلاکت

تست‌های کلیوی به صورت منظم انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار مایعات کافی استفاده کند.

امکان حاملگی را باید از بین برد (روش مطمئن برای جلوگیری از

بارداری استفاده شود).

عوارض شدید بی‌قراری، توهم و اختلالات بینایی را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

جیم فیبروزیل (*GEMFIBROZIL*)

نام تجاری: **Lopid**

گروه دارویی: فیبرات‌ها

گروه درمانی: ضد چربی خون

شکل دارویی: کپسول و قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان افزایش چربی خون، کلسترول خون و پیشگیری از بیماری ایسکمیک قلبی

میزان مصرف: تا ۱/۲ گرم یعنی ۶ کپسول روزانه یا ۳ قرص روزانه توصیه شده است.

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی، اختلال کارکرد کبد و کلیه و نارسایی کبدی

عوارض جانبی مهم: درد شکم، اسهال، سردرد، تشنج، خارش، ریزش مو، یرقان، تورم گلو، حنجره، درد و ضعف عضلانی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های کبدی و خونی هر چند ماه یک بار انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت اسهال شدید به پزشک اطلاع دهید. از عوارض این دارو اختلال چشایی نیز می‌باشد.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

جنتامایسین (GENTAMICIN)

نام تجاری: **Garamycin**

گروه دارویی: آمینو گلیکوزید

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: تزریقی ۲۰ و ۴۰ و ۸۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت‌های گرم منفی و برخی از گونه‌های استاف زخم جراحی، عفونت اداری، عفونت ناحیهٔ لگن

میزان مصرف: ۳ تا ۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: عوارض کلیوی که بسیار خطرناک است، مشکلات شنوایی، ضعف عمومی تشنج، عوارض پوستی، خارش، زخم دهان، راش، کهیر

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در اختلال عملکرد کلیه میزان آن کاهش یابد یا تنظیم شود.

اسهال و خارش جلدی را جدی بگیرید

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ داروها را طبق دستور استفاده کنید و عوارض جدی را اطلاع دهید

در نوع موضعی جنتامایسین، بیمار نباید در معرض نور باشد.

شرایط نگهداری: در جای خشک و خنک نگهداری شود.

تذکر: نوع موضعی و چشمی را در عفونت‌های پوست، زخم و سوختگی می‌توان به کار برد.

ژستونورون (*GESTONORONE*)

نام تجاری: **Depostate**

گروه دارویی: پروژستین

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی ۲۰۰ میلی گرم در هر میلی‌لیتر

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: سرطان‌های رحم (اندومتر) و هیپرپلازی خویش خیم پروستات

میزان مصرف: ۲۰۰ تا ۴۰۰ میلی‌گرم هر ۵ تا ۷ روز عضلانی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، آمبولی ریه، زردی، ضایعات جلدی، میگرن، سردرد، ترشح شیر، پرمویی، طاسی و تب دارویی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو می‌تواند عوارض کبدی ایجاد کند.

اختلال عملکرد کلیوی نیز باید مدنظر باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: طبق دستور عمل شود.

تا سه ماه بعد از قطع دارو حاملگی صورت نگیرد.

شرایط نگهداری: در دمای طبیعی اتاق نگهداری شود.

گلایبن کلامید (*GLIBENCLAMID*)

نام تجاری: **Daonil**

گروه دارویی: مشتقات سولفونیل اوره‌آ

گروه درمانی: ضد دیابت

شکل دارویی: قرص ۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان دیابت قندی تیپ B یا بزرگسالی

میزان مصرف: ۱ تا ۶ قرص یک بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، حاملگی و وضعیت کتو اسیدوز دیابتی از موارد ممنوعیت است.

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، سردرد، بی‌خوابی، اضطراب، افسردگی، عوارض خونی، کاهش قند خون، ضایعات پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قند خون بیمار دقیقاً کنترل شود.

رژیم‌های خاص به بیمار داده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار همواره کارت یا نسخهٔ پزشک مبنی بر اینکه دچار بیماری قند است را در جیب یا کیف خود داشته باشد.

بیمار در صورت بروز ضعف شدید یا تعریق یا کرخ شدن دست و پا به پزشک اطلاع دهد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

گلوکاگون (GLUCAGON)

نام تجاری: **Glucagon**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: ضد هیپوگلیسمی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: کاهش شدید قند خون به ویژه ناشی از مصرف انسولین و موارد تشخیصی

میزان مصرف: ۰/۵ تا ۱ میلی گرم از راه زیر جلدی، عضلانی یا وریدی، یک ساعت بعد از کوما

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، تهوع، استفراغ، ضایعات جلدی، برونکواسپاسم

توجهات پزشکی-پرستاری: این دارو با داروهای ضد انعقاد خوراکی تداخل دارویی دارد.

آموزش بیمار-خانواده: در صورت بروز هرگونه، عوارض جدی به ویژه اسپاسم راه‌هوایی به پزشک اطلاع دهید.

در صورت اسهال و استفراغ، مسمومیت مطرح می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

گلوتارآلدئید (GLUTARAL DEHYDE)

نام تجاری: **Cidex**

گروه دارویی: ضد میکروب و قارچ

گروه درمانی: ضد عفونی کننده

شکل دارویی: محلول

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: برای ضد عفونی کردن وسایل دندانپزشکی، تجهیزات لاستیکی اتاق عمل و وسایل آرتروسکوپی

میزان مصرف: به مدت ۱۰ تا ۲۰ دقیقه اجسام در آن بمانند ولی برای استریل کامل اشیا و ابزار ۱۰ ساعت وقت لازم است.

موارد منع مصرف: با مخاط چشم تماس نداشته باشد.

عوارض جانبی مهم: آسم و عوارض پوستی و زخم و التهاب پوست به ویژه در غلظت‌های بالا ایجاد می‌شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت آلودگی شدید پوست با آن، پوست را با آب فراوان و صابون بشویید.

ـ وسایل، قبل از استفاده به خوبی با سرم شسته شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: بخارات آن باعث تحریک دستگاه تنفس می‌گردد.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

گونادورلین (GONADORELIN)

نام تجاری: **Factrel**

گروه دارویی: هورمون‌های (ساختگی)

گروه درمانی: هورمون‌ها

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان عقیمی و کم کاری هیپوفیز، عدم قاعدگی (آمنوره)، تشخیص کم کاری غدد جنسی

میزان مصرف: برای تست تشخیصی تاخیر در بلوغ، ۵ میکروگرم هر ۹۰ دقیقه تست انجام می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید به دارو، افراد دچار کیست تخمدان و آدنوم هیپوفیز

عوارض جانبی مهم: حاملگی‌های چند قلو، تهوع، استفراغ، دل درد، تغییرات پوستی، تپش قلب، حساسیت شدید دارویی (یا آنافیلاکسی)

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو با آندروژن، استروژن، پروژستین و ضدبارداری خوراکی و دیگوکسین نباید همزمان مصرف شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: حاملگی چند قلویی محتمل است.

محل تزریق آمپول را مرتباً تعویض کنید.

دورهٔ درمان را کامل کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

گرانی استرون (*GRANISETRON*)

نام تجاری: **Kytril**

گروه دارویی: داروهای هورمونی

گروه درمانی: ضد تهوع و ضد استفراغ

شکل دارویی: تزریقی، قرص

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: در استفراغ‌های شدید ناشی از شیمی درمانی سرطان‌ها

میزان مصرف: ۱۰ تا ۲۰ میکروگرم به ازای هر کیلوگرم نیم تا یک ساعت قبل از شیمی درمانی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، دل درد، ضعف عمومی، بی‌خوابی و بی‌قراری، عوارض کبدی و کلیوی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت استفادهٔ مستقیم بدون رقیق سازی طی ۳۰ ثانیه تزریق شود.

تست‌های عملکرد کبدی به طور منظم انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده:

سردرد را با مسکن خفیف درمان کنید.

ممکن است در حین مصرف و دورهٔ درمان بیمار تب کند.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

این دارو آنتاگونیست گیرنده $5HT_3$ است.

گریزوفولوین (GRISEOFULVIN)

نام تجاری: Grisovin

گروه دارویی: آنتی‌بیوتیک پنی سیلیوم

گروه درمانی: ضد قارچ

شکل دارویی: قرص ۱۲۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت قارچی، عفونت‌های درماتوفیتی پوست و مو

میزان مصرف: ۵۰۰ میلی‌گرم هر ۱۲ ساعت و مدت درمان مختلف است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبدی، بیمار لوپوس اریتماتو، پورفیری

عوارض جانبی مهم: سردرد، عوارض عمومی مثل خستگی، بی‌خوابی، تهوع و استفراغ، درد شکم، اسهال، برفک دهان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های خونی ـ کلیوی ـ کبدی انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف غذای چرب، جذب را افزایش می‌دهد از مصرف الکل در طی درمان خودداری شود.

در صورت کهیر و خارش جلدی به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

گایافنزین (*GUAIFENESIN*)

نام تجاری: **Amonidrin**

گروه دارویی: اکسپکتورانت

گروه درمانی: خلط آور

شکل دارویی: شربت ۱۰۰ میلی‌گرم در ۵ میلی‌لیتر

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: سرفه‌های خشک یا درمان کمکی در فازنژیت، برونشیت، سینوزیت

میزان مصرف: یک قاشق (۵cc) هر ۴ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، ناراحتی معده، گیجی، ضایعات پوستی

توجهات پزشکی-پرستاری: در صورت تب و لرز و علائم عفونی علت را درمان کنید.

آموزش بیمار-خانواده: بهتر است به همراه شربت یک لیوان آب مصرف کنید.

تهوع و استفراغ شدید علامت مسمومیت است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و جای خشک نگهداری شود.

گوانیتیدین (GUANETIDINE)

نام تجاری: **Ismelin**

گروه دارویی: بلوک کنندهٔ آدرنرژیک

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: فشار خون اولیه بالا و فشار خون ناشی از بیماری کلیوی و تنگی شریان کلیوی

میزان مصرف: یک قرص (۱۰ میلی‌گرمی) روزانه

موارد منع مصرف: در حساسیت شدید دارویی، نارسایی احتقانی قلب، بیماران مبتلا به فئوکروموسیتوما منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: اسهال، استفراغ، مشکلات چشمی، کاهش فشار خون، تورم اندام‌ها، علائم آسم، افزایش وزن، ضایعات پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو با هالوپریدول، فنوتیازین و ضد افسردگی‌ها تداخل اثر دارد.

استفاده از دیورتیک برای کاهش اِدم عمومی تجویز می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز علائم بالا به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

هالوپریدول *(HALOPERIDOL)*

نام تجاری: **Haldol**

گروه دارویی: بوتیروفنون‌ها

گروه درمانی: ضد سایکوز (اختلالات شدید روانی)

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: اختلالات سایکوز در نوع حاد و مزمن، در اضطراب شدید در بیماری اوتیسم اطفال، در استفراغ‌های شدید و در دیس‌تونی اندام‌ها

میزان مصرف: ۱ تا ۵ قرص ۰/۵ میلی‌گرم حداکثر ۱۰۰ میلی‌گرم روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی ممنوع است ولی در بیماران دو قطبی باعث افسردگی می‌شود.

عوارض جانبی مهم: خشکی دهان، خواب آوری، تشنج، آریتمی قلبی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تزریق هالوپریدول باید به صورت عمقی و با سوزن شماره ۲۱ انجام شود (فقط به صورت عضلانی تزریق شود).

آموزش بیمار ـ خانواده: همانند کلر پرومازین (صفحه ۱۷۹) عمل شود.

شرایط نگهداری: در جای خشک و دور از نور نگهداری شود.

هالوتان (*HALOTHANE*)

نام تجاری: **Fluothane**

گروه دارویی: بیهوش کننده‌ها ـ مشتق اتان

گروه درمانی: بیهوش کننده

شکل دارویی: گاز برای استنشاق

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: بیهوشی عمومی، القاء و نگهداری بیهوشی عمومی، کاهش درد زایمان‌های طبیعی، بی‌حسی سرپایی

میزان مصرف: معمولاً با غلظت ۲ تا ۴ درصد از هالوتان در اکسیژن یا N20 ـ اکسیژن انجام می‌شود.

موارد منع مصرف: به علت حساسیت دارویی به ویژه در کسانی که استعداد هیپرترمی بدخیم دارند، ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: مهمترین مشکل هیپرترمی بدخیم است ولی اختلالات کلیوی کبدی ممکن است بروز کند، درد عضلانی، کاهش فشار خون و اختلال تنفسی از جمله عوارض دارو می‌باشد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ضعف عملکرد قلبی از جمله عوارضی است که باید مراقبت شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار باید اطلاعات دارویی و پزشکی خود را برای ثبت در تاریخچه به پزشک ارائه نماید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

هماتینیک (*HEMATINIC*)

نام تجاری: **Autrin**

گروه دارویی: داروهای ترکیبی

گروه درمانی: خونساز

شکل دارویی: کپسول

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: پیشگیری و درمان کم خونی ناشی از کمبود آهن، سوء تغذیه در حاملگی

میزان مصرف: روزانه یک کپسول همراه غذا استفاده شود.

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: دل درد، تهوع، سوزش معده و استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو شامل ویتامین B12 و فرپس سولفات و ویتامین C و فولیک اسید می‌باشد.

میزان آهن آن از قرص فروس سولفات بیشتر است.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است کپسول همراه غذا میل شود.

شرایط نگهداری: در جای خشک و دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

هپارین سدیم (*HEPARIN*)

نام تجاری: **Liquaemin**

گروه دارویی: موکوپلی ساکارید

گروه درمانی: ضد انعقاد

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: پروفیلاکسی (پیشگیری) و درمان لخته‌های وریدهای عمقی به ویژه اندام تحتانی، درمان آنژین قلبی ناپایدار و درمان کمکی در انفارکتوس میوکارد، تشخیص و درمان انعقاد منتشر داخل عروقی(DIC)

میزان مصرف: در پیشگیری با میزان پایین دارو همراه است ۳۰۰ واحد به ازای هر کیلوگرم وزن بدن، در حملات مغزی ۳ تا ۵ هزار واحد وریدی و به دنبال آن ۶۰۰ تا ۱۰۰۰ واحد در هر ساعت

موارد منع مصرف: خونریزی شدید، کاهش تعداد پلاکت، در هموفیلی یا بیماری کبد ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: خونریزی، درد خفیف، تب، خارش

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در مسمومیت شدید، خونریزی علامت بارزی است معمولاً با قطع دارو بهبود می‌یابد.

در صورت عدم بهبودی از داروی پروتامین سولفات استفاده کنید.

تزریق وریدی هپارین بر نوع زیر جلدی یا عضلانی ارجح است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت خونریزی یا ضایعات جلدی (پوست) به پزشک اطلاع دهید.

در صورت فراموشی یک وعده دارو، از میزان ۲ برابر آن در وعدهٔ بعدی پرهیز کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

هیدرالازین (*HYDRALAZINE*)

نام تجاری: **Apresoline**

گروه دارویی: گشاد کنندهٔ عروق

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: فشار خون بالا، نارسایی احتقانی قلب، نارسایی شدید دریچهٔ آئورت قلب

میزان مصرف: هر ۶ ساعت یک قرص ۱۰ میلی‌گرمی، این میزان قابل افزایش است ولی در نارسایی قلبی از ۴۰ تا ۳۰۰ میلی‌گرم ۲ تا ۴ بار در دروز قابل افزایش است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، بیماری کرونر و رماتیسم دریچهٔ میترال قلب

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، سردرد، درد عضلانی، کهیر، خارش، اشکال تنفسی، اختلالات خونی، درد مفاصل

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت کاهش فشار خون شدید و سردی اندام‌ها به فکر مسمومیت دارویی باشید.

نوع وریدی را به آهستگی تزریق کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: قرص را با غذا میل کنید.

به علت کاهش فشار خون بیمار نباید از حالت درازکش به طور ناگهانی بایستد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

هیدروکلروتیازید *(HYDRO CHLOROTHIAZID)*

نام تجاری: **Esidrex**

گروه دارویی: دیورتیک

گروه درمانی: ضد فشار خون، ضد سنگ سازی در کلیه‌ها

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان فشار خون، اختلالات کبدی، نارسایی کلیه، ادم عمومی، قبل از قاعدگی

میزان مصرف: نصف تا یک قرص کامل و در صورت نیاز به میزان ۲ قرص در روز قابل افزایش است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، عدم توانایی بیمار در ادرار کردن (آنوری)

عوارض جانبی مهم: زردی، از دست رفتن آب بدن، نارسایی کلیه، ترومبوسیتوپنی، اگرانولوسیتوز، کاهش میل جنسی، ضایعات جلدی، پر ادراری ـ شب ادراری

توجهات پزشکی ـ پرستاری: وزن و فشار خون بیمار مرتب کنترل شود.

تهوع، استفراغ شدید و ضعف عمومی و تشنج احتمال مسمومیت را مطرح می‌کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو باعث کاهش فشار خون می‌شود، تغییر وضعیت را در نظر بگیرید.

بیمار مستعد آسیب به نور می‌شود.

دارو با غذا میل شود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی و دور از نور نگهداری شود.

هیدروکورتیزون *(HYDROCORTISONE)*

نام تجاری: **Cortef**

گروه دارویی: استروئید

گروه درمانی: ضدالتهاب، ضد آلرژی

شکل دارویی: قرص، تزریقی، شیاف

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضد التهاب و سرکوب کنندهٔ ایمنی، آسم، تزریق داخل مفصلی

میزان مصرف: ۱۰۰ تا ۵۰۰ میلی‌گرم هر ۱۲ ساعت عضلانی یا وریدی در التهاب شدید

موارد منع مصرف: در حساسیت‌های شدید و عفونت‌های قارچی

عوارض جانبی مهم: زخم گوارشی (معده و روده)، بی‌خوابی، تشنج، عوارض قلبی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** نوع استات آن در تزریق داخل مفصلی مفید است.

آموزش بیمار ـ خانواده: وزن بیمار و میزان الکترولیت‌ها کنترل شود.

این دارو نباید به صورت زیر جلدی تزریق شود.

قطع ناگهانی دارو خطرناک است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

هیدروکینون (*HYDROQUINONE*)

نام تجاری: **Eldoqin**

گروه دارویی: مهار سنتز ملانین

گروه درمانی: ضد کک و مک

شکل دارویی: پودر

مصرف در حاملگی: مطالعه نشده است.

موارد مصرف: برای درمان کک و مک و لک موضعی و کلواسمای حاملگی، ملاسما و لکه‌های تیره و قهوه‌ای ناشی از نور آفتاب در صورت (تغییر رنگ پوست صورت)

میزان مصرف: غلظت معمولی آن ۲٪ می‌باشد.

موارد منع مصرف: در اطراف چشم، مناطق سوختگی ناشی از نور آفتاب، تحریکات پوستی و در کودکان کمتر از ۱۲ سال

عوارض جانبی مهم: سوزش و حساسیت موضعی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو در برابر نور یا هوا تیره می‌شود. بنابراین به بیمار توصیه می‌شود یا از نور آفتاب پرهیز کند یا اینکه در عصر و شب دارو را مورد استفاده قرار دهد.

آموزش بیمار ـ خانواده: برای استفادهٔ مناسب ابتدا روی پوست ناحیهٔ ساعد به اندازهٔ یک سکه تست شود.

شرایط نگهداری: دارو پودری سفید رنگ است، دور از نور نگهداری شود.

هیدروکسی کلروکین سولفات
(HYDROXY CHOLOROQUIN SULFATE)

نام تجاری: **Plaquenil**

گروه دارویی: کلروکین

گروه درمانی: ضد مالاریا و ضد روماتیسم

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در درمان و پیشگیری انواع مالاریا و روماتیسم مفصلی، لوپوس اریتماتو

میزان مصرف: برای پیشگیری ۴۰۰ میلی‌گرم یک بار در روز به مدت یک هفته و برای درمان ۴ قرص یک بار در روز و پس از ۶ ساعت ۲ قرص و در روز دوم و سوم ۲ قرص یک بار در روز تجویز می‌شود. در رماتیسم ۲ تا ۳ عدد قرص همراه با آب یا غذا

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، نارسایی کبدی، پورفیری

عوارض جانبی مهم: ضایعات چشمی و مشکلات گوارشی از اهمیت جدی برخوردار است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: معاینات دوره‌ای چشم پزشکی ضروری است. آزمایش‌های و تست‌های کبدی و کلیوی مورد نیاز است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت اختلال قدرت بینایی (چشمی) و شنوایی و ضعف عضلانی به پزشک اطلاع دهید.

بیمار از نوشیدن الکل خودداری کند.

بهتر است دارو همراه غذا باشد

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

هیدروکسی اوره آ (HYDROXYUREA)

نام تجاری: **Hydrea**

گروه دارویی: آنتی متابولیت

گروه درمانی: ضد نئوپلاسم

شکل دارویی: کپسول ۵۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های بدخیم خونی (CLL)، ملانوم بدخیم، سرطان عود کنندهٔ تخمدان، سرطان‌های سر و گردن

میزان مصرف: برای تومور جامد ۸۰ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم

موارد منع مصرف: تعداد گلبول سفید کمتر از ۲۵۰۰ در هر میلی‌متر مکعب یا پلاکت کمتر از صد هزار و کم خونی شدید و حاملگی

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی (شامل کاهش تعداد پلاکت‌های خونی)

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** برای قضاوت از نظر اثربخشی دارو ۶ هفته وقت لازم است.

برای بیمار می‌بایست در حین درمان مایعات کافی تجویز کرد.

قبل از درمان می‌بایست کم خونی بیمار جبران شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ بیمار لازم است از تماس با بیماران ویروسی اجتناب کند.

در صورت هرگونه کبودی به پزشک اطلاع دهید.

در صورت استفراغ مکرر پزشک را مطلع کنید.

شرایط نگهداری: در دمای طبیعی نگهداری شود.

هیدروکسی زین (*HYDROXYZINE*)

نام تجاری: **Atarax**

گروه دارویی: پی‌پرازین‌ها

گروه درمانی: ضد حساسیت، ضدخارش

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: خارش، حساسیت‌های آلرژیک، کهیر مزمن، آرام بخش

میزان مصرف: ۵۰ تا ۱۰۰ میلی‌گرم ۴ بار در روز خوراکی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، حملات آسم، در بیماران افسرده

عوارض جانبی مهم: آرام بخش، خواب آلودگی، خشکی دهان، سرگیجه، تهوع

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ نواحی مناسب برای تزریق عضلانی، در کودکان باسن وعضلات خارجی ران می‌باشد.

از شدت خواب آلودگی به تدریج کاسته می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: از رانندگی و کارهای دقیق پرهیز شود.

شرایط نگهداری: در دمای طبیعی اتاق نگهداری شود.

هیوسین (HYOSCINE)

نام تجاری: **Buscopan**

گروه دارویی: آنتی کولینرژیک

گروه درمانی: ضد اسپاسم

شکل دارویی: قرص، شیاف، تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان کمکی در زخم معده، اسهال، درد اسپاسمی، زخم رودهٔ بزرگ، در بیماری حرکت، ضد استفراغ، بی‌اختیاری ادراری و درد قاعدگی

میزان مصرف: ۲ قرص ۴ بار در روز در دردهای ماهانهٔ زنان (قاعدگی) از ۲ روز قبل از قاعدگی شروع و ۳ روز بعد از آن ادامه یابد.

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی

عوارض جانبی مهم: خشکی دهان، از جملهٔ عوارض است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو به کاهش درد شکمی و علامتی بیماران به ویژه اسهال کمک می‌کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف خودسرانهٔ دارو می‌تواند خطرناک باشد.

در دردهای شکمی مداوم بدون مجوز پزشک مصرف نشود.

در اسهال خونی و عفونی نباید استفاده شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

ایبوپروفن (*IBUPROFEN*)

نام تجاری: **Advil**

گروه دارویی: اسید پروپیونیک

گروه درمانی: ضد التهاب، ضد درد

شکل دارویی: قرص و محلول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: دردهای عمومی، قلب، بیماری‌های رماتیسمی، درد قاعدگی

میزان مصرف: یک تا ۲ قرص هر ۴ تا ۶ ساعت

موارد منع مصرف: در فشار خون بالا، ناراحتی کلیوی، حساسیت شدید دارویی و زخم فعال معده

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، دل درد، خونریزی دستگاه گوارش

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت درمان دراز مدت آزمایش‌های کبدی کلیوی لازم است.

گزارش مدفوع قیری رنگ به نفع خونریزی گوارشی است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت سرگیجه، اختلال هشیاری و خواب‌آلودگی شدید به پزشک اطلاع دهید.

بهتر است دارو یک ساعت قبل یا بعد از غذا استفاده شود.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

آیدوکسوریدین *(IDOXURIDINE)*

نام تجاری: **Herplex**

گروه دارویی: پیریمیدین هالوژنه

گروه درمانی: ضد ویروس

شکل دارویی: قطرهٔ چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ابتلا و آلودگی به ویروس چشمی (کراتیت هرپسی)، ویروس تب خال

میزان مصرف: ۱ قطره هر ساعت طی روز و هر ۲ ساعت یک قطره در طول شب

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، همزمان با کورتون‌ها ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: خارش و التهاب موضعی، ترس از نور و تاری دید

توجهات پزشکی ـ پرستاری: دورهٔ درمان بیمار ۳ هفته است آن را کامل طی کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: حساسیت به نور در چشم مبتلا افزایش می‌یابد.

دست را با رعایت شرایط بهداشتی قبل و بعد از مصرف با آب و صابون بشویید

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

ایفوزامید (IFOSAMIDE)

نام تجاری: **Ifex**

گروه دارویی: نیتروژن موستارد

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: ضد سرطان‌های بیضه، ریه، تخمدان، پستان، معده و ضایعات بدخیم خونی

میزان مصرف: ۱/۲ گرم به ازای هر متر مربع سطح بدن در روز به مدت پنج روز متوالی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، ضایعات کبدی و کلیوی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، کچلی، ناراحتی قلبی، ضایعات کلیوی و کبدی

توجهات پزشکی-پرستاری: انجام تست‌های کبدی کلیوی و خونی در حین درمان ضروری است.

این دارو برای مثانه اثر سمی دارد بنابراین به بیمار دستور دهید زود به زود ادرار کند و در مثانه ادرار باقی نماند.

آموزش بیمار-خانواده: مراجعه به پزشک برای درمان مطلوب و جلوگیری از عوارض احتمالی و دادن تست‌های لازم ضروری است.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

ایمی پنم (*IMIPENEM*)

نام تجاری: **Primaxin**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک (واجد بتالاکتام)

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: پودر برای تزریق

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان عفونت‌های ریوی، عفونت‌های ادراری، استخوانی، ضایعات پوستی، عفونت زنان و زایمان، آلودگی میکروبی کلیه‌ها یا دریچه‌های قلبی

میزان مصرف: برای تزریق عضلانی حداکثر ۱۵۰۰ میلی‌گرم در ۲۴ ساعت و در نوع وریدی نباید بیش از ۵۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن باشد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، شوک یا بلوک قلبی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اسهال، تشنج، عوارض خونی، کاهش شنوایی، کاهش فشار خون، لرزش دست، سردرد، خارش و کهیر

⚠ توجهات پزشکی ـ پرستاری: احتمال واکنش حساسیت شدید با تشنج را در حین تزریق مدنظر قرار دهید.

تزریق وریدی دارو در اطفال دچار عفونت مغزی (مننژیت) ممنوع است.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ تاریخچهٔ حساسیت‌های دارویی خود را به اطلاع پزشک برسانید.

مصرف داروی ضد تشنج در بیماران با سابقهٔ تشنج ضروری است.

شرایط نگهداری: درجای خشک نگهداری شود.

ایمی پرامین *(IMIPRAMINE HCL)*

نام تجاری: **Tofranil**

گروه دارویی: ضد افسردگی سه حلقه‌ای ـ دی‌بنزازپین
گروه درمانی: ضد افسردگی
شکل دارویی: قرص، تزریقی
مصرف در حاملگی: گروه D و C
موارد مصرف: افسردگی، شب ادراری اطفال، دردهای مزمن، پرخوری (بولیمای اضطرابی) و آسیب‌های روانی پس از ضربه (PTSD) مثل حوادث عمومی: جنگ، زلزله، سوگ عزیزان
میزان مصرف: در افسردگی، با یک قرص ۲۵ میلی‌گرمی شروع و حداکثر میزان مجاز ۲۰۰ میلی‌گرم ادامه می‌یابد.
موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، اطفال، سکتهٔ قلبی حاد و مصرف کنندگان داروی مهار کنندهٔ MAO
عوارض جانبی مهم: خشکی دهان، خواب آلودگی، یبوست، تاری دید
توجهات پزشکی ـ پرستاری: پزشک باید به یاد داشته باشد این دارو با داروهای ضد سایکوز و الکل و داروهای ضد فشار خون تداخل دارویی دارد.
داروها نباید به طور ناگهانی قطع شوند.
کنترل منظم فشار خون و تستهای کبدی کلیوی ضروری است.
آموزش بیمار ـ خانواده: بهتراست دارو با غذا مصرف شود.
از رانندگی و کارهای دقیق در طول روز اجتناب شود.
شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نور نگهداری شود.

ایندومتاسین (*INDOMETHACIN*)

نام تجاری: **Indocid**

گروه دارویی: اسید استیک (ضد درد غیر استروئید).

گروه درمانی: ضد درد، ضد التهاب

شکل دارویی: قرص، کپسول، شیاف

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: در درمان دردهای خفیف تا متوسط، تب، ضد التهاب در بیماری‌های التهابی و رماتیسمی، در آتروز، تورم مفاصل

میزان مصرف: ۵۰ تا ۱۵۰ میلی‌گرم روزانه که در چند وعده تجویز می‌شود.

موارد منع مصرف: خونریزی حاد گوارشی، آسم و حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، سرگیجه، سبکی سر، خونریزی معده، عوارض کلیوی، زردی، مشکلات خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بیماران ممکن است دچار زردی شوند و ادرار آنها سبز شود که می‌بایست دارو را قطع کرد و تست‌های کبدی انجام داد.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ آزمایش‌های کنترل عملکرد کبدی و کلیوی انجام شود.

دارو با غذا یا باشیر یا شربت آلومینیوم میل شود.

قرص را نباید جوید.

این دارو در زمان دردهای قاعدگی استفاده می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

انسولین *(INSULIN)*

نام تجاری: **Iletine**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: ضد دیابت (قندی)

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: کنترل دیابت قندی، کتواسیدوزز دیابتی، دیابت ناشی از حاملگی

میزان مصرف: طبق دستور متخصص عمل می‌شود. البته ۰/۵ تا ۱ واحد به ازای هر کیلوگرم در روز معمول است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و پایین بودن قند از موارد ممنوعیت محسوب می‌شود.

عوارض جانبی مهم: کاهش قند خون، تورم، قرمزی، درد محل تزریق، ضایعات جلدی آتروفی (لاغری) در محل تزریق، شوک و حساسیت شدید

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تنها انسولین رگولار یک ساعت قبل از غذا است

هرگاه دو انسولین رگولار و NPH را با هم دیگر می‌خواهید تزریق کنید. همیشه ابتدا انسولین رگولار را به داخل سرنگ بکشید.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهترین زمان تزریق انسولین رگولار یک ساعت قبل از غذا است.

سطح قند خون را با دستگاه‌های خانگی اندازه‌گیری کنید.

بیمار می‌بایست برای کنترل قندخون رژیم را نیز رعایت کند.

شرایط نگهداری: انسولین را در درجه حرارت اتاق می‌توان تا یک ماه نگهداری کرد. دارو نباید در معرض نور خورشید یا حرارت قرار گیرد. دمای مناسب ۵ تا ۳۸ درجه است.

اینترفرون‌ها (INTERFERONES)

نام تجاری: **Intron A**

گروه دارویی: پروتئین‌های نوترکیب

گروه درمانی: ضد سرطان و ضد هپاتیت

شکل دارویی: تزریقی ۳ میلیون واحد در هر میلی‌لیتر ـ ۴/۵ میلیون واحد در هر میلی‌لیتر

مصرف در حاملگی: گروه D و C

موارد مصرف: سرطان‌های خون (لوسمی، سارکوم کاپوسی، هپاتیت مزمن)

میزان مصرف: انواع مختلف داردکه نوع بتا، آلفا ۲ آ، بتا ۱ آ و... دارد. در بیماری‌ها و سنین مختلف، متفاوت است.

موارد منع مصرف: سابقهٔ حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: بیماری شبیه آنفلوآنزا از جمله عوارض آن است، بی‌حسی، گیجی، بی‌قراری، افسردگی، پرخوابی، فلج اندام‌ها، اختلالات ادراری

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تجویز آن فقط با پزشک با تجربه می‌باشد.

تب، عارضه‌ای شایع برای دارو نمی‌باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه کبودی باید به اطلاع پزشک برسد.

این دارو باعث عوارض تراتوژنیک در جنین می‌شود.

شرایط نگهداری: دارو و حلال آن در یخچال نگهداری شود.

یدوکینول (*IODOQUINOL*)

نام تجاری: **Yodoxin**

گروه دارویی: کینولین

گروه درمانی: ضد آمیب روده‌ای

شکل دارویی: قرص ۲۱۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آلودگی به آمیب‌های روده‌ای

میزان مصرف: ۳ قرص، ۳ بار در روز به مدت ۳ هفته

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، ضعف عمومی، خارش مقعد، کهیر، بی‌اشتهایی، سرگیجه و عوارض عصبی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در بیماران کبدی و کلیوی با احتیاط مصرف شود.

تاری دید و کاهش بینایی را به پزشک اطلاع دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو بعد از غذا مصرف شود.

در صورت هرگونه تغییر ادراری به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

ایپکاک (*IPECAC*)

نام تجاری: **Ipeca**

گروه دارویی: الکالوئید
گروه درمانی: استفراغ آور
شکل دارویی: شربت
مصرف در حاملگی: گروه C
موارد مصرف: ایجاد استفراغ در مسمومیت حاد و گاهی به عنوان داروی خلط‌آور استفاده می‌شود.
میزان مصرف: ۱۵ تا ۳۰ سی‌سی خوراکی
موارد منع مصرف: در موارد فقدان هوشیاری مثل کوما و شوک و تشنج و مسمومیت با الکل ممنوع است.
در درمان مسمومیت با نفت نیز ممنوع است.
عوارض جانبی مهم: استفراغ‌های خونی، انفارکتوس قلبی (سکته)، بی‌نظمی ریتم قلبی، پنومونی، اسهال و...
توجهات پزشکی - پرستاری: از تجویز دارو در افراد غیر هشیار خودداری شود.
- طی ۱۵ تا ۳۰ دقیقه اثر استفراغ‌آور دارو بروز می‌کند.
آموزش بیمار - خانواده: دارو باید به دستور پزشک مصرف شود.
زمان موثر بودن بعد از مسمومیت حداکثر ۶ ساعت پس از مسمومیت است
- در صورتی که استفراغ شدید شود و تداوم داشته باشد، به پزشک اطلاع دهید.
شرایط نگهداری: در دمای ۲۵ درجه نگهداری شود.

ایزو کربوکسازید (*ISOCARBOXAZID*)

نام تجاری: **Marplan**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ منوآمین اکسیداز

گروه درمانی: ضد افسردگی

شکل دارویی: قرص ۱۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: افسردگی و در کودکان بیش فعال بـی‌توجه (ADHD) و بیماری وسواس و اختلالات پانیک، دردهای مزمن و میگرن

میزان مصرف: در افسردگی یک قرص در روز و در طول یک هفته به ۳ قرص روزانه افزایش می‌یابد.

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی شدید، نارسایی قلبی، کـودکان و سالمندان و در نارسایی کلیه و کبد

عوارض جانبی مهم: عـوارض مـتضاد را مـی‌توانـد ایـجاد نـماید مـثل بی‌خوابی یا خواب آلودگی، تغییرات فشار خون، یبوست، خشکی دهان، ضعف، زردی، افزایش اشتها، اسهال، عرق شدید، ضایعات پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: پس از بهبودی اولیه مـیزان مـصرف را کاهش دهید.

ـ برای ارزیابی مفید بودن دارو یک ماه وقت لازم است.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز هرگونه علائم آزار دهنده بـه پزشک اطلاع دهید.

بیمار به طور همزمان نباید از الکل یا کافئین استفاده کند.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

ایزو فلوران *(ISOFLURANE)*

نام تجاری: **Florane**

گروه دارویی: هالوژنها

گروه درمانی: داروهای بیهوشی

شکل دارویی: گاز

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: بیهوشی عمومی یا سرپایی و در تشنج‌هایی که به هیچ درمانی دارویی پاسخ نمی‌دهد، کاربرد دارد.

میزان مصرف: با غلظت ۰/۵٪ در اکسیژن یا N2O

موارد منع مصرف: عوارض قلبی و کبدی که در هالوتان (صفحه ۳۶۴) توضیح داده شده است.

عوارض جانبی مهم: به هالوتان مراجعه شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: به هالوتان مراجعه شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: به هالوتان مراجعه شود.

شرایط نگهداری: در دمای زیر ۳۰ درجه نگهداری شود.

ایزونیازید (*ISONIAZID*)

نام تجاری: **Laniazid**

گروه دارویی: اسید هیدرازید (INH)

گروه درمانی: ضد سِل

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مَصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان سِل ریوی (T.B)

میزان مصرف: در سِل ۵ تا ۱۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن تا حداکثر ۳۰۰ میلی‌گرم یک بار در روز استفاده شود.

موارد منع مصرف: سابقهٔ حساسیت دارویی، ضایعهٔ عصب بینایی

عوارض جانبی مهم: ضایعات عصب محیطی، گزگز در دست و پا، تب، ضایعات پوستی، اختلالات خونی، تهوع و استفراغ، خشکی دهان، بزرگی پستان مردان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مصرف همزمان هیدروکسید آلومینیوم با ایزونیازید اثر آن را کاهش می‌دهد.

در صورت تهوع و سرگیجه یا تاری دید به فکر مسمومیت با دارو باشید.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ مصرف دارو در بیماران کبدی ممنوع است.

معاینهٔ دوره‌ای چشم ضروری است.

کنترل فشار خون بیمار ضروری است.

بهتر است دارو یکساعت قبل از غذا یا ۲ ساعت بعد از غذا میل شود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

ایزوپروترنول (ISOPROTERENOL)

نام تجاری: **Serventrine**

گروه دارویی: بتاآدرنرژیک

گروه درمانی: ضد آریتمی قلبی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: این داروی مهم قلبی روی گیرنده‌های $\beta1$ و $\beta2$ اثر تحریکی دارد. باز کنندهٔ ریه نیز می‌باشد. برای انقباض عروق در شوک و نارسایی قلبی و اسپاسم ریه کاربرد دارد. بلوک قلبی نیز از دیگر موارد استفادهٔ آن می‌باشد.

میزان مصرف: ۲ میلی گرم از ویال ایزوپروترنول را در ۵۰۰cc دکستروز، ۰/۵ یا ۱ میلی گرم ایزوپرترنول را در ۲۵۰cc دکستروز ۵٪ حل شده و با غلظت ۴ میکروگرم در هر میلی لیتر به دست آمده و با سرعت ۰/۵ تا ۵ میکروگرم در دقیقه انفوزیون می‌شود.

موارد منع مصرف: در بیماران با آنژین قلبی و مسمومیت با دیگوکسین و بیماران کبدی کلیوی

عوارض جانبی مهم: سرگیجه، سردرد، بی‌نظمی قلبی، کاهش فشار خون، تشنج، تپش قلب.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: فشار خون و ضربان قلب بیمار کنترل شود.

در صورت افزایش ضربانات قلبی سرعت و میزان مصرفی دارو را کم کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز سرگیجه، یا تپش قلب بیشتر به پزشک اطلاع دهید.

از مصرف بیش از حد چای و قهوه خودداری شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

ایزوسورباید دی نیترات
(ISO SORBID DINITRATE)

نام تجاری: **Isordil**

گروه دارویی: نیترات‌های (قلبی)
گروه درمانی: ضد درد قلبی
شکل دارویی: قرص خوراکی و زیرزبانی
مصرف در حاملگی: گروه C
موارد مصرف: درمان آنژین قلبی، پیشگیری از دردهای قلبی و مهار حملات دردهای قلب. درد قلبی، نارسایی قلبی، بیماری‌های عروق محیطی و اسپاسم مری
میزان مصرف: ۲/۵ تا ۱۰ میلی‌گرم به صورت زیرزبانی استفاده می‌شود و در حملات قلبی می‌توان آن را تکرار کرد.
موارد منع مصرف: در کاهش فشار خون، حساسیت شدید دارویی، کم خونی شدید، بالا بودن فشار داخل مغزی و سکته‌های قلبی اخیر
عوارض جانبی مهم: سردرد، کاهش فشار خون، تپش قلب، تاکیکاردی (افزایش تعداد ضربان قلب)، بی‌نظمی قلبی، احساس گرما و داغ شدن بدن، خستگی
توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم حیاتی بیمار باید کنترل شود.
با الکل و آسپیرین تداخل دارویی دارد.
آموزش بیمار ـ خانواده: دارو قبل یا ۲ ساعت بعد از غذا میل شود.
دارو طبق دستور مصرف شود.

عارضهٔ سردرد در این دارو شایع می‌باشد.

این دارو به محض احساس درد قفسهٔ سینه، باید زیر زبان گذاشته شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

ایزوسورباید منو نیترات

(ISOSORBID MONONITRATE)

نام تجاری: **Imdur**

گروه دارویی: نیترات‌ها

گروه درمانی: ضد آنژین قلبی

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان طولانی مدت آنژین قلبی، نارسایی احتقانی قلب

میزان مصرف: یک تا ۲ قرص در روز حداکثر ۲۴۰ میلی‌گرم در روز

موارد منع مصرف: مثل ایزوسورباید دی نیترات

عوارض جانبی مهم: مشابه دی‌نیترات

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مشابه دی‌نیترات

آموزش بیمار ـ خانواده: مشابه دی‌نیترات

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق

ایزوترتینوئین (*ISOTRETINOIN*)

نام تجاری: **Accutant**

گروه دارویی: رتینول (ویتامین A)

گروه درمانی: ضد آکنه

شکل دارویی: کپسول ۲۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: آکنهٔ شدید و مقاوم به درمان، التهاب فولیکول‌های مو، عفونت غدد چربی پوست

میزان مصرف: ۱ تا ۲ کپسول ۲ تا ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، کم خونی، بیماری‌های خونی، حاملگی، دیابت قندی

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، استفراغ، عوارض پوستی، خارش، درد عضلات، اختلالات خونی، بالا بودن آنزیم‌های کبدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مدت درمان ۵ تا ۶ ماه می‌باشد.

احتمال افزایش فشار داخل مغزی می‌رود.

تست‌های اسید اوریک و کبد و چربی خون مختل می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت هر گونه سردرد شدید و تهوع به پزشک اطلاع دهید.

در ابتدای درمان آکنه بدتر می‌شود.

به علت عوارض دارو در حاملگی تا یک ماه بعد از قطع مصرف دارو حامله نشوید و در طول این مدت نیز خون اهدا نکنید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مطلوب است.

ایزوکسوپرین (*ISOXSUPRINE*)

نام تجاری: **Vasodilan**

گروه دارویی: بتا آدرنرژیک

گروه درمانی: گشاد کنندهٔ عروق

شکل دارویی: قرص ۱۰ میلی گرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: نارسایی عروق محیطی مثل (سندرم رینود)، مشکلات عروق مغزی و بیماری برگر و عوارض همراه قاعدگی

میزان مصرف: در درمان عوارض عروقی ۱۰ میلی گرم ۳ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: در صورت خونریزی شریانی و بلافاصله بعد از زایمان منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، عصبانیت، ضعف، گیجی، تپش قلب، لرزش، تندکاری ضربان قلب، ضایعات پوستی، دل پیچه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: موجب تحریک قلب و افزایش تعداد ضربان قلب می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: هر گونه ضایعات پوستی را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

نکته: بیماری بِرگِر: یک نوع عارضهٔ کلیوی (نفروپاتی) می‌باشد که همراه با آن بیمار وابستگی شدید به سیگار دارد و عروقی محیطی به ویژه ساق فاقد عملکرد می‌شود و باعث می‌شود که زخم و قطع پا سرانجام آن باشد.

ایتراکونازول (*ITRACONAZOLE*)

نام تجاری: **Sporanox**

گروه دارویی: آزول

گروه درمانی: ضد قارچ‌ها

شکل دارویی: کپسول ۱۰۰ میلی گرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت قارچی آسپرژیلوس، بلاستومایکوزیس، هیستوپلاسموزیس و عفونت‌های کاندیدا، مننژیت کریپتوکوکی، کراتیت قارچی

میزان مصرف: ۲ تا ۴ عدد کپسول روزانه توصیه می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، در حاملگی و شیردهی توصیه نمی‌شود.

عوارض جانبی مهم: دل درد، اسهال، سر درد، بالا رفتن فشار خون، بزرگی پستان، کچلی موضعی، تورم اندام‌ها

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی باید ارزیابی شوند.

از کشت قارچ یا اسمیر آن مطمئن شوید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو با یک لیوان کامل آب میل شود.

در صورت حساسیت، دارو قطع و به پزشک اطلاع داده شود.

در صورت مصرف داروهای قلبی مثل دیگوکسین به پزشک اطلاع دهید. تغییر رنگ ادرار یا مدفوع را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مطلوب است.

کتامین (KETAMINE)

نام تجاری: **Ketalar**

گروه دارویی: فن سیکلدین

گروه درمانی: بیهوشی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: دارو در بیهوشی بدون شلی عضلات (با یا بدون داروهای دیگر) به کار می‌رود.

میزان مصرف: بر حسب مورد برای بیهوشی یا آرام کردن یا ایجاد آثار ضد درد فرق می‌کند.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، افراد دارای حملات مغزی یا فشار خون بالا

عوارض جانبی مهم: توهم، تغییر رفتار، افزایش تون عضلات، افزایش فشار خون و تعداد ضربان قلب، تهوع، استفراغ، سردرد پس از بیهوشی از آن جمله‌اند.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: با اتر و هالوتان و داروهای مهارکنندهٔ مغز و اعصاب تداخل دارویی دارد.

کاهش عملکرد تنفسی و افزایش ترشحات حلق از جمله علائم مسمومیت دارویی محسوب می‌شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: به علت عوارض بعد از عمل تا مدت کوتاهی از رانندگی و کارهای دقیق و نیازمند توجه خودداری شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

کتوکونازول (KETO CONAZOLE)

نام تجاری: **Niloral**

گروه دارویی: ایمیدازول‌ها

گروه درمانی: ضد قارچ

شکل دارویی: قرص ۲۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت‌های قارچی، برفک دهان، هیستوپلاسموز، قارچ ناخن

میزان مصرف: یک قرص روزانه و قابل افزایش تا ۲ قرص روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید،مننژیت قارچی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، خواب آلودگی، بی‌قراری، احساس وزوز گوش، سردرد، لرز، تب، تنگی نفس، راش و کهیر

⚠ توجهات پزشکی ـ پرستاری: احتمال اختلالات کبدی وجود دارد.

آزمایش‌های خونی باید انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: هر گونه تشدید عارضه به پزشک اطلاع داده شود.

الکل باعث تشدید عوارض دارو می‌شود.

این دارو اثر قرص‌های ضدبارداری را کاهش می‌دهد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

تذکر: شکل موضعی دارو به صورت کرم و شامپو در ضایعات پوستی و عفونت کاندیدایی کاربرد دارد.

کتوتیفن (*KETOTIFEN*)

نام تجاری: **Laditen**

گروه دارویی: آنتی هیستامین

گروه درمانی: درمان آسم

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عوارض آلرژی مفصلی، آسم، حساسیت‌های چشمی

میزان مصرف: یک قرص دو بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و حملات حاد آسمی

عوارض جانبی مهم: سردرد، خواب آلودگی، ضایعات جلدی، خشکی دهان

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** این دارو در ترشحات حساسیتی بینی، چشمی و آبریزش ناشی از رینیت آلرژیک کارایی دارد و در حملات حاد به کار نمی‌رود.

آموزش بیمار ـ خانواده: احتمال کاهش پلاکت خون می‌رود و ممکن است باعث ایجاد خونمردگی و عوارض جلدی یا درد گلو شود.

شرایط نگهداری: دمای ۵–۳۰ درجه معمولی کافی است.

لاکتولوز *(LACTULOUSE)*

نام تجاری: **Cephulac**

گروه دارویی: دی ساکارید

گروه درمانی: اسهال آور

شکل دارویی: شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: ضد یبوست ـ در عوارض کبدی ناشی از کومای کبدی و پیشگیری از عوارض مغزی آن، آنسفالوپاتی کبدی مفید است.

میزان مصرف: ۳۰ تا ۵۰ سی‌سی ۳ تا ۴ با در روز

موارد منع مصرف: در انسداد روده، در حامله‌ها و شیردهی

عوارض جانبی مهم: اسهال و اختلالات الکترولیتی، درد شکمی، تهوع، آروغ، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: الکترولیت‌های بیمار کنترل شود.

نئومایسین اثر بخشی آن را افزایش می‌دهد.

آموزش بیمار ـ خانواده: چون طعم آن خوشایند نیست همواره با آب یا آب میوه مصرف شود.

دارو طی ۱ تا ۲ روز اثر می‌کند و اسهال ایجاد می‌کند.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

لامی وودین (*LAMIVUDINE*)

نام تجاری: **Epivir**

گروه دارویی: نوکلئوزید

گروه درمانی: ضد ویروس

شکل دارویی: قرص و محلول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در درمان عفونت ویروسی علیه هپاتیت B و HIV

میزان مصرف: ۱۵۰ میلی گرم دوبار در روز به همراه زیدوودین

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و نارسایی پانکراس

عوارض جانبی مهم: سردرد، خستگی، سرفه، تب و لرز، بی‌اشتهایی، راش پوستی، کچلی موضعی، دردهای مفصلی و عضلانی

توجهات پزشکی-پرستاری: آزمایش‌های کبدی و آمیلازسرم باید انجام شود.

آزمایش‌های خونی به علت بروز کم خونی احتمالی ضروری است.

آموزش بیمار-خانواده: زمان مصرف دارو مهم نیست (قبل یا بعد از غذا)

دارو بدون نظر پزشک نباید قطع شود.

شرایط نگهداری: در جای خنک نگهداری شود.

لاموتری ژین *(LAMOTRIGINE)*

نام تجاری: **Lamictal**

گروه دارویی: فنیل‌تری آزین

گروه درمانی: ضد تشنج

شکل دارویی: قرص و محلول خوراکی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: تشنج

میزان مصرف: ۰/۱ تا ۰/۲ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم که در هفته‌های بعد افزایش می‌یابد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، بیماران با نارسایی کبدی

عوارض جانبی مهم: سردرد، راش، سرگیجه، دوبینی، تاری دید، تهوع و استفراغ، اضطراب، ضایعات جلدی، تاکیکاردی، خونریزی، اختلال شخصیت، فلج، فکر خودکشی، ورم عمومی، درد عضلات

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های کبدی و کلیوی باید انجام شود.

قطع ناگهانی دارو خطرناک است.

آموزش بیمار ـ خانواده: پزشک می‌بایست میزان مصرف دارو را بر اساس پاسخ درمانی تنظیم کند.

عوارض جانبی دارو را می‌بایست به بیمار اطلاع داد.

بیمار نباید در معرض نور قرار گیرد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

لاتانوپروست (*LATANOPROST*)

نام تجاری: **Xalatan**

گروه دارویی: پروستاگلاندین

گروه درمانی: ضد آب سیاه چشم (گلوکوم)

شکل دارویی: قطرهٔ چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: برای درمان فشار بالای داخل چشم

میزان مصرف: یک قطره روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبد و کلیه

عوارض جانبی مهم: تاری دید، دو بینی، اشک ریزش، سرماخوردگی، ضایعات جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ممکن است در عنبیه چشم تغییر رنگ قهوه‌ای ایجاد شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را قبل از خواب مصرف کنید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

لوکوورین (*LEUCOVORIN*)

نام تجاری: **Wellcovorin**

گروه دارویی: اسید فولیک

گروه درمانی: درمان کم خونی‌ها

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کمبود اسید فولیک، درمان کمکی در سرطان (که با متوترکسات درمان می‌شود)، در کم خونی‌ها

میزان مصرف: در کم‌خونی‌ها ۱ میلی‌گرم خوراکی یا عضلانی روزانه تجویز شود.

موارد منع مصرف: در کم خونی تشخیص داده نشده کاربرد ندارد و در کم خونی ناشی از B12 نیز مفید نیست.

عوارض جانبی مهم: راش، کهیر، تنگی نفس

توجهات پزشکی ـ پرستاری: نوع تزریقی را چونکه دارای کلسیم است با سرعت بالا تزریق نکنید. محلول آن می‌بایست طی ۱۵ تا ۶۰ دقیقه از راه وریدی، انفوزیون شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار نباید میزان مصرف داروی خود را تغییر دهد.

بیمار باید از مواد غذایی حاوی اسید فولیک مثل پروتئین گوشت، باقلای خشک و سبزی و میوه تازه استفاده کند.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

لوپرورلین (*LEUPRORELIN*)

نام تجاری: **Enantone**

گروه دارویی: گنادوتروپین

گروه درمانی: هورمون‌های جنسی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان سرطان‌های پروستات

میزان مصرف: ۷/۵ میلی گرم یک بار در ماه تزریق عضلانی

موارد منع مصرف: حاملگی، شیردهی و حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، آریتمی قلبی، انفارکتوس (سکته) قلبی، تنگی نفس، عوارض کبدی، درد استخوان و عوارض پوستی، یبوست.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: بررسی اندازه سطح سرمی: پروژسترون، LH، پرولاکتین، تستوسترون، استرادیون، و HcG، FSH ضروری است.

ارزیابی پاسخ به درمان با پیلوگرام یا سی‌تی اسکن در ضایعات پروستات مهم است.

آموزش بیمار ـ خانواده: گر گرفتگی جزء عوارض شایع است.

در صورت فراموشی یک مرحله مصرف آن، در زنان خونریزی رحمی رخ می‌دهد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

لوامیزول (*LEVAMIZOLE*)

نام تجاری: **Ketrax**

گروه دارویی: ایمیدازول

گروه درمانی: ضد کرم

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کرم‌های روده‌ای (نماتود)، در سرطان رودهٔ بزرگ به عنوان داروی کمکی مصرف می‌شود (مورد اصلی درمان کرم آسکاریس است). در بیماری رماتیسم مفصلی (آرتریت روماتوئید) کاربرد دارد.

میزان مصرف: در درمان انگل‌های روده یک بار ۱۵۰ میلی گرم مصرف شود.

موارد منع مصرف: کم خونی شدید، تشنج، عفونت، نارسایی کبدی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، سردرد، عوارض جانبی، تب، درد مفاصل و درد شکم.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در بیماری‌های رماتیسمی احتمال بروز عوارض خونی بیشتر است.

این دارو در افراد با بیماری خونی نباید تجویز شود.

تست‌های کبدی حتماً انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: ضایعات پوستی را به پزشک اطلاع دهید.

خونریزی از لثه و بینی متحمل است.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

لوودوپا (*LEVODOPA*)

نام تجاری: **Larodopa**

گروه دارویی: گروه دوپالین

گروه درمانی: ضد پارکینسون

شکل دارویی: قرص ۵۰۰ میلی گرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: پارکینسون

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص روزانه توصیه می‌شود و به تدریج قابل افزایش است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، گلوکوم زاویه بسته و مصرف کنندگان داروهای مهار کنندهٔ منو آمین اکسیداز (MAOI)

عوارض جانبی مهم: راش جلدی، تاری دید، خشکی دهان، مشکلات کبدی، کلیوی، تپش قلب، کم خونی، کاهش فشار خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی و کلیوی ضروری است.

توصیه کنید دارو با غذا میل شود.

پس از ۳ هفته علائم بهبود ظاهر می‌شود.

احتمال تغییر رفتار و عصبانیت بر اثر مصرف دارو هست با روانپزشک مشورت شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: احساس سرخوشی، نشانهٔ بهبود و درمان است.

دارو بدون اطلاع پزشک قطع نشود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

☑ نکته: پارکینسون به علت کاهش دوپامین در مادهٔ سیاه مغزی می‌باشد که فرد در حرکات عادی خود لرزش مکرر دست دارد و حرکات معمول را آهسته و سخت انجام می‌دهد و در سالمندان بروز بیشتری دارد.

لوودوپا - بی (LEVODOPA-B)

گروه دارویی: ترکیب لوودوپا

گروه درمانی: ضد پارکینسون

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: این دارو ترکیب لوودوپا و بنسرازید است.

میزان مصرف: مشابه لوودوپا

موارد منع مصرف: حاملگی

عوارض جانبی مهم: مشابه لوودوپا

توجهات پزشکی-پرستاری: مشابه لوودوپا

آموزش بیمار-خانواده: مشابه لوودوپا

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است

☑ **نکته:** این دارو همراه یا بلافاصله پس از غذا میل شود.

لوودوپا - سی (LEVODOPA-C)

نام تجاری: **Sinemet**

گروه دارویی: ترکیب لوودوپا و کاربی دوپا

گروه درمانی: ضد پارکینسون

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: پارکینسون

میزان مصرف: ۱ قرص ۳ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی

عوارض جانبی مهم: مثل لوودوپا

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مثل لوودوپا

آموزش بیمار ـ خانواده: مثل لوودوپا

شرایط نگهداری: مثل لوودوپا

لوونورژسترل *(LEVONORGESREL)*

نام تجاری: **Norplant**

گروه دارویی: پروژستین

گروه درمانی: هورمون‌های ضد حاملگی

شکل دارویی: کپسول زیر جلدی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: جلوگیری از بارداری

میزان مصرف: ۶ عدد کپسول را به مدت هر ۵ سال زیر پوست وسط بازو جاگذاری می‌شود.

موارد منع مصرف: اختلالات ترومبوز وریدی و فشار خون بالا

عوارض جانبی مهم: خستگی، افسردگی، ادم، خونریزی، سر درد، زردی، بالا رفتن قند خون، احتمال لخته شدن خون در وریدها (ترومبوز)، آکنه پوستی، درد عضلات

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت بروز زردی، کپسول را خارج کنید.

این دارو باعث احتباس مایع می‌شود.

جاگذاری با روش استریل انجام گردد.

کپسول‌ها بعد از ۵ سال خارج شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: پس از یک روز پانسمان را بردارید.

۲۴ ساعت اول برای اثربخشی دارو در صورتی که کپسول‌ها در هفته اول سیکل ماهانه جاگذاری شود لازم است و در غیر این صورت باید روش پیشگیری از حاملگی دیگری هم استفاده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

لووتیروکسین (*LEVOTHYROXIN*)

نام تجاری: **Eltroxin**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: هورمون تیروئید و ضد سرطان

شکل دارویی: قرص ۰/۱ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: درمان کم کاری تیروئید (هیپوتیروئید)، کومامیکزودم

میزان مصرف: ۵۰ میکروگرم در روز

موارد منع مصرف: پر کاری تیروئید (تیروتوکسیکوز)، سکتهٔ قلبی و چاقی

عوارض جانبی مهم: سر درد، درد قلبی، تهوع، اسهال، درد عضلانی، عوارض پوستی، ایست قلبی، عصبی بودن، لرزش دست و پا، تپش قلب

توجهات پزشکی ـ پرستاری: سطح سرمی هورمون‌های تیروئید باید اندازه‌گیری شود.

در بیماران قلبی با احتیاط مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو ممکن است باعث عوارض شدید قلبی تنفسی بشود در صورت بروز به پزشک اطلاع دهید.

بهتر است دارو صبح‌ها مصرف شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

لیدوکائین هیدورکلراید *(LIDOCAINE HCL)*

نام تجاری: **Xylocaine**

گروه دارویی: مشتقات آمیدها

گروه درمانی: بی‌حس کنندهٔ موضعی

شکل دارویی: تزریقی، پماد

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: بی حسی منطقه‌ای، بلوک اعصاب محیطی و بلوک عصب سمپاتیک در بی‌حسی‌های نخاعی (اسپاینال) و ترکیبات مخدر و آرتیمی قلبی.

میزان مصرف: بنا بر ضرورت متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی این دارو با داروهای ایندرال، سایمتدین، فنی توئین، باربیتورات‌ها، دیوریتک‌ها و مهار کننده‌های مغز و اعصاب تداخل دارویی دارد.

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، تشنج، انقباض مردمک

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تجویز مقدار زیاد آن باعث تشنج می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در مصرف دندانپزشکی بلع غذا را مختل می‌کند.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مطلوب است.

☑ **نکته:** این دارو با اپی نفرین، و پریلوکائین مخلوط هم می‌شود.

لیندان (LINDAN)

نام تجاری: **Kwell**

گروه دارویی: هیدورکربن کلرینه

گروه درمانی: ضد گال، ضد شپش

شکل دارویی: شامپو و لوسیون

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان گال، شپش

میزان مصرف: یک لایهٔ نازک لوسیون را روی پوست بدن (پایین‌تر از گردن) بمالید و بعد از ۶ تا ۸ ساعت کل بدن را بشویید، یک هفته بعد تکرار نمایید و در درمان شپش، دارو را به سر بمالید و ۵ دقیقه بعد موها را بشویید.

موارد منع مصرف: در افراد با حساسیت شدید و مبتلایان به تشنج

عوارض جانبی مهم: عوارض پوستی، سرگیجه، تشنج، درد عضلانی، عصبانیت، بی‌قراری، استفراغ و عوارض عصبی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو احتمالاً از طریق پوست سر و بدن جذب می‌شود.

در درمان کامل زوج‌ها، زن و مرد همزمان درمان شوند.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است موها در هنگام استفاده از شامپو، خشک باشد.

در شپش بدن، بگذارید شامپو ۱۲ ساعت روی بدن بماند.

مالیدن دارو روی پوست ملتهب و آسیب دیده ممنوع است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

☑ **نکته:** گال یکی از بیماری‌های پوست و مو است که توسط بندپایان ایجاد می‌شود.

لیوتیرونین سدیم (*LIOTHYRONINE*)

نام تجاری: **Cytomel**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: هورمون تیروئیدی

شکل دارویی: قرص ۲۵ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: کم کاری تیروئید (هیپوتیروئید)، گواتر ساده غیر سمی

میزان مصرف: با یک قرص شروع و سپس با پاسخ بالینی، آن را طی ۱ تا ۲ هفته افزایش دهید.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، سکتهٔ قلبی اخیر، تیروتوکسیکوز درمان نشده

عوارض جانبی مهم: سر درد، لرزش دست و پا، بی‌خوابی، عصبانیت، بی‌نظمی کارکرد قلبی، کاهش وزن، تعریق، عوارض پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم حیاتی بیمار را کنترل کنید.

قطع ناگهانی دارو خطرناک است.

در بیماران قلبی با احتیاط مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو قبل از صبحانه میل شود.

هر گونه درد قفسهٔ سینه و تپش قلب را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

لیزینوپریل (*LISINOPRIL*)

نام تجاری: **Zestril**

گروه دارویی: مهار کنندهٔ آنزیم تبدیل کنندهٔ آنژیوتانسین

گروه درمانی: ضد فشار خون، گشاد کنندهٔ عروق

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: فشار خون بالا، گشاد کنندهٔ عروق در نارسایی احتقانی قلب، انفارکتوس حاد میوکارد (سکته قلبی)

میزان مصرف: ۱۰ میلی گرم یک بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کلیه و کبد

عوارض جانبی مهم: واکنش شدید حساسیتی، کاهش شدید فشار خون، عوارض کلیوی، عوارض خونی شدید، درد قلبی، سر درد، سرگیجه، تهوع، ضایعات جلدی شدید، حساسیت به نور، ضعف عمومی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** مصرف دیورتیک باید قطع شود.

فشار خون بعد از مصرف دارو شدید خواهد شد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است میزان مصرف دارو نصف شود و طی ۲ مرحله استفاده شود.

از رانندگی و کارهای دقیق بعد از مصرف دارو اجتناب شود.

مصرف چای زیاد و نوشابه‌ها همراه دارو ممنوع است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

لیتیوم کربنات *(LITHIUM)*

نام تجاری: **Eskalith**

گروه دارویی: کاتیون‌ها (فلز قلیایی)

گروه درمانی: ضد مانیا

شکل دارویی: قرص ۳۰۰ و ۴۰۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: کنترل و پیشگیری از حملات مانیا، افسردگی در بیماران (دو قطبی)، اختلالات وسواسی، بی‌اشتهایی عصبی، اختلالات روانی بعد از زایمان

میزان مصرف: ابتدا با ۳۰۰ میلی گرم طی ۲ تا ۳ بار در روز شروع و تا پاسخ مناسب درمانی افزایش می‌دهیم.

موارد منع مصرف: بیماران قلبی، کلیوی، بیماری آدیسون و حساسیت دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، سر درد، اسهال، سرگیجه، خارش، عوارض کلیوی، خواب آلودگی، تشنج، فشار خون پایین، درد مچ دست و آرنج، ضعف عمومی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت امکان سطح سرمی دارو هر ۲ تا ۳ ماه اندازه‌گیری شود.

نوار قلب بیماران در شروع و حین درمان کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو را با غذا میل کنید.

از رانندگی و انجام کارهای ظریف و دقیق اجتناب شود.

در صورت بروز عوارض شدید مثل اسهال، تهوع و خواب آلودگی شدید به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

لوموستین (LOMUSTIN)

نام تجاری: Ceenu

گروه دارویی: الکیله کننده‌ها

گروه درمانی: ضد سرطان

شکل دارویی: کپسول ۴۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های مغز، لنفوم هوچکین

میزان مصرف: طبق نظر تخصصی از ۱۳۰ میلی گرم در هر متر مربع سطح بدن شروع می‌شود.

موارد منع مصرف: افراد با واکسیناسیون همزمان با ویروس زنده یا مبتلایان به آبله مرغان و حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی شدید مثل کاهش گلبول سفید خون از آن جمله‌اند، عوارض کلیوی، اختلالات در حرکت، بی‌قراری، عوارض گوارشی مثل تهوع، استفراغ، زخم دهان، کچلی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: به علت سرکوب ایمنی، استعداد فرد به آلودگی میکروبی افزایش می‌یابد.

کنترل آزمایش‌های خونی ضروری است.

فعالیت غدد جنسی در حین مصرف دارو کاهش می‌یابد.

آموزش بیمار ـ خانواده: اعضای خانواده بیمار نباید تحت واکسیناسیون با ویروس زنده قرار گیرند.

تهوع و استفراغ را می‌توان با مصرف دارو قبل از غذا کاهش داد.

در خانم‌ها این دارو باعث قطع عادت ماهیانه می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

لوپرامايد (LOPERAMID)

نام تجاری: **Imodium**

گروه دارویی: پیرادین

گروه درمانی: ضد اسهال

شکل دارویی: قرص ۲ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان اسهال‌های مسافرتی و اسهال‌های حاد و مزمن

میزان مصرف: ۲ قرص و حداکثر ۸ عدد قرص تا قطع اسهال

موارد منع مصرف: انسداد روده و یبوست شدید، اسهال خونی یا تب‌دار، زخم رودهٔ بزرگ.

عوارض جانبی مهم: یبوست، سردرد، سرگیجه، خشکی دهان، درد شکم، خواب آلودگی، راش پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در اسهال‌های عفونی دارو تجویز نمی‌شود.

می‌بایست آب و الکترولیت بیمار تأمین و تنظیم شود.

در بیماران کبدی با احتیاط مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: رانندگی در حین مصرف دارو ممنوع است.

بیمار می‌بایست مایعات کافی مصرف کند.

هر گونه تب یا عدم قطع اسهال را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مناسب است.

لوراتادین (*LORATADINE*)

نام تجاری: **Claritin**

گروه دارویی: ضد گیرندهٔ هیستامین (H1)

گروه درمانی: ضد آسم

شکل دارویی: قرص ۱۰ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان علامتی رینیت آلژریک و حساسیت‌های فصلی و کهیر

میزان مصرف: یک قرص روزانه

موارد منع مصرف: بیماران کبدی کلیوی و حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، بی‌خوابی، سرگیجه، خشکی دهان، ضعف

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی و کلیوی را انجام دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: به علت خواب آلودگی از رانندگی اجتناب شود.
قرص را پس از باز کردن پوشش آن، فوراً میل فرمایید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نور نگهداری شود.

لورازپام *(LORAZEPAM)*

نام تجاری: Ativan

گروه دارویی: بنزودیازپین‌ها

گروه درمانی: ضد تشنج، خواب آور

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: اختلالات اضطرابی، بی‌خوابی، تشنج، تهوع و استفراغ

میزان مصرف: ۱ تا ۶ میلی گرم روزانه استفاده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی، حاملگی، سایکوز، افسردگی

عوارض جانبی مهم: خواب آلودگی شدید، ضعف، سرگیجه، کاهش فشار خون یا بالا رفتن فشار خون، کاهش شنوایی، درد شکمی، استفراغ

توجهات پزشکی - پرستاری: نوع تزریقی را داخل یخچال نگهداری کنید.

تست‌های خونی و کبدی به عمل آید.

آموزش بیمار - خانواده: دارو نباید به طور ناگهانی قطع شود.

در صورت بروز حاملگی حین مصرف دارو به پزشک اطلاع دهید.

رانندگی و انجام کارهای دقیق پس از مصرف دارو ممنوع است.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

لوساتان (*LOSATAN*)

نام تجاری: **Cozaar**

گروه دارویی: ضد آنژیوتانسین II

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص ۲۵ میلی گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D , C

موارد مصرف: فشار خون

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: اسهال، سردرد، سوء هاضمه، درد عضلات، سرفه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی را انجام دهید.

فشار خون بیمار را کنترل کنید.

مهمترین علامت مسمومیت، سرگیجه و کاهش فشار خون است.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو نباید به صورت ناگهانی قطع شود.

در صورت بروز حاملگی دارو را قطع کنید.

در صورت مصرف دیورتیک (داروهای ادرار آور) کاهش فشار خون بیشتر رخ می‌دهد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود

لوواستاتین (*LOVASTATIN*)

نام تجاری: **Merocar**

گروه دارویی: مهارکننده (HMG -COA)

گروه درمانی: ضد چربی

شکل دارویی: قرص ۲۰ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان هیپرلیپیدمی(افزایش چربی خون)

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص روزانه تا ۸۰ میلی‌گرم روزانه می‌توان استفاده کرد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، دورهٔ حاملگی و شیردهی، نارسایی کبدی

عوارض جانبی مهم: سردرد، ضایعات پوستی، تهوع، استفراغ، درد سینه، تاری دید، درد مفاصل و عضلات، سرگیجه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی باید انجام شود.

بهتر است توصیه کنید شب‌ها همراه غذا مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو به همراه غذا میل شود.

بیمار می‌بایست رژیم غذایی مربوطه را در کاهش چربی‌های خون مراعات کند.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مطلوب است.

لاینسترنول *(LYNESTRENOL)*

نام تجاری: **Miniluyn**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: پروژستین

شکل دارویی: قرص ۰/۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: جلوگیری از بارداری و درمان اختلالات عادت ماهانه

میزان مصرف: روزانه ۵ تا ۱۰ میلی‌گرم به مدت ۱۰ تا ۱۴ روز از هر سیکل ۲۸ روز ماهانه

موارد منع مصرف: مثل مدروکسی پروژسترون (صفحه ۴۳۳)

عوارض جانبی مهم: مشابه مدروکسی پروژسترون

توجهات پزشکی-پرستاری: مشابه مدروکسی پروژسترون

آموزش بیمار-خانواده: مشابه مدروکسی پروژسترون

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

مافناید (MAFENIDE)

نام تجاری: **Sulfamylon**

گروه دارویی: سولفونامیدها

گروه درمانی: ضدمیکروب، ضد قارچ

شکل دارویی: کرم موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفوت زخم، سوختگی‌ها (پیشگیری و درمان عفونت)

میزان مصرف: روزانه ۱ تا ۲ بار

موارد منع مصرف: در بیماری‌های خونی و اختلالات انعقادی با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: به علت جذب سیستمیک باعث واکنش حساسیتی و اسیدوزمتابولیک و اختلالات خونریزی دهنده می‌شود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قبل از استفاده از قرص بهتر است سطح سوختگی با سرم شسته شود و دبریدیمان بافت‌های مرده انجام شود. حمام روزانه در بهبود زخم مفید است.

آموزش بیمار ـ خانواده: برای بهبود نسبی و سریعتر، شست‌وشوی قبل از پانسمان بعدی باید کامل باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

هیدروکسید منیزیم *(MAGNESIUM HYDROXID)*

نام تجاری: **Milk of magnesia**

گروه دارویی: آنتی اسید

گروه درمانی: آنتی اسید و اسهال‌آور

شکل دارویی: شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: به عنوان آنتی اسید و ملین مورد استفاده قرار می‌گیرد به ویژه بیماران بستری در بخش‌های بیمارستانی بعلت کاهش تحرک و راه نرفتن دچار یبوست می‌شوند که این دارو مفید می‌باشد.

میزان مصرف: ۵ تا ۱۵ سی‌سی ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد ولی بهتر است در اسهال، استفراغ و نارسایی کلیه و خونریزی‌های دستگاه گوارش با احتیاط مصرف شود.

عوارض جانبی مهم: اسهال، مشکلات قلبی و اختلالات در نوار قلب (ECG۱)

توجهات پزشکی ـ پرستاری: توصیه کنید یک لیوان آب بعد از دارو میل شود. مصرف درازمدت آن وابستگی ایجاد می‌کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است این دارو همراه با مایعات کافی استفاده شود. قبل از مصرف شیشه دارو را به خوبی تکان دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

سولفات منیزیم *(MAGNESIUM SULFATE)*

نام تجاری: **Sulmags**

گروه دارویی: سولفات منیزیم

گروه درمانی: ضد تشنج (به ویژه در حاملگی)

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: در مسمومیت حاملگی (اکلامپسی و پره‌اکلامپسی)، در خانم حامله و کسانی که از راه دهان تغذیه نمی‌کنند و مجبوریم داروها و مواد ضروری را از راه وریدهای محیطی بزرگ به وی برسانیم.

میزان مصرف: در کنترل تشنج و پیشگیری آن ۴ گرم محلول ۱۰ یا ۲۰ درصد در عرض ۳ تا ۴ دقیقه در بدن یا در سرم دکستروز طی نیم ساعت انفوزیون وریدی بشود.

موارد منع مصرف: در انفارکتوس قلبی و بلوک قلبی منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: سردرد، گرگرفتگی، کاهش فشار خون، فلج تنفسی، تعریق، تهوع، خواب‌آلودگی، احساس تشنگی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم حیاتی بیمار حین تزریق کنترل شود. سطح سرمی منیزیوم بررسی شود. حتماً آمپول کلسیم گلوکونات وریدی را در دسترس و آماده داشته باشید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز تهوع، استفراغ، مشکلات قلبی و تنفسی اطلاع به پزشک ضروری است چون علائم مسمومیت است.

شرایط نگهداری: در دمای معمول نگهداری شود.

مانیتول *(MANITOL)*

نام تجاری: **Austra**

گروه دارویی: دیورتیک‌ها (ادرارآورها)

گروه درمانی: ضد گلوکوم (آب سیاه چشم)

شکل دارویی: تزریقی ۱۰ یا ۲۰ درصد

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در ایجاد ادرار بیشتر (دیورزاسموتیک)، در نارسایی حاد کلیه، برای کاهش فشار داخل جمجمه، میوگلوبینوری ناشی از سوختگی (برق‌گرفتگی) در اثر برق‌گرفتگی مواد ناشی از سلولهای خونی، از طریق ادرار دفع می‌شوند.

میزان مصرف: بر حسب مورد متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، ادم ریوی، نارسایی قلبی و کمبود مایعات در بدن (دِهیدراتاسیون)

عوارض جانبی مهم: اسهال، تشنج، سردرد، سرگیجه، نارسایی قلب، درد قفسهٔ سینه، تاری دید، تشنگی، تهوع، کهیر، کاهش یا افزایش فشار خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم حیاتی بیمار باید کنترل شود. وزن و عملکرد کلیهٔ بیمار کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت درد سینه یا سردرد شدید به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

مدروکسی پروژسترون (MEDROXYPROGESTRON)

نام تجاری: **Depo-provera**

گروه دارویی: پروژستین (هورمون‌ها)

گروه درمانی: ضد سرطان، ضد بارداری

شکل دارویی: قرص و تزریقی (آمپول)

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: جلوگیری از بارداری ـ پیشگیری از هیپرپلازی اندومتر (رحمی)، درمان موقت سرطان پستان در خانم‌های یائسه، سرطان پروستات مردان

میزان مصرف: برای جلوگیری از بارداری ۱۵۰ میلی‌گرم هر سه ماه یک بار به صورت عضلانی

موارد منع مصرف: موارد مشابه پروژسترون (صفحه ۴۸۸)

عوارض جانبی مهم: افسردگی، ترومبوز وریدی (لخته شدن خون در پا)، افزایش قند خون، تهوع

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در بیماران دچار تشنج و آسم و اختلال قلبی با احتیاط مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: ممکن است در محل تزریق آبسه ایجاد شود. در صورت هر گونه درد و تورم ساق که نشانه‌ای از لخته شدن خون در وریدها باشد (ترومبوز) به پزشک اطلاع دهید. استعمال دخانیات همزمان ممنوع است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

مفنامیک اسید *(MEFNAMIC ACID)*

نام تجاری: **Ponstan**

گروه دارویی: مشتقات اسید آنترانیلیک

گروه درمانی: ضد درد، ضد التهاب

شکل دارویی: قرص و کپسول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: دردهای خفیف، درد دندان، ضد تب

میزان مصرف: یک تا چند کپسول ۱ تا ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: در خونریزی فعال گوارشی و آسم ممنوعیت مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: مثل داروهای دیگر ضد درد غیر استروئیدی مثل آسپرین (صفحه ۷۱)

توجهات پزشکی ـ پرستاری: سابقهٔ زخم معده را از بیمار بپرسید. در مصرف درازمدت این دارو آزمایش خون و کلیه لازم است.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است همراه با غذا استفاده شود. ادامهٔ درمان با این دارو مکن است با مشکلات گوارشی همراه باشد. در صورت تغییررنگ مدفوع (سیاه قیری) به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

تذکر: درمان مداوم و بیش از ۷ روز آن می‌تواند پرعارضه باشد.

منتول سالیسیلات *(MENTHOL SALICYLATE)*

نام تجاری: **Calmycin**

گروه دارویی: سالیسیلات

گروه درمانی: ضددرد موضعی

شکل دارویی: پماد موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: تسکین دردهای موضعی در عضلات و اسکلت

میزان مصرف: صبح و شب به صورت موضعی مالیده شود.

موارد منع مصرف: واکنش‌های حساسیتی

عوارض جانبی مهم: ضایعات التهابی و واکنش موضعی بر روی پوست محل استفاده

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در کودکان زیر ۶ سال استفاده نشود.

آموزش بیمار ـ خانواده: پس از احساس گرما، احساس بی‌دردی ایجاد می‌شود. بر روی نقاط زخمی و ملتهب و خراشیده مالیده نشود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

مپروبامات *(MEPROBAMATE)*

نام تجاری: **Miletown**

گروه دارویی: مشتق کاربامات

گروه درمانی: ضد اضطراب

شکل دارویی: قرص ۴۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: اضطراب و علائم بی‌قراری

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص روزانه استفاده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، حاملگی و نارسایی کبد و کلیه

عوارض جانبی مهم: خواب‌آلودگی، کم‌خونی، عوارض خونی، تپش قلب، تهوع، استفراغ، تشنج، تب و لرز هم گزارش شده است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت تصمیم‌گیری برای قطع دارو باید به تدریج طی پانزده روز آن را کاهش دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو با غذا یا مایعات کافی میل شود. قطع ناگهانی دارو خطرناک است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

متاپروترونول *(METAPROTERENOL)*

نام تجاری: **Metaprel**

گروه دارویی: سمپاتومیمتیک

گروه درمانی: برونکودیلاتور

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: بیماری‌های تنفسی مثل آسم و تنگی نفس مزمن ریوی، برونشیت، آمفیزم، برونشکتازی و درمان بلوک قلبی

میزان مصرف: ۲۰ میلی‌گرم هر ۶ تا ۸ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، آریتمی قلبی

عوارض جانبی مهم: بی‌حالی، بی‌قراری، سرگیجه، سردرد، بالا رفتن فشار خون، تهوع، استفراغ، خشکی دهان

توجهات پزشکی-پرستاری: وضعیت قلب و فشار خون بیمار را کنترل کنید. در افراد مسن دارو با احتیاط مصرف شود.

آموزش بیمار-خانواده: در صورت عدم بهبود علائم به پزشک اطلاع دهید. تغییر در میزان مصرف دارو خطرناک می‌باشد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

متفورمین *(METFORMIN)*

نام تجاری: **Glucophage**

گروه دارویی: بی‌گوانیدها

گروه درمانی: ضد دیابت

شکل دارویی: قرص ۵۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: دیابت قندی (تیپ II)

میزان مصرف: یک قرص ۲ بار در روز

موارد منع مصرف: در افراد حساس، بیماران با نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، بی‌اشتهایی، کم‌خونی، ضایعات جلدی

توجهات پزشکی - پرستاری: این دارو با استروژن، ایزونیازید و ضدبارداری خوراکی تداخل دارویی دارد. قند خون بیمار باید کنترل شود.

آموزش بیمار - خانواده: بهتر است متفورمین با صبحانه یا شام میل شود. بیماران دچار قند باید شناسنامه یا کارتی را که نشانگر بیماری آنهاست همیشه همراه داشته باشند.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

متادون *(METHADON)*

نام تجاری: **Dolophine**

گروه دارویی: دی‌فنیل هپتان

گروه درمانی: ضد درد، مخدر صناعی

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درد شدید، سندرم محرومیت از مخدرها

میزان مصرف: ۲/۵ تا ۱۰ میلی‌گرم هر ۳ تا ۴ ساعت

موارد منع مصرف: در حساسیت شدید دارویی، مامایی (حین زایمان)

عوارض جانبی مهم: مهار تنفسی، خواب‌آلودگی، تحریکات موضعی پوست

توجهات پزشکی-پرستاری: بهتر است دارو عضلانی (IM) تزریق شود. کاهش فشار محتمل است.

آموزش بیمار-خانواده: یبوست، خشکی دهان و خواب‌آلودگی محتمل است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

متی مازول (*METHIMAZOLE*)

نام تجاری: **Tapazole**

گروه دارویی: تیوآمید

گروه درمانی: ضد پرکاری تیروئید

شکل دارویی: قرص ۵ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان پرکاری تیروئید، گواتر سمی

میزان مصرف: برای شروع درمان، ۳ تا ۱۰ قرص روزانه می‌تواند بین ۲ تا ۳ بار در روز تقسیم شود ولی ۱ تا ۳ قرص روزانه برای درمان درازمدت و نگهداری کافی است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی و کبدی، به همراه کهیر، سردرد، ضایعات جلدی، تهوع و استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: کنترل وضعیت خونی ضروری است. میزان هورمون تیروئید باید اندازه‌گیری شود. احتمال بروز مشکلات خونی وجود دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت تب همراه گلو درد یا ضایعات پوستی شدید به پزشک اطلاع دهید. دارو با غذا میل شود. درد شکم به ویژه در ناحیهٔ کبد با اهمیت تلقی می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

متوترکسات (*METHOTREXATE*)

نام تجاری: **Abitrexate**

گروه دارویی: آنتی‌متابولیت

گروه درمانی: ضد سرطان، ضد رماتیسم

شکل دارویی: قرص، داروی تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان‌های خونی (لوسمی) سرطان استخوان (استئوسارکوم)، لنفوم، پسوریازیس، آرتریت روماتوئید

میزان مصرف: طبق نظر متخصص متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، بارداری، شیردهی، نارسایی کبد و کلیه، اختلالات خونی

عوارض جانبی مهم: کم‌خونی، زخم دهان، خونریزی گوارشی، دل‌درد، بی‌اشتهایی، مشکلات کبدی

توجهات پزشکی-پرستاری: ـ این دارو می‌تواند بسیار خطرناک باشد و به عنوان داروی خط آخر استفاده شود. ممکن است فعالیت مغز استخوان کاهش یابد.

آموزش بیمار ـ خانواده: استفراغ‌های مکرر پس از مصرف دارو را به پزشک اطلاع دهید. کبودی‌های حین درمان را به پزشک اطلاع بدهید. بیمار نباید با مبتلایان به بیماری ویروسی یا افراد واکسینه شده با ویروس زنده در تماس باشد.

شرایط نگهداری: در جای خشک و در دمای معمولی نگهداری شود.

متیل دوپا (*METHYLDOPA*)

نام تجاری: **Dopamet**

گروه دارویی: آنتی آدرنرژیک

گروه درمانی: ضدفشارخون

شکل دارویی: قرص ۲۵۰ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: فشار خون، سندرم رینود

میزان مصرف: ۱ تا ۳ قرص روزانه مصرف می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، بیماران کبدی

عوارض جانبی مهم: خواب‌آلودگی ،اسهال، درد قلبی، زردی، درد عضله و مفصل

توجهات پزشکی ـ پرستاری: فشار خون بیمار باید کنترل شود. آزمایش‌های خونی بررسی شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: خشکی دهان با مصرف مایعات یا آدامس برطرف می‌شود. ضعف و سرگیجه، اسهال یا یبوست علائم مسمومیت‌اند به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

تذکر: در بیماری رینود به علت مشکل عروقی در انتهای (دست و پا) در تماس با آب سرد یا هوای سرد تغییر رنگ اندام ایجاد می‌شود.

متیل پردنیزولون *(METHYL PRODNISOLONE)*

نام تجاری: **Depomedrol**

گروه دارویی: گلوکوکورتیکوئید

گروه درمانی: ضدالتهاب

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: به عنوان داروی ضدالتهاب و در رماتیسم، نفریت لوپوسی و حساسیت‌های شدید

میزان مصرف: ۲۰ تا ۲۰۰ میلی‌گرم ـ بسته به درد یا التهاب مفاصل متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، عفونت‌های قارچی و نوزادان نارس

عوارض جانبی مهم: بی‌خوابی، آتروفی (لاغری) موضعی پوست.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تزریق عضلانی نوع استات باید عمیق باشد. نوع استات برای مشکلات حاد مفید نیست.

آموزش بیمار ـ خانواده: مثل بقیه کورتون‌ها قطع ناگهانی دارو خطرناک است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

متوکلوپرامید *(METOCLOPRAMID)*

نام تجاری: **plasil**

گروه دارویی: پاراسمپاتومیمتیک

گروه درمانی: ضد تهوع، ضد استفراغ

شکل دارویی: قرص و آمپول و قطره

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: برگشت اسید معده به مری، درمان یا پیشگیری از استفراغ و استفراغ شیمی درمانی

میزان مصرف: یک قرص هر ۸ ساعت

موارد منع مصرف: خونریزی، انسداد روده، تشنج

عوارض جانبی مهم: علائم پارکینسون، سردرد، بی‌خوابی، تشنج، توهم، اسهال، تکرر ادرار، علائم چشمی و مغزی

توجهات پزشکی-پرستاری: در صورت تکرار تزریق باید دارو رقیق شود. رنگ دارو قبل از تزریق نباید عوض شود.

آموزش بیمار-خانواده: رانندگی بعد از مصرف دارو خطرناک است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

مترونیدازول *(METRONIDAZOLE)*

نام تجاری: **Flagyl**

گروه دارویی: نیترو ایمیدازول

گروه درمانی: ضد باکتری، ضد آمیب

شکل دارویی: قرص، شربت، تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های میکروبی (بی‌هوازی)، اسهال خونی، اندوکاردیت، عفونت شکمی

میزان مصرف: ۱۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم طی یک ساعت به عنوان میزان اولیه و ۷/۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم طی ۶ ساعت و حداکثر مصرف در ۲۴ ساعت ۴ گرم می‌باشد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، اختلالات خونی یا بیماری مغز

عوارض جانبی مهم: مشکلات کبدی و کلیوی، تهوع، احساس سوزش مجاری ادراری، سرگیجه، سنکوپ، ضایعات پوستی، کهیر

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های خونی باید انجام شود.
ـ این دارو با لیتیوم تداخل دارویی دارد. تزریق وریدی دارو باید به آهستگی صورت گیرد. محلول قابل تزریق را باید در یخچال نگهداری کرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو با معدهٔ خالی مصرف شود. در عفونت زنان با میکروب (تریکوموناس) می‌بایست همسر وی نیز درمان شود. تشنج و علائم منگی نشانهٔ مسمومیت بیمار است، به پزشک مراجعه شود.

شرایط نگهداری: محلول مترونیدازول به مدت سه شبانه روز قابل نگهداری در دمای معمولی است.

میکونازول (*MICONAZOLE*)

نام تجاری: **Daktarin**

گروه دارویی: ایمیدازول

گروه درمانی: ضد قارچ

شکل دارویی: کرم موضعی (جلدی) و داخل واژن

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان عفونت‌های قارچی پوست و ناخن و عفونت زنان

میزان مصرف: ۲ بار در روز استفاده می‌شود.

موارد منع مصرف: مورد خاصی مطرح نشده است.

عوارض جانبی مهم: در موارد جلدی و استفاده از کِرِم، ضایعات پوستی و احساس سوزش و قرمزی بروز می‌کند ولی در موارد تزریق وریدی، اسهال، استفراغ، تب و خواب‌آلودگی بروز می‌کند.

⚠ توجهات پزشکی ـ پرستاری: نوع کرم واژینال یک‌بار در شب به مدت یک هفته استفاده شود و دورهٔ درمان می‌تواند تکرار شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو طبق دستور استفاده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

میدازولام (*MIDAZOLAM*)

نام تجاری: **Dormtcum**

گروه دارویی: بنزودیازپین‌ها

گروه درمانی: آرام‌بخش، داروی کمکی در بیهوشی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: آرام‌بخش، کاهش اضطراب، نگهداری و کمک بیهوشی عمومی، درمان تشنج، سکسکهٔ مقاوم به درمان

میزان مصرف: ۰/۰۷ تا ۰/۰۸ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم ـ در تزریق عضلانی، ۰/۰۳ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم به صورت وریدی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، گلوکوم زاویه باریک، شوک، کوما، مسمومیت حاد با الکل، نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: توقف تنفسی، مهمترین عارضه می‌باشد. راش، تحریک‌پذیری، بی‌قراری، لارنگواسپاسم (اسپاسم مجاری هوایی)، سردرد، تندی نفس، لکنت زبان، تاری دید، اختلال چشمی، اختلال تعادل

توجهات پزشکی ـ پرستاری: میزان تجویز دارو در سنین بالا (سالمندان) و در اطفال باید پایین‌تر باشد.

تزریق عضلانی دارو باید عمیق باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: اختلالات روانی و حرکتی بعد از دارو محتمل است. تا ۲۴ ساعت بعد از دریافت دارو بیمار نباید به کارهای دقیق مشغول باشد یا رانندگی کند.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

مینوکسیدیل (*MINOXIDIL*)

نام تجاری: **Loniten**

گروه دارویی: ضد فشار خون

گروه درمانی: گشاده‌کنندهٔ عروق

شکل دارویی: قرص ۱۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: فشار خون بالا اصلی‌ترین ضرورت درمان می‌باشد. هر چند این دارو، داروی اصلی فشار خون‌های معمولی نیست بلکه در موارد فشارخون مقاوم کارآیی دارد و در ترکیب با داروهای دیگر استفاده می‌شود.

میزان مصرف: با ۵ میلی‌گرم در روز شروع می‌شود و به تدریج افزایش می‌یابد.

موارد منع مصرف: مینوکسیدیل برای افرادی که به آن حساسیت شدید دارند یا آنوریسم آئورت دارند برای مبتلایان به بیماری فئوکروموسیتوما منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: افزایش تعداد ضربان قلب، ادم، پرمویی، تهوع، استفراغ، سردرد، خستگی و قاعدگی زود به زود

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم حیاتی بیمار را کنترل کنید. مینوکسیدیل اغلب به همراه ایندرال یا متیل‌دوپا مصرف می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: قطع ناگهانی دارو خطرناک است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

میترامایسین (*MITHRAMAYCIN*)

نام تجاری: **Mitramyc II**

گروه دارویی: ضد سرطان

گروه درمانی: آنتی‌بیوتیک، ضدهیپرکلسمی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: درمان بالا بودن کلسیم خون، هیپرکلسیوری شدید، دفع ادراری کلسیم، سرطان بیضه

میزان مصرف: ۱۵ تا ۲۵ میکروگرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن

موارد منع مصرف: اختلالات انعقادی، اختلال الکترولیتی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اسهال، استوماتیت، اختلالات الکترولیتی اختلال کلیوی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: آزمایش‌های کلیوی انجام شود. سلول‌های خونی، پلاکت باید شمارش شوند. مصرف دارو همزمان در مبتلایان به آبله‌مرغان و زونا ممنوع است.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه کبودی و خونریزی زیر جلدی را به پزشک اطلاع دهید. ـ در خانهٔ بیمار نباید کسی واکسن زنده دریافت کند. تب و گلودرد را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: ویال آن در یخچال نگهداری شود.

مورفین *(MORPHINE)*

نام تجاری: **Astramorph**

گروه دارویی: فنانترن

گروه درمانی: مخدر، ضد درد

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: دردهای خفیف تا متوسط، القای بیهوشی، اِدم حاد ریه

میزان مصرف: ۱۰ میلی‌گرم هر ۴ ساعت

موارد منع مصرف: در نارسایی تنفسی، انسداد راه هوایی، حساسیت شدید دارویی، اختلالات تشنجی، ضربات سر، ضربهٔ مغزی (اختلال هشیاری)، آسم

عوارض جانبی مهم: استفراغ، تهوع، خواب‌آلودگی، خارش، مهار تنفسی، شوک، کوما، احتباس ادراری، بی‌قراری، کاهش فشار خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در افراد سالمند میزان دارو باید کاهش یابد.

آموزش بیمار ـ خانواده: توقف تنفسی، شلی شدید عضلات و کاهش فشار خون علائم مسمومیت‌اند به پزشک اطلاع داده شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

مولتی‌ویتامین (MULTIVITAMIN)

گروه دارویی: مولتی ویتامین

گروه درمانی: مکمل غذایی

شکل دارویی: قرص، کپسول، شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: این دارو حاوی ویتامین‌های A، D، E، B_1، B_2، B_6، B_{12} و نیکوتینیک اسید، ویتامین C، کلسیم و بیوتین است.

میزان مصرف: یک قرص روزانه یا ۵ سی‌سی شربت یا یک کپسول

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: مصرف خودسرانه ویتامین‌ها ممنوع است. زیرا میزان بالای آنها پرعارضه خواهد بود.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: کودکان با سوءتغذیه، مادران باردار و شیرده نیاز به برنامه خاص دارند.

آموزش بیمار ـ خانواده: طبق دستور پزشک دارو مصرف شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

تذکر: دو نوع مولتی ویتامین به همراه آهن یا املاح، ترکیب مشابه است.

نافیسیلین (NAFICILIN)

نام تجاری: **Unipen**

گروه دارویی: پنی‌سیلین

گروه درمانی: آنتی‌بیوتیک

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های میکروبی (میکروب استاف طلایی)، سلولیت، عفونت استخوانی، پنومونی، آبسهٔ مغزی، اندوکاردیت، عفونت نوزادان

میزان مصرف: در بالغین ۵۰۰ میلی‌گرم و ۴ تا ۶ ساعت وریدی یا عضلانی

موارد منع مصرف: مثل پنی‌سیلین‌ها

عوارض جانبی مهم: ضایعات پوستی، علائم گوارشی و شکایاتی مثل دیگر آنتی‌بیوتیک‌های گروه پنی‌سیلین

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ بیمار نباید سابقهٔ حساسیت به گروه پنی‌سیلین‌ها را داشته باشد. می‌بایست کشت و آنتی‌بیوگرام تهیه شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز علائم افزایشی حساسیت موضوع را به پزشک اطلاع دهید. تهوع، استفراغ و اسهال جزء علائم حساسیت شدید دارویی محسوب می‌شود. دارو در زمان مشخص مصرف شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

نالیدیک اسید *(NALIDIXIC - ACID)*

نام تجاری: **Negram**

گروه دارویی: کینولون‌ها

گروه درمانی: آنتی‌بیوتیک

شکل دارویی: قرص، شربت

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت ادراری

میزان مصرف: ۱ گرم ۴ بار در روز به مدت ۱ الی ۲ هفته

موارد منع مصرف: در حاملگی (به ویژه سه ماه اول)، تشنج، شیرخواران، نارسایی کلیه و کبد

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، بی‌خوابی، عدم تعادل، سرگیجه، سنکوپ، ضعف

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ پس از درمان، آزمایش‌های خونی ضروری است. کشت و آنی‌بیوگرام قبل از شروع درمان ضروری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ مصرف دارو قبل از غذا یا ۲ ساعت بعد از غذا باعث جذب بهتر می‌شود. زمینهٔ بروز حساسیت به نور را افزایش می‌دهد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

نالوکسان (*NALOXAN*)

نام تجاری: **Narcan**

گروه دارویی: اکسی مورفون

گروه درمانی: ضد اپیوئیدها ـ ضد مخدرها

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: تشخیص و درمان مسمومیت‌های با مواد مخدر یا کومای ناشی از آن، درمان مهار تنفسی بعد از جراحی، خارش ناشی از انسداد صفراوی

میزان مصرف: ۰/۴ تا ۲ میلی‌گرم وریدی یکجا تزریق می‌شود.

موارد منع مصرف: در افرادی که وابستگی شدید به مخدرها دارند، با احتیاط استفاده شود.

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اختلال تمرکز و حواس، بی‌اشتهایی، تغییرات فشار خون

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو اغلب در مراکز اورژانس و بیمارستانی تزریق می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: مورد خاصی مطرح نیست.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

ناندرولون (*NANDROLONE*)

نام تجاری: **Darabolin**

گروه دارویی: استروئید

گروه درمانی: آنابولیک

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان کم‌خونی ناشی از بیماری‌های کلیوی، درمان سرطان پستان (به صورت کمکی) و با توجه به خاصیت تستسترونی در ورزشکاران به ویژه رشتهٔ بدنسازی برای افزایش حجم عضلات

میزان مصرف: ۵۰ تا ۱۰۰ میلی‌گرم ۱ تا ۳ هفته در خانم‌ها و ۵۰ تا ۲۰۰ میلی‌گرم ۱ تا ۴ هفته در آقایان تزریق می‌شود.

موارد منع مصرف: در حساسیت شدید دارویی و مردان دچار سرطان پستان و پروستات و ضایعهٔ التهابی کلیه (نفریت) و زنان دچار سرطان سینه و دچار افزایش سطح کلسیم سرم

عوارض جانبی مهم: پرمویی در صورت، کوچک شدن اندازهٔ سینه‌ها، آکنه، پرمویی بدن ،تهوع، استفراغ، افزایش اشتها، طاسی سر، مشکلات قاعدگی، نکروز کبدی، تغییر خلق و خو، افسردگی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در سنین قبل از بلوغ ممنوع است. سطح کلسیم سرم باید کنترل شود. تست‌های کبدی انجام شود.

آموزش بیمار یا خانواده: به بیمار توصیه کنید آهن کافی مصرف کند. در صورت تهوع یا استفراغ شدید به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

نفازولین (NAPHAZOLINE - ANTAZOLINE)

نام تجاری: **Albalon**

گروه دارویی: آنتی‌هیستامین

گروه درمانی: ضداحتقان و حساسیت

شکل دارویی: قطره چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در موارد پرخونی چشم، ترشحات بینی، خارش و قرمزی چشم

میزان مصرف: یک قطره هر ۸ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و افزایش فشار داخل کرهٔ چشم

عوارض جانبی مهم: سوزش چشم، حساسیت موضعی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در موارد خفیف قرمزی و حساسیت شدید چشم استفاده می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف خودسرانه یا بیش از اندازه دارو مضر است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

تذکر: این دارو به شکل چشمی و قطرهٔ بینی وجود دارد.

ناپروکسن (*NAPROXEN*)

نام تجاری: **Naprosyn**

گروه دارویی: اسید پروپیونیک

گروه درمانی: ضد درد، ضد التهاب، غیراستروئیدی

شکل دارویی: قرص ۲۵۰ و ۵۰۰ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: رماتیسم، آرتروز، دردهای استخوانی، حملهٔ حاد نقرس، سر دردهای میگرنی

میزان مصرف: ۱ تا ۴ عدد روزانه و بنابر شدت درد متفاوت است.

موارد منع مصرف: خونریزی حاد گوارشی، زخم معدهٔ فعال، حاملگی سه ماه سوم، آسم، حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: ناراحتی‌های معده و روده و خونریزی، تهوع، استفراغ، عوارض کلیوی، اختلالات خونی، تب، سرگیجه، سردرد، بی‌خوابی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: برای کاهش تحریک معده، به همراه دارو یک لیوان آب، شیر، داروهای رانتیدین یا آلومنیوم اِم. جی استفاده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: برای کاهش خونریزی بعد از عمل یک هفته قبل از عمل مصرف آن قطع شود. در صورت بروز مشکلات شنوایی یا خواب‌آلودگی شدید اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

نئومایسین (*NEOMYCIN*)

نام تجاری: **Mycifradin**

گروه دارویی: آمینوگلیکوزید

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: قرص و محلول خوراکی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: آمادگی قبل از عمل جراحی و کاهش میکروب‌های روده‌ای

میزان مصرف: ۵۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم تقسیم در ۴ مرحله روزانه (هر ۶ ساعت)

موارد منع مصرف: مثل جنتامایسین (صفحه ۳۵۳)، در حساسیت شدید دارویی و نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: تهوع و مشکلات گوارشی، سوء جذب و عوارض عضلانی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در نارسایی کبدی و کلیوی با احتیاط مصرف شود. آزمایش‌های کارکرد کلیه حتماً کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: نوع موضعی آن با عوارض آلرژیک همراه است. در صورت بروز مشکلات گوشی به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

نیکلوزامید (*NICLOSAMID*)

نام تجاری: **Niclicide**

گروه دارویی: سالیسیلانیلید

گروه درمانی: ضد انگل (کرم)

شکل دارویی: قرص جویدنی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: در درمان کرم‌های نواری مثل تینیا (ساژیناتاپاسولیوم)

میزان مصرف: ۲ گرم یک بار بعد از صبحانه (فقط)

موارد منع مصرف: در حساسیت شدید دارویی و سیستی سرکوزیس منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، سرگیجه، اسهال، ریزش مو، تورم بازو، کمردرد، کهیر و احساس سردرد شدید

توجهات پزشکی ـ پرستاری: برای اثربخشی دارو به فاصله یک ماه و سه ماه آزمایش مدفوع انجام شود. آزمایش‌های کبدی انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: این قرص باید خوب جویده شود. هر گونه سرگیجه شدید را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

نیفیدیپین (NIFIDIPINE)

نام تجاری: **Adalate**

گروه دارویی: بلوک‌کنندهٔ کانال کلسیم

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: کپسول، قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان فشار خون، ضد درد قلبی و دردها

میزان مصرف: ۳۰ تا ۹۰ میلی‌گرم روزانه در فشار خون و در حملات حاد فشار خون ۱۰ میلی‌گرم به شکل زیرزبانی یا خوراکی استفاده می‌شود و تکرار آن هر ۴ تا ۶ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، سکتهٔ قلبی اخیر، نارسایی کبد و کلیه

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، استفراغ، سرگیجه، کاهش فشار خون، سنکوپ، بی‌نظمی ریتم قلبی، خواب‌آلودگی، شب‌ادراری، سردرد

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ فشار خون بیمار را کنترل کنید. هنگامی که در حملهٔ حاد فشار خون از کپسول آن استفاده می‌شود ممکن است سنکوپ بروز کند. تغییرات قندخون احتمال دارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: سرگیجه، تپش قلب، تهوع و استفراغ شدید و فشار خون بالا علائم مسمومیت است.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

نیتروفورانتوئین (*NITROFURANTION*)

نام تجاری: **Furadantin**

گروه دارویی: نیتروفوران

گروه درمانی: آنتی‌بیوتیک

شکل دارویی: شربت، قرص

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های ادراری

میزان مصرف: ۵۰ تا ۱۰۰ میلی‌گرم، ۴ بار در روز همراه با غذا

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، نوروپاتی محیطی (بی‌حسی یا کرختی در اندام‌ها)، درد سینه، تب، سرفه، ضایعات پوستی، تغییر رنگ ادرار

توجهات پزشکی ـ پرستاری: قبل از شروع درمان نمونه را کشت دهید و آنتی‌بیوگرام را انجام دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دو مسئلهٔ مهم مثل تغییر رنگ ادرار و دندان ممکن است بروز کند. بهتر است دارو با مایعات میل شود. ضعف عضلانی را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

نیتروفورازون (NIROFURAZON)

نام تجاری: **Furacin**

گروه دارویی: نیتروفوران

گروه درمانی: آنتی‌بیوتیک موضعی

شکل دارویی: کرم موضعی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت‌های سطحی پوست، سوختگی‌ها

میزان مصرف: کرم ۲ درصد را به طور موضعی مستقیماً بر روی زخم یا محل سوختگی قرار دهید.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی یا فاویسم (کمبود آنزیم (G6PD))

عوارض جانبی مهم: ضایعات جلدی، خارش، تورم موضعی

توجهات پزشکی-پرستاری: عفونت‌های ثانویه محتمل است. در صورت خوردن کرم، به فکر مسمومیت دارویی باشید.

آموزش بیمار-خانواده: در صورت بروز حساسیت موضعی دارو را قطع کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

☑ **نکته:** در افرادی که کمبود آنزیم (G6PD) وجود دارد این افراد به بعضی از داروها مثل کوتریمکسازول، نفتالین، باقلای (مازندرانی) حساس‌اند و دچار مشکل خونی می‌شوند.

نیتروگلیسیرین (*NITROGLYCERIN*)

نام تجاری: **Nitrocontin**

گروه دارویی: نیترات‌ها

گروه درمانی: ضد درد قلبی، ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص، تزریقی، اسپری، پماد

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان پیشگیری از دردهای قلبی (آنژین قلبی)، در نارسایی مزمن قلب، انفارکتوس حاد میوکارد، اسپاسم منتشر ریه، فشار خون حاملگی

میزان مصرف: میزان مصرف قرص: یک قرص زیرزبانی و تکرار آن ۵ دقیقه بعد ولی پماد آن ۲ تا ۳ بار در روز بر روی سینه مالیده شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، کاهش فشار خون، کم‌خونی شدید، بالا بودن فشار داخل مغزی

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، بی‌قراری، خستگی، رنگ‌پریدگی و در پماد خارش و تاول جزء عوارض موضعی است.

توجهات پزشکی یا پرستاری: علائم حیاتی بیمار را کنترل کنید. در صورت تهوع، تعریق یا کاهش فشار خون به فکر مسمومیت باشید.

آموزش بیمار ـ خانواده: قرص نیتروگلیسیرین را با معدهٔ خالی مصرف کنید. از قطع ناگهانی دارو خودداری نمایید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

نیتروپروساید (*NITROPRUSSIDE*)

نام تجاری: **Nipride**

گروه دارویی: ضد فشار خون‌ها

گروه درمانی: گشادکنندهٔ عروق

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: حملات حاد فشار خون، نارسایی قلب، سکتهٔ قلبی در حین جراحی

میزان مصرف: حداکثر میزان مصرف ۵۰۰ میکروگرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن می‌باشد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، کاهش فشارخون، مشکل عروقی مغز، نارسایی کلیه و کبد

عوارض جانبی مهم: سردرد، تعریق، سرگیجه، تغییرات هوشیاری، گرگرفتگی، تحریک جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو به نور حساس است و باید دارو با ورق آلومینیوم پوشانده شود. محلول تازه به رنگ قهوه‌ای کم‌رنگ است.

آموزش بیمار ـ خانواده: مراقبت مسمومیت دارویی باشید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نور نگهداری شود.

نورتریپتیلین (NORTRIPTYLINE)

نام تجاری: **Arentyl**

گروه دارویی: ضدافسردگی سه حلقه‌ای

گروه درمانی: ضد افسردگی

شکل دارویی: قرص، کپسول

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: ضد افسردگی، ضد ترس روانی (پانیک)، دردهای عصبی، شب‌ادراری، سردرد میگرنی

میزان مصرف: با ۲ قرص روزانه شروع و طی ۳ هفته آن را افزایش دهید.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: شبیه آمی‌تریپ‌تیلین (صفحه ۵۲) ولی شدت عوارض بسیار کمتر است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: به آمی‌تریپ‌تیلین مراجعه شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: به آمی‌تریپ‌تیلین مراجعه شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

نیستاتین (*NYSTATIN*)

نام تجاری: **mycostatin**

گروه دارویی: آنتی بیوتیک

گروه درمانی: ضد قارچ

شکل دارویی: قرص، کپسول، پماد و قرص واژینال

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: عفونت‌های قارچی (کاندیدا) ناحیهٔ واژن یا مخاط دهان یا پوست و مری، عفونت برفکی دهان کودکان

میزان مصرف: قرص واژینال ۱۰۰ هزار واحد یک بار در شب و به مدت دو هفته ـ در نوزادان به علت عفونت قارچی دهان هر ۶ ساعت از سوسپانیسون (شربت) استفاده می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، حاملگی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، اسهال، حساسیت موضعی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو عوارض شدیدی به همراه ندارد. برای درمان کاندیدیاز می‌توان از قرص واژینال به صورت خوراکی استفاده کرد.

آموزش بیمار ـ خانواده: در عفونت‌های کاندیدای چین‌های بدن مثل زیر بغل و کشالهٔ ران از کِرِم استفاده شود. در صورت مرطوب بودن عفونت لای انگشتان از پودر استفاده کنید.

شرایط نگهداری: در جای خشک و خنک نگهداری شود.

اُفلوکساسین (*OFLOXACIN*)

نام تجاری: **Tarivid**

گروه دارویی: فلوروکینولون

گروه درمانی: آنتی‌بیوتیک‌ها

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: این دارو شبیه سیپروفلوکساسین است و در درمان عفونت‌های ریوی مثل برونشیت، پنومونی (عفونت ریه)، عفونت پوست، استخوان و پروستات استفاده می‌شود.

میزان مصرف: اغلب ۴۰۰ میلی‌گرم ۲ بار در روز به مدت ۱۰ روز

موارد منع مصرف: حساسیت دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، سردرد، بی‌خوابی، اسهال، حساسیت

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی و کلیوی انجام شود. در نارسایی کلیه میزان دارو تنظیم شود. آنتی‌اسید به همراه آن تجویز نکنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: زمینهٔ بروز حساسیت به نور را افزایش می‌دهد. بهتر است دارو با معدهٔ خالی استفاده شود. هرگونه سرگیجه یا اسهال شدید را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مطلوب است ولی محلول تزریقی تا ۱۴ روز در یخچال قابل نگهداری است.

امپرازول (*OMEPRAZOLE*)

نام تجاری: **Losec**

گروه دارویی: مهارکنندهٔ پمپ هیدروژن

گروه درمانی: ضد ترشح اسید معده

شکل دارویی: کپسول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان زخم معده یا افزایش ترشح اسید معده ،ترش کردن، زخم روده

میزان مصرف: در زخم روده ۱ تا ۲ قرص روزانه به مدت ۴ هفته و در زخم معده ۸ هفته

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبد و نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: سردرد، سرگیجه، بی‌قراری، افسردگی، تاری دید، مشکل کلیوی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: توصیه کنید دارو قبل از صبحانه میل شود. ممکن است با درد عضلانی یا مفصلی همراه شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو بهتر است قبل از غذا مصرف شود. همزمان با آنتی‌اسید هم می‌توان میل کرد.

شرایط نگهداری: در جای خشک و دمای معمولی نگهداری شود.

اکسازپام (*OXAZPAM*)

نام تجاری: **Serax**

گروه دارویی: بنرودیازپین‌ها

گروه درمانی: ضداضطراب

شکل دارویی: قرص ۱۰ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: آرام‌بخش، اختلالات اضطرابی، بی‌خوابی

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص ۳ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، در پورفیری و در مسمومیت با الکل منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: تهوع، خواب‌آلودگی، کاهش فشار خون، زردی، خارش پوست

توجهات پزشکی-پرستاری: کنترل تست‌های خونی و کبدی ضروری است. در دورهٔ حاملگی و شیردهی توصیه نمی‌شود.

آموزش بیمار-خانواده: دارو را بهتر است با غذا مصرف کنید. اختلال خواب جزء عوارض نادر است. در هنگام مصرف از رانندگی اجتناب شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

اکسی بوتینین (*OXYBUTYNIN*)

نام تجاری: **Ditropan**

گروه دارویی: آمین نسل‌سوم

گروه درمانی: ضد اسپاسم

شکل دارویی: قرص ۵ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درد و تحریک مثانه و شب‌ادراری، بی‌اختیاری ادراری

میزان مصرف: یک قرص ۲ تا ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، میاستنی گراویس، انسداد روده، نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: تب، سردرد، تهوع، تاری دید، یبوست، سرگیجه، افزایش ضربان قلب، میدریاز (باز شدن مردمک چشم)، کاهش میل جنسی مردان

توجهات پزشکی - پرستاری: تشنج و تحریک‌پذیری از علائم مسمومیت است.

آموزش بیمار - خانواده: در صورت علائم خواب‌آلودگی و اختلال هشیاری به پزشک اطلاع دهید. خشکی دهان از عوارض شایع است از آدامس یا آب‌نبات استفاده شود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مطلوب است.

اکسی‌متولون (*OXYMETHOLON*)

نام تجاری: **Anadrol**

گروه دارویی: استروئید آنابولیک

گروه درمانی: ضدکم‌خونی

شکل دارویی: قرص ۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان کم‌خونی، تقویت عضلات و افزایش آنابولیسم - در ورزشکاران حرفه‌ای بدنسازی از آن سوءاستفاده می‌شود.

میزان مصرف: ۱ تا ۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: شبیه ناندرولون (صفحه ۴۵۵)

توجهات پزشکی - پرستاری: شبیه ناندرولون

آموزش بیمار - خانواده: شبیه ناندرولون

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

اکسی‌توسین (*OXYTOCIN*)

نام تجاری: **Syntocinon**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: ضد شلی رحمی (عامل انقباضات رحمی)

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: جهت تحریک انقباضات رحمی برای پیشگیری از خونریزی بعد از زایمان و تحریک ترشح شیر

میزان مصرف: ۱۰ تا ۲۰ واحد در محلول رینگر لاکتات

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، ممنوعیت زایمان طبیعی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، افزایش سرعت ضربان قلب، حساسیت شدید، عوارض قلبی و برای جنین می‌تواند مرگ را به دنبال بیاورد.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در هنگام تزریق، سرعت انقباضات رحمی را کنترل کنید. میزان مصرف مایعات و سرم و ادرار را اندازه بگیرید. مسمومیت با آب و تشنج جزء عوارض جدی است.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه حالت غیرعادی را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

پانکراتین *(PANCRATIN)*

نام تجاری: **Dizymes**

گروه دارویی: آنزیم

گروه درمانی: هضم‌کننده‌ها

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: کمبود آنزیم پانکراتین، سرطان لوزالمعده، درمان بعد از جراحی برداشت روده

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قرص همراه با غذا

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: کاهش حرکات گوارشی و سفت شدن مدفوع جزء علائم جواب به درمان است

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو قبل از غذا مصرف شود. از جویدن قرص پرهیز کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

پدیاتریک‌گریپ *(PEDIATRIC GRIPE)*

نام تجاری: **Histopharmin**

گروه دارویی: آنتی‌هیستامین‌ها

گروه درمانی: ضد سرما خوردگی اطفال

شکل دارویی: شربت

مصرف در حاملگی: گروه نامعلوم

موارد مصرف: سرماخوردگی و ترشحات بینی و سینوزیت اطفال، التهاب گوش

میزان مصرف: ۸ تا ۱۰ سی‌سی ۳ تا ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: این دارو ترکیبی از کلرفنیرآمین مالئات و فنیل افرین و فنیل پروپانولامین کلراید می‌باشد که خواب‌آلودگی جزء عوارض این گروه است.

توجهات پزشکی - پرستاری: مشکل خاصی وجود ندارد.

آموزش بیمار - خانواده: مورد خاصی مطرح نیست.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

پنی سیلامین (*PENICILLAMINE*)

نام تجاری: **Cuprimine**

گروه دارویی: شلات‌کننده

گروه درمانی: ضدمسمومیت با فلزات سنگین

شکل دارویی: قرص ۲۵۰ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان مسمومیت با سرب، مس، جیوه

میزان مصرف: متفاوت است.

موارد منع مصرف: در حساسیت شدید، بیماری لوپوس و سابقهٔ مشکلات خونی منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، زخم دهان، حساسیت پوستی، کم‌خونی، ضایعات کلیوی، اختلال عملکرد کبد، ریزش مو، درد عضلانی

توجهات پزشکی - پرستاری: تست‌های کبدی کلیوی و خونی ضروری است.

آموزش بیمار - خانواده: بهتر است با معده خالی استفاده شود. در درمان بیمار رماتیسمی استفاده می‌شود. هرگونه کبودی پوست و زیر جلد را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی ۱۵ تا ۳۰ نگهداری شود.

پنی‌سیلین‌ها (PENICILLINS)

نام تجاری: **Beepen**

گروه دارویی: آنتی‌بیوتیک‌ها

گروه درمانی: ضد میکروب‌ها

شکل دارویی: قرص، شربت، تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان عفونت‌های ریوی، عفونت پردهٔ مغز (مننژیت)، دیفتری، سیفلیس

میزان مصرف: انواع پنی‌سیلین V، بنزاتین، پنی‌سیلین G و 800,000 و پنی‌سیلین 6.3.3 در انواع عفونت‌ها کاربرد دارند از آنژین چرکی تا عفونت‌های شکمی یا ریوی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: حساسیت شدید ،تهوع، استفراغ، تشنج، کوما، عوارض خونی، آبسه استریل محل تزریق، واکنش پوستی، تب

توجهات پزشکی ـ پرستاری: حساسیت به پنی‌سیلین اغلب به نوع تزریقی بروز می‌کند و در نوع خوراکی اندک است. سابقهٔ حساسیت بیمار به آن را از بیمار بپرسید. عملکرد کلیه و کبد بیمار باید کنترل شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بعد از تزریق به مدت ۳۰ دقیقه تحت‌نظر باشید.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مناسب است.

پنتازوسین *(PENTOZOCINE)*

نام تجاری: **Talwin**

گروه دارویی: بنزومورفان

گروه درمانی: مخدر

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گرروه C

موارد مصرف: ضد درد متوسط یا شدید

میزان مصرف: ۳۰ تا ۶۰ میلی‌گرم هر ۳ تا ۴ ساعت

موارد منع مصرف: در انفارکتوس قلبی، نارسایی قلبی، فشار خون بالا

عوارض جانبی مهم: درد محل تزریق و علائم خواب‌آلودگی و کاهش هشیاری، عوارض خونی

توجهات پزشکی-پرستاری: با داروهای آمینوفیلین و باربیتورات و هپارین تداخل اثر دارد. سیگار متابولیسم پنتازوسین را افزایش می‌دهد.

آموزش بیمار-خانواده: خواب‌آلودگی شدید در پی دارد.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

پرفنازین (PERPHENAZINE)

نام تجاری: **Trilafon**

گروه دارویی: پی‌پرازین

گروه درمانی: درمان سایکوز

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: اختلال روانی شدید مثل بیماری اسکیزوفرنی، اضطراب شدید، تهوع و استفراغ شدید، افسردگی همراه با اضطراب

میزان مصرف: ۴ تا ۸ میلی‌گرم ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: بنزودیازپین‌ها

عوارض جانبی مهم: علائم خواب‌آلودگی و آرام‌بخشی، خشکی دهان، تهوع

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ برای حصول اثر سریع دارویی، شکل تزریقی آن را استفاده کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت بروز علائم شدید خواب‌آلودگی یا حساسیت دارویی به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دور از نور و در دمای طبیعی نگهداری شود.

پتیدین (*PETHIDIN*)

نام تجاری: **Dolantin**

گروه دارویی: فنیل پیپریدین

گروه درمانی: مخدر

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B و D در حوالی زمان زایمان

موارد مصرف: درد متوسط و شدید و قبل از عمل و کمک بیهوشی

میزان مصرف: ۲۵ تا ۱۰۰ میلی‌گرم عضلانی یا زیر جلد یا آهسته وریدی هر ۴ ساعت

موارد منع مصرف: در آسم، حساسیت شدید دارویی، تشنج، افراد پیر و نارسایی کبد و کلیه

عوارض جانبی مهم: خواب‌آلودگی، یبوست، تشنج، خشکی دهان و...

توجهات پزشکی - پرستاری: تزریق زیر جلدی به علت درد توصیه نمی‌شود. علائم حیاتی بیمار را کنترل کنید. برای تزریق وریدی در سرم نرمال‌سالین یا سرم دکستروز رقیق کنید.

آموزش بیمار - خانواده: به علت خواب‌آلودگی کار دقیق و رانندگی ممنوع است. در تزریق سرپایی، بیمار باید با همراه یا ویلچر جابه جا شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

فنوباربیتال (*PHENOBARBITAL*)

نام تجاری: **Silfoten**

گروه دارویی: باربیتورات‌ها

گروه درمانی: ضد تشنج

شکل دارویی: قرص و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: درمان تشنج (صرع)، تشنج نوزادی یا تشنج به دنبال ضربه، کنترل تشنج زمان حاملگی و به عنوان بی‌حس‌کنندهٔ موضعی

میزان مصرف: در کنترل تشنج ۱۵ تا ۲۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم طی ۱۰ تا ۳۰ دقیقه انفوزیون وریدی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کلیه، کبد، پورفیری

عوارض جانبی مهم: خواب‌آلودگی، اختلال هشیاری، اختلال خونی، ضایعات حساسیتی موضعی، سردرد، بی‌قراری، اضطراب

توجهات پزشکی - پرستاری: کاهش فشار خون و اختلال تنفس و افزایش ضربان قلب جزء علامت مسمومیت است. قرص نباید جویده شود.

آموزش بیمار - خانواده: نوع تزریقی برای افرادی استفاده می‌شود که قادر به استفاده از انوع خوراکی نیستند.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

فنی‌توئین (*PHENYTOIN*)

نام تجاری: **Dilantin**

گروه دارویی: هیدانتوئین‌ها

گروه درمانی: ضد تشنج

شکل دارویی: شربت، کپسول و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: تشنج، بی‌نظمی‌های ریتم قلبی (آریتمی)، تشنج در حاملگی، سکسکهٔ مقاوم

میزان مصرف: در انواع صرع متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، اختلال قلبی (بلوک قلبی)، نارسایی کبدی

عوارض جانبی مهم: تزریق عضلانی آن به علت درد و آسیب محل تزریق توصیه نمی‌شود. مهار توانایی مغز و کاهش فشار خون، سردرد، کاهش اشتها

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** بدون تجویز پزشک نباید مصرف شود. جابه‌جایی داروهای ضدتشنج باید تحت‌نظر متخصص انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: شربت را قبل از مصرف به خوبی تکان دهید. این دارو باعث خواب‌آلودگی می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق و در جای خشک نگهداری شود.

تذکر: کامپاند آن ترکیب فنی‌توئین و فنوباربیتال می‌باشد. نوع کرم موضعی آن در زخم بستر، خراش پوستی و آبسه‌های بزرگ مفید است.

پیپرازین (*PIPRAZINE*)

نام تجاری: **Nootropil**

گروه دارویی: پی‌پرازین

گروه درمانی: ضد کرم

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: کرم‌های گرد یا نماتودها (آسکاریس، کرمک، استرونژیلوس)

میزان مصرف: یک‌بار ۵/۴ گرم خوراکی و در کرم‌های نخی یا کرمک ۲/۶ گرم در روز تا یک هفته

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبد و کلیه

عوارض جانبی مهم: تهوع، تشنج، استفراغ، دل‌درد، ضعف عضلانی، سردرد

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو برای کودکان در درازمدت سمی خواهد بود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو با غذا میل شود. اختلالات پوستی مثل کهیر و خارش را به پزشک اطلاع دهید. دورهٔ درمان را کاملاً رعایت کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی اتاق نگهداری شود.

پیروکسیکام (*PIROXICAM*)

نام تجاری: **Feldene**

گروه دارویی: اکسی‌کام

گروه درمانی: ضد درد (غیراستروئیدی)

شکل دارویی: کپسول، پماد (ژل)، تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: دردهای اسکلتی ـ عضلانی، رماتیسم مفصلی، رماتیسم جوانان

میزان مصرف: ۲ کپسول روزانه و قابل افزایش است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، زخم فعال معده و روده، مشکلات خونریزی دهنده

عوارض جانبی مهم: فلج عصب سیاتیک، عوارض گوارشی، زخم معده، تنوع نوع تزریقی آن باعث عوارض موضعی و فلج عصب سیاتیک شده که مصرف آن توسط وزارت بهداشت ممنوع شده است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست کبدی و کلیوی ضروری است. دارو با غذا استفاده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: خواب‌آلودگی شدید، خستگی و سرگیجه را به پزشک اطلاع دهید. دارو را با یک لیوان آب مصرف کنید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

پلی‌میکسین (*POLYMIXIN*)

نام تجاری: **Aerospooin**

گروه دارویی: آنتی‌بیوتیک

گروه درمانی: ضد باسیل گرم منفی

شکل دارویی: محلول چشمی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان عفونت چشمی و میکروب‌های مقاوم در ملتحمه و قرنیهٔ چشم

میزان مصرف: ۱ تا ۳ قطرهٔ چشمی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید و نارسایی کلیه

عوارض جانبی مهم: تزریق آن دردناک است، سرگیجه، ضایعات پوستی ومشکلات کلیوی از عوارض عمدهٔ آن است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: الزاماً با نظر متخصص مصرف شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت هرگونه آلرژی بـه پـزشک اطـلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

پرازوسین (*PRAZOSIN*)

نام تجاری: **Minipess**

گروه دارویی: بلوک‌کنندهٔ گیرندهٔ آلفا

گروه درمانی: گشادکنندهٔ عروق، ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: فشار خون خفیف تا متوسط

میزان مصرف: ۱ تا ۲ میلی‌گرم ۲ تا ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: خشکی دهان، اسهال، درد شکم، خونریزی از بینی، درد عضله و استخوان، تاری دید، ضعف و خواب‌آلودگی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علائم حیاتی بیمار کنترل شود. احتمال سنکوپ در میزان بالای دارو شایع است.

آموزش بیمار ـ خانواده: بدون اجازهٔ پزشک دارو به طور ناگهانی قطع نشود. بار اول دارو در شب میل شود. خشکی دهان جزء عوارض شایع است آدامس یا آب‌نبات استفاده کنید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

پردنیزولون (PREDNISOLONE)

نام تجاری: **Delta- cortef**

گروه دارویی: کورتون

گروه درمانی: ضدالتهاب

شکل دارویی: قرص و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: التهاب موضعی و موارد بیماری‌های رماتیسمی

میزان مصرف: ۵۰ تا ۶۰ میلی‌گرم

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و مبتلایان به عفونت قارچی

عوارض جانبی مهم: اختلالات گوارشی، عوراض دیگر شبیه دیگر کورتون هاست.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: وزن بیمار کنترل شود. این دارو احتمالاً باعث بروز افسردگی در فرد می‌شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف این دارو با درد معده یا درد شکمی ممکن است همراه شود. بنابراین در زخم‌های گوارشی با احتیاط مصرف شود. در تشنج و نارسایی قلبی نیز توجه کافی لازم است.

شرایط نگهداری: در دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه نگهداری شود.

تذکر: پردنیزون نوع وارداتی داروی پردنیزولون است که خاصیت ضد التهابی دارد، مشابه بتامتازون است و به صورت قرص ۵۰ میلی‌گرمی می‌باشد.

پروکائین آمید *(PROCAINAMIDE)*

نام تجاری: **pronestyl**

گروه دارویی: آمید پروکائین

گروه درمانی: ضد آریتمی قلب

شکل دارویی: کپسول و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: در بی‌نظمی‌های ریتم قلب (MI, VT - PVST - PAC - AF) کاربرد دارد.

میزان مصرف: طبق دستور متفاوت است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، بلوک قلبی، میاستنی گراویس

عوارض جانبی مهم: تب، درد عضلانی، بی‌نظمی قلبی، اختلالات روانی، بلوک قلبی، ضعف، سرگیجه، بی‌اشتهایی، تهوع، درد شکم

توجهات پزشکی ـ پرستاری: اختلالات خونی از عوارض شایع است. در صورت خونریزی و تغییر رنگ پوست و خونمردگی آزمایش‌های انعقادی انجام می‌شود. در صورت تزریق وریدی می‌بایست بیمار تحت کنترل باشد.

آموزش بیمار ـ خانواده: درد عضلانی، اسهال و درد گلو مهم است به پزشک مراجعه شود. در صورت بروز تب و ضایعات پوستی اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

پروژسترون (*PROGESTERONE*)

نام تجاری: **Crinone**

گروه دارویی: هورمون

گروه درمانی: استروئید

شکل دارویی: تزریقی، پودر

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: هورمون درمانی در زمان یائسگی، اختلالات هورمونی که باعث قطع یا عدم قاعدگی شوند، خونریزی بدون علت رحمی، درمان نارسایی جسم زرد تخمدانی

میزان مصرف: ۵ تا ۱۰ میلی‌گرم به مدت ۶ تا ۱۰ روز در اختلال قطع قاعدگی

موارد منع مصرف: برای کسانی که سابقهٔ ترومبوآمبولی (لخته شدن خون در اندام‌ها به ویژه ساق و لگن) دارند، در نارسایی کبد و خونریزی و در سرطان تخمدان ممنوع است.

عوارض جانبی مهم: ایست قلبی مهمترین عارضه است ولی سرگیجه، سردرد میگرنی، فشار خون بالا، تهوع، قاعدگی، تغییر رنگ پوست و کاهش میل جنسی از جمله عوارض است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در اختلالات قاعدگی (ماهانه) ابتدا از استروژن استفاده کنید. در صورت تزریق عضلانی، عمیق تزریق شود. قندخون در عده‌ای بالا می‌رود. ممکن است مشکلات چشمی بروز کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ در صورت سرگیجه، درد ساق یا تورم اندام تحتانی به پزشک اطلاع دهید. مشکلات بینایی هرچند کوچک را به

پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

پرومتازین (PROMETAZINE)

نام تجاری: **phenergan**

گروه دارویی: فنوتیازین‌ها

گروه درمانی: آرام‌بخشی، ضد حساسیت

شکل دارویی: قرص و شربت و آمپول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: حساسیت‌ها و خارش پوستی، بی‌خوابی، تهوع و استفراغ

میزان مصرف: بالغین یک قرص و کودکان یک قاشق شربت (۰/۱ میلی‌گرم هر ۶ ساعت)

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، صرع، حملات حاد فشار خون

عوارض جانبی مهم: عوارض خونی، زردی، تشنج، کوما، سرگیجه، بی‌قراری و بی‌اشتهایی، یبوست، خشکی دهان، مشکلات تنفسی، استفراغ

توجهات پزشکی ـ پرستاری: داروی خوراکی با غذا یا شیر یا آب‌میوه استفاده شود. وضعیت تنفسی بیمار باید کنترل شود. مرگ ناگهانی در نوزادان و شیرخواران گزارش شده است.

آموزش بیمار ـ خانواده: به علت خواب‌آلودگی از رانندگی اجتناب شود. بدون تجویز پزشک مصرف نشود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

پروپوفول *(PROPOFOL)*

نام تجاری: **Diprivan**

گروه دارویی: سدایتوها

گروه درمانی: داروی کمک بیهوشی

شکل دارویی: تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: برای القای بیهوشی عمومی (سریع‌الاثر و کوتاه اثر)، تهوع و استفراغ

میزان مصرف: بسته به وضعیت بیمار تعیین می‌شود.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، صرع، سالمندان و در فردی که فشار داخل مغزی بالا دارد، منع مصرف دارد.

عوارض جانبی مهم: ایست قلبی، ریوی، کاهش فشار خون، درد و سوزش محل تزریق، کهیر، خشکی دهان، احتباس ادراری، تغییر رنگ پوست، سرفه، سوزش گلو، عطسه، اختلال شنوایی و بینایی، احساس سرما و لرز، تشنج و خواب‌آلودگی

توجهات پزشکی-پرستاری: ـ در سالمندان با احتیاط تجویز شود. خطر مصرف درازمدت آن افزایش چربی خون می‌باشد. پروپوفول را هم‌زمان با خون و پلاسما از یک راه وریدی تجویز نکنید.

آموزش بیمار-خانواده: مثل دیگر گازهای بیهوشی توجهات ویژه لازم دارد.

شرایط نگهداری: در دمای ۵ تا ۲۲ درجه نگهداری شود. الزاماً در یخچال نگهداری نشود.

پروپرانولول (*PROPRANOLOL*)

نام تجاری: **Inderal**

گروه دارویی: مهارکنندهٔ گیرندهٔ بتا ۲

گروه درمانی: ضد فشار خون، ضد میگرن

شکل دارویی: قرص، آمپول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: فشار خون، بی‌نظمی ریتم قلبی، درمان درد قلبی، پیشگیری سردرد عروقی

میزان مصرف: در فشار خون ۴۰ میلی گرم ۲ بار در روز و در آریتمی ۰/۲ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم

موارد منع مصرف: در مورد شوک قلبی، نارسایی احتقانی قلبی، آسم ریوی ممنوع است

عوارض جانبی مهم: خستگی، کاهش فشار خون، درد قفسه سینهٔ، وزوز گوش، اشکال در صحبت کردن، تهوع، اسهال، شب‌ادراری، کاهش میل جنسی، عفونت مجاری ادراری، درد کلیوی، درد مفاصل و کمردرد، ضایعات پوستی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ فشار خون و نوار قلب (ECG) بیمار باید کنترل شود. دارو به همراه غذا تجویز شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: مصرف دارو نباید به طور ناگهانی قطع شود. این دارو در سالمندان با احتیاط مصرف شود. در موارد اضطراب و تپش قلب هم کاربرد عمومی دارد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

پروپیل تیواوراسیل *(PROPYL THIOURACIL)*

نام تجاری: **propyl-thyracil**

گروه دارویی: مشتقات تیوآمید

گروه درمانی: ضد پرکاری تیروئید

شکل دارویی: قرص ۵۰ میلی‌گرم

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: درمان پرکاری تیروئیدی (تیروتوکسیکوز) یا گواترسمی

میزان مصرف: ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلی‌گرم در روز (تقسیم شده در چند نوبت هر ۸ ساعت)

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، در شیردهی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، عوارض خونی، مشکل بینایی، زردی، اسهال، درد مفصل، عوارض پوستی و علائم کاهش کارکرد تیروئید مثل احساس سرما، افسردگی، ضعف عمومی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مصرف همزمان داروهای آمینوفیلین و تئوفیلین نیاز به بررسی دارد. تست‌های تیروئید باید به طور منظم انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار باید علائم تورم عمومی بدن و عدم تحمل به سرما را به پزشک اطلاع دهد.عوارض پوستی یا دردگلو و تب را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

پیروینیوم پاموآت *(PYRVINIUM PAMOATE)*

نام تجاری: **Vanquin**

گروه دارویی: ترکیبات سیانیدی

گروه درمانی: ضد کِرم

شکل دارویی: شربت، قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آلودگی به انگل (کرمک)

میزان مصرف: ۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم یک بار و تکرار آن ۲ تا ۳ هفته آینده

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: حساسیت، سرگیجه، تهوع، استفراغ، قرمز شدن مدفوع

توجهات پزشکی ـ پرستاری: با توجه به، به بازار آمدن مبندازول که نسل جدیدتر دارو می‌باشد مصرف این دارو کمتر شایع است. برای کودکان زیر ۱۰ سال آن را تجویز نکنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: رنگ قرمز مدفوع مشکل و اهمیت خاصی ندارد. ممکن است استفراغ بیمار هم قرمز شود که اهمیت خاصی ندارد. از جویدن دارو خودداری شود.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

رانیتیدین *(RANITIDINE)*

نام تجاری: **Zantac**

گروه دارویی: مهارکنندهٔ گیرندهٔ اچ -۲

گروه درمانی: ضد زخم معده

شکل دارویی: قرص، آمپول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: زخم‌های معده و دوازدهه، برگشت مواد اسید معده به مری، زخم مری

میزان مصرف: میزان مصرف آن ۲ قرص روزانه می‌باشد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: سردرد، سرگیجه، اسهال، درد عضلانی، مشکلات خونی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ بهتر است ۲ ساعت قبل از غذا مصرف شود. میزان تجویز در نارسایی کلیه کاهش یابد. تجویز B_{12} در درمان درازمدت ضروری است. تست‌های کبدی ضروری است.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو منظم استفاده شود.

شرایط نگهداری: در دمای طبیعی اتاق نگهداری شود.

ریفامپین (*RIFAMPIN*)

نام تجاری: **Rimacatane**

گروه دارویی: ریفامایسین ـ B

گروه درمانی: ضد سِل، ضد جذام

شکل دارویی: کپسول، تزریقی، قطرهٔ خوراکی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت‌های سِلی، جذام، عفونت استخوانی ،تب مالت (بروسلوزیس)، مننژیت (عفونت پردهٔ مغز)

میزان مصرف: ۱۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم یک بار در روز (حداکثر روزانه ۶۰۰ میلی گرم)

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبدی و افراد الکلی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، بی‌اشتهایی، دل‌درد، اسهال، زردی، علائم شبیه آنفلوآنزا

توجهات پزشکی ـ پرستاری: یرقان بیمار خودبه‌خود بهبود می‌یابد ولی انجام تست‌های کبدی ضروری است و باید به پزشک اطلاع داده شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ قطع یا ادامه پس از قطع دارو به صورت خودسرانه ممنوع است. این دارو باعث تغییر رنگ ادرار، مدفوع، خلط و حتی اشک می‌شود.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

سالبوتامول *(SALBUTAMOL)*

نام تجاری: **Ventolin**

گروه دارویی: تحریک سمپاتیک

گروه درمانی: بازکنندهٔ مجاری هوایی ریه

شکل دارویی: قرص، شربت، تزریقی، اسپری

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: آسم (به ویژه حملات حاد آسم)، بیماری‌های انسدادی ریه، برونشیت، پیشگیری از زایمان زودرس

میزان مصرف: اسپری آن هر ۶ ساعت یک پاف، در آسم مزمن هر ۴ میلی‌گرم شربت ۶ تا ۸ ساعت و ۸ میلی‌گرم تزریقی

موارد منع مصرف: زیر ۱۲ سال و بی‌نظمی ریتم قلبی

عوارض جانبی مهم: تهوع، لرزش دست، بی‌قراری، خشکی دهان، بی‌خوابی، تپش قلب، افزایش ضربان قلب، استفراغ

توجهات پزشکی - پرستاری: لرزش دست شایع است به بیمار اطلاع دهید. بی‌خوابی گاهی مشکل‌آفرین است.

آموزش بیمار - خانواده: در صورت عدم اصلاح مشکل تنفسی بیمار به پزشک اطلاع دهید. احتمال سرگیجه و منگی را به بیمار متذکر شوید.

شرایط نگهداری: قرص و شربت در دمای معمولی و نوع اسپری آن را دور از نور نگهداری کنید.

سلنیوم سولفاید (*SELENIUM*)

نام تجاری: **Selsun**

گروه دارویی: ضد سبوره

گروه درمانی: ضد شوره سر

شکل دارویی: شامپو

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: حساسیت موضعی سر به همراه شوره و ضایعات شبه قارچی تنیا و رسیکالر

میزان مصرف: نوع ۱ و ۲/۵ درصد وجود دارد.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تحریک پوستی، خارش و قرمزی چشم

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ احتمال دارد عوارض شدید در پوست ایجاد کند. در صورت التهاب شدید استفاده نشود.

آموزش بیمار ـ خانواده: ـ برای شستن موی سر ۲ تا ۳ دقیقه موها را با آن مالش دهید. شامپو وارد چشم نشود.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مطلوب است.

سیلورسولفادیازین (SILVER)

نام تجاری: Silvadene

گروه دارویی: سولفونامید

گروه درمانی: ضدباکتری و عفونت

شکل دارویی: کرم جلدی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: سوختگی و درمان عفونت‌های پوستی

میزان مصرف: روکش نازکی از پماد را روی زخم استفاده کنید.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، حاملگی و نوزادان

عوارض جانبی مهم: حساسیت موضعی، حساسیت شدید دارویی به علت جذب عمومی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در صورت درمان طولانی مدت آزمایش‌های خونی انجام دهید. در هر دوره برای مالیدن کرم، زخم را پاک کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: در صورت عوارض موضعی به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مناسب است.

سوربیتول (*SORBITOL*)

نام تجاری: **Sorbilax**

گروه دارویی: ملین هیپراسموتیک

گروه درمانی: ضد یبوست

شکل دارویی: پودر

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان یبوست

میزان مصرف: محلول ۳۰٪ به عنوان جایگزین گلوکز در تغذیهٔ وریدی

موارد منع مصرف: در افراد دچار عدم تحمل فروکتوز

عوارض جانبی مهم: دل درد، اسهال

⚠ توجهات پزشکی ـ پرستاری: مورد خاصی ندارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: مورد خاصی ندارد.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و جای خشک نگهداری شود.

استرپتومایسین (*STREPTOMYCIN*)

نام تجاری: **Streptocol**

گروه دارویی: آمینوگلیکوزید

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: آمپول (ویال)

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: در تب مالت (بروسلوز) و در بیماری سِل به عنوان داروی کمکی بروسلوزیس

میزان مصرف: ۱/۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم

موارد منع مصرف: مشابه آمینو گلیکوزیدها مثل جنتامایسین (صفحه ۳۵۳)

عوارض جانبی مهم: حساسیت پوستی، عوارض کلیوی و شنوایی، تهوع، استفراغ و سرگیجه

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ قبل از شروع، از کشت و آنتی بیوگرام مطمئن شوید. صدمه به بخش شنوایی یا تعادلی گوش مشکل آفرین است.

آموزش بیمار ـ خانواده: هرگونه اشکال شنوایی را به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای معمولی نگهداری شود.

سولفاستامید (چشمی) (*SULFACETAMID*)

نام تجاری: **Ak-sulf**

گروه دارویی: سولفونامید

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: قطرهٔ چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت چشمی، کراتیت چشمی،

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قطره و هر ۱ تا ۳ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی و عفونت‌های ویروسی آبله مرغان و تب خال، عفونت قارچی چشم

عوارض جانبی مهم: سردرد، تورم، حساسیت موضعی چشم، حساسیت جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: یک آنتی بیوتیک وسیع الطیف است.

آموزش بیمار ـ خانواده: طی شیردهی و حاملگی با احتیاط تجویز شود.

شرایط نگهداری: در جای خنک (۸ تا ۱۵ درجه) و دور از نور نگهداری شود.

سولفاسالازین (*SULFASALAZIN*)

نام تجاری: **Ucine**

گروه دارویی: سولفونامید

گروه درمانی: ضدالتهاب روده، زخم رودهٔ بزرگ

شکل دارویی: قرص و محلول

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: زخم فعال رودهٔ بزرگ، رماتیسم مفصلی، سندرم بهجت، اسکلرودرمی [بیماری‌های عروقی عمومی (واسکولیت)]

میزان مصرف: ۲ تا ۴ گرم روزانه خوراکی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، انسداد روده و مجاری اداری

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، حساسیت به نور، اختلالات خونی، تغییر رنگ ادرار، کچلی موضعی برگشت پذیر

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** می‌بایست برای بیمار اسید فولیک کافی تجویز شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است دارو بعد از غذا میل شود. ممکن است رنگ ادرار زردتر شود یا تغییر رنگ دهد.

شرایط نگهداری: دمای معمولی مناسب است.

تاموکسیفین (*TOMOXIFEN*)

نام تجاری: **Nolvadex**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: ضداستروژن، ضدسرطان

شکل دارویی: قرص ۱۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: سرطان پستان، سرطان تخمدان

میزان مصرف: متفاوت است ولی ۱۰ میلی‌گرم ۲ بار در روز دورهٔ درمان طولانی است.

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، لخته شدن خون در وریدهای عمقی اندام‌ها

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، بی‌نظمی در قاعدگی، سبکی سر، کاهش اشتها، ریزش مو، کاهش میل جنسی در مردان، خارش

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ـ آزمایش‌های دوره‌ای ضروری است.

احتمال دارد خونریزی ماهیانه غیر منظم بروز کند.

در حاملگی مجاز به تجویز آن نیستید.

آموزش بیمار ـ خانواده: ضعف و خواب آلودگی و تنگی نفس را به پزشک اطلاع دهید. وزن خود را کنترل کنید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

ترفنادین (TERFENADINE)

نام تجاری: Seldane

گروه دارویی: پی‌پریدن‌ها

گروه درمانی: آنتی هیستامین، ضد حساسیت

شکل دارویی: قرص ۶۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: حساسیت، آلرژی، کهیر، ترشحات از بینی، آبریزش ـ این دارو آنتی هیستامین غیر آرام بخش است.

میزان مصرف: یک قرص هر ۱۲ ساعت

موارد منع مصرف: نارسایی کبدی، پورفیری، حساسیت شدید

عوارض جانبی مهم: سردرد، سرگیجه، عصبانیت، بی‌قراری، بی‌خوابی، گزگز دست، لرزش دست، تهوع، استفراغ، درد سینه، فشار خون بالا

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تجویز داروهای ادرار آور (دیورتیک) با آن ممنوع است. در صورت بروز تپش قلب و تشنج دارو را قطع کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: نباید آب میوهٔ گریپ فروت با آن مصرف شود. با داروهای ضد افسردگی سه حلقه‌ای و کینین تداخل اثر دارد.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مناسب است.

تستوسترون (*TESTOSTERONE*)

نام تجاری: **Andriol**

گروه دارویی: هورمون‌ها

گروه درمانی: آندروژن‌ها، ضدناتوانی جنسی

شکل دارویی: کپسول و تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: مشکلات کمبود ناشی از عملکرد غدد جنسی مردان، بلوغ دیررس در پسران، درمان سرطان پیشرفته پستان در خانم‌ها، درمان کم خونی

میزان مصرف: ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلی‌گرم هر ۲ تا ۴ هفته

موارد منع مصرف: برای بلوغ دیررس در پسران ماهانه ۱۰۰ میلی‌گرم

عوارض جانبی مهم: پرمویی در زنان، بم شدن صدا، آکنهٔ صورت، کاهش میل جنسی، طاسی مردانه، شورهٔ سر

⚠ توجهات پزشکی-پرستاری: تزریق عضلانی به صورت عمیق باشد. سطح کلسیم خون باید اندازه‌گیری شود.

آموزش بیمار-خانواده: به همراه دارو رژیم غذایی پر کالری و پر پروتئین استفاده شود.

شرایط نگهداری: دارو در دمای اتاق نگهداری شود.

تترا سایکلین (*TETRACYCLINE*)

نام تجاری: **Tetracyn**

گروه دارویی: تتراسایکلین

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: کپسول ۲۵۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: عفونت‌های عمومی خفیف تا متوسط، بیماری عفونی لگن، عفونت گونوکوکی، بیماری‌های مقاربتی، سیفلیس، عفونت مجاری ادراری در زنان

میزان مصرف: یک تا ۲ قرص ۴ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ و اسهال جزء عوارض گوارشی آن می‌باشد. ناراحتی شدید گوارشی و زخم مری ممکن است بروز کند. اختلالات خونی نیز از عوارض مهم است.

توجهات پزشکی ـ پرستاری: ابتدا از کشت و آنتی بیوگرام می‌بایست مطمئن شوید. عوارض گوارشی را با خوردن غذا با دارو کاهش دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: بیمار نباید در معرض نور قرار گیرد. این دارو نباید تاریخ گذشته باشد زیرا باعث عوارض شدید کلیوی می‌شود. اسهال را جدی بگیرید و به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

تتراسایکلین موضعی (TETRACYCLINE)

نام تجاری: Topiccy cline

گروه دارویی: تتراسایکلین

گروه درمانی: آنتی بیوتیک‌ها، ضد آکنه

شکل دارویی: پماد

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: آکنه و عفونت‌های سادهٔ پوستی

میزان مصرف: ۱ یا ۲ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت به تتراسایکلین

عوارض جانبی مهم: حساسیت موضعی در پوست

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مسئله خاصی ندارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: معمولاً بعد از یک ماه علائم بهبودی آکنه ظاهر می‌شود.

شرایط نگهداری: در جای خشک و خنک نگهداری شود.

تئوفیلین (*THEOPHYLLINE*)

نام تجاری: **Bronkodyl-phyllin**

گروه دارویی: متیل گزانتین

گروه درمانی: ضد آسم، باز کنندهٔ ریه

شکل دارویی: قرص، کپسول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: حملهٔ حاد آسم، آسم مزمن، برونشیت

میزان مصرف: در حملات حاد ۵ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم هر ۶ تا ۸ ساعت

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، سالمندان، نارسایی کبدی و کلیوی، فشار خون بالا، سکتهٔ قلبی، دیابت

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، استفراغ، تشنج، تحریک پذیری، اسهال، ضایعات جلدی و طاسی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** سردرد، اسهال و بی‌خوابی علایم مسمومیت است. تئوفیلین خوراکی در درمان حملات حاد آسم کارایی جدی ندارد.

آموزش بیمار ـ خانواده: برای پیشگیری از عوارض گوارشی آن را با غذا میل کنید.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

تیوریدازین (THIORIDASINE)

نام تجاری: **Mellaril**

گروه دارویی: فنوتیازین‌ها

گروه درمانی: ضد اختلالات روانی

شکل دارویی: قرص ۱۰-۲۵-۱۰۰ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: اختلالات روانی (سایکوز) و اختلال رفتاری کودکان، بی‌قراری و رفتار خشونت‌زا و تهاجمی

میزان مصرف: ۵۰ تا ۱۰۰ میلی‌گرم ۳ بار در روز در اختلالات روانی شدید

موارد منع مصرف: حساسیت شدید، آریتمی‌های قلبی، پورفیری

عوارض جانبی مهم: علائم قلبی، تشنج، کاهش فشار خون، خشکی دهان، یبوست

توجهات پزشکی ـ پرستاری: شبیه کلر پرومازین (صفحه ۱۷۹)

آموزش بیمار ـ خانواده: شبیه کلر پرومازین

شرایط نگهداری: دور از نور و در دمای اتاق نگهداری شود.

تیوتیکسین (THIOTHIXENE)

نام تجاری: Narane

گروه دارویی: تیوگزانتین

گروه درمانی: ضد اختلالات روانی

شکل دارویی: کپسول

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: اختلات روانی، اختلال شخصیتی

میزان مصرف: به طور متوسط ۲۰ تا ۳۰ میلی‌گرم روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، استفراغ، یبوست، خشکی دهان

توجهات پزشکی ـ پرستاری: شبیه کلرپرومازین (صفحه ۱۷۹)

آموزش بیمار ـ خانواده: شبیه کلرپرومازین

شرایط نگهداری: دور از نور و در دمای اتاق نگهداری شود.

تیمولول چشمی *(TIMOLOL)*

نام تجاری: **Timoptic**

گروه دارویی: مهار گیرندهٔ بتا

گروه درمانی: ضد آب سیاه چشم (گلوکوم)

شکل دارویی: قطرهٔ استریل چشمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: برای کاهش فشار داخل کرهٔ چشم

میزان مصرف: ۱ تا ۲ قطرهٔ چشمی

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، آسم، بیماری ریوی

عوارض جانبی مهم: تهوع، سرگیجه، خستگی، کاهش فشار خون، ضایعات جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: داروی چشمی می‌تواند جذب عمومی داشته باشد. تنگی نفس در صورت جذب سیستمیک بروز می‌کند.

آموزش بیمار ـ خانواده: احتمال حساسیت موضعی و سوزش در چشم بالاست.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

تولمتین (*TOLMETIN*)

نام تجاری: **Tolectin**

گروه دارویی: ضد التهاب غیر استروئیدی

گروه درمانی: ضد درد، ضد رماتیسم

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان آرتریت حاد و مزمن، استئوآرتریت، رماتیسم مفصلی

میزان مصرف: ۴۰۰ میلی گرم ۲ تا ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کلیوی، فشار خون بالا

عوارض جانبی مهم: علائم آلرژی و حساسیت عمومی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** تست‌های کلیوی را انجام دهید.

آموزش بیمار ـ خانواده: این دارو با غذا با شیر یا آنتی اسید میل نشود. به همراه آسپرین مصرف نشود.

شرایط نگهداری: در دمای اتاق نگهداری شود.

تریامسینولون (*TRIAMCINOLON*)

نام تجاری: **Kenlog**

گروه دارویی: کورتون

گروه درمانی: ضد التهاب، مهار ایمنی

شکل دارویی: تزریقی، پماد موضعی، کرم

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: التهاب مفصلی (تزریق داخل مفصلی)

میزان مصرف: تزریق عضلانی ۴۰ تا ۸۰ میلی‌گرم و تکرار به فواصل ۴ هفته

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: مشابه دیگر داروهای کورتونی

⚠ **توجهات پزشکی ـ پرستاری:** این دارو نباید به صورت تزریق عضلانی به کار رود.

آموزش بیمار ـ خانواده: محل تزریق ممکن است آتروفی شود یا تغییر رنگ پیدا کند.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

☑ **نکته:** آتروفی یعنی لاغری و کاهش ضخامت پوست و عضله

تریامترن ـ اچ *(TRIAMTEREN-H)*

نام تجاری: **Dyazide**

گروه دارویی: دیورتیک

گروه درمانی: دیورتیک ـ ادرار آور (مدرّ)

شکل دارویی: قرص

مصرف در حاملگی: گروه B

موارد مصرف: تورم عمومی بدن (اِدم) ناشی از نارسایی قلبی، نارسایی کبدی، فشار خون، درمان کاهش پتاسیم خون

میزان مصرف: ۱۰۰ تا ۳۰۰ میلی‌گرم روزانه

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبدی ـ کلیوی و هیپرکالمی

عوارض جانبی مهم: سردرد، تهوع، خشکی دهان، سنگ کلیوی، کم خونی، حساسیت به نور، ضایعات جلدی، یبوست

توجهات پزشکی ـ پرستاری: وزن بیمار را مرتب کنترل کنید. سطح پتاسیم خون را اندازه بگیرید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو بعد از غذا میل شود.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

تری فلوئوپرازین (*TRIFLUOPERAZINE*)

نام تجاری: **Stelazine**

گروه دارویی: فنوتیازین

گروه درمانی: ضداستفراغ، ضد سایکوز

شکل دارویی: قرص ۱ و ۲ و ۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان اختلات روانی، اضطراب، بیماری اسکیزوفرنی

میزان مصرف: ۱ تا ۲ میلی‌گرم

موارد منع مصرف: مشابه کلرپرومازین (صفحه ۱۷۹)

عوارض جانبی مهم: کاهش فشار خون، یبوست، خشکی دهان، خواب آلودگی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: مشابه کلرپرومازین

آموزش بیمار ـ خانواده: مشابه کلرپرومازین

شرایط نگهداری: در دمای معمولی و دور از نور نگهداری شود.

☑ نکته: اسکیزوفرنی بیماری روانی است که ارتباط طبیعی فرد با اجتماع به هم می‌خورد و در عین حال فرد خود را بیمار نمی‌داند.

تری میپرامین (TRIMIPRAMIN)

نام تجاری: **Surmontil**

گروه دارویی: دی بنزازپینی

گروه درمانی: ضد افسردگی

شکل دارویی: قرص و قطره

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درمان افسردگی و دردهای مزمن و اختلالات خواب

میزان مصرف: یک الی ۴ قرص روزانه استفاده شود.

موارد منع مصرف: به ضد افسردگی سه حلقه‌ای ایمی‌پرامین (صفحه ۳۸۱) و آمی‌تریپ‌تیلین (صفحه ۵۲) مراجعه شود.

عوارض جانبی مهم: مشابه آمی تریپ تیلین

توجهات پزشکی ـ پرستاری: علایم حیاتی بیمار را کنترل کنید.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو با غذا میل شود. یبوست جزء عوارض دارو می‌باشد.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

والپروات (VALPROATE)

نام تجاری: **Epilim**

گروه دارویی: اسید کربوکسیلیک

گروه درمانی: ضد تشنج

شکل دارویی: قرص و شربت

مصرف در حاملگی: گروه D

موارد مصرف: انواع تشنج (موضعی و عمومی)، درمان پیشگیری میگرن، اختلالات اضطرابی، در درمان اعصاب محیطی

میزان مصرف: ۲۰ تا ۳۰ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم

موارد منع مصرف: نارسایی کبدی و حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تهوع، اسهال، استفراغ، کرامپ و درد شکمی، نارسایی کبدی، بی‌قراری، ریزش مو، تورم پستان، خونریزی، افسردگی، کاهش شنوایی، گوش درد و کاهش یا بالا رفتن فشار خون، تپش قلب

توجهات پزشکی ـ پرستاری: تست‌های کبدی انجام شود. به علت اختلالات خونی، آزمایش‌های انعقادی انجام شود.

آموزش بیمار ـ خانواده: بهتر است با غذا میل شود. از رانندگی اجتناب شود.

شرایط نگهداری: دمای اتاق متناسب است.

وانکومایسین (*VANCOMYCIN*)

نام تجاری: **Vancocin**

گروه دارویی: گلیکوپپتید

گروه درمانی: آنتی بیوتیک

شکل دارویی: تزریقی و محلول خوراکی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: عفونت‌های متوسط، بی‌هوازی، گازگانگرن، عفونت استخوانی، عفونت‌های پوستی و روده‌ای، عفونت ریوی و پردهٔ مغزی

میزان مصرف: ۴۵ تا ۶۰ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، اختلالات شنوایی و نارسایی کلیوی

عوارض جانبی مهم: عوارض شنوایی و کلیوی، تهوع، کاهش فشار خون، اختلالات خونی، درد محل تزریق، تشنج

⚠ **توجهات پزشکی - پرستاری:** در نارسایی کلیه باید میزان آن کاهش یابد.

انفوزیون وریدی آن باید به مدت یک ساعت طول بکشد. بهتر است به شکل عضلانی تزریق نشود.

آموزش بیمار - خانواده: سابقهٔ حساسیت دارویی را به پزشک بگویید.

علائم سرگیجه و وزوز گوش را اطلاع بدهید.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مناسب است.

وراپامیل (VERAPAMIL)

نام تجاری: **Isoptin**

گروه دارویی: دی فنیل آلکیل آمین

گروه درمانی: ضد فشار خون

شکل دارویی: قرص و نوع تزریقی

مصرف در حاملگی: گروه C

موارد مصرف: درد قلبی، فشار خون، بی‌نظمی قلبی (به ویژه آریتمی PAT)

میزان مصرف: بستگی به نوع آریتمی قلبی دارد.

موارد منع مصرف: مشکلات هدایتی قلب (بلوک‌های درجه ۲ یا ۳)

عوارض جانبی مهم: تپش قلب، سرگیجه، اختلال خواب، اختلال دید، درماتیت (ضایعات پوستی)، دل درد، خشکی دهان، درد عضلانی و اشکالات تنفسی

توجهات پزشکی-پرستاری: کنترل علائم حیاتی ضروری است. نوار قلبی باید گرفته شود.

آموزش بیمار-خانواده: در صورت تنگی نفس به پزشک اطلاع دهید. دارو راهمراه با غذا میل کنید.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مناسب است.

☑ **نکته:** (PAT) یک بی‌نظمی ریتم قلب است که به علت افزایش تعداد ضربان قلب بروز می‌کند و این دارو در مراکز درمانی بسیار موثر است.

وارفارین (*WARFARIN*)

نام تجاری: **Coumadin**

گروه دارویی: مشتقات کومارین

گروه درمانی: ضد انعقاد

شکل دارویی: قرص ۲/۵ و ۵ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: گروه X

موارد مصرف: پیشگیری از لخته شدن خون در وریدهای عمقی (ترمبوز ورید عمقی DVI) بعد از انفارکتوس میوکارد (سکتهٔ قلبی)، حملات گذرای مغزی

میزان مصرف: ۵ تا ۱۰ میلی‌گرم یک بار در روز به مدت ۲ تا ۴ روز و تداوم آن با نظر متخصص

موارد منع مصرف: خونریزی حاد، زنان حامله، نارسایی کلیه، کبد، فشار خون بالا، جراحی نخاع و چشم و مغز، در اختلالات خونی و حساسیت شدید دارویی

عوارض جانبی مهم: تب، درد شکم، تهوع، استفراغ، مدفوع قیری (سیاه)، زردی، ضایعات جلدی

توجهات پزشکی ـ پرستاری: در طول درمان می‌بایست PT (تست انعقادی) بیمار به ۱/۵ تا ۲ برابر میزان کنترل برسد.

آموزش بیمار ـ خانواده: دارو را بدون نظر پزشک قطع نکنید. در صورت اسهال یا مدفوع سیاه رنگ به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای معمولی اتاق مناسب است.

یوهیمبین (YOHIMBINE)

گروه دارویی: مهار کنندهٔ گیرندهٔ آلفا ۲

گروه درمانی: ضد ناتوانی جنسی مردان

شکل دارویی: قرص ۲ میلی‌گرمی

مصرف در حاملگی: مورد بحث نیست.

موارد مصرف: درمان ناتوانی جنسی ناشی از اختلال نعوظ در مردان البته هنوز (FDA) که سازمان مجوز دهندهٔ دارو و غذا در آمریکاست مجوز مصرف آن را نداده است.

میزان مصرف: ۴ تا ۶ و ۵ میلی‌گرم ۳ بار در روز

موارد منع مصرف: حساسیت شدید دارویی، نارسایی کبد و کلیه و سالمندان و زنان

عوارض جانبی مهم: بی‌قراری، تحریک پذیری و لرزش دست، عصبانیت

توجهات پزشکی ـ پرستاری: این دارو با ضد افسردگی‌ها تداخل اثر دارد. ممکن است فشار خون فرد را افزایش دهد.

آموزش بیمار ـ خانواده: بالا رفتن فشار خون و سیخ شدن مو و تپش قلب جزء علائم مسمومیت دارویی است، به پزشک اطلاع دهید.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

سولفات روی (ZINC SULFAT)

نام تجاری: Zincate

گروه دارویی: سولفات روی

گروه درمانی: مواد معدنی ـ مکمل غذایی

شکل دارویی: کپسول

مصرف در حاملگی: گروه A

موارد مصرف: درمان کمبود روی، درمان کمکی بیماری ویلسون(کمبود مس)

میزان مصرف: برای درمان کمبود روی ۰/۵ تا ۱ میلی‌گرم به ازای هر کیلوگرم وزن در روز

موارد منع مصرف: مورد خاصی ندارد.

عوارض جانبی مهم: تهوع، اسهال، تحریک معده

توجهات پزشکی ـ پرستاری: درمان کمکی غذایی همراه مصرف دارو ضروری است

آموزش بیمار ـ خانواده: اعمال رشد، فعالیت جنسی، بینایی و تولید مثل وابستگی شدید به میزان روی در بدن دارد.

شرایط نگهداری: دمای اتاق مطلوب است.

چه هنگام دارو را استفاده کنیم؟

ـ داروهایی که همراه یا پس از غذا باید مصرف شوند.
ـ داروهایی که با معدهٔ خالی (قبل از غذا) باید مصرف شوند.
ـ داروهایی که یک ساعت پیش از غذا باید مصرف شوند.
ـ داروهایی که یک ساعت پیش یا دو ساعت پس از غذا باید مصرف شوند.
ـ داروهایی که پس از غذا یا همراه با غذا باید مصرف شوند.
ـ داروهایی که بدون توجه به غذا باید مصرف شوند.
ـ داروهایی که زبانی یا زیر زبانی باید مصرف شوند.
ـ داروهایی که همراه با مقادیر کافی مایعات باید مصرف شوند.
ـ داروهایی که نباید با روغن‌های معدنی مصرف شود.
ـ داروهایی که نباید با شیر یا لبنیات یا آنتی اسید استفاده شود.
ـ داروهایی که زیر زبانی باید مصرف شوند.
ـ داروهایی که قرص یا کپسول را باید جوید و از بلعیدن آن خودداری کرد.
ـ داروهایی را که باید بلعید و آن از جویدن خودداری کرد.
ـ داروهایی که مدفوع یا ادرار را رنگین می‌کنند.
ـ داروهایی که باعث افزایش حساسیت به نور می‌شوند.

پس از غذا یا همراه غذا

نام دارو	نام تجارتی
کلریدرات بی‌پریدین	Akineton
اسپیرونولاکتون + هایدروکلروتیازید	Aldactazide
اسپیرونولاکتون	Aldactone
متیل دوپا	Aldomet
متیل دوپا ـ هایدروکلرویتازید	Aldoril
تئوفیلین اتیلن دی آمین	Aminophylline
سوفلین پیرازون	Anturane
کلروکین فسفات	Aralen HCI
اسید استیل سالیسیلیک	Aspirin
کلوفیبرات	Atromid-s
فنیل بوتازون	Azolid
سولفا سالازین	Azulfidine
فنیل بوتازون	Butazolidin
آمودیاکین	Camoquin
تری کلرواستالدئید منوهیدرات	Choral Hydrate
نیتروفورانتوئین	Cyantin
سیکلاندلات	Cyclospasmol
فن فورمین	DBI
پی‌پریدولات + آنزیم	Dactilase

دانترولن سدیم .... Dantrium
کلر پروپامید........................ Diabinese
دی فنیل هیدانتوئین سدیم.................. Dilantin
دوناتال + آنزیم .... Donnazyme
لودوپا.. Dopar
استوهگزامید................................ Dymelor
تریامترن .... Dyrenium
آنزیم.. Enzypan
سولفات فرو .... Feosol
گلوکونات فرو................................ Fergon
آنزیم.. Festal
مترونیدازول................................ Flagyl
گریز و فولوین................................ Fulvicin
نیتروفورانتوئین .... Furadantin
فورازولیدین................................ Furoxone
گریز و فولوین .... Grifuluin
هیدروکورتیزون........................ Hydrocortisone
کلرتالیدون .... Hygroton
سولفات فرو + ویتامین .... Iberet
سولفات فرو................................ IBerol
آزاپیتن فسفات .... Ilidar
اندومتاسین .... Indocin

املاح آهن و فرآورده‌های آهن‌دار .... Iron salts and/or Preparations

ایزوسورباید دی نیترات........................ Isordil

ایزونیازید.............................. Isoniazid

کلروپتاسیم .... Kaochlor

گلوکونات پتاسیم........................ Kaon

کلروپتاسیم.......................... Kay Ciel

کلریدرات پروسیلکلیدین.................. Kemadrin

کلروپتاسیم .... K-Lor

لوودوپا.................................. Larodopa

نیتروفورانتوئین .... Macrodantin

کلریدرات هیدروکسی زین + تئوفیلین ـ سولفات افدرین ..... Marax

سولفات متوکسی پیریدازین .... Midicel

تیابندازول .... Mintezol

ایبوپروفن.............................. Motrin

اسیدگلوتامیک + پپسین .... Muripsin

اسیدنالید یکسیک........................ NegGram

کلرال هیدراته........................ Noctec

پایین آورنده‌های قند خون (خوراکی) .... Oral hypoglycemics

تولبوتامید............................ Orinase

اکسی فن بوتازون .... Oxalid

کلرایدرات سیکلیرمین .... Pagitane

کلرفنوکسامین........................ Phenoxene

اسید مفنامیک .... Ponstel

پردنیزون و پردنیزولون.............. Prednisone/ Prednisolone

املاح پتاسیم و فرآوردههای حاوی پتاسیم... Potassium salts and/or preparations

کلریدرات فنازوپیریدین .... Pyridium

کلریدرات افدرین + فنوباربیتال + تئوفیلین کلسیم ...... Quadrinal
سالیسیلات + یدورپتاسیم

تئوفیلین گلیسریل گایاکولات .... Quibron

کینین + آمینوفیلین........................ Quinamm

پودر رولفیا سرپانتینا .... Paudixin

کلرتالیدون + رزرپین .... Regroton

کاریزوپرودول .... Rela

رزرپین .... Reserpine

سالیسیلاتها.......................... Salicylotes

متی سرژید.............................. sansert

رزرپین.................................. Serpasil

کاربی دوپا + لوودوپا .... Sinemet

فنیل بوتازون + پردنیزون+ کلروآلومینیم .... Sterazolidin

اکسی فن بوتازون......................... Tandearil

کلرپرومازین........................... Thorazine

کلریدرات ایمیپرامین....................... Tofranil

تولازامید .... Tolinase

ویتامین B_1+ ویتامین B_{12} + آهن .... Troph-Iron
ویتامین B_1+ ویتامین B_{12}.................... Trophite
کلروبتانکول .... Urecholine
اگوپورینول .... Zyloprim

قرص یا کپسول را بجوید، از بلعیدن آن خودداری کنید.

تریپسین + کیموتریپسین .... Chymoral
هیدروکسید آلومینوم +تری سیلیکلات منیزیوم.......... Gaviscon
تیابندازول .... Mintezol
سایمتیکون.................... Mylicon
ایزوسورباید .... Sorbitrate
مبندازول .... Vermox

قرص یا کپسول را ببلعید، آن را نجوید.

سولفاسالازین.................... Azulfidine
بیزاکودیل .... Bisacodyle
کلرامفینکل .... Chlormycetin
اریترومایسین.................... E-Mycin
پانکراتین .... Entozyme
آنزیم.................... Enzypan

قبل از غذا یا با معدهٔ خالی

سیترات پی پرازین .... Antepar

هیدروکسی نفتوات بفنیوم .... Alcopara

روغن کرچک .... Castor Oil

هگزیل رزور سینول .... Crystoides

پنتااریتریتول نیترات .... Duotrabe

کلریدرات لینکو مایسین .... Lincocin

روغن کرچک .... Neoloid

پنتا اریتریتول تترانیترات .... Peritate SA

ایزوسورباید دی‌نیترات .... Sorbi trabe Oral

یک ساعت پیش از غذا

آنتی کلی نرژیک‌ها .... Anlicnolinergics

برمورمتاتیلن .... Banthine(PB)

برمور مپنزولات .... Cantil(PB)

پروکلریزازین + ایزوپروپامید .... Combid

آنزیم پانکرآتیک .... Co tazym

سیتوسترول‌های آلفا و بتاوگاما .... Cytellin

فنوباربیتال+سولفات هیوسیامین+سولفات آتروپین+هیدروبرموهیوسین. Donnatal

کلردیازپوکسید + برمور کلرینیوم .... Librax

کلریدرات فن فلورامین .... Pondimin
کلریدرات فن فنرامین......................... Preludin
برمورپربانتلین.............................. Pro-Bathine(PB)
گلیکوپیرولات + فنوباریتال................... Robinul (PH)(Forte)
اتوکسازون................................... Serenium
کلریدرات دی اتیل پروپیون .... Tenuabe
کلریدرات دی اتیل پروپیون.................... Tepanil
متیل سولفات اگزوسیکلیوم..................... Tral (PB)
متیل برمور اکتاتروپین .... Valpin (PB)

داروهایی که پس از غذا یا همراه غذا باید مصرف شود.

نام ژنریک دارو.............................. نام تجارتی
بای پیریدین کلریدرات .... Akineton
اسپیرونولاکتون.............................. Aldacton
اسپیرنولاکتون + هیدروکلروتیازید............. Aldactazide
متیل دوپا................................... Aldomet
متیل دوپا + هایدروکلروتیازید................ Aldoril
تئوفیلین اتیلین دی آمین..................... Aminophylline
سولفین پیرازون.............................. Anturane
کلروکین فسفات............................... Aralen HCI
اسیداستیل سالیسیلیک .... Aspirin

كلووفيبرات.............................. Atromid.S
فينل بوتازون.............................. Azulfidine
سولفاسالازين.............................. Butazoldin
فينل بوتازون.............................. Camoquin
آموپاکین‌تری کلرو استالدئید منوهیدرات......... Chloral Hydrate
نیتروفورانتوئین.............................. Cyantin
سیکلاندلات.............................. Cyclos Pasmol
فن فورمین.............................. DBI
پی‌پریدولات + آنزیم.............................. Dactilase
دانترولن سدیم.............................. Dantrium
کلر پروپامید.............................. Diabinese
دی فینل هیدانتوئین سدیم.............................. Dibntin
دوناتال + آنزیم.............................. Donnazyme
لودوپا.............................. Dopar
استوهگزامید.............................. Dymebr

دارو بدون توجه به غذا میل شود.

نام ژنریک دارو.............................. نام تجارتی
آموکسی سیلین.............................. Amoxil
سفرادین.............................. Anspor
کلیندامایسین.............................. Clecoin

سفالوکیسلین .... Kafocin
اریترومایسین .... E-Mycin
سفالکسین .... Keflex
ماینوسیکلین........................ Minocin
داکسی سایکلین........................ Vibramycin

داروهایی که باید زیر زبانی یا زبانی میل شود.

پاپائین........................ Papase
استات دزوکسی کورتیکوسترون........................ Percorten
متیل تستوسترون........................ Oreton

همراه با مقادیر کافی مایعات (حداقل یک لیوان کامل)

فنازوپیریدین........................ AZO-Mandelamine
سولفاسالازین .... AZUlifidine
تترا سایکلین........................ Azotrex
کوتریموکسازول........................ Bactrim
پروبنسید........................ Benemid
کولتیرآمین .... ColBenemid
کربنات لیتیم........................ Eskalitn
سولفامتوکسازول .... Gantanol

سولفونامید............................ Sulfonamides

آلوپورینول............................... Zyloprim

با روغن‌های معدنی مصرف نشود.

سولفوسوکسینات کلسیم یا سدیم....... Colcium or Sulfosuccinate

ویتامین‌های .... V,A,DE,K,.....K,E,D,A

نباید با شیر، لبنیات و آنتی اسیدها مصرف شود.

تتراسایکلین.......................... A Chromy Cin-V

بیزاکودیل............................. Bisacodyl

سولفات فرو .... Feosol

املاح آهن............................. Iran salt

کلروپتاسیم .... Kaochlor

گلوکونات کلسیم .... Kaon

ویتامین B_1 و B_{12} و آهن..................... Troph-Iran

ویتامین B_1 و B_2 .... Trophite

زیر زبانی

نیتروگلیسیرین.......................... Nitroglycerine

ایزوسوربابد .... Sorbitrate
ایزوپروترنول........................ Isvprel

داروهایی که باعث تغییر رنگ مدفوع یا ادرار می‌شوند.

آنتی اسیدها و آلومینیوم هیدروکسید.......... رنگ سفید لکه‌دار
آنترا کولنونس........................ زرد یا سبز
ضد انعقادی (وارفارین)................ صورتی تا قرمز یا سیاه
آنتی بیوتیک‌ها...................... سبز مایل به خاکستری
بیسموت .... سبز مایل به سیاه
چارکول .... سیاه
نمک آهن .... سیاه
هپادین .... صورتی تا قرمز سیاه
ایندومتاسین........................ صورتی تا قرمز یا سیاه
اکسی فن بوتازون.................... صورتی تا قرمز یا سیاه
فنازو پیرپیدین...................... نارنجی یا قرمز
فنیل بوتازون .... صورتی ـ قرمز سیاه
پیرومینیوم........................ قرمز
ریفامپین........................ نارنجی، قرمز
سالسیلات .... صورتی ـ قرمز ـ سیاه
آمی تریپ تیلین .... آبی مایل به سبز
کلروکین .... زرد ـ قهوه‌ای
رانترون........................ صورتی تا قرمز

رانترولن.......................... نارنجی ـ قرمز
نمک آهن.............................. سیاه
فورازولیدون......................... زرد ـ قهوه‌ای
لوودوپا .... سیاه رنگ
متیلین بلو............................ آبی مایل به سبز
مترونیدازول......................... سیاه
نیتروکوآنتین .... زرد ـ قهوه‌ای
فنازوپیریدین .... نارنجی ـ قرمز
فنوتیازین.......................... صورتی ـ قرمز
کینین .... قهوه‌ای سیاه رنگ
ریبوفلاوین .... زرد
سولفاسالازین....................... زرد مایل به قهوه‌ای
تریامترن............................ آبی کمرنگ
وارفارین .... نارنجی

داروهایی که باعث افزایش حساسیت به نور می‌شوند.

اسپیرونولاکتون .... Aldacton
متیل دوپا.............................. Aldomet
داروی ضد تشنج .... Anti Conuolsants
آنتی هسپتامین .... Anti Histamines
ضد مالاریا............................ Antimalarias
داروی آرسینکی........................ Aresenic

نورتریپ تیلین	Aventyl
فنیل بوتازون	Azolid
تتراسایلکین فسفات	Azotrex
کوتریکمسازول	Bactrim
باربیتورات‌ها	Barbiturates
دیفن هیدرامین	Benadryl
سولفاستامید	Bleph
دانترولن سدیم	Dantrium
رزرپین	Dilantin
گریزوفولوین	Fulricin
املاح طلا	Gold Salts
هگزاکلروفن	Hexachorophen
ایمی پیرامین	imipirqine
کلرو دیازپوکساید	librium
تتراسایکلین	panmycin
پرومتازین	phenergan
پیروینیوم پاموآت	presamine
کوتریمورکسازول	septra
تتراسایکلین	sumycin
کلرپرومازین	Thorazine
پرفنازین	Trilafon
داکسی سایکلین	vibramycin

«لیست داروهای بدون نسخه»

«قابل فروش در داروخانه‌ها»

ردیف	نام دارو	شکل دارو	قدرت دارو	ملاحظات
۱	A.C.A (آ.ث.آ)	قرص	-	ترکیبی از استامینوفن +کافئین + ASA
۲	Acetaminophen استامینوفن	قرص	۵۰۰میلی‌گرم	
۳	Acetaminophen استامینوفن	شربت	۵۰۰میلی‌گرم	
۴	Acetaminophen استامینوفن	شیاف(بچه‌ها)	۱۲۵میلی‌گرم	
۵	Adult Cold آدالت کولد	قرص	—	کلرفنیرآمین - استامینوفن - فنیل‌آفرین
۶	الومینیوم هیدروکساید Aluminium Hydroxid	قرص‌جویدنی	۳۰۰میلی‌گرم	
۷	الومینیوم هیدروکساید Aluminium Hydroxid	شربت	۳۲۰میلی‌گرم	
۸	Aluminium MG آلومینیوم اِم. جی	قرص‌جویدنی		
۹	Aluminium MG آلومینیوم اِم. جی	شربت		
۱۰	AntiHemoroid آنتی هموروئید	شیاف		
۱۱	AntiHemoroid آنتی هموروئید	پماد موضعی		
۱۲	Artificial Tears اشک مصنوعی	قطره چشمی	-	
۱۳	A.S.A آ اِس آ	قرص	۳۲۵میلی‌گرم	
۱۴	A.S.A آ اِس آ	قرص جویدنی	۱۰۰میلی‌گرم	
۱۵	Benzocain بنزوکائین	پماد موضعی	٪۵	بی حس کننده موضعی
۱۶	Betacarten بتاکاروتن	کپسول	۱۵ میلی‌گرم	
۱۷	Bisacodyl بیزاکودیل	قرص‌وشیاف	۱۰ میلی‌گرم	

ردیف	نام دارو	شکل دارو	قدرت دارو	ملاحظات
۱۸	بیسموت اکساید Bismuth oxid	قرص	۱۲۰میلی‌گرم	
۱۹	برم هگزین کلراید Brom Hexine HCl	شربت‌وقرص	۴و۸میلی‌گرم	
۲۰	پماد سوختگی Burn ointemnt	پماد موضعی	–	
۲۱	کالامین Calamin	لوسیون	٪۸	
۲۲	کلسیم ـ دی Calcium-D	قرص		
۲۳	کلسیم فورت Calcium Forte	قرص جوشان		
۲۴	کاربامید پراکساید Carbamamide Peroxide	محلول وانی	٪۱۰	
۲۵	سترامید سی Cetorimid-c	محلول		ترکیبی از ستریمایدو کلرهگزیدین
۲۶	استیل پیریدنیوم	دهان‌شویه	٪۵	
۲۷	شارکول فعال Charcoal	محلول	۳۰گرم	
۲۸	شربت سرماخوردگی بچه Children cold	قرص		
۲۹	کلرهگزیرین Cholr Hexi dine	دهان شویه	٪۲	
۳۰	کلر فنیرآمین Chlor pheniramin	قرص		
۳۱	کلماستین Clemastin	قرص	۱ میلی‌گرم	
۳۲	دکسترومتورفان پی (Dextromethorphon)	شربت		
۳۳	دیکلوفناک Diclofenac	ژل موضعی	٪۱	
۳۴	دایجستیو Digertive	قرص		
۳۵	دیمن هیدرانات Dimen hydrinate	قرص	۵۰ میلی‌گرم	
۳۶	دای متیکون	قرص		
۳۷	دیفن هیدرامین	شربت		
۳۸	اکسپکتورانت	شربت		

ردیف	نام دارو	شکل دارو	قدرت دارو	ملاحظات
۳۹	فروس فومارات	قرص		
۴۰	فروس سولفات	قرص		
۴۱	فلوراید	محلول+قرص		
۴۲	فولیک اسید	قرص		
۴۳	گلسیرین	صابون		
۴۴	هماتینیک	کپسول		
۴۵	گایا فینزین	شربت		
۴۶	ایبوبروفن	قرص، شربت		
۴۷	لیدوکائین کلراید	پماد و ژل		
۴۸	لوپرآمیدکلراید			
۴۹	منیزیوم هیدروکساید	شربت		
۵۰	مبندازول mebendazole	قرص جویدنی	۱۰۰میلی‌گرم	
۵۱	منتول سالسیلات	پماد موضعی		
۵۲	متیل سالیسلات	پماد موضعی		
۵۳	مینوکسیدیل	محلول‌موضعی	٪۳۰	
۵۴	مولتی ویتامین	کپسول، شربت و قرص		
۵۵	مولتی ویتامین منیرال	قرص		
۵۶	محلول چشم شویه	محلول موضعی چشم		
۵۷	او. آر.اس O.R.S	پودر برای محلول خوراکی		
۵۸	پانکراتین فورث	قرص		
۵۹	پدیاتریک گریپ	شربت		

ردیف	نام دارو	شکل دارو	قدرت دارو	ملاحظات
۶۰	فنیل آمین کلراید	قطره		
۶۱	پیروکسیکام	ژل موضعی		
۶۲	بتادین	محلول موضعی، پمادموضعی		
۶۳	پسودوافدرین کلراید	قرص		
۶۴	سالیسیلیک اسید	قرص، پماد		
۶۵	سوکرالفات			
۶۶	سولفور Sulfur	صابون	٪۱۰	
۶۷	تتراسایکلین	پماد موضعی	٪۳	
۶۸	ویتامین A			
۶۹	ویتامی A+D			
۷۰	ویتامین B کمپلکس			
۷۱	ویتامین B6			
۷۲	ویتامین C			
۷۳	اکسید زینک Zinc Oxide	پمادموضعی	٪۲۰	

داروهای گیاهی ایران

نام دارو	منشاء گیاهی	موارد مصرف	منع مصرف	عوارض جانبی
آلیکوم	گیاه سیر	در فشار خون بالا، قند، چربی خون	حساسیت به سیر و زخم معده	سوزش معده، تهوع و اسهال
آلیوم ـ اِس	پودر سیر	فشار خون بالا	حساسیت به سیر و زخم معده	سوزش معده، تهوع و اسهال
آلفا	گیاه حنا	سوختگی والتهاب و اگزمای پوست	همزمان با دیگر داروها	مورد خاص گزارش نشده است
آلتادین	گیاه شیرین بیان	گلو درد بدون تب، تحریک دهان وگلو	عفونت گلو	مورد ندارد
آلتیپ	ریشه گیاه سنبل الطیب و گل گاوزبان	بی‌خوابی، اضطراب، سردرد	در کودکان ممنوع است	خواب آلودگی شدید
آنتوم	گیاه شوید	درمان چربی خون و دردهای کیسه صفرا	بیماری قند	حساسیت پوستی
آنتی دیابتیک	دانه گیاه شنبلیله	کنترل قندخون (دیابت)	مورد خاصی ندارد.	—
آنتی میگرن	رازیانه و بید	سردرد میگرنی	در آسم و زخم معده	خواب آلودگی
آفرودیت	خارخاسک زنجبیل، زعفران	افزایش میل جنسی و درمان ناتوانی جنسی	ناراحتی قلبی	سردرد، برافروختگی
بابونه	بابونه	التهاب دهان و معده و روده	آسم	عوارض آلرژی و حساسیتی

نام دارو	منشاء گیاهی	موارد مصرف	منع مصرف	عوارض جانبی
برونکوتیدی	آویشن شیرازی	ضد سرفه، خلط آور	دیابت (بیماری قند)	تحریک مخاطهای بدن شود.
سی ـ لاکس	برگ سنا، گشنیز	ملین و رفع یبوست	در انسداد روده و دردهای شکمی ناشناخته	تحریک روده، کاهش فشار خون، ضعف
کالندولا	گل همیشه بهار	ضد التهاب و خارش پوست و نواحی ادراری کودکان	—	حساسیت موضعی
کاروای میکسچر	رازیانه	ضد نفخ و سوء هاضمه	نارسایی کبد دل‌درد و انسداد مجاری صفراوی	علایم حساسیت
کار مینت	نعناع + گشنیز	ضد نفخ و سوء هاضمه	ناراحتی کبدی	—
کراتاگوس	سرخ و لیک	فشار خون و نارسایی قلب	ناراحتی گوارشی	تهوع، استفراغ، خستگی عوارض پوستی
دینه برن	پوسته گندم	یبوست، تحریک روده	در خونریزی‌های روده‌ای انسداد روده اشکال در بلع	نفخ، انسداد روده حساسیت موضعی
کارمیناتیف	رازیانه، نعناع، زیره سیاه، گشنیز	ضد نفخ و سوء هاضمه	زخم معده و خونریزی حاد	حساسیت موضعی جلدی

نام دارو	منشاء گیاهی	موارد مصرف	منع مصرف	عوارض جانبی
انوکسولون	اسید گلیسیرتینیک	سوختگی ـ اگزما، خارش موضعی، نیش حشرات	در بریدگی و عفونت زخم ممنوع است	عوارض موضعی
گارسین	پودر سیر	فشار خون بالا، بیماری قند	–	–
گارلت	پورد سیر	زیادی چربی خون و فشار خون بالا	–	گوارشی
گارلیک	عصاره سیر	زیادی چربی خون و فشار خون بالا	–	–
گارلی پک	پورد سیر	زیادی چربی خون و فشار خون بالا	–	–
جین جیتون	ریشه زنجبیل	ضد تهوع و استفراغ مسافرتی	اختلالات خونریزی دهنده	آلرژی
گل گریپ	شوید	ضد نفخ	التهاب و نارسایی کلیه	–
گریپ واتر	شوید، رازیانه	ضد سوء هاضمه و نفخ	انسداد مجاری صفراوی	–
هربی لاکس	برگ سنا	ضدیبوست	–	–
هاپیران	علف چاه	ضد سر درد میگرنی سردرد عصبی، افسردگی	تداخل دارویی با قرص ضد بارداری، وارفارین دیگوکسین.	تهوع، خشکی دهان

نام دارو	منشاء گیاهی	موارد مصرف	منع مصرف	عوارض جانبی
کارامین	انسیون، رازیانه	ضد نفخ، کمک به هضم غذا	—	—
لیکوفار	شیرین بیان اکالیپتوس	ضد التهاب، ضد سرفه، خلط آور	بیماری قند	تورم عمومی بدن، فشار خون، آلرژی
ماسومنت	نعناع	خارش گلو، سرفه، نفخ معده	دیابت قندی، انسداد صفراوی، نارسایی کبدی	فشار خون
منتول	نعناع	رفع احتقان بینی سرماخوردگی، حساسیت فصلی (آلرژیک)	نوزادان	مهار دستگاه تنفس، حساسیت موضعی
موسیلیوم	اسفرزه	ضدیبوست، بواسیر	آپاندیسیت، زخم معده	تهوع، یبوست شدید
میرتکس	گیاه مورد	آفت دهانی	آفت اطراف چشم	سرگیجه، تهوع
اولئاکرات	برگ زیتون و لیک عناب	فشار خون بالا	این دارو جایگزین داروهای قلب و عروق نمی‌باشد	تهوع، خستگی، ضایعات جلدی
پاسی پی	گل ساعتی	آرام بخشی شل کنندهٔ عضلات	ناراحتی گوارشی	خواب آلودگی، تهوع
پرسیکا	گیاه مسواک، نعناع	دهان شویه، چرک لثه، جرم دندان	بارداری	—

نام دارو	منشاء گیاهی	موارد مصرف	منع مصرف	عوارض جانبی
فیتوکلد	ریشه ختمی سر خارگل	سرماخوردگی	ضعف ایمنی	ناراحتی کبدی
پلانتاژل	نعناع و بارهنگ کبیر	اسهال مزمن	انسداد رودهای	یبوست
پروستاتان	گزنه، تخم کدو، گل بابونه	التهاب حاد پروستات تکرلر ادرار	در کودکان و بارداری	اختلالات گوارشی
رازین	شیرین بیان	نفخ معده، سرفه خارش گلو	دیبات قندی	فشار خون بالا
سنکل	رازیانه، برگ بو	سنگ کلیه و درد کلیوی	—	ضعف وکهیر
سنالین	برگ سنا و زیرهٔ سبز	یبوست مزمن	—	—
شیرافزا	رازیانه، شنبلیله	برای افزایش شیر مادر	—	آلرژی
شیرینوش	شیرین بیان	زخم معده و التهاب معده	—	—
سوپر مینت	نعناع	سوء هاضمه	—	—
تانامیگرن	بابونه	سردرد میگرنی	شیرخواران و زخم دهان	خشکی دهان تهوع و درد شکم استفراغ
تیم آرتا	آویشن	سرفه، التهاب مجاری تنفسی (گلو و دهان)	آلرژی و ناراحتی گوارشی شدید	لکه بینی در زنان
تیمکس	آویشن	سرفه، التهاب گلو	—	—
تیمیان	آویشن، رازیانه	ضدسرفه، خلط آور	بیماران قندی	حالتِ موضعی
توسیان	آویشن	ضد سرفه، خلطآور	—	—
اورتان	گزنه	برای تحریک ادراری (مدرّ)	—	ناراحتی گوارشی، تهوع

نام دارو	منشاء گیاهی	موارد مصرف	منع مصرف	عوارض جانبی
والرین	سنبل الطیب	ضد اضطراب، سردرد	کودکان و حاملگی و شیردهی	بی‌خوابی، تحریک‌پذیری
ویتاگنوس	گیاه پنج انگشت	مشکلات دوره قاعدگی اختلالات یائسگی	تداخل دارویی بار داروهای ضدبارداری خوراکی	مشکلات گوارشی
زینتوما	زنجبیل	ضد تهوع و استفراغ بیماری مسافرتی	—	—

فهرست داروهای ایران بر اساس محل اثر و بیماری‌ها

A ـ دستگاه گوارش

ـ ضد اسید معده و کاهش حرکات معده

۱- بنزیدامین کلراید .... BENZYDMIN HCL

۲- سدیم فلوراید .... FLUORID SODIUM

۳- تریامیسنولون استونید .... TRIMCINOLON ACETONID

۴- فلوراید نمک .... FLUORID (SALT)

۵- آلومینیوم هیدروکساید .... ALUMINIUM HYDROXID

۶- آلومینیوم ام جی .... ALUMINIUM MGI

۷- آلومینیوم ام.جی.اس .... ALUMINIUM MGS

۸- بیثموت .... BISMUTH

۹- سایمتیدین .... CIMITIDINE

۱۰- فاموتیدین .... FAMOTIDINE

۱۱- منیزیوم هیدروکساید .... MAGNESIUM HYDROXID

۱۲- اُمپرازول .... OMEPRAZOLE

۱۳- رانیتیدین .... RANITIDIN

۱۴- سوکرالفت .... SUCRALFAT

ـ ضد درد و استفراغ

۱ـ سولفات آتروپین .... ATROPIN SULFAT

۲ـ بلا دونا پی بی .... BELADONA P.B

۳ـ سیسا پراید .... CISAPRID

۴ـ کلیدینوم سی .... CLINIUM-C

۵ـ دی سیکلومین کلراید .... DICYCLOMIN HCL

۶ـ هیوسین .... HYOSCINE

۷ـ متوکلوپرامید .... METOCLORAMID

۸ـ نیستاتین .... NYSTAFIN

۹ـ پروپانتپلین .... PROANTHELIE

۱۰ـ گرانیسترون .... GRANISTRON

۱۱ـ تروپیسترون .... TROPISETRON

۱۲ـ اورسودی او کسی کولیک اسید .... UrSo DE oxy ChoLIC ACID

۱۳ـ متیل سلولز .... METHYL CELLULE

۱۴ـ سوربیتول .... SORBITOL

ـ اسهال آور ملّین

۱ـ بیزاکودیل .... BISACODYL

۲ـ لاکتولوز .... LACTOLOS

ـ ضد اسهال، ضد التهاب و ضد حرکت روده

۱ـ دیفنوکسیلات .... DIPHENOXYLATE

۲ـ هیدروکورتیزون .... HYDROCORTISONE

۳ـ لوپر آمید کلراید .... LoPRAMID HCl

۴ـ مزالازین .... AESALAZIN

۵ـ نیستاتین .... NYSTATINE

۶ـ او ـ آر ـ اس .... O.R.S

۷ـ پارمومایسین .... PAROMOMY CIN

۸ـ سولفاسالازین .... SULFASALAZIN

۹ـ وانکومایسین .... VANCOMYCIN

ـ آنزیم‌های دستگاه گوارش

۱ـ دایجستیو .... DIGESTIVE

۲ـ پانکراتین .... PANCRATIN

۳ـ پانکراتین فورث .... PANCRATIN FORTE

*B*ـ داروی ضد قند خون (دیابت)

ـ داروهای دیابت

۱ـ آکاربوز .... ACARBOSE

۲ـ کلرپروپامید .... CHLOPROPAMID

۳ـ گلایبن کالامید .... GLIBEN CLAMID

۴ـ گلیکلازید .... GLICLAZID

۵ـ انسولین .... INSULIN

۶ـ مت فورمین .... METFORMIN

C_ویتامین‌ها

۱ـ بتا کاروتن .... BETACAROTENE

۲ـ کالسی تریون .... CALCITRLOL

۳ـ کلسیم دی........................ CALCIUM-D

۴ـ کلسیم پانتوتنات .... CALCIUM-PANTOTHENATE

۵ـ مولتی ویتامین........................ MULTIVITAMINE

۶ـ مولتی ویتامین + آهن .... MULTIVITAMINE

۷ـ مولتی ویتامین + منیرال .... MULTIVITAMINE

۸ـ مولتی ویتامین + تراپیوتیک .... MULTIVITAMINE

۹ـ نیاسین آمید........................ NIACINAMID

۱۰ـ ویتامین A .... VA

۱۱ـ ویتامین A+D........................ VA+D

۱۲ـ ویتامین ب کمپکس........................ V.B.complex

۱۳ـ ویتامین ب ۱ .... $V.B_1$

۱۴ـ ویتامین ب ۲........................ $V.B_6$

۱۵ـ ویتامین سی .... V.C

۱۶ـ ویتامین د ۳ .... $V.D_3$

۱۷ـ ویتامین ایی........................ V.E

۱۸- کربنات کلسیم........................ CALCIUM CARBONATE

۱۹- کلسیم فورث .... CALCIUM FORTE

۲۰- کلسیم گلوکونات .... CALCIUM GLUCONATE

۲۱- فلوراید سدیم .... SODIUM FLURID

۲۲- سولفات منیزیوم .... MAGNESIUM SULFAT
۲۳- کلراید پتاسیم .... POTASSIUM CHLORID
۲۴- سولفات روی .... ZINC SULFATE

D_تقویت عضلات

۱ـ ناندرلون .... NANDROLON
۲ـ اوکسی متولون .... OXX METHOLONE
۱ـ کارنی تین .... CARNITINE
۲ـ سیتی آمین بی‌تارترات .... CYSTEAMIN
۳ـ فسفوسیتسی آمین .... phosphocy STEAMIN

E_اشتها آور

۱ـ سیپروهپتادین .... CYPROHEPTADINE

F_ضد فشار خون

۱ـ دیازوکساید .... DIAZOXIDE
۲ـ هیدرالازین .... HYDRALAZINE
۳ـ متیل دوپا .... METHYLDOPA
۴ـ نیتروپروساید .... NITROPRUSID
۵ـ پرازوسین .... PRAZOSIN

* البته آتنولول، ایندرال، انالاپریل، کاپتوپریل هم جزء داروهای ضد فشار خون هستند.

G- داروی قلبی (ضد آنژین قلبی، تقویت عملکرد قلب، ضد بی‌نظمی (آریتمی قلب)

۱- آدنوزین .... ADENOSINE
۲- آمیودارون .... AMIODARONE
۳- برتیلیوم .... BRETYLIUM
۴- دیگوکسین .... DIGOXIN
۵- دبوتامین .... DOBUTAMIN
۶- دوپامین .... DOPAMIN
۷- این نفرین .... EPINEPHRIN
۸- فلکاینید .... FLECAINIDE
۹- ایزوسوربايد .... ISOSORBID
۱۰- لیدوکائین .... LIDOCAINE
۱۱- مکسی لتین .... MEXILELINE
۱۲- مایل رینون .... MILRINONE
۱۳- نیتروگلیسیرین .... NITROGLYCERIN
۱۴- نوراپی نفرین .... NOREPINEPHRINE
۱۵- فنیل افرین .... PHENYLEPHERIN
۱۶- پروکائین آمید .... PROCAINAMID
۱۷- پروستا گلاندین .... PROSTAGLANDIN
۱۸- کینیدین .... QUINIDINE

H ـ ضد فشار خون

۱ـ آمیلوراید .... AMYLORIDE

۲ـ فورسماید .... FUROSEMIDE

۳ـ هیدرو کلروتیازید .... HYDROCHLOROTHIAZIDE

۴ـ اسپیرونولاکتون .... SPIRONOLACTONE

۵ـ تریامترن ـ اچ ـ .... TRIAMTEREN-H

I ـ داروهای عروقی ـ گشاد کننده عروق

۱ـ آنتو سیانوزید .... ANTOCYANOSIDE

۲ـ ایزوکسوپرین .... ISOXUPRINE

۳ـ نیکو تینیک اسید .... NICOTINIC ASID

۴ـ پنتو کسی فیلین .... PENTOXY PHILIN

۵ـ فنوکسی بنزآمین .... PHENOXY BENZAMIN

J ـ بلوک کننده بتای قلبی

۱ـ آتنولول .... ATENOLOL

۲ـ اسمولول .... ESMOLOL

۳ـ توپرولول .... TOPROLOL

۴ـ پروپرانولول .... PROPRANOLOL

۵ـ سوتالول .... SOTALOL

K ـ ضد آریتمی قلبی

۱ـ آملودیپین .... AMLODIPINE

۲ـ دیلتیازم .... DILTIAZEM

۳ـ نیفیدیپن........................ NIFIDIPINE

۴ـ نیمورپین........................ NIMORPIN

۵ـ وراپامیل........................ VERAPAMILE

L ـ داروهای پوست

۱ـ کلوتریمازول........................ CLOTRIMAZOL

۲ـ گریزوفولوین........................ GRISEOFULVIN

۳ـ کتوکنازول .... CETOCENAZOLE

۴ـ میکونازول........................ MICONAZOLE

۵ـ نیستاتین .... NYSTATIN

۶ـ تربیفینیک........................ TERBIPHINIC

۷ـ تولنفتات .... TOLENPHETAT

۸ـ کالامین .... CALAMINE

۹ـ زینک اکسید........................ ZINC OXIDE

۱۰ـ پماد ویتامین A+D........................ VITAMINE A+D

۱۱ـ پماد سوختگی .... BURN OINMEMT

۱۲ـ بنزوکائین .... BENZOCAINE

۱۳ـ لیدوکائین........................ LIDOCAINE

۱۴ـ آسیکلووپر .... ACICLOVIR

۱۵ـ پماد سیلور .... SILVER
۱۶ـ بتامتازون........................ BETAMETHAZONE
۱۷ـ هیدروکوتیزون........................ HYDROCORTISONE
۱۸ـ تریامسینولون........................ TRIAMCINOLON
۱۹ـ نیتروفورازون .... NITROFORAZON
۲۰ـ بنزوئیل پراکساید .... BENZOIL PEROXIDE
۲۱ـ اریترومایسین .... ERYTHROMYCIN
۲۲ـ ترتینوئین........................ TERTINOIN
۲۳ـ هیدروکینون .... HYDROQUINONE
۲۴ـ مینوکسیدیل........................ MINOXIDIL
۲۵ـ سولفور .... SULFOR

M ـ آنتی‌بیوتیک‌ها که گروه عمده دارویی را تشکیل می‌دهند.
۱- کلیه آنتی بیوتیک‌ها

N ـ ضد سرطان (ضد تومورهای دستگاههای مختلف بدن)
۱ـ آسپاراژیناز........................ ASPARAGINASE
۲ـ بلئومایسین .... BLEPMYCIN SULAT
۳ـ بوسولفان .... BUSULFAN
۴ـ کاربوپلاتین........................ CARBOPLATIN
۵ـ کارموستین .... CARMUSTIN
۶ـ کلرامبوسیل........................ CHOLORAMBUCIL

۷ـ سیس پلاتین .... CISPLATIN
۸ـ سیتارابین .... CYTARABIN
۹ـ داکتینومایسین .... DACTINOMYCIN
۱۰ـ دانوروبیسین .... DAUNORUBICIN
۱۱ـ دوستکسل .... DOCETAXEL
۱۲ـ دوکسوروبیسین .... DOXORUBICIN
۱۳ـ اپی رو بی‌سین .... EPIROBYCYN
۱۵ـ فلواوراسیس .... FLUORASIS
۱۶ـ هیدروکسی اوره آ .... HYDROXYUREA
۱۷ـ افوزامید .... IFOSAMIDE
۱۸ـ لوموستین .... LOMUSTIN
۱۹ـ ملفالان .... MELFALAN
۲۰ـ مرکاپتوپورین .... MERCAPTOPORIN
۲۱ـ میتومایسین .... MITOMYCIN
۲۲ـ تنی پوساید .... TENYPOSID
۲۳ـ تیوگوانین .... TIOGUANIN
۲۴ـ وین پلاستین .... VINPLASTIN
۲۵ـ وین کرستین .... VINCRISTIN

O ـ داروهای اسکلتی عضلانی

۱ـ سربرکس .... CERBEX
۲ـ دیکلوفناک .... DICLOFENAC

۳ـ ایبوپروفن .... IBUPROFEN

۴ـ ایندومتاسین........................ INDOMETHACIN

۵ـ مفنامیک اسید........................ MEFNAMIC ACID

۶ـ ناپروکسن........................ NAPROXEN

۷ـ پنی سیلامین .... PENICILLAMINE

۸ـ پیروکسیکام........................ PIROXICAM

۹ـ تولمتین .... TOLMETIN

ـ شل کنندهٔ عضلانی

۱ـ متوکاربامول........................ METOCARBAMOL

۲ـ بکلوفن .... BECLOPHEN

۳ـ دانترولن .... DANTROLEN

۴ـ پانکرونیوم........................ PANCRONIUM

۵ـ سوکسنیل کولین........................ SUXENILCOLIN

ـ ضد نقرس

۱ـ آلو پورنیول........................ ALOPORNIOL

۲ـ کلشی سین .... COLCHICINE

***P* ـ سیستم عصبی مرکزی**

ـ ضد تشنج

۱ـ کاربامازپین........................ CARBAMAZPIN

۲ـ کلونازپام .... CLONAZPAM
۳ـ اتوسوکسیماید .... ETHOSUXIMID
۴ـ گاباپنتین........................ GABAPENTIN
۵ـ لاموتریژین........................ LAMOTRIGINE
۶ـ فنوباربیتال........................ PHENOBARBITAL
۷ـ فنی توئین .... PHENYTOIN
۸ـ پریمیدون .... PRIMIDON
۹ـ والپروات سدیم .... VALPROATE

Q ـداروهای اعصاب و روان

۱ـ آمی تریپ تیلین .... AMITRIPTYLINE
۲ـ سیتالوپرام .... SETALOPRAM
۳ـ سیتی کولین........................ CITICOLINE
۴ـ کلومی پرامین .... CLOMIPRAMIN
۵ـ دزی پرامین........................ DESIPRAMIN
۶ـ فلوکسیتین........................ FLUOXETINE
۷ـ ایمی پرامین........................ IMIPRAMINE
۸ـ ماپروتیین .... MAPROTYIYN
۹ـ متیل فنیلات .... METYL PHENYLATE
۱۰ـ نروتریپتیلین .... NORTRIPTYLINE
۱۱ـ موکلوبماید .... MOCLOBOMID
۱۲ـ پیراستام .... PIRACETAM

۱۳ـ تری‌میپرامین .... TRIMIPRAMIN

R ـ داروهای ریوی

شامل داروهای آنتی هیستامین و گشادکننده مجاری هوایی (ریه) و ضد سرفه‌ها، ضد سرماخوردگی را شامل می‌شود.

S ـ داروهای چشمی

شامل داروهای ضد عفونت و التهاب چشم، داروهای ضد فشار خون داخل کره چشم ضد گلوکوم)، گشاد کننده و مردمک اشک مصنوعی و آنتی بیوتیک چشمی می‌شود.

T ـ ضد مسمومیت

داروهای زیر ضد مسمومیت تلقی منی شود که بر اساسی نوع دارویی که عامل مسمومیت شده است کاربرد دارند:

۱ـ استیل سیستئین .... ACETEL CYSTEINE

۲ـ آمیل نیتریت........................ AMYL NITRITE

۳ـ دایمر کاپرول .... DIMERCAPROL

۴ـ ادتیت.................................... EDETATE

۵ـ فلومازنیل .... FLUMAZENIL

۶ـ اپیکاک .... IPECAC

۷ـ نالوکسان .... NALOXAN

۸ـ پرالیدوکسیم......................... PERALIDOXIM

۹ـ پروتامین سولفات .... PEROTAMIN SULFAT

۱۰ـ سدیم تیوسولفات .... SODIUM TIOSULFAT

U ـواکسن‌ها

۱ـ واکسن هپاتیت
۲ـ واکسن انفلوآنزا
۳ـ واکسن پنوموکوک
۴ـ واکسن پولیومیلیت
۵ـ واکسن تب‌زرد
۶ـ واکسن ب ث ژ
۷ـ واکسن دیفتری ـ کزاز ـ سیاه سرفه (ثلاث)
۸ـ مننژیت

V ـداروهای هورمونی

شامل: هورمون‌های تیروئید، پانکراتین، تنظیم کنندهٔ کلسیم، هورمون‌های هیپوفیزی، کورتیکواستروئید، هورمون‌های جنسی، هورمون رشد و...

W ـداروهای موثر بر سیستم خونساز و گردش خون

۱ـ ضد لخته‌ها ۲ـ ضد خونریزی
۳ـ درمان کم خونی ۴ـ جایگزین‌های خونی و فاکتورها

عوارض دارویی و هشدارهای
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

***

بحمداله از سال ۱۳۷۷ مسئولان ارشد وزارت بهداشت به منظور کاهش عوارض و شناخت مشکلات بخش دارویی کشور مرکز شناسایی عوارض داروها را در وزارت بهداشت ساماندهی نمودند که به ADR مشهور است.

این مجموعه ارزشمند هم‌اکنون عضو سازمان جهانی بهداشت (WHO) می‌باشد و توانست فعالانه در عرصهٔ درمان کشور نقش ایفا کند. این مرکز با آدرس (FDOIRNetwork) در سایت اینترنتی قابل جست‌وجو می‌باشد.

تا کنون به همت پزشکان، داروسازان و پیرا پزشکان عوارض متعددی از داروها در ایران شناسایی شده است که شاید در کتب مرجع ذکر نشده باشد که به مواردی از آنها اشاره می‌شود.

۱- داروهای ضد درد مثل دیکلوفناک و ولتارین و پیروکسیکام با توجه به عوارض فراوان عصبی و فلج غیرقابل برگشت عصب سیاتیک و

نوروپاتی وزارت بهداشت تجویز آنها را به شکل تزریقی منع نموده است.

۲- داروی "Accutan" که از مشتقات ویتامین A می‌باشد و در درمان آکنه مورد استفاده دارد به علت عوارض شدید و پوکی استخوان منع مصرف دارد.

۳- داروی "سیزا پراید" به علت مرگ ناگهانی توسط F.D.A آمریکا منع مصرف دارد که ممکن است باعث عوارض شدیدی مثل آریتمی شود.

۴- داروی گیاهی ضدمیگرن "هایپیران" که تداخلات دارویی وسیع دارد.

۵- داروی "کوتریمکسازول" علاوه بر درد مفاصل، سرفه و خونریزی نقطه‌ای در پوست باعث عارضه شدید استیون جانسون می‌شود.

۶- داروی تزریقی "ترامادول" که در کشور ما به عنوان مسکن استفاده می‌شود بیشترین عارضه تزریقی را داشته است.

۷- عارضه داروی "لاموتریژین" که در درمان بیماران صرعی کاربرد دارد باعث عوارض شدید پوستی و مخاطی شده است.

۸- داروی "فنوباربیتال" به علت عوارض در جنین در حاملگی منع مصرف دارد.

۹- گزارشی در مورد عارضهٔ تشنج ناشی از "سیپروفلوکساسین" ارائه شده است. سیپروفلوکساسین از آنتی‌بیوتیک‌های مؤثر و از گروه فلودوکینولون‌ها می‌باشد.

۱۰- عارضهٔ حساسیتی پس از تزریق سریع وریدی وانکومایسین گزارش شده است.

۱۱-گزارش شده است که آب میوهٔ گریپ‌فروت با بسیاری از داروها تداخل اثر دارد: با میدازولام و تریازولام، نیفیدیپین، ترفنادین.

۱۲-گزارش در مورد مصرف مکرر داروی "لیندان" در درمان گال (جرب و شپش) که به صورت عوارض عصبی، سرگیجه و مرگ نیز وجود دارد.

۱۳-گزارش در مورد استفاده از داروی ضداستفراغ متوکلوپرامید و ایجاد تشنج ارائه شده است.

۱۴- خطر بروز هپاتیت دارویی در مصرف همزمان ایزونیازید و دیفامپیین ارائه شده است (به ویژه در مبتلایان به سِل)

۱۵- در خبرنامهٔ شمارهٔ ۴ وزارت بهداشت در مورد داروی ضد ترومبوز (لخته) "انوکساپرین" هشدارهایی داده شده است.

۱۶- عارضه "انگشت پای ارغوانی" در مصرف‌کنندگان داروی وارفارین نیز دیده شده است.

۱۷-کاهش فشار خون کشنده به علت مصرف همزمان "نیترات‌ها" و "سیلدنافیل" گزارش شده است.

۱۸- در مورد عوارض دارویی تتراسایکلین هشدار داده شده است که اسهال، مشکلات دستگاه عصبی، تغییر رنگ دندان، عوراض کبدی از آن جمله‌اند.

۱۹- در خبرنامهٔ شمارهٔ ۶ از تداخلات دارویی بین آنتی‌بیوتیک "کینولون‌ها" و اریترومایسین و تئوفیلین خبر داده شده است.

۲۰- در خبرنامهٔ شمارهٔ ۷ مصرف همزمان کلوزاپین و اولانزپین موجب افزایش قند خون دانسته شده است.

فهرست داروها

آ ـ ث ـ آ A.C.A ۲۱
آکاربوز ACARBOSE ۲۲
استامینوفن ACETAMINOPHEN ۲۳
استامینوفن‌کدئینه ACETAMINOPHEN CODEINE ۲۴
استازولامید ACETAZOLAMID ۲۵
استیل کولین ـ کلراید ACETYLCHOLIN CHOLORIDE ۲۷
استیل سیستئین ACETYL CYSTEINE ۲۸
آسیکلوویر ACICLOVIR ۲۹
آسیترتین ACITRETIN ۳۱
استیل سالیسیلیک اسید A.S.A ۳۲
آدنوزین ADENOSINE ۳۴
آدالت کولد = قرص سرماخوردگی بزرگسالان ADULT COLD ۳۵
آلبندازول ALBENDAZOL ۳۶
آلبومین (انسانی) ALBUMIN HUMAN ۳۷
آلندرونت ALENDRONATE ۳۸
آلو پورینول ALLO PURINOL ۳۹
آلپرازولام ALPRAZOLAM ۴۰
آلومینیوم هیدرواکساید ALUMINIUM HYDROXID ۴۱

آلومینیوم منیزیوم ALUMINIUM Mg ۴۲
آلومینیوم اِم. جی. اس ALUMINIUM.Mg.S ۴۳
آمانتادین AMANTADINE HCL ۴۴
آمیکاسین AMIKACIN SULFAT ۴۵
آمیلوراید AMILORIDE-H ۴۶
آمینوکاپروئیک اسید AMINOCAPROIC ACID ۴۷
آمینو اسید AMINO ACID ۴۸
آمینو گلوتتیماید AMINO GLUTETHIMIDE ۴۹
آمینوفیلین AMINOPHYLINE ۵۰
آمیودارون AMIODARONE ۵۱
آمی تریپ تیلین AMITRIPTYLINE HCL ۵۲
آملودیپین بزیلات AMLODIPINE ۵۴
آمونیوم کلراید AMMONIUM CHOLORIDE ۵۵
آموکسی سیلین AMOXICILIN ۵۶
آمفوتریسین ـ بی AMPHOTERICIN-B ۵۷
آمپی سیلین AMPICILIN ۵۸
آمیل نیتریت AMYL NITRITE ۵۹
آنتوسیانوزید ANTHOCYANOSID A ۶۰
فاکتور ضد هموفیلی ANTIHEMOPHILIC FACTOR ۶۱
آپو مورفین هیدروکلراید APOMORPHIN HCL ۶۲
آپروتینین APROTININ ۶۳
اشک مصنوعی ARTIFICIAL TEARS ۶۴
آسپاراژیناز ASPARAGINASE ۶۵

آتنولول ATENOLOL ۶۶
آتور واستاتین ATORVASTATIN ۶۷
آتراکوریوم ATRACURIUM ۶۸
آتروپین (چشمی) ATROPIN SULFAT ۶۹
آتروپین سولفات ATROPIN SULFAT ۷۰
آسپیرین A.S.A ۷۱
آستمیزول ASTEMIZOLE ۷۳
آزاتیوپرین AZATHIOPRIN ۷۴
باسیتراسین BACITRACIN ۷۶
بکلوفن BACLOFEN ۷۷
نمک متعادل شده BALANCED SALT ۷۸
محلول نمکی متعادل شدهBALANCED SALT - PLUS - GLUTATIONE ... ۷۹
باریم (سولفات باریم) BARIUM SULFAT ۸۰
ب ـ ث ـ ژ داخل مثانه B.C.G ۸۱
ب.ث.ژ BCG VACCINE ۸۳
ب ـ کمپلکس B-COMPLEX ۸۴
بکلومتازون BECLOMETHASONE ۸۵
بلادونا ـ پی بی BELLADONA P.B ۸۶
بلادونا ـ ارگوتامین پی‌بی BELADONA ERGOTAMINE P.B ۸۸
بنزوکائین BENZOCAINE ۸۹
بنزوئیل پراکساید BENZOYL PEROXIDE ۹۰
بنزوتروپین مسیلات BENZOTROPIN MESYLATE ۹۱
اسید بنزوئیک BENZOIC ACID ۹۲

تنتوربنزوئین BENZOIN TINCTURE ۹۳
بنزوئیل پراکساید BENZOIL PEROXIDE ۹۴
بنزتروپین BENZTROPIN MESYLATE ۹۵
بنزیل بنزوآت BENZYL BENZOAT ۹۶
بفنیوم هیدروکسی نفتوآت BEPHENIUM HYDROXY NAPHTHOATE.... ۹۷
بتاکاروتن BETACAROTENE ۹۸
بتاهیستین BETAHISTIN ۹۹
بتامتازون BETAMETHAZONE ۱۰۰
بتامتازون (چشمی ـ گوشی) BETAMETHAZONE ۱۰۱
بتامتازون ـ اِن BETAMETAZON-N ۱۰۲
بتاکسولول BETAXOLOL ۱۰۳
بتانکول BETHANECHOL CHOLORIDE ۱۰۴
بای پیریدن BIPERIDEN ۱۰۵
بیزاکودیل BISACODYL ۱۰۶
بیسموت ساب سیترات BISMUTH SUBCITRATE ۱۰۷
بلئومایسین BLEOMYCIN SULPHAT ۱۰۸
بوراکس BORAX ۱۱۰
اسید بوریک BORIC ACID ۱۱۱
بوتولینوم توکسین ـ آ BOTULINUM TOXIN -A ۱۱۲
آنتی توکسین بوتولیسم BOTULISM ANTITOXIN E-MONOVALENT ... ۱۱۳
برتیلیوم توسیلات BRETLYUM TOSYLATE ۱۱۴
بریمونیدین تارترات BRIMONIDINE TARTRATE ۱۱۵
برینزولامید (چشمی) BRINZOLAMIDEOPHTALMIC ۱۱۶

بُرُم هِگزین کلراید BROMHEXIN HCL ۱۱۷
بروموکریپتین BROMOCRIPTINE ۱۱۸
بوپی واکائین BUPIVACAINE ۱۱۹
بوپرنورفین BUPRENORPHIN ۱۲۱
بوپروپیون BUPROPION ۱۲۲
پماد سوختگی BURN OINMEMT ۱۲۳
بوسرلین BUSERELIN ACETATE ۱۲۴
بوسپیرون کلراید BUSPIRON HCL ۱۲۵
بوسولفان BUSULFAN ۱۲۶
کابرگولین CABERGOLIN ۱۲۷
کافئین CAFFEINE ۱۲۸
روغن کاد CADE OIL ۱۲۹
کالامین CALAMINE ۱۳۰
کالسی پوتریول CALCIPOTRIOL ۱۳۱
کالسی تونین CALCITONIN ۱۳۲
کالسی تریول CALCITRIOL ۱۳۳
کربنات کلسیم CALCIUM CARBONAT ۱۳۴
کلسیم کلراید CALCIUM CHOLORIDE ۱۳۵
کلسیم ـ د CALCIUM-D ۱۳۶
کلسیم فورت CALCIUM FORTE ۱۳۷
کلسیم دُبسیلات CALCIUM DOBESILATE ۱۳۸
کلسیم گلوکونات CALCUM GLUCONATE ۱۳۹
کلسیم پانتوتنات CALCIUM PANTHOTENATE ۱۴۰

کاپرئومایسین CAPREOMYCIN SULFAT ۱۴۱
کاپ سیکوم CAPSICUM ۱۴۲
کاپتوپریل CAPTOPRIL ۱۴۳
کارباکول (چشمی) CARBACHOL ۱۴۴
کارباماز پین CARBAMAZ PIN ۱۴۵
کاربامید پراکساید CARBAMID PEROXIDE ۱۴۶
کاربنی سیلین CAR BENICILLIN ۱۴۷
کاربوپلاتین CARBOPLATIN ۱۴۸
کارموستین CARMUSTIN ۱۵۰
کارنیتین CARNITINE ۱۵۲
روغن کرچک CASTOR OIL ۱۵۳
سفازولین CEFAZOLIN ۱۵۴
سفیکسیم CEFIXIME ۱۵۵
سفوتاکسیم CEFOTAXIME ۱۵۶
سفتازیدیم CEFTAZIDIME ۱۵۷
سفتی زوکسیم CEFTIZOXIME ۱۵۸
سفتریاکسون CEFTRIAXONE ۱۵۹
سفالکسین CEPHALEXIN ۱۶۰
سفالوتین CEPHALOTIN ۱۶۱
سفرادین CEPHRADINE ۱۶۳
ستریمید ـ سی CETRIMIDE-C ۱۶۴
ستیل پیریدینوم CETYL - PYRIDINIOM CHOLORIDE ۱۶۵
شارکول فعال CHARCOAL ACTIVATED ۱۶۶

قرص سرماخوردگی اطفال CHILDREN COLD ۱۶۷
کلرامبوسیل CHOLORAMBUCIL ۱۶۸
کلرامفنیکل CHLORAMPHENICOL ۱۷۰
کلرامفنیکل (چشمی) CHLORAMPHENICOL OPHTHALMIC........ ۱۷۱
کلرودیازپوکساید CHLORODIAZPOXID ۱۷۲
کلرهگزیدین گلوکونات CHLORHEXIDINE GLUCONATE ۱۷۳
کلرمتین کلراید CHLORMETHINE HCL ۱۷۴
کلروکین فسفات CHLOROQUIN PHOSPHAT........................ ۱۷۵
کلوروکسیلنول CHLOROXYLENOL ۱۷۷
کلرفنیرآمین مالئات CHLORPHENIRAMIN MALEAT ۱۷۸
کلرپرومازین (CHLORPROMAZINE (HCL ۱۷۹
کلرپرو پامید CHLORPROPAMID........................ ۱۸۱
کلرتالیدون CHLORTHALIDONE........................ ۱۸۲
کلستیر آمین CHOLESTYRAMINE........................ ۱۸۳
گونادوتروپین «CHORIONIC. GONADOTROPIN. HUMAN «HCG.... ۱۸۴
سیکلوسپورین CICLOSPORIN ۱۸۵
سایمتیدین CIMETIDINE........................ ۱۸۶
سیناریزین CINARIZINE ۱۸۷
سیپروفلوکساسین CIPROFLOXACIN ۱۸۸
سیپروفلوکساسین (چشمی) CIPROFLOXACIN HCL................ ۱۹۰
سیساپراید CISAPRIDE ۱۹۱
سیس پلاتین CISPLATIN ۱۹۳
اسید سیتریک CITRIC ACID........................ ۱۹۵

کلادریبین CLADRIBINE ۱۹۶
کلاریترو مایسین CLARYTHROMYCINE ۱۹۷
کلماستین CLEMASTINE ۱۹۸
کلیدینیوم سی CLIDINIUM-C ۱۹۹
کلیندا مایسین CLINDA MYCIN ۲۰۰
کلیندا مایسین موضعی CLINDAMYCIN ۲۰۲
کلیندا مایسین فسفات CLINDAMYCIN Vaginal ۲۰۳
کلوبازام CLOBAZAM ۲۰۴
کلوبتازول CLOBETAZOL ۲۰۵
کلوبوتینول CLOBUTINOL ۲۰۶
کلوفازیمین CLOFAZIMINE ۲۰۷
کلوفیبرات CLOFIBRAT ۲۰۸
کلومیفن CLOMIPHENE ۲۰۹
کلونازپام CLONAZPAM ۲۱۰
کلونیدین CLONIDINE ۲۱۱
کلوتریمازول CLOTRIMAZOL ۲۱۲
کلوگزاسیلین ـ سدیم CLOXACILLIN SODIUM ۲۱۳
کلوزاپین CLOZAPINE ۲۱۴
کُل‌تار COAL TAR ۲۱۵
کوآموکسی کلاو CO-AMOXICLAV ۲۱۶
روغن کبد ماهی COD LIVER OIL ۲۱۷
کدئین فسفات CODEINE PHOSPHAT ۲۱۸
کلشی سین COLCHICINE ۲۱۹

کولفوسریل COLFOSCERIL PALMITATE ۲۲۰
کولیستین COLISTIN SULPHATE ۲۲۱
کولودیون COLLODION ۲۲۲
استروژن کنژوگه CONJUGATED ESTROGEN ۲۲۳
کنتراسپتیوها CONTRACEPTIVES ۲۲۴
کورتیکوتروپین CORITCOTROPIN ۲۲۶
کوتریمکسازول CO-TRIMOXAZOLE ۲۲۸
کرومولین سدیم CROMOLIN SODIUM ۲۲۹
کومارین CUMARIN-SR ۲۳۰
سیکلو پنتولات (چشمی) CYCLOPENTOLATE ۲۳۱
سیکلوفسفاماید CYCLOPHOSPHAMIDE ۲۳۲
سیکلوسرین CYCLOSERINE ۲۳۳
سیپروهپتادین CYPROHEPTADINE ۲۳۴
سیپروترون (استات) CYPROTERONE ۲۳۵
سیپروترون (کامپاند) CYPROTERONE ۲۳۶
سیتارابین CYTARABIN ۲۳۷
داکاربازین DACARBAZINE ۲۳۸
داکتینومایسین DACTINOMYCIN ۲۳۹
دانازول DANAZOL ۲۴۰
دانترولن DANTROLEN ۲۴۱
داپسون DAPSONE ۲۴۲
دانوروبیسین DAUNORUBICIN ۲۴۳
دفروکسامین DEFEROXAMINE ۲۴۴

دزی پرامین DESIPRAMIN ۲۴۵
دزموپرسین DESMORESSIN ۲۴۶
دگزامتازون DEXAMETHASONE ۲۴۷
دکس کلرفنرآمین DEX CHLOR PHENIRAMINE ۲۴۸
دکس پانتنول DEXPANTHENOL ۲۴۹
دکستران DEXTRAN ۲۵۰
دیازپام DIAZEPAM ۲۵۱
دیازوکساید DIAZOXIDE ۲۵۳
دیکلوفناک سدیم DICLOFENAC ۲۵۴
دی سیکلومین DICYCLOMINE ۲۵۵
داینسترول DIENESTROL ۲۵۶
دی اتیل کاربامازین سیترات DIETHYL CARBAMAZINE ۲۵۷
دی اتیل استیل بسترول DIETHYLSTIBESTROL ۲۵۸
دایجستیو DIGESTIVE ۲۵۹
دیگوکسین DIGOXIN ۲۶۰
دی هیدروارگوتامین DIHYDRO ERGOTAMINE ۲۶۲
دی هیدروارگوتوکسین DIHYDROERGOTOXIN ۲۶۳
دی هیدروتاکی استرول DIHYDROTACHYSTEROL ۲۶۴
دیلوکسانید DILOXANIDE ۲۶۵
دیلتیازم DILTIAZEM ۲۶۶
دیمن هیدرینات DIMENHYDRINATE ۲۶۷
دایمر کاپرول DIMERCAPROL ۲۶۸
دایمتیکون DIMETHICON ۲۷۰

دی متیل سولفوکساید DIMETHYL SULFOXIDE ۲۷۱
دیفن هیدرامین کامپاند DIPHENHYDRAMIN COMPOUDN ۲۷۲
دیفن هیدرامین DIPHENHYDRAMIN ۲۷۳
دیفنوکسیلات DIPHENOXYLAT ۲۷۴
دیپی‌وفرین DIPIVEFRIN ۲۷۵
دی پیرید امول DIPYRIDAMOLE ۲۷۶
دیزوپیرامید DISOPYRAMID ۲۷۷
دیترانول DITHRHNOL ۲۷۹
دوبوتامین DOBUTAMINE ۲۸۰
دوستکسل DOCETAXEL ۲۸۱
دوپامین DOPAMIN ۲۸۳
دورزولامید DORZOLAMIDE ۲۸۴
داکسی پین DOXEPINE ۲۸۵
دوکسوروبیسین DOXORUBICIN ۲۸۶
داکسی سایکلین DOXY CYCLINE ۲۸۷
دروپریدول DROPRIDOL ۲۸۸
یدید اکوتیوفات ECHOTHIOPHATE IODIDE ۲۸۹
ادتیت کلسیم دی سدیم EDETATE CALCIUM ۲۹۰
ادتیت دی کبالت EDETATE DICOBALT ۲۹۱
ادروفونیوم EDROPHONIUM ۲۹۲
انالاپریل ENALAPRIL ۲۹۳
انفلوران ENFLURANE ۲۹۴
انوکساپرین ENOXAPRIN ۲۹۵

افدرین EPHEDRINE ۲۹۶
اپی‌نفرین EPINEPHRINE ۲۹۷
ارگوتامین تارترات ERGOTAMINE TARTRATE ۲۹۹
ارگوتامین سی ERGOTAMINE-C ۳۰۰
اریترومایسین ERYTHROMYCIN ۳۰۱
اریتروپوئیتین ERYTHROPOIETIN ۳۰۲
إسمولول ESMOLOL ۳۰۳
استرادیول والرات ESRADIOL VALERATE ۳۰۴
استراموستین ESTRAMUSTINE ۳۰۵
اتاکرینیک اسید ETHACRYNIC ACID ۳۰۶
اتامبوتول ETHAMBUTOL ۳۰۷
اتر ETHER ۳۰۸
اتوسوکسیماید ETHOSUXIMID ۳۰۹
اتیدرونات ETIDRONATE ۳۱۰
اتومیدیت ETOMIDATE ۳۱۲
اتوپوساید ETOPOSIDE ۳۱۳
اترتینت ETRETINATE ۳۱۴
اکسپکتورانت EXPECTORANT ۳۱۵
فاکتور نُه FACTOR IX ۳۱۶
فاکتور هفت FACTOR VII ۳۱۸
فاموتیدین FAMOTIDINE ۳۱۹
فیبا FEIBA ۳۲۰
فن فلورامین FENFLURAMINE ۳۲۱

فلبامات FELBAMATE ۳۲۲
فنتانیل FENTANYL ۳۲۳
فروس سولفات FERROUS SULFAT ۳۲۴
فیبرینوژن FIBRINOGEN ۳۲۶
فیبرینولیزین (موضعی) FIBRINOLYSIN ۳۲۷
فیناسترايد FINASTERIDE ۳۲۸
فلوکونازول FLUCONAZOLE ۳۲۹
فلوسیتوزین FLUCYTOSINE ۳۳۰
فلودارابین FLUDARABINE ۳۳۱
فلودروکورتیزون FLUDROCORTISONE ۳۳۲
فلومازنیل FLUMAZENIL ۳۳۳
فلوئوسینولون FLUOCINOLONE ۳۳۵
فلورسئین FLUORESCEIN ۳۳۶
فلوراید FLUORIDE ۳۳۷
فلوکستین FLUOXETINE ۳۳۸
فلوپنتیکسول FLUPENTIXOL ۳۳۹
فلوفنازین FLUPHENAZIN ۳۴۰
فلوراز پام FLURAZEPAM ۳۴۱
فلوتامید FLUTAMIDE ۳۴۲
فلوواستاتین FLUVASTATIN ۳۴۳
اسید فولیک FOLIC ACID ۳۴۴
فسفسترول FOSFESTROL ۳۴۵
فورازولیدون FURAZOLIDONE ۳۴۶

فورسمايد FUROSEMIDE ۳۴۷
اسيد فوسيديک FUSIDIC ACID ۳۴۸
گاباپنتين GABAPENTIN ۳۴۹
گانسیکلوویر GANCICLOVIR ۳۵۰
جيم فيبروزيل GEMFIBROZIL ۳۵۲
جنتامايسين GENTAMICIN ۳۵۳
ژستونورون GESTONORONE ۳۵۴
گلايبن کلاميد GLIBENCLAMID ۳۵۵
گلوکاگون GLUCAGON ۳۵۶
گلوتارآلدئيد GLUTARALDEHYDE ۳۵۷
گونادورلين GONADORELIN ۳۵۸
گرانی استرون GRANISETRON ۳۵۹
گريزوفولوين GRISEOFULVIN ۳۶۰
گايافنزين GUAIFENESIN ۳۶۱
گوانيتيدين GUANETIDINE ۳۶۲
هالوپريدول HALOPERIDOL ۳۶۳
هالوتان HALOTHANE ۳۶۴
هماتينيک HEMATINIC ۳۶۵
هپارين سديم HEPARIN ۳۶۶
هيدرالازين HYDRALAZINE ۳۶۸
هيدروکلروتيازيد HYDRO CHLOROTHIAZID ۳۶۹
هيدروکورتيزون HYDROCORTISONE ۳۷۱
هيدروکينون HYDROQUINONE ۳۷۲

هیدروکسی کلروکین سولفات HYDROXY CHOLOROQUIN SULFATE . . ۳۷۳
هیدروکسی اوره آ HYDROXYUREA ۳۷۴
هیدروکسی زین HYDROXYZINE ۳۷۵
هیوسین HYOSCINE ۳۷۶
ایبوپروفن IBUPROFEN ۳۷۷
آیدوکسوریدین IDOXURIDINE ۳۷۸
ایفوزامید IFOSAMIDE ۳۷۹
ایمی پنم IMIPENEM ۳۸۰
ایمی پرامین IMIPRAMINE HCL ۳۸۱
ایندومتاسین INDOMETHACIN ۳۸۲
انسولین INSULIN ۳۸۳
اینترفرون‌ها INTERFERONES ۳۸۵
یدوکینول IODOQUINOL ۳۸۶
ایپکاک IPECAC ۳۸۷
ایزو کربوکسازید ISOCARBOXAZID ۳۸۸
ایزو فلوران ISOFLURANE ۳۸۹
ایزونیازید ISONIAZID ۳۹۰
ایزوپروترنول ISOPROTERENOL ۳۹۱
ایزوسورباید دی نیترات ISO SORBID DINITRATE ۳۹۳
ایزوسورباید منو نیترات ISOSORBID MONONITRATE ۳۹۵
ایزوترتینوئین ISOTRETINOIN ۳۹۶
ایزوکسوپرین ISOXSUPRINE ۳۹۷
ایتراکونازول ITRACONAZOLE ۳۹۸

کتامین KETAMINE ۳۹۹
کتوکونازول KETO CONAZOLE........................ ۴۰۰
کتوتیفن KETOTIFEN........................... ۴۰۱
لاکتولوز LACTULOUSE ۴۰۲
لامی وودین LAMIVUDINE........................... ۴۰۳
لاموتری ژین LAMOTRIGINE........................... ۴۰۴
لاتانوپروست LATANOPROST........................... ۴۰۵
لوکوورین LEUCOVORIN........................... ۴۰۶
لوپرورلین LEUPRORELIN........................... ۴۰۷
لوامیزول LEVAMIZOLE........................... ۴۰۸
لوودوپا LEVODOPA ۴۰۹
لوودوپا - بی LEVODOPA-B ۴۱۱
لوودوپا - سی LEVODOPA-C ۴۱۲
لوونورژسترل LEVONORGESREL ۴۱۳
لووتیروکسین LEVOTHYROXIN ۴۱۴
لیدوکائین هیدورکلراید LIDOCAINE HCL........................... ۴۱۵
لیندان LINDAN ۴۱۶
لیوتیرونین سدیم LIOTHYRONINE ۴۱۸
لیزینوپریل LISINOPRIL........................... ۴۱۹
لیتیوم کربنات LITHIUM........................... ۴۲۰
لوموستین LOMUSTIN........................... ۴۲۲
لوپرامايد LOPERAMID ۴۲۳
لوراتادین LORATADINE........................... ۴۲۴

لورازپام LORAZEPAM ۴۲۵
لوساتان LOSATAN ۴۲۶
لوواستاتین LOVASTATIN ۴۲۷
لاینسترنول LYNESTRENOL ۴۲۸
مافنايد MAFENIDE ۴۲۹
هیدروکسید منیزیم MAGNESIUM HYDROXID ۴۳۰
سولفات منیزیم MAGNESIUM SULFATE ۴۳۱
مانیتول MANITOL ۴۳۲
مدروکسی پروژسترون MEDROXYPROGESTRON ۴۳۳
مفنامیک اسید MEFNAMIC ACID ۴۳۴
منتول سالیسیلات MENTHOL SALICYLATE ۴۳۵
مپروبامات MEPROBAMATE ۴۳۶
متاپروترونول METAPROTERENOL ۴۳۷
متفورمین METFORMIN ۴۳۸
متادون METHADON ۴۳۹
متی مازول METHIMAZOLE ۴۴۰
متوترکسات METHOTREXATE ۴۴۱
متیل دوپا METHYLDOPA ۴۴۲
متیل پردنیزولون METHYL PRODNISOLONE ۴۴۳
متوکلوپرامید METOCLOPRAMID ۴۴۴
مترونیدازول METRONIDAZOLE ۴۴۵
میکونازول MICONAZOLE ۴۴۶
میدازولام MIDAZOLAM ۴۴۷

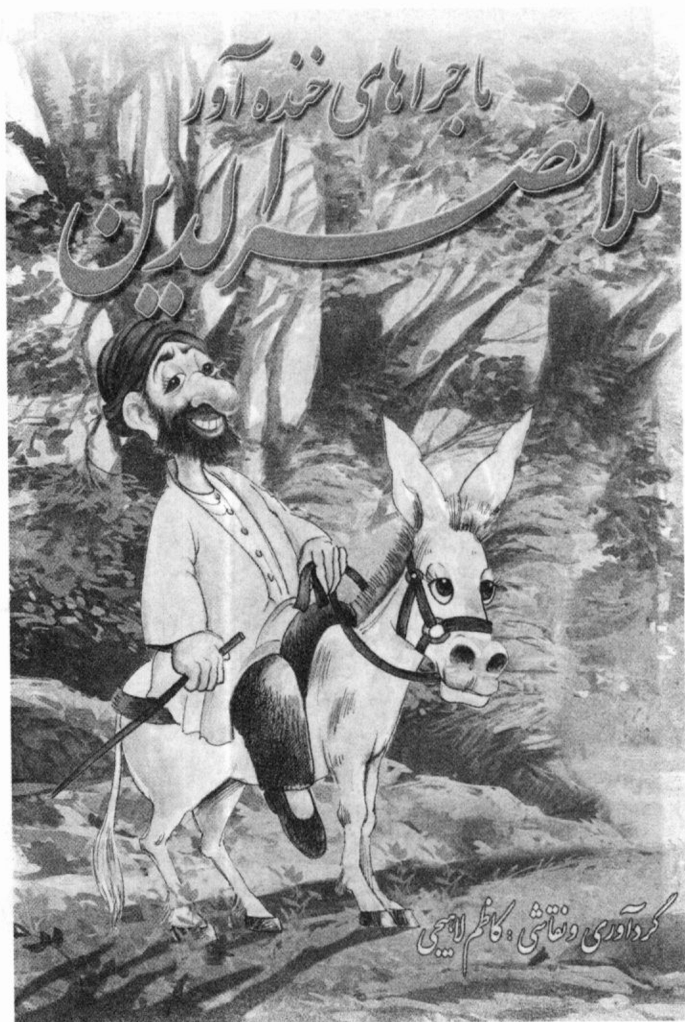
مینوکسیدیل MINOXIDIL ۴۴۸
میترامایسین MITHRAMAYCIN ۴۴۹
مورفین MORPHINE ۴۵۰
مولتی‌ویتامین MULTIVITAMIN ۴۵۱
نافیسیلین NAFICILIN ۴۵۲
نالیدیک اسید NALIDIXIC - ACID ۴۵۳
نالوکسان NALOXAN ۴۵۴
ناندرولون NANDROLONE ۴۵۵
نفازولین NAPHAZOLINE - ANTAZOLINE ۴۵۶
ناپروکسن NAPROXEN ۴۵۷
نئومایسین NEOMYCIN ۴۵۸
نیکلوزامید NICLOSAMID ۴۵۹
نیفیدیپین NIFIDIPINE ۴۶۰
نیتروفورانتوئین NITROFURANTION ۴۶۱
نیتروفورازون NIROFURAZON ۴۶۲
نیتروگلیسیرین NITROGLYCERIN ۴۶۳
نیتروپروساید NITROPRUSSIDE ۴۶۴
نورتریپتیلین NORTRIPTYLINE ۴۶۵
نیستاتین NYSTATIN ۴۶۶
اُفلوکساسین OFLOXACIN ۴۶۷
امپرازول OMEPRAZOLE ۴۶۸
اکسازپام OXAZPAM ۴۶۹
اکسی بوتینین OXYBUTYNIN ۴۷۰

اکسی‌متولون OXYMETHOLON ۴۷۱
اکسی‌توسین OXYTOCIN ۴۷۲
پانکراتین PANCRATIN ۴۷۳
پدیاتریک‌گریپ PEDIATRIC GRIPE ۴۷۴
پنی سیلامین PENICILLAMINE ۴۷۵
پنی‌سیلین‌ها PENICILLINS ۴۷۶
پنتازوسین PENTOZOCINE ۴۷۷
پرفنازین PERPHENAZINE ۴۷۸
پتیدین PETHIDIN ۴۷۹
فنوباربیتال PHENOBARBITAL ۴۸۰
فنی‌توئین PHENYTOIN ۴۸۱
پیپرازین PIPRAZINE ۴۸۲
پیروکسیکام PIROXICAM ۴۸۳
پلی‌میکسین POLYMIXIN ۴۸۴
پرازوسین PRAZOSIN ۴۸۵
پردنیزولون PREDNISOLONE ۴۸۶
پروکائین آمید PROCAINAMIDE ۴۸۷
پروژسترون PROGESTERONE ۴۸۸
پرومتازین PROMETAZINE ۴۹۰
پروپوفول PROPOFOL ۴۹۱
پروپرانولول PROPRANOLOL ۴۹۲
پروپیل تیواوراسیل PROPYL THIOURACIL ۴۹۳
پیروینیوم پاموآت PYRVINIUM PAMOATE ۴۹۴

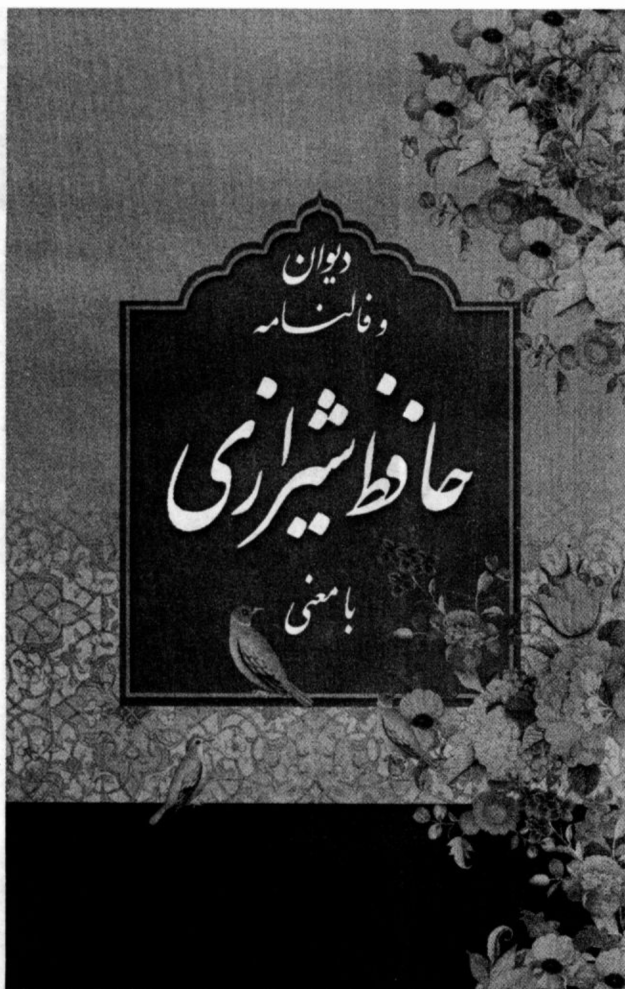
رانیتیدین RANITIDINE ۴۹۵
ریفامپین RIFAMPIN ۴۹۶
سالبوتامول SALBUTAMOL ۴۹۷
سلنیوم سولفاید SELENIUM ۴۹۸
سیلورسولفادیازین SILVER ۴۹۹
سوربیتول SORBITOL ۵۰۰
استرپتومایسین STREPTOMYCIN ۵۰۱
سولفاستامید (چشمی) SULFACETAMID ۵۰۲
سولفاسالازین SULFASALASIN ۵۰۳
تاموکسیفین TOMOXIFEN ۵۰۴
ترفنادین TERFENADINE ۵۰۵
تستوسترون TESTOSTERONE ۵۰۶
ترا سایکلین TETRACYCLINE ۵۰۷
تتراسایکلین موضعی TETRACYCLINE ۵۰۸
تئوفیلین THEOPHYLLINE ۵۰۹
تیوریدازین THIORIDASINE ۵۱۰
تیوتیکسین THIOTHIXENE ۵۱۱
تیمولول چشمی TIMOLOL ۵۱۲
تولمتین TOLMETIN ۵۱۳
تریامسینولون TRIAMCINOLON ۵۱۴
تریامترن ـ اچ TRIAMTEREN-H ۵۱۵
تری فلوئوپرازین TRIFLUOPERAZINE ۵۱۶
تری میپرامین TRIMIPRAMIN ۵۱۷

والپروات VALPROATE ۵۱۸
وانکومایسین VANCOMYCIN........................ ۵۱۹
وراپامیل VERAPAMIL ۵۲۰
وارفارین WARFARIN ۵۲۱
یوهیمبین YOHIMBINE........................ ۵۲۲
سولفات روی ZINC SULFAT........................ ۵۲۳

انتشارات گلپا منتشر کرد

انتشارات گلپا منتشر کرد

کتب منتشر شده توسط انتشارات کلپا

۱- فرهنگ دارویی خانواده/ دکتر ذبیحا... حسن‌زاده
۲-کلیات تعبیر خواب/ ابن‌سیرین، دانیال پیغمبر، امام جعفر صادق(ع)
۳- دیوان و فالنامه حافظ شیرازی با معنی/ حافظ شیرازی
۴- دیوان حافظ شیرازی/ حافظ شیرازی
۵- حضرت علی (ع) صراط مستقیم/ علی خداجویان
۶- استخاره به زبان ساده/ علی فلسفی
۷- انواع استخاره/ علی فلسفی
۸- شفا و درمان با قرآن/ مجتبی رضائی
۹- مشکل‌گشای معنوی/ مجتبی رضائی
۱۰-کلیات مفاتیح الجنان/ حاج شیخ عباس قمی(ره)
۱۱- نماز عارفان/ غلام‌عباس هاشمی
۱۲-کرامات حضرت زهراء (ع)/ اسماعیل محمد شریفی، لطفا... ابراهیمی
۱۳- سیاحت شرق و غرب/ آقا نجفی قوچانی
۱۴- داروشناسی عمومی/ محمد نوروزی
۱۵- داستانهایی از کلیله و دمنه/ طوبی برزگر
۱۶- نجوای عاشقانه/ شریعت‌السادات سیدجوادی
۱۷- فرهنگ نام‌ها/ فاطمه میرابوالفتحی
۱۸- ماجراهای خنده‌آور ملانصرالدین/ استاد کاظم لاهیجی
۱۹- خنده درمانی/ مختار نعیم چاک
۲۰- لطیفه‌های شیرین ایرانی/ استاد کاظم لاهیجی

به نام خدا

خواننده گرامی:

اگر خواهان دریافت کتابهای این موسسه انتشاراتی هستید مبلغ کل کتاب‌های درخواستی به علاوه مبلغ ۵۰۰ تومان اضافه جهت هزینه بسته‌بندی و پست سفارشی به شماره حساب جاری ۵۳۹۴ نزد بانک صادرات شعبه میدان انقلاب کد ۷۶ به نام مهدی صبائی واریز نموده و اصل فیش بانکی را همراه لیست کتب درخواستی خود به نشانی تهران: خیابان انقلاب خ ۱۲ فروردین خ شهدای ژاندارمری پلاک ۲۳۶ طبقه دوم ارسال نموده تا بلافاصله کتاب‌های درخواستی برایتان ارسال گردد

http://www.books golpa.com

E.mail:books golpa@hotmail.com

تلفن: ۶۹۵۲۵۶۲ـ ۰۹۱۲۱۷۲۰۸۲٤

منتظرتان هستیم